

Sophocles

Tragedies

Andromeda



I A 97
4

SOPHOCLIS
TRAGŌEDIAE.

RECENSUIT ET EXPLANAVIT

EDUARDUS WUNDERUS.

VOL. I. SECT. IV.

CONTINENS

ANTIGONAM.

EDITIO QUINTA

QUAM CURAVIT

N. WECKLEIN.



LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXVIII.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.
ΙΣΜΗΝΗ.
ΧΟΡΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.
ΚΡΕΩΝ.
ΦΥΛΑΞ.
ΑΙΜΩΝ.
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΕΥΡΥΔΙΚΗ.
ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀποθανόντα Πολυνείκην ἐν τῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν μονομαχίῳ Κρέων ἄταφον ἐκβαλὼν κηρύττει μηδένα αὐτὸν θάπτειν, θάνατον τὴν ζημίαν ἀπειλήσας. τοῦτον Ἀντιγόνη ἢ ἀδελφὴ θάπτειν πειρᾶται. καὶ δὴ λαθοῦσα τοὺς φύλακας ἐπιβάλλει χῶμα, οἷς ἐπαπειλεῖ θάνατον ὁ Κρέων, εἰ μὴ τὸν τοῦτο δράσαντα ἐξεύροισιν. οὗτοι τὴν κόνην τὴν ἐπιβεβλημένην καθαίροντες οὐδὲν ἤττον ἐφροῦρον. ἐπελθοῦσα δὲ ἡ Ἀντιγόνη καὶ γυμνὸν εὐροῦσα τὸν νεκρὸν ἀνοιμώξασα ἐαυτὴν εἰσαγγέλλει. ταύτην ὑπὸ τῶν φυλάκων παραδεδομένην Κρέων καταδικάζει καὶ ζῶσαν εἰς τύμβον καθεῖρξεν. ἐπὶ τούτοις Αἴμων ὁ Κρέοντος υἱός, ὃς ἐμᾶτο αὐτὴν, ἀγαπητήσας ἐαυτὸν προσεπισφάζει τῇ κόρῃ ἀπολομένη ἀγχόνη, Τειρεσίῳ ταῦτα προθεσπίσαντος. ἐφ' ᾧ λυπηθεῖσα Εὐρυδίκη ἢ τοῦ Κρέοντος γαμετὴ ἐαυτὴν κατασφάζει. καὶ τέλος θρηνεῖ Κρέων τὸν τοῦ παιδὸς καὶ τῆς γαμετῆς θάνατον.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Ἀντιγόνη παρὰ τὴν πρόσταξιν τῆς πόλεως θάψασα τὸν Πολυνείκην ἐφωράθη καὶ εἰς μνημεῖον κατάγειον ἐντεθεῖσα παρὰ τοῦ Κρέοντος ἀνήρηται¹⁾· ἐφ' ἣ καὶ Αἴμων δυσπαθήσας διὰ τὸν εἰς αὐτὴν ἔρωτα ξίφει

1) ἀνήρηται vitiosum videtur. Nauckius de Aristoph. Byz. p. 257 scribi vult ἀνηρέθη. Malim ἀνήρησεν ἐαυτὴν.

ἑαυτὸν διεχρήσατο. ἐπὶ δὲ τῷ τούτου θανάτῳ καὶ ἡ μήτηρ Εὐρουδίχη ἑαυτὴν ἀνείλε.

Κεῖται δὲ ἡ μυθοποιία καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἀντιγόῃ· πλὴν ἐκεῖ φωραθεῖσα μετὰ τοῦ Αἴμονος δίδοται πρὸς γάμον κοινωσίαν καὶ τίχτει τὸν Μαίονα¹⁾.

Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Θήβαις ταῖς Βοιωτικαῖς. ὁ δὲ χορὸς συνέστηκεν ἐξ ἐπιχωρίων γερόντων· προλογίζει δὲ ἡ Ἀντιγόνη [ὑπόκειται δὲ τὰ πράγματα ἐπὶ τῶν Κρέοντος βασιλείων. τὸ δὲ κεφάλαιόν ἐστι τάφος Πολυνείκους, Ἀντιγόνης ἀναίρεσις, θάνατος Αἴμονος καὶ μόρος Εὐρουδίχης τῆς Αἴμονος μητρός. φασὶ δὲ τὸν Σοφοκλέα ἤξιωσθαι τῆς ἐν Σάμῳ στρατηγίας εὐδοκμηθέντα ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἀντιγόνης²⁾]. λέλεται δὲ τὸ δράμα τοῦτο τριακοστὸν δευτέρον³⁾.

ΣΑΛΟΥΣΤΙΟΥ.

Τὸ μὲν δράμα τῶν καλλίστων Σοφοκλέους. στασιάζεται δὲ τὰ περὶ τὴν ἡρώϊδα ἱστορούμενα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Ἰσμήνην. ὁ μὲν γὰρ Ἴων ἐν τοῖς διδυράμβοις καταπρησθῆναι φησὶν ἀμφοτέρως ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἥρας ὑπὸ Λαοδάμαντος⁴⁾ τοῦ Ἐτεο-

1) Cod. Laur. habet *Αἴμονα*, in margine adscriptum ab alia manu

antiqua *μαίδον*. In Par. A *Μαίμονα* legitur. *Μαίονα* restituit Nauckius l. l. secundum Hom. II. 4, 394 *Μαίων Αἰμονίδης*. Et nuptiae et nomen filio futuro dandum referenda sunt ad vaticinium Bacchi in fine fabulae e machina atrocitati Creontis divinam auctoritatem interponentis.

2) Verba ὑπόκειται — Ἀντιγόνης et reliquo argumento et Aristophanis grammaticὴ consuetudini parum accommodata cancellis circumscripti. — Sophocles praetor fuit bello Samio Ol. 84, 4 (441/440 a. Chr.). Collegae fuerunt Pericles, Socrates Anagyrsius, Andocides, Creon, Glaucon, Callistratus, Xenophon Melitensis, Glaucetes, Clitophon (schol. Aristid. apud Dind. p. 485 et apud Wilamowitz-Moellendorffum de Rhesi schol. disput. p. 13, cfr. Thuc. I 116 *Περικλέους δεκάτον αὐτοῦ στρατηγόντος*). Ex his quantum colligere liceat, docta est fabula Ol. 84, 3.

3) Hunc numerum Schneidewinus refert ad catalogum fabularum Sophoclearum in bibliotheca Alexandrina ex temporum ratione compositum.

4) *Λαοδάμαντος* pro *Λαομέδοντος* Brunckius restituit ex Apollod. III 7, 3. Cfr. Paus. IX 7.

κλέους· Μίμνερος δὲ φησὶ τὴν μὲν Ἰσμήνην προσομιλοῦσαν τῷ Θεοκλυμένῳ ὑπὸ Τυδέως κατὰ Ἀθηναῖς ἐγκέλευσιν τελευτῆσαι.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐστὶ τὰ ξένως περὶ τῶν ἡρώϊδων ἱστορούμενα. ἡ μὲντοι κοινὴ δόξα σπονδαίας αὐτὰς ὑπέληφεν καὶ φιλαδέλφους δαιμονίως, ἣ καὶ οἱ τῆς τραγωδίας ποιηταὶ ἐπόμενοι τὰ περὶ αὐτὰς διατέθεινται.

Τὸ δὲ δράμα τὴν ὀνομασίαν ἔσχεν ἀπὸ τῆς παρεχούσης τὴν ὑπόθεσιν Ἀντιγόνης. ὑπόκειται δὲ ἄταφον τὸ σῶμα Πολυνείκους, καὶ Ἀντιγόνη θάπτειν αὐτὸ πειρωμένη παρὰ τοῦ Κρέοντος κωλύεται. φωραθεῖσα δὲ αὐτὴ θάπτουσα ἀπόλλυται. Αἴμων τε ὁ Κρέοντος ἐρῶν αὐτῆς καὶ ἀφορήτως ἔχων ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ συμφορᾷ αὐτὸν διαχειρίζεται. ἐφ' ᾧ καὶ ἡ μήτηρ Εὐρουδίχη τελευτᾷ τὸν βίον ἀγχόνῃ¹⁾.

1) Ἀγχόνῃ nisi ex errore natum, ad verba φωραθεῖσα δὲ αὐτὴ θάπτουσα ἀπόλλυται transferri debet.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἦ κοινὸν ἀντάδελφον Ἰσμήνης κάρα,
ἄρ' οἶσθ', ὅτι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίου κακῶν

V. 1. κοινὸν — κάρα] In scenam secum ducit Antigona Ismenam sororem cum certiore factura de edicto Creontis, tam imprimis excitatura, ut secum contra edictum illud fratrem sepeliat. Bene igitur ita appellat sororem, ut non sine aliqua vi in initio orationis vocabulum κοινόν ponat, hoc intuens, inter quas sanguinis communio sit, inter easdem officii, manibus fratris praestandi, communionem debere esse. Hinc dixit v. 41 εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσει, σκοπεῖ, v. 43 εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῆδε κουφιεῖς χερεῖ, v. 45 τὸν γούν ἐμόν καὶ τὸν σόν. Cfr. etiam quae eandem dicere fecit Aeschylus Spt. a. Th. 1031 δεινὸν τὸ κοινὸν σπλάγγνον, οὐ πεφύκαμεν, μητρὸς ταλαίνης κἀπὸ θυστήνου πατρὸς. τοιγὰρ θέλουσ' ἀκοντι κοινῶναι κακῶν ψυχῆ, θανόντι ζῶσα συγγόνω φρενί. Praeterea non sine vi ἀσυνδέτως hic composita sunt adiectiva, quae alibi coniungi copula solent, κοινόν et ἀντάδελφον, ut El. 12 πρὸς σῆς ὀμαίμον καὶ κασιγνήτης, differentia similiter atque genus a specie differt. Difficultatem parat notio κοινόν, cum neque caput commune possit dici neque Ismena. Alia ratio est horum quae saepe occurrunt: κοινὸς πατὴρ, κοινὸν αἷμα, κοινὸν παῖδες, κοινὴ ὄδῖς, κοινὸν σπλάγγνον. Adferunt illud quidem magis apposite O. C. 536 κοινὰ γε πατρὸς ἀδέλφρα. Sed si integra est loci scriptura, locutio κοινὰ ἀδέλφρα in unam notionem κοι-

νάδελφοι i. e. συγκασιγνήται coniungenda est. Atque nisi corrupta iudicanda memoria librorum — nostra emendatio ὦ κλεινὸν aliis arrisit, aliis improbat est —, eadem interpretandi ratio huic loco adhibenda videtur, ut existimemus poetam dicere velle ὦ κοινάδελφον ἀντάδελφον κάρα similiter atque Eur. Iph. T. 800 ὦ συγκασιγνήτη τε κἀκ ταύτου πατρὸς γεγῶσα, Aesch. Eum. 89 ἀντάδελφον αἷμα καὶ κοινὸν πατρὸς, facere autem, ne repetat ἀδελφον, sui iuris κοινόν, ut saepius duorum attributorum altero alterum, non ipsum substantivum definitur (cfr. ad v. 108, ad Phil. 1454). — In κάρα caritatis inest significatio. Cfr. 899. 915. O. C. 321. Hom. Il. 8, 281 Τεῦκερ φιλῆ κεφαλῆ, Hor. carm. I 24, 1 desiderium tam cari caritatis.

V. 2 sq. ἄρ' οἶσθ', ὅτι — τελεῖ] 'Nostin Iovem malorum, quae ab Oedipo oriuntur, nihil viventibus nobis non perficere?' Nam ὅποιον οὐχὶ τῶν κακῶν τελεῖ, pro quo levi cum discrimine τί οὐχὶ τ. κ. τελεῖ dici potuit, Sophocles, quo vividior existeret oratio, pro οὐδὲν τῶν κακῶν οὐ τελεῖ, sive πάντα τὰ κακὰ τελεῖ posuit. Simillime dictum est Oed. R. 1401 sq.: ἀρὰ μὲν μὲννησθ', ὅτι οἱ ἔργα δράσας ἡμῖν εἶτα δεῦρ' ἴων ὅποι' ἐπραῖα ποτα ἀνθρώπις; ubi item maluit poeta interrogatione usus dicere οἶα ἔργα, quam affirmative loqui atque id ponere, quod in mente habebat: κἀκίστα ἔργα. Nam hoc dicit,

ὅποιον οὐχὶ νῶν ἐτι ζῶσαν τελεῖ;
οὐδὲν γὰρ οὐτ' ἀλγεινὸν οὐτ' ἄτης ἄτερ
οὐτ' αἰσχροῦν οὐτ' ἄτιμον ἔσθ', ὅποιον οὐ
τῶν σῶν τε κάμῶν οὐκ ὄπωπ' ἐγὼ κακῶν.

ἄρα μὲννησθε, ὅτι ἐγὼ κἀκίστα ἔργα ἡμῖν ἔδρασα etc. [Si Sophocles pro τί οὐχὶ vel ποῖον οὐχὶ scripsit ὅποιον οὐχὶ, iudicemus oportet, cum orationis vis magis esset intendenda, ultro observatum esse ἄρ' οἶσθα atque effecisse, ut neglecta coniunctione ὅτι vellet ἄρ' οἶσθα ὅποιον οὐχὶ τελεῖ. Alii id quod vulgo scribitur ὅ τι ita interpretantur, ut dicant ὅποιον excipere ὅτι sensus magis exprimi causa: 'quodnam — cuius generis malum'. Quod autem alii verba coniungunt hoc modo: ἄρ' οἶσθα ὅ τι τῶν ἀπ' Οἰδίου κακῶν (ἔστιν), ὅποιον οὐχὶ Ζεὺς τελεῖ, id magis grammatico callido quam eleganti poetæ convenerit. Corruptelae vestigium apparet nullum.]

V. 2. τῶν ἀπ' Οἰδίου κακῶν] Non ea tantum intellegenda mala sunt, quae Oedipus filiis imprecatus erat (vide Oed. C. 1370 sqq.), sed illa etiam, quae huius fab. 49 sqq. commemorantur.

V. 3. νῶν ἐτι ζῶσαν] Genetivos hos esse, non dativos, quos putavit scholiasta, Schaefer. alii que monuerunt. Comparat Seidlerus Trach. 305 ὦ Ζεῦ τροπαῖς, μήποτ' εἰσίδοιμί σε πρὸς τὸν μόν οὕτω σπέσμα χωρήσαντά ποι, μηδ', εἰ τι δράσεις, τῆσδε γε ζώσης ἐτι.

V. 4 sqq. οὐδὲν γὰρ — ἐγὼ κακῶν] 'Nihil enim aut miserum aut calamitosum, aut ignominiosum aut turpe est, quod ego in tuis et meis malis non viderim.' Et miseria et calamitate et ignominia et turpitudine affectas se esse ait malis illis, quae adhuc perpessae sint, expositis v. 49 sqq. et O. R. 1284 sqq. De acerbo enim Creontis edicto v. 7 demum dicere incipit. Pro ἄτης ἄτερ sententiam flagitare contrarium ἄτης μέτα, iam Didymus vidit (schol. Δίδυμος φησιν, ὅτι ἐν τούτοις

τὸ ἄτης ἄτερ ἐναντίας συντάσσεται τοῖς συμφοραζομένοις: λέγει γὰρ οὕτως: οὐδὲν γὰρ ἐστὶν οὐτε ἀλγεινὸν οὐτε ἀτηρὸν οὐτε αἰσχροῦν ὃ οὐκ ἔχομεν ἡμεῖς: ἄτης ἄτερ δὲ ἐστὶ τὸ ἀγαθόν). Nec videtur fieri posse quin Didymi sententia acquiescamus atque comprobemus eam interpretationem quam T. W. Ullrichius (Ueber die religiöse u. sittliche Bedeutung der Antigone etc. Hamburg 1853 p. 58 sqq.) proposuit sic existimans, οὐδὲν ἄτης ἄτερ idem esse atque οὐδὲν μετέχον ἄτης i. e. consuetudine negationes cumulandi factum esse, ut temere pro positivo μέτα negativum ἄτερ inferretur. Nam quae in emendationem loci contulerunt viri docti: ἀγῆς ἄτερ Coraius, ἄτης γέμον Hermannus, ἀκούς ἄτερ Astius, ἀτήσιμον Dindorfius, alia alii, eorum nihil fidei facit neque corruptelae vestigium apparet. Ea autem interpretatio, quam Boeckhii eumque secutus M. Seyffertus protulit: 'nihil enim neque acerbi neque, ommissa calamitate („des frevelhaften Unheils nicht zu gedenken") aut turpis aut ignominiosi est', probari posset, si scriptum legeremus: οὐδὲν γὰρ ὄδ' ἀλγεινὸν οὐδ' — ἄτης ἄτερ — οὐτ' αἰσχροῦν οὐτ' ἀτιμον ἔσθ', ὅποιον κτλ. Cfr. εἰσβολῆν Euripidis Orestis: οὐκ ἐστὶν οὐδὲν δεινὸν ὄδ' εἰπεῖν ἔπος οὐδὲ πάθος οὐδὲ συμφορὰ θηλήατος, ἧς οὐκ ἂν ἀραιτ' ἀχθος ἀνθρώπου φύσις.

V. 5 sq. ὅποιον οὐ — οὐκ ὄπωπ' ἐγὼ κακῶν] Repetite negationis exempla haec attulerunt interpretes: Aesch. Agam. 1634 ὃς οὐκ, ἐπειδὴ τῷδ' ἐβούλεσας μίρον, δράσαι τῷδ' ἔργον οὐκ ἐτλης ἀντοκτόνας. Soph. Trach. 1014 καὶ νῦν ἐπὶ τῷδε νοσούντι οὐ πῦρ, οὐκ ἔγγος τις ὀνήσιμον οὐκ ἐπιτρέψει. Cfr. Boeckh. nott. critt. Pind. Pyth. III extr. et Reisig.

καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασι πανδήμῳ πόλει
κίρυγμα θείναι τὸν στρατηγὸν ἀγτίως;
ἔχεις τι κείσθηκονσας; ἢ σε λανθάνει
πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά; 10

ΙΣΜΗΝΗ.

ἔμοι μὲν οὐδείς μῦθος, Ἀντιγόνη, φίλων
οὐδ' ἠδὲς οὐτ' ἀλγεινὸς ἵκετ', ἐξ ὄτου
δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστειρήθημεν δύο
μῆθ' ἀδελφῶν ἡμέρα διπλῆ χειρὶ

Comm. critt. Oed. C. 350. — De genetivo κακῶν vid. Krueg. I § 47, 6, 11.

V. 7. Scholiasta: πανδήμῳ πόλει· πάσῃ τῇ πόλει. Sic 1141 et El. 982. Adde huius fab. 733 Θῆβης τῆσδ' ὀμόπτολις λεώς. Ai. 844 πανδήμου στρατοῦ.

V. 8. τὸν στρατηγόν] Regem, i. e. Creontem. Vox enim στρατός, ut Latinorum 'exercitus', et 'populum' significat et 'milites', qui cives erant apud priscos. Cfr. Fischer. ad Aristoph. Plut. 192 et, quem laudat, van Dalen Dissert. ad marm. ant. V 3, quod caput est de strategis et scribis Graecis; item I. C. F. Baehr. ad Plutarch. Philopoem. 11. BOTH. Cfr. Trachin. 795.

V. 9. ἔχεις] 'Cognitum habes, nosti'. Ita nonnunquam ἔχειν usurpatur. Cfr. Trach. 318 ibique scholiastam. Phil. 560. 789. Eur. Or. 1120 ἔχω τοσοῦτον, τὰ πλοῖα δ' οὐκ ἔχω, ad quem locum Scholiasta: νοῶ ὅσον λέγεις, τὰ λοιπὰ δὲ οὐ νοῶ. Hipp. 1436 ἔχεις γὰρ μοῖραν, ἢ διεφθάρης. Alc. 51 ἔχω λόγον δὴ καὶ προθυμίαν σέθεν. Eodem modo Latini 'habere' usurpant. Vide exempla plura allata a me ad Cic. or. Planc. XXIII 55 p. 152.

V. 9 sq. ἢ σε λανθάνει—κακά] Sensus hic est: 'an te latet ad amicos nostros pervenire mala istiusmodi, qualia hostes nostri perpetuantur?' i. e. an te latet, id quod hostibus nostris, qui occisi sunt, accidit, ut non sepeliantur, sed insepulti feris obiciantur, eam iniuriam Polynici, fratris nostri, in-

ferri? Alii τῶν ἐχθρῶν κακά explicant 'mala, quae ab inimicis parantur' vel potius 'mala quae ab eis parantur qui his ipsis malis inimicitias exercent' i. e. iniqua contra Polynicem consilia Creontis. De numero plurali τοὺς φίλους vide ad O. R. 366.

V. 11. ἔμοι μὲν ut v. 498, 628, 681, 1336, El. 552, O. C. 44. Cfr. Krueg. I § 69, 35, 2. — μῦθος φίλων, 'verbum de amicis'. Sic Ai. 222 ἀνέρος ἀδισποσ ἀγγελλαν. Vide Krueg. I et II § 47, 7, 6.

V. 13. δυοῖν—δύο] Amat ita loqui Sophocles. Confer huius fab. 73. 142. 1266. Ai. 267 κοινὸς ἐν κοινοῖσι. 467 μόνος μόνοις. 620 ἀφιλα παρ' ἀφίλοις. 1283 μόνος μόνον. O. C. 184 ξείνος ἐπὶ ξείνης. Phil. 135 ἐν ξένα ξένον. Trach. v. 613 καινῶ καινὸν ἐν πεπλώματι.

V. 14. Schol.: διπλῆ χειρὶ τῇ ὑπ' ἀλλήλων· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ διπλῆ, οἷον ὑπ' ἀλλήλων ἀναιρεθέντων τῶν ἀδελφῶν. At neque alibi unquam διπλοῦν significat mutuum, neque, si significaret, ea notione hoc loco usurpatum concederem, in quo ex iis verbis, quae opposita sunt, μῆθ' ἡμέρα, manifesto apparet de numero διπλοῦν dictum esse et duplex sive geminum significare. Cfr. v. 55 τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν etc. et 170 οὐτ' οὐν ἐκείνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν καθ' ἡμέραν ὄλοντο. Vide etiam Valck. ad Eur. Hipp. 1403. Itaque hic est huius versus sensus: 'ita ut uno die gemina caedes fieret'.

ἐπεὶ δὲ φροῦδός ἐστιν Ἀργείων στρατός
ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον
οὐτ' ἐντυχοῦσα μᾶλλον οὐτ' ἀτωμένη.

AN. ἤδη καλῶς, καὶ σ' ἐκτὸς ἀυλείων πυλῶν
τοῦδ' εἵνεκ' ἐξέπεμπον, ὡς μόνῃ κλύοις.

IS. τί δ' ἐστὶ; δηλοῖς γὰρ τι καλχαίνουσ' ἔπος. (20)

AN. οὐ γὰρ τάφον νῶν τῶ κασιγνήτω Κρέων
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
Ἐτεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκῃ
χρησθεῖς δικαίᾳ καὶ νόμῳ κατὰ χθονός

V. 15. Schol.: ἐπεὶ ἀντι τοῦ ἀφ' οὐ. Cfr. Porson. ad Eur. Med. 138 et Blomf. ad Aesch. Agam. gl. 39.

V. 16. ἐν νυκτὶ τῇ νῦν] Dicta haec primò mane post eam noctem, qua discesserant Argivi. Cfr. 100 sqq. et 253.

V. 16 sq. Schol.: ὑπέρτερον ἀντι τοῦ πλέον. Recte Hermannus: 'nihil amplius novi, nec feliciorum me factam esse neque infeliciorum'. [Rectius videtur explicari ὑπέρτερον ex sententia οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον πάσχουσα ('nihil memini me perpeti quod illud excedat') atque existimari, cum pro πάσχουσα inferatur οὐτ' ἐντυχοῦσα οὐτε ἀτωμένη, illud ὑπέρτερον redintegrari addito μᾶλλον.]

V. 18. ἤδη καλῶς] Facile apparet intellegendum esse: nihil te audivisse.

V. 19. τοῦδ' εἵνεκ' ἐξέπεμπον recte explicat scholiasta ἀντι τοῦ 'διὰ τοῦτο σε ἤγαγον ἐνταῦθα'. Minus commoda est alia scholii explicatio: τὸ δὲ ἐξέπεμπον ἀντι τοῦ 'μετεπεμπόμην'. Nam usus antiquae scaenae exigit, ut ambae virgines, quibus non adsunt ancillae, una prodeant, atque adiecta verba ὡς μόνῃ κλύοις consilium significant causam cur una prodeant explicandi.

V. 20. δηλοῖς γὰρ τι καλχαίνουσ' ἔπος] Hoc dici puta: 'patet enim perturbari te eo, quod mihi dictura es'. Sed illud insolens est, quod dictum καλχαίνειν ἔπος τι, cuius simile exemplum non

exstat. Videtur autem accusativus aptus esse ex notione agitandi sive volvendi, quae in verbo καλχαίνειν inclusa tenetur; nec dubium est, quin poetae observatum sit Homericum illud πολλὰ δὲ ὀκράδιη πόρφυρε.

V. 21. τάφον νῶν] Verba προτίσας et ἀτιμάσας cum hoc sensu dicta sint, ἀξιώσας et οὐκ ἀξιώσας, facile intellegitur, genetivum τάφον ex utriusque verbi notione aptum esse ita, ut tamen, id quod totius loci sententia docet, ad posterius potissimum verbum referendus sit. Tum νῶν dativum esse secundum Reisigium ad O. C. p. 359 monuit Wexius.

V. 24. Tribus incommodis hic locus laborat. Nunquam enim aut χρησθεῖς pro χρησάμενος usurpatum aut χρῆσθαι σὺν τινι dictum aut substantivum δίκη cum adiectivo δίκαιος coniunctum est. Haec autem, quae singula corruptelae suspicionem certissimam alibi moverent, tu coniuncta hic feras et a Sophocle admissa credas? Quid autem, si non corrigendus, sed eiciendus hic versus est, ut ab interprete additus? Certe omisso eo nihil desiderabis, cum ad verbum ἐκρυψε, id quod quis addendum putarit, nomen τάφω aut simile quid vel ex antecedentibus facillime adsumi possit. Quamquam ne opus quidem, ut adsumatur quicquam, cum infra etiam v. 285 solum verbum κρύπτειν de eadem re usurpatum sit. [De eis quibus hunc locum tentaverunt

ἐκρυνθε, τοῖς ἐνεργθεν ἐντιμον νεκροῖς· 25
 τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν
 ἀστοῖσι φασὶν ἐκκεκρηῦχθαι τὸ μὴ
 τάφῳ καλύψαι, μηδὲ κακῦσαί τινα,
 ἔαν δ' ἄκλεινον ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν
 θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς. 30
 τοιαυτὰ φασὶ τὸν ἀγαθὸν Κρέοντά σοι
 κάμοι, λέγω γὰρ κάμέ, κηρύξαντ' ἔχειν,
 καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
 σαφῆ προκηρύσσοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
 αὐχὼς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δοῦν, 35

unum memorabile videtur quod F. Gu. Schmidtius suspicatus est *χορηγεῖς* mutandum esse in *χορηστοῖς*, ut verbis *σὺν δίκη χρηστοῖς δικάια* ius definiatur defensoribus, non proditoribus patriae iustum atque iam id discrimen significetur quod disertius infra v. 194 sqq. Creon statuit. Ita *ὡς λέγουσι* parum apte de sepultura dictum, cui se ipsam Antigona v. 900 sq. proficitur operam dedisse, pertinere ad illam iuris disceptationem.]

V. 25. *τοῖς ἐνεργθεν ἐντιμον νεκροῖς*] Veteres, si quis aut inhumatus iaceret aut non rite post mortem coleretur, contemptui inter mortuos habitum credebant. Hinc Electra apud Aesch. Choeph. 484 *παρ' εὐδελπνοῖς ἔση ἄτιμος*. Cytiaemnestra quoque Eumen. 97 *ὄνειδος ἐν φθιτοῖσιν οὐκ ἀπόλλυται*. MUSG. Cfr. Verg. Aen. VI, 325 sqq. Praecipue *ἐντιμος* de iis dicitur qui in coetam aliquem cum honore recipiuntur, ut *ἄτιμος* de iis qui eiciuntur (*ἄτιμον ἐμβάλλειν*). Cfr. Il. 23, 71 *θάπτε με ὅτι τάχιστα, πύλας Αἴδαο περήσω. τῆλέ με εἰργοναι ψυχῆ, εἰδῶλα καμόντων, οὐδέ με πω μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἑώσιν*. Ceterum per prolepsin dicta haec verba sunt, de qua vide Matth. § 446 not. 2. Krueg. § 57, 4.

V. 26. Schol.: *Πολυνείκους νέκυν* ἀντὶ τοῦ αὐτὸν τὸν Πολυνείκη. De locutione τὸν θανόντα νέκυν satis est comparasse Homericam νέκυσ τεθνηώς et νέκυσ

κατατεθνηώς. Sic infra v. 467. 515.

V. 27. *ἐκκεκρηῦχθαι*] Et hic et v. 203 et O. C. 430 verbum *ἐκκεκρηῦσσειν* pro simplici *κηρύσσειν* positum est. De articulo τὸ cum infinitivo *καλύψαι* coniuncto v. Krueg. II § 50, 6, 6.

V. 30. Brunckius ex viri cuiusdam docti coniectura *εἰσορῶσι* scripsit. Sed *εἰσορῶσι* rem magis acerbam atque indignam efficit. Nam vultures animo obversantur in corpore stantes et cadaver ut pabuli dulcis copiam (*γλυκὺν θησαυρὸν*) cum volaptate intuentes. Praeterea coniungenda *οἰωνοῖς πρὸς χάριν βορᾶς*, in quibus *πρὸς χάριν βορᾶς* non est, ut Brunckius interpretatur, *βορᾶς ἔνεκα*, sed *χαρίζομενον βορᾶν*, 'cibum volucris gratificantem'.

V. 31. Schol.: *ἀγαθὸν ἐν εἰρωνείᾳ*.

V. 32. *λέγω γὰρ κάμέ*] Recte monet Erfurditius hoc dicere Antigonom: 'parum me morat Creon, qui me quoque facere iuberet, quae cum pietate in fratrem pugnant'.

V. 33. Schol.: *νεῖσθαι* ἀντὶ τοῦ πορεύεσθαι.

V. 34. *σαφῆ* invidiose dictum 'ut accurate sciant'. — *ἄγειν* recte scholiasta interpretatur *ἡγεῖσθαι*. Sic Eurip. Bacch. 1036 *Θήβας δ' ἀνάνδρους ὧδ' ἄγεις*;

V. 35. Schol.: *οὐχ ὡς παρ' οὐδέν* οὐχ ὡς ἔτυχεν ἔχειν τὸ πρᾶγμα, ἀντὶ τοῦ οὐχ εὐτελῶς καὶ ὡς πάρεργον, ἀλλ' ὡς μέγα.

φόνον προκείσθαι δημολευστον ἐν πόλει.

οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα,

εἴτ' ἐν γενῆς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ. (τεῖς)

ΙΣ. τί δ', ὃ τολαίφρον, εἰ τὰδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ
 λύουσα ἂν ἢ φάπτονσα προσθείμην πλέον; 40

ΑΝ. εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσει, σκοπέει.

ΙΣ. ποῖόν τι κινδύνευμα; ποῖ γνώμης ποτ' εἶ;

ΑΝ. εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῆδε κουφίεις χερί.

ΙΣ. ἢ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφῆ ἀπόρητον πόλει;

De locutione *παρ' οὐδέν ἄγειν* sive *ἡγεῖσθαι* monitum iam ad O. R. 954.

V. 36. *φόνον προκείσθαι* etc.] Omissum *τούτω*. Vide quae ad Philoct. 137—139 adnotavi. De locutione *δημόλευστον φόνον* cfr. Aesch. Spt. c. Th. 199 *λευστήρα δήμον δ'* οὐτι μὴ φύγη μόρον, ibique Blomf. in glossario. Adde Trach. 357 *ὁ ἡμιπτός Ἰφίτου μόρος*. De hoc poenae genere vide ad O. C. 431.

V. 37. *οὕτως ἔχει σοι ταῦτα*] Sic El. 761 *τοιαυτὰ σοι ταῦτ' ἔστιν*.

V. 38. *εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ*] I. e. εἴτ' ἐσθλῶν πεφυννῖα κακῆ εἶ. De genitivo vide Krueg. I § 47, 6, 5. De *εἴτε* — *εἴτε* ib. § 65, 1, 11.

V. 39. *τί δ', ὃ τολαίφρον* etc.] Musgravius cum poetam pro verbis *λύουσα ἂν ἢ φάπτονσα* scripsisse *λέγουσα ἂν ἢ πράττονσα* suspicatus est, etsi coniecit quod nemo unquam probavit, tamen, quid fere dici hic a poeta debuerit, optime mihi videtur perspexisse. Verum eum ipsum fere sensum, quem ille restitutum ivit, in vulgata scriptura iam inesse acute ostendit Boeckhiius. Is enim hoc primum verissime mihi videtur monuisse, *λύουσα ἢ φάπτονσα* locutionem proverbialem esse, in qua *λύειν* fere significet 'interponendo sese difficultates alicuius rei solvere', *φάπτειν* autem 'conficere aliquid', sive 'rei alicuius agenda socium esse', apte comparata locutione proverbiali *κάθ' αμα λύειν*, coll. Eur. Hippol. 671, Zenob. IV 46, Hesychio, Suida

et adscripto Ai. 1317 *εἰ μὴ ξυνάψων, ἀλλὰ συλλύσων πάρε*. Similiter opposita sibi sunt *συνάπτειν* et *λύειν* apud Plutarch. Alcib. c. 14. Adde huius fab. 1112 cum nota. Deinde idem vere statuit coniungenda verba esse *τί πλέον προσθείμην*, valereque *πλέον τι τίθεσθαι* aliquid utilitatis sibi parare, similiter atque *πλέον ποιῶ, πλέον ἐργάζομαι* et alia dicantur, de quibus vide Valck. ad Eur. Hipp. 284 et in Diatr. Eur. c. XIV p. 150. Adde huius fab. v. 268. Postremo de verbis *ἐν τούτοις* vide O. R. 892. Recte scholiasta: *εἰ τὰδ' ἐν τούτοις*; *εἰ ταῦτα Κρέων ἐκέλευσεν*. [Rectius ei videntur iudicare, qui proverbiali locutioni *λύουσα ἢ φάπτονσα* vim magis universam tribuunt atque nihil nisi contrariam agendi rationem effingi putant, ut omnibus opitulandi rationibus sese destitutam esse Ismena dicat.]

V. 42. *ποῖ γνώμης ποτ' εἶ*] Cfr. O. C. 170 *ποῖ τις φροντίδος ἔλθῃ*;

V. 43. *ξὺν τῆδε κουφίεις χερί*] Schaefero *χερί* abundanter positum esse, et *ξὺν τῆδε* mecum (coll. Melett. critt. p. 114) significare videtur. Hermannus cum Erfurditio praestare putat *ξὺν τῆδε χερί* coniungere, coll. Eur. Hipp. 661 *σὺν πατρὸς μολῶν ποδί*. Tum *κουφίζειν νεκρὸν* a poetis eodem sensu dicitur, quo scriptores prosaici *ἀναιρεῖσθαι νεκρὸν* usurpant.

V. 44. *θάπτειν σφ' ἀπόρητον πόλει*] Matthiaeus ad Eurip.

AN. τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σὸν, ἦν σὺ μὴ θέλης. 45

IZ. ὦ σχετλια, Κρόντος ἀντειρηκός;

AN. ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἰργεῖν μέτα.

IZ. οἰμοί, φρόνησον, ὦ κασιγνήτη, πατήρ
ὡς νῶν ἀπεχθῆς δυσκλεῆς τ' ἀπόλετο, 50
πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χειρὶ

Orest. 30 et Gr. Gr. § 564 ἀπόρητον explicat, 'cum sit interdictum sive vetitum'. Scholiasta, quem probat Erfurdcius, pro genere masculino habet, adnotans: τὸν ἀπηγορευμένον καὶ κεκαλυμένον ὑπὸ τῆς πόλεως τολμᾶς θάπτειν σὺ; Hanc in sententiam licet e. g. conferre Xenoph. hist. Gr. VII 1, 28 ἔλεγεν ὅτι ἐξήκοι αὐτῷ ὁ χρόνος ὃς ἦν εἰρημένος παραμένειν, Thuc. I 32 αὐτὸν ἦρξεν ἐγγεγραμμένον κτείνειν. Atque versus qui sequitur hanc interpretationem commendare videtur.

V. 45. τὸν γοῦν — θέλης] Tendendum est τὸν ἐμὸν et τὸν σὸν pro substantivis esse, ita ut significant 'quem me, quem te convenit sepelire'. Hoc enim dicit Antigona: 'meo certe officio sepulturae satisfaciam, et tuo, si tu noles'; id est, 'ego certe Polynicem sepeliā, eoque facto et meum et, si tu sepelire nolueris, tuum officium exsequar'. Nam cum Ismena quaesivisset, ἦ γὰρ νοεῖς θάπτειν σὺ ἀπόρητον πόλει, 'num sepelire cogitas quem civitas sepeliri vetuit', eoque versu ostendisset, et quid non esset factura, facere recusaret, ad utrumque brevi et cur id, quod non esset factura, Antigona respondet ita, ut et sepulturam se quidem Polynicem dicat et facturam id propterea esse significet, quod suus sit, i. e. quod talis sit, quem sepelire se conveniat, sive quem sepelire a civitate vetari nequeat, uno verbo quod frater sit. Oppositum enim τὸν ἐμὸν verbis ἀπόρητον πόλει. Pluribus sententiam suam statim post declarat, cum Ismenae interroganti, ὦ σχ. — ἀντειρηκός, ita respondet, ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ

τῶν ἐμῶν μ' εἰργεῖν μέτα. Quo in loco quo sensu τῶν ἐμῶν positum (de numero plurali ad O. R. 361 diximus), eodem hic τὸν ἐμὸν accipiendum est. Adde El. 536: ἀλλ' οὐ μετῆν αὐτοῖσι τῆν γ' ἐμῆν κτανεῖν et O. C. 830 οὐχ ἄφομαι τοῦδ' ἀνδρός, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς. [Scribo τὸν γοῦν ἐμὸν, καὶ τὸν σὸν ἦν σὺ μὴ θέλης i. e. 'sepeliā fratrem quia meus est neque attinet ad civitatem, atque meo certe officio satisfaciam, si tu recusas ratione civitatis habita etiam tuo satisfacere'. Ita Antigona ab refutatione eius causae quae inest verbis ἀπόρητον πόλει sensim ad reprehensionem Ismenae deflectit.] — Post hunc versum in libris additus hic reperitur ἀδελφόν' οὐ γὰρ δὴ προδοῦσ' ἀλώσομαι. Quem non esse a Sophocle scriptum, evidentissimis argumentis probasse mihi videor in Comment. de Schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 19 sqq.

V. 50. Schol.: πατήρ ὡς νῶν ἀπεχθῆς τὰς συμφορὰς σκόπησον τοῦ παντὸς γένους καὶ πῶς ὁ πατήρ ἀκλεῆς ἀπόλετο: οὐ μόνον δὲ ἀκλεῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπεχθῆς διὰ τὸν γενόμενον λοιμόν.

V. 51. αὐτοφώρα ἀμπλακημάτα interpretantur flagitia Oedipi ab ipso detecta. Verum cum αὐτόφωρος nusquam hanc vim habeat neque ratio qua in Oedipo Rege illa flagitia deteguntur ad hanc aliquot annis prius doctam fabulam attineat, videtur poeta attributo αὐτόφωρα idem fere significare quod Homerus Od. 11, 274 docet verbis ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποιον aque pestem Oedipi subito manifestam factam dicere. — Praepositio-

ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,
πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον· 55
τοῖτον δ' ἀδελφὰ δύο μίαν καθ' ἡμέραν
αὐτοκτονοῦντε τῷ τάλαιπῶρῳ μῶρον
κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπ' ἀλλήλοιν χειροῖν.
νῦν δ' εὖ μόνον δὴ τὸ λειμιμένα, σκόπει,
ὄσῳ κάκιστ' ὀλοῦμεθ', εἰ νόμον βίᾳ
ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρεξιμένον. 60
ἀλλ' ἐννοεῖται χορὴ τοῦτο μὲν, γυναιχ' ὅτι
ἐφρυμεν ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχουμένα·
ἔπειτα δ', οὐνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων
καὶ ταῦτ' ἀκούειν κατὰ τῶνδ' ἀλγίονα.
ἐγὼ μὲν οὖν αὐτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς 65

nis πρὸς ita ut hic usurpatae aliquot exempla attulit Krueg. II § 68, 37, 7. Cfr. inprimis O. R. 1236 τέθνηκε .. πρὸς τίνας ποτ' αἰτίας;

V. 53. Schol.: διπλοῦν ἔπος· διπλοῦν ὄνομα ἔχουσα, μήτηρ τε καὶ γυνή. Dicitur locasta contra naturam quasi bifaria mulier fuisse, quod eiusdem hominis et mater et uxor fuerit, nobis 'Mutter und Gattin in einer Person'. Διπλοῦν igitur significat, quod alias separari solet, in matre coniunctum fuisse.

V. 54. Schol.: ἀρτάναισι· ἀγγύλαισι. λωβᾶται· ἀφανίζει, ἀπόλλυσιν.

V. 56. αὐτοκτονοῦντε] Confert Neniū Aesch. Spt. c. Th. 681 θάνατος αὐτ' αὐτοκτόνος. ibid. 734 ἐπειδὴν αὐτοκτόνας αὐτοδαίτικοι θάνασι. 805 ἐκ χειρῶν αὐτοκτόνων.

V. 57. Non male Hermannus videtur correxisse ἐπαλλήλοιν χειροῖν. Conicere vero etiam possis ita scripsisse Sophoclem: τοῖτον δ' ἀδελφὰ δύο μίαν καθ' ἡμέραν κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπ' ἀλλήλοιν μῶρον.

V. 59. νόμον βίᾳ] Lege invita. Vide ad O. C. v. 657.

V. 61. τοῦτο μὲν] Respondet v. 63 ἔπειτα δὲ pro solito τοῦτο δὲ. Cfr. τοῦτο μὲν — τοῦτ' αὐτίς infra 167, τοῦτο μὲν — τοῦτ' ἄλλο O. R. 605, τοῦτο μὲν — καὶ πάλιν Demosth. IX § 24. De sen-

tentia cfr. El. 997 γυνή μὲν οὐδ' ἀνὴρ ἔφρυε, σθένεις δ' ἔλασσον τῶν ἐναντίων χειρῶν.

V. 63. Pro ἔπειτα δ' οὐνεκ' scripsisse videtur poeta ἐπειθ' ὀδοῦνεκ', cum nulla causa sit cur iustum dicendi genus reliquerit. Eur. Cycl. 3 ἔπειτ' ἄ γ' in ἐπειθ' ὄτ' ab Hermanno emendatum est.

V. 64. De infinitivo ἀκούειν ex ἀρχόμεσθα ἐκ κρεισσόνων apto cfr. Matth. gr. § 532. d, ubi exempla collata sunt non omnia illa quidem huic loco similia, aliquot tamen accommodata ut Aesch. Sept. c. Th. 15 ὑμᾶς δὲ χορὴ .. πόλει τ' ἀρήγειν καὶ θεῶν ἐγγωρίαν βαμοῖσι, τιμᾶς μὴ ἔλασι φθῆναι ποτε. Cf. infra 1076 ληφθῆναι. Minus recte Fr. Jacobsius οὐνεκα interpretatur 'quoniam' et ad verba ἔπειτα δὲ .. ἀκούειν ex antecedentibus adsumit verbum χορὴ. — ταῦτα ἀκούειν: 'his sive huiusmodi imperiis obtemperare'. Cfr. v. 666 sq. et quam ibi descripsimus sententiam, El. 340, et, quod similiter dictum, huius fab. v. 219: ἀπιστεῖν τάδε, 'huic edicto non obtemperare'. Adde quae ad Ai, 1243 et Trachin. 1228 adnotavimus.

V. 65. Schol.: τοὺς ὑπὸ χθονὸς· ἢ τὸν Πολυνεῖκην, ἢ τοὺς χθονίους δαίμονας· πιθανῶς δὲ καὶ τοῦ πρέποντος ἐφρόντισε· φησὶ γὰρ, ὅτι ἀπολογήσομαι τοῖς κατὰ χθονὸς. Iacobsius

ξυγγνοίαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε, τῶν
τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι. τὸ γὰρ
περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.
AN. οὐτ' ἂν κελεύσαιμ' οὐτ' ἂν, εἰ θέλοις ἐτι
πράσσειν, ἐμοῦ γ' ἂν ἠδέως δοῦναι μετὰ.
ἀλλ' ἴσθ' ὅποια σοι δοκεῖ κείνον δ' ἐγὼ
θάψω. καλὸν μοι τοῦτο ποιούσης θανεῖν.
φίλη μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλον μετὰ,
ἴσα πανουργήσασ'. ἐπεὶ πλείων χρόνος,
ὄν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε. 75

et de Polynice et de dis inferis cogitandum esse putat, quod mihi non probatur. Immo certum puto Polynicem his verbis significari. De plurali monitum ad v. 10.

V. 66. Schol.: ξυγγνοίαν ἴσχειν συγγνώμην ἔχειν, ὅτι βίᾳ πράσσω τάδε. — ξυγγνοίαν ἴσχειν ὡς βιάζομαι τάδε, 'ignoscere reputantes me haec cogi'. De locutione βιάζομαι τάδε, quae idem fere valet atque ἀναγκάζομαι τάδε, vide O. R. 280 sq. Sponte patet sensu passivo βιάζομαι et hic et 1073 usurpatum esse.

V. 67. Schol.: τοῖς ἐν τέλει βασιλεύει. Cfr. Ai. 1352. Phil. 385. 925 et Blomf. ad Aesch. Ag. gloss. 104. — Intellegendus autem unus Creon est. De βεβῶσι vide ad O. C. 52.

V. 68. Schol.: τὸ γὰρ περισσὰ πράσσειν γνωμολογικῶς ἀπάλλττεται. τὸ γὰρ παρὰ δύναμιν τι πράττειν ἠλίθιον. De νοῦν ἔχει cum verbo τὸ πράσσειν coniuncto confer El. 351 ταῦτα δειλίαν ἔχει.

V. 70. Recte defendit vulgatam M. Seyffertus interpretatus: 'nec iubebo iam te facere nec si velis facere, credo te libenter esse facturam mecum, quae quidem longe aliter sentiam ac tu' additque, manum adiutricem non officio incensam nec paratissimam respui a generosa puella. Alii quia exspectabant sensum: 'neque adiumentum tuum mihi exoptatum foret', aut male subaudiebant (ἠδέως) ἐμοί aut corrigebant, ut Lehrsius ἐμοῦ γ' ἂν ἀσμένης δοῦναι μετὰ. Cfr.

539 οὐτ' ἠθέλησας οὐτ' ἐγὼ ἐκοινωσάμην.

V. 71. Schol.: ἀλλ' ἴσθ' ὅποια σοι δοκεῖ γίνωσκε ὅποια σὺ θέλεις, τὸ πείθεσθαι τοῖς τυράννοις. [ἢ τοιαύτη γενεὴ, ὅποια καὶ βούλει]. Adverte acerbittatem dicti: 'scito qualia tibi scienda videntur', i. e. habeto tu tibi scientiam sive intellegentiam illam tuam. Quo respicit Antigona ad ea, quae v. 61 sqq. Ismena dixit. Cfr. El. 1055 sq. ἀλλ' εἰ σεαυτῆ τυγγάνεις δοκοῦσά τι φρονεῖν, φρονεῖ τοιαῦτα.

V. 72. Θάψω] verbum in clausula sententiae et in initio versus positum auget sensum rei exitiosae ut infra v. 120 et in illo loco Homericō A 52 αὐτὰρ ἐπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφίεισ βαλλ'.

V. 73. φίλη — φίλον μετὰ] Simillime apud Platon. Menex. p. 247 καὶ ἂν μὲν ταῦτα ἐπιτηδεύσητε, φίλοι παρὰ φίλους ἡμᾶς ἀφίξεσθε, ὅταν δὴ ὑμᾶς ἢ προσήμουσα μοῖρα κομισθ' ἀμελήσαντας δὲ ὑμᾶς καὶ καισθέντας οὐδεὶς εὐμενῶς ὑποδέξεται.

V. 74. Schol.: ὅσα πανουργήσασα δίκαια μετὰ πανουργίας ἐργασαμένη, ὡς αὐτὴ λέγει. ἐπεὶ προεῖπεν τὸ γὰρ περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα. Ἡ οὕτως ὅσα πανουργήσασα ἀντὶ τοῦ εὐσεβῶς πάντα ἐργασαμένη. Camerarius: 'in sancto facinore', uti 'honestum furium et piam fraudem' et huiusmodi alia dicere consuevimus.

V. 74 sq. ἐπεὶ πλείων χρόνος.

ἐκεῖ γὰρ αἰεὶ κείσομαι σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,
τὰ τῶν θεῶν ἐντιμ' ἀτιμάσας ἔχε.
IS. ἐγὼ μὲν οὐκ ἄτιμα ποιῶμαι. τὸ δὲ
βίᾳ πολιτῶν δοῶν ἐφρον ἀμήχανος.
AN. σὺ μὲν τὰδ' ἂν προύχοι. ἐγὼ δὲ δὴ τάφον 80
χόρους ἀδελφῶ φίλιότῳ πορεύσομαι.
IS. οἴμοι ταλαίνης, ὡς ὑπερδέδοικά σου.
AN. μή μου προτάρβει. τὸν σὸν ἐξόρθου πότιμον.
IS. ἀλλ' οὐν προμηνήσῃς γε τοῦτο μηδενὶ
τοῦργον, κρυφῆ δὲ κεύθε. σὺν δ' αὐτῶς ἐγὼ. 85
AN. οἴμοι, καταγὰ. πολλὸν ἐχθίων ἔσει

— τῶν ἐνθάδε] i. e. ἐπεὶ πλείονα χρόνον δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω ἢ τοῖς ἐνθάδε. Cfr. Krueg. I § 47, 2, 1.

V. 76. Elmsleius ad Med. p. 153 coniecit σὺ δ' εἰ δοκεῖ. Obloquitur Hermannus: 'Recte σοι δὲ dixit, quia hoc cogitabat, tibi si alia mens est'.

V. 77. Schol.: τὰ τῶν — ἔχε: τὰ παρὰ θεοῖς τίμια ἀτιμάζε: τετιμῆται γὰρ παρὰ θεοῖς καὶ ὅσιον νενομίσται τὸ θάπτειν νεκρούς. οἳς μᾶλλον δεῖ πείθεσθαι ἢ τοῖς τοῦ Κρόνου κηρύγμασιν. Confer 450 sqq. Genitivus τῶν θεῶν ex τὰ ἐντιμα ut ex nomine aptus est.

V. 78. ἀτιμα ποιῶμαι] i. e. ἀτιμάζω. Cfr. Krueg. I § 52, 8, 1. Tum de articulo infinitivo praeposito videatur idem II § 50, 6, 7.

V. 80. Schol.: σὺ μὲν τὰδ' ἂν προύχοι. σὺ μὲν τοιαῦτα προφασίζου. τὰς γὰρ προφάσεις προχάνας ἐνάλλον, ὡς καὶ Καλλιμάχος. Ἀγροδέτω [ἀγροδέ ποι emend. Butt. Gr. ampl. T. II p. 275 not.] πάσθων ἐπὶ προχάναςιν ἐφοῖτα. ἐν τῷ ᾧ Αἰτιῶν. Ἡ σὺ ταῦτα προβάλλον. ἢ σὺ μὲν τοῦτοισι ἂν σεαυτὴν σιεπάσεις. Bene Iacobsius: προύχοι, ducta metaphora a scuto, quod quis protendens se defendit a vulneribus.

V. 82. οἴμοι ταλαίνης] i. e. οἴμοι ταλαίνης σου. Nam οἴμοι ταλαίνα ad Ismenam pertineret, οἴμοι ταλαίνης ad Antigonom spectat. Cfr. Krueg. I § 47, 3, 2. Alii cum H. Stephano sic inter-

pungunt: οἴμοι, ταλαίνης ὡς, quod minorem videtur vim habere. Cfr. El. 920 φεῦ τῆς ἀνοίας, ὡς σ' ἐποικτεῖω πάλα. — Schol.: φίλοστῆρον καὶ ταυτῆς τὸ ἡθὺς, ἀλλ' εὐλαβές. δέδοικεν οὐν καὶ περὶ τῆ ἀδελφῆ καὶ ἀναβοᾶ περιπαθῶς.

V. 84. προμηνήσῃς — μηδενί] De postposita μὴ particula vide ad O. C. 1365 et confer quos Neuius addit locos El. 432: τούτων μὲν — τύμβω προσάψῃς μηδέν. O. C. 1737 φλοι, τρέσῃτε μηδέν. Philoct. 332 φράσῃς μοι μὴ πέρα.

V. 85. κρυφῆ δὲ κεύθε] De abundantia locutionis vide quae ad O. R. 65 adnotavimus; cfr. Eur. Herc. 1070 ἀπόκρυφον δέμας ὑπὸ μέλαθρον κρύψω, Verg. Aen. III 237 et scuta latentia condunt. De σὺν adverbialiter posito monuit Krueg. II § 68, 2, 2. Cfr. Ai. 1288 ὄδ' ἦν ὁ πράσσαν ταῦτα, σὺν δ' ἐγὼ παρών.

V. 86. οἴμοι] Molestia ac dolore affici se Antigona ait, quod fratri mortuo praestitura sit, tamquam malum facinus celandum et occultandum videatur. Non prorsus dissimiliter οἴμοι v. 320 positum. De forma πολλὸν cfr. Trachin. 1196, huius fab. 1223. 1236. Porsonus coniecit μᾶλλον ἐχθίων. Similiter Eur. Cycl. 273 πολλὰ πέποιθα in μᾶλλον πέποιθα emendandum est. De abundantia μᾶλλον ἐχθίων cfr. v. 1210.

- σιγῶς, ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξῃς τάδε.
 ΙΣ. θεομῆν ἐπὶ ψυχροῦσι καρδίαν ἔχεις.
 AN. ἀλλ' οἶδ' ἀρέσκονοσ' οἷς μάλισθ' ἄδειν με χροί.
 ΙΣ. εἰ καὶ θυνήσει γ'· ἀλλ' ἀμηγάνων ἐρῶς. 90
 AN. οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.
 ΙΣ. ἀρχὴν δὲ θηρῶν οὐ πρόπει τὰμῆχανα.
 AN. εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθαρεῖ μὲν ἐξ ἐμοῦ,
 ἐχθρὰ δὲ τῶ θανόντι προσκείσει δίκη.
 ἀλλ' ἔα με καὶ τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίαν

V. 87. σιγῶς, ἐὰν etc.] Verba haec ἐὰν — τάδε non tam explanationi participii σιγῶσα inserviunt, quam cum oppositione quadam dicta sunt hoc sensu: 'immo omnibus nuntia'. Simile tamen est quod dixit Aesch. Choeph. 742: ἡ δὴ κλύων ἐκείνος εὐφρανεῖ νόον, ἐντ' ἂν πύθηται μῦθον. Vide quae ad Trach. 909 adnotavimus.

V. 88. Schol.: θεομῆν ἐπὶ ψυχροῖσι· ἐπὶ ἀδυνάτοις νεανιεῦν καὶ ἐπὶ ἀηδέσι τέρπη τὴν ψυχρὴν. Multo hic rectius sensum loci perspexit quam plerique recentiorum interpretum. Hoc sibi vult Ismena: 'a qua re alii abhorrent, ad eam tu summo animi impetu raperis'. Quod dicit, quia ex verbis quae modo protulit Antigona, οἶμοι — τάδε, eam intellexit facinus, quod susceptura est, a quo ipsa vehementissime abhorret, adeo praeclarum et laude dignum existimare, ut evulgari etiam per totam urbem cupiat. De nomine ψυχρός confer v. 650. Hermannus adscripsit Aesch. Prom. 692 δέματ' ἀμφάκει κέντρο ψύχειν ψυχὰν ἐμάν, Neuius Pind. Pyth. IV, 73 κηρόεν μάντεμα. Isthm. I 37 ἐν κρυοέσσα συντηγία. Hom. II. i 2 et v 48, ubi φόβος dicitur κρυερός et κρυόεις id est 'gelidus'. ['Res horrore incutientes' videntur spectare ad mortem facinori quod Antigona in animo habet propositam.]

V. 90. θυνήσει γε, scilicet 'rem exsequi', quod ex ipso sententiarum nexu suppletur. — ἀμηγάνων ἐρῶς: Adscripsit Wexius Lucian. D. D. VIII πλὴν οἶδα, ὅτι ἀδυνάτων ἐρῶς. Eur. Herc. 318

ἄλλως δ' ἀδυνάτων εἶν' ἐρῶν. Proverbiorum in numero habent ἀδύνατα θηρῶς Zenobius et Suidas. Stobaeus flor. vol. I p. 88 ed. Mein. inter Chilonis dicta refert: μὴ ἐπιθύμει ἀδύνατα. Vide Hemsterh. ad Lucian. T. II p. 275.

V. 91. πεπαύσομαι ambigue dicitur: 'defuncta ero — negotio', quod intellegit Ismena, 'defuncta ero — vita', quod potius intellegit Antigona. Nos 'dann ist es aus'.

V. 92. De ἀρχὴν (οὐ), 'omnino (non)' cfr. Krueg. I § 46, 3, 2.

V. 93. ἐχθαρεῖ] De futuro sec. medii passivae usurpato vide Krueg. I § 39, 11.

V. 94. Cum usu verbi προσκείσει comparant φίλη μετ' αὐτοῦ κείσομαι v. 73 parum apposite, cum illud spectet ad mortuam Antigona, hoc ad vivam Ismenam. Itaque potius προσκείσει pro ἔσει dictum videtur ratione habita necessitudinis quae inter sororem et fratrem intercedit, quam in sententiam conferre licet Eur. Tro. 185 τῶ πρόσκειμαι δούλα τλάμων; Alii corruptum indicant locum, cum insuper δίκη melius absit: Dindorfius coniecit προσκείσει κάσει, Herwerdenus πρὸς δίκης ἔσει. Fortasse scribendum ἐχθρὰ δὲ τῶ θανόντι σὴ προσκείσεται ('odium tui mortuo inhaerebit'). Cfr. v. 1243.

V. 95. ἔα] Hoc loco monosyllabon est, ut O. R. 1451. O. C. 1192. Eur. Ion 540. Sic ἔατε disyllabon Trach. 1005. Apud Homerum ἔα saepius monosyllabon est. Cfr. Heynius ad II, V 256. ERF. De locutione τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίαν vide ad v. 193.

- παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο. πείσομαι γὰρ οὐ τοσοῦτον οὐδὲν ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.
 ΙΣ. ἀλλ', εἰ δοκεῖ σοι, στείχε' τοῦτο δ' ἴσθ', ὅτι ἄνους μὲν ἐρχει, τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφὴ α')

Ἄκτις ἀελίου, τὸ κάλλιστον ἑπταπύλω φανέν 100
 Θήβα τῶν προτέρων φάος,
 ἐφάνθησ ποτ', ὃ χρυσείας
 ἀμέρας βλέφαρον,
 Διοκλαίων ὑπὲρ ἡεῖθρων μολούσα, 105

V. 96. τὸ δεινὸν τοῦτο] 'Quod tibi horrible videtur'. Acerbe loquitur Antigone.

V. 96 sq. Schol.: πείσομαι γὰρ οὐ τοσοῦτον οὐδὲν οὐδὲν δεινόν, φησὶ, πείσομαι, ὅπερ με τῆς ευκλείας τοῦ καλοῦ θανάτου ἀποστερήσει· ἀντὶ τοῦ οὐδὲν τηλικούτον καιὸν πείσομαι, ὥστε μὴ οὐ καλῶς ἀποθανεῖν. De οὐ traiecto confert Neuius Ai. 545. 551. 682. 1330. O. R. 137. O. C. 125. 363. 906. 1000. Trach. 44. 425. Phil. 12. 887. Adde quae huius fab. 223 adnotavimus, et ad O. C. 1365.

V. 99. Schol.: ἄνους μὲν ἐρχει· ἀνοήτως μὲν καὶ φιλονεικῶνως πράττει, ευνοικῶς δὲ τῶ θανόντι. Rectius interpretatur Bonitzius Beitr. z. Erkl. d. Soph. II p. 28 φλληpassivo sensu cl. v. 898 sq. et refert τοῖς φίλοις ad ipsam Ismenam. Ita cum soror caritatem adhuc constantem profitetur, poeta praeparat actionem Ismenae quae est a v. 536. — De ὀρθῶς, quod 'verus, probatus' significat, vide 423 et O. R. 505: ὀρθὸν ἔπος, Eur. Iph. T. 610: τοῖς φίλοις ὀρθῶς φίλος. De verbo ἐρχεσθαι 'abire' significante vid. ad Philoct. 48.

V. 100 sqq. Schol.: Σύνοδος τινων Θεβαίων γερόντων, ἐξ ἧν ὁ χορὸς συνέστηκε. Μεταπεμποὶ δὲ εἰδικασιν οὗτοι ὑπὸ τοῦ Κρόντος (vid. 159 sq.) γεγενῆσθαι, ἐπεὶ καὶ τὰς προφάσεις τῆς εἰσόδου τῶν χορῶν πιθανὰς εἶναι δεῖ· καὶ ἐπειδὴ κατορθώ-

Soph. Trag. I. 4.

κασι τῆ προτετραίᾳ οἱ Θεβαῖοι, καὶ οἱ ἀριστοὶ πάντες τῶν Ἀργείων ἀνηρηται, εἰκότως περιχαρεῖς εἶσι, καὶ τῆ παρούσῃ ἡμέρᾳ ευχαριστοῦσιν. Ὁ δὲ λόγος· ὡ φίλη ἡμέρα, παρὰ τὰς πρόσθεν ἡμέρας φαιδρὰ ἡμῖν φανείσα. Vide etiam quae rectissime Scholiasta de nexu totius cantus ad v. 155 sqq. monuit.

V. 100 sqq. τὸ κάλλιστον — φάος] De nominativo in compellatione vide ad v. 940. De superlativo vide v. 1212 sq. et Krueg. I § 47, 28, 10. De syllaba brevi in φάος et hiatus v. 119 vide quae ad O. R. 1202 monita sunt.

V. 103. ἐφάνθησ ποτ'] De ποτὲ 'tandem' significante vide ad Phil. 1089, de correpta syllaba prima adi. χρύσεος Passov. Lex. sub hac voce. Ceterum Musgravius: haec maiorem elegantiam habebunt, si statim post solis exortum dicta esse concipias. Vide ad v. 16.

V. 103 sqq. Schol.: ὃ χρυσείας ἀμέρας· ὡς ἀκτὶς τῆς ἡμέρας ὀφθαλμός· ὃ δὲ νοῦς· ὡ κάλλιστη ἡμέρα, ἐφάνθη ἐν Θήβαις, βάντα τὸν Ἀργολικὸν στρατὸν τὸν λεύκασπιν παναγία, τουτέστι πάση σάγῃ καὶ σκευῇ χρησάμενον, ὃς ἔθερον κινήσασα χαλινῶ φηγάδα. Locutionem χρυσείας ἀμέρας βλέφαρον illustravit exemplis Blomf. gloss. ad Aesch. Sept. c. Th. 386.

V. 105. Schol.: Δίωκη κρήνη καὶ ποταμὸς Θεβῶν. De eius situ Mueller. de Orchom. p. 486 sq.

120 τὸν λεύκασπιν Ἀπιόθεν
φῶτα βάντα πανθαρία
φρυγάδα πρόδρομον ὄξυτέρω
κινήσασα χαλινῶ

(σύστημα α')

ὄν ἐφ' ἀμετέρα γὰ Πολυνείκης
ἀρθεῖς νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων
ὄξεία κλάζων ἤγαγε κείνος
αἰετὸς εἰς γὰν ὑπερέπτα,

110

V. 106. Schol.: λεύκασπιν καὶ Ἐὐριπίδης (Phoen. 1099) λεύκασπιν εἰσορῶμεν Ἀργείων στρατόν. Adde Aesch. Spt. c. Th. 89 sq. ὁ λεύκασπις ὄρνεται λαδὸς εὐτρεπῆς. Est autem ὁ λεύκασπις φῶς totus Argivorum exercitus. Cfr. Krueg. I § 44, 1, 2. — Ceterum Ἀπιόθεν H. K. Ahrensius scripsit pro vulgato Ἀργόθεν cl. O. C. 1303 γῆς ὅσοιπερ Ἀπίας πρῶτοι καλοῦνται. Defectum syllabae alii aliter explendum putarunt; Brunekius ἐξ Ἀργόθεν, Erfurditius ἀπ' Ἀργόθεν, Hermannus Ἀργόθεν ἐκ coniecit. Metrum requisiverit ultimam vocabuli λεύκασπιν producendam, ut Ἀργόθεν fortasse ex interpretatione locutionis γὰς Πέλοπος repetendum sit (τὸν λεύκασπιν γὰς Πέλοπος = πενκάενθ' Ἡφαιστον ἐλεῖν).

V. 107. Schol.: πανθαρία, σὺν πανοπλίᾳ.

V. 108 sq. φρυγάδα — χαλινῶ] 'postquam fecisti, ut praecipiti cursu aufugeret celerius arreptis habenis'. Nam ὄξυτέρω χαλινῶ sic dictum videtur, ut habenis tributum sit quod cursui sive fugae tribuendum erat. Comparativo autem illo hoc videtur significari, sole orto celerius quam noctu fugere coepisse. Tum coniunctis adiectivis φρυγάδα πρόδρομον vide ad O. C. 1081, de πρόδρομος confer Aesch. Spt. c. Th. 80 ὅσι πολλὸς ὅδε λεῶς πρόδρομος ἰππότας, 211 ἀλλ' ἐπὶ δαιμόνων πρόδρομος ἤλθον ἀρχαῖα βρέτη. — Porro φρυγάδα πρ. κινήσασα ex usu tragicorum dictum pro φρυγάδα πρ. ποιήσασα. Cf. Advers. in Soph. Philoct. p. 52. Postremo

dies quod dicitur fugasse Argivos, de eo confert Neuius El. 179. Ai. 131. 646. 714. O. R. 438. O. C. 1215.

V. 110 sq. Ex coniectura Scalligeri scribitur a multis ὄς .. Πολυνείκης i. e. 'qui (scil. exercitus Argivorum) adversus civitatem nostram excitus propter iurgia ambigua Polynicis'. At licet exploratum non sit, num semper anapaestos melicis partibus intermixtos responsio antistrophica continerit, tamen hic ipsa vocabula sono similia eodem loco posita ὑπερέπτα — ὑπερόπτας (v. 113, 130) aequalitatem systematum ostendunt. Cum autem haec aequalitas turbata per se lacunam prodatur, nullo modo licet vestigia huius lacunae in libris relicta delere. Itaque verbum intercidit unde accusativus ὄν aptus fuit et subiectum eius quae insequitur sententiae, quam non ad Polynicem, sed ad exercitum spectare apparet. Ex scholio ὄντινα στρατόν Ἀργείων ἐξ ἀμφιλόγων νεικέων ἀρθεῖς ἤγαγεν ὁ Πολυνείκης et ex sensu supplere licet: ὄν .. ἀμφιλόγων ἤγαγε κείνος δ' ὄξεία κλάζων κτέ. — De locutione νεικέων ἀμφιλόγων confer Eur. Phoen. 500: ἀμφιλέκτος ἔρις et de Πολυνείκης et νεικέων Valck. ad Phoen. 639.

V. 112. ὄξεία κλάζων] Confer Neuius Hom. Il. μ 125 τοὶ δ' ἀμῆποντο ὄξεία κεληγῶτες. ο 88 βῆ δὲ διὰ προμάχων — ὄξεία κεληγῶς et π 429 οἱ δ' ὥστ' αἰγυπιοὶ γαμφώνυχες, ἀγκυλοχείλαι, πέτρῃ ἐφ' ὕψηλῃ μεγάλα κλάζοντες μάχονται.

V. 113. αἰετὸς — ὑπερέπτα]

λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός,
πολλῶν μεθ' ὄπλων
ξύν θ' ἰπποκόμοις κορύθεσσι.

115

(ἀντιστροφή α')

116 στὰς δ' ὑπὲρ μελάθρων φρονόβασιν ἀμφιχανῶν
κύνκω

117 λόγχοις ἐπάπυλον στόμα
118 ἔβα, πρὶν ποθ' ἀμετέρων
αἱμάτων γένουσι
119 πλησθῆναί τε καὶ στεφάνωμα πύργων
120 πενκάενθ' Ἡφαιστον ἐλεῖν.
τοίος ἀμφὶ νῶτ' ἐτάδη

120

'Ceu aquila in terram nostram desuper involavit'. Cfr. 117 στὰς δ' ὑπὲρ etc. Delevi cum Hermanno et G. Dindorfio ὡς post γὰν in codicibus additum. Nihil autem frequentius, quam ut omitatur a poetis particula comparativa in eiusmodi locis.

V. 114. Schol.: λευκῆς χιόνος πτέρυγι τοῦτο ἀλληγορικῶς φησιν, ὡς ἐπὶ ἀετοῦ· δηλοῖ δὲ, ὅτι λευκάσπις ἦν ὁ τῶν Ἀργείων στρατός. De locutione πτέρυγι χιόνος vide Krueg. I § 47, 8, 2.

V. 115. πολλῶν μεθ' ὄπλων] πολλῶν vim etiam ad κορύθεσσι profert atque ingentem numerum gravis armaturae significat.

V. 117 sqq. Schol.: στὰς δ' ὑπὲρ μελάθρων ὡς αἰετὸς κυλώσας τὰς Θήβας ταῖς τῶν φόνων ἐρώσας λογχοῖς, ἀμφιχανῶν ἔβα· ἐνέμεινε δὲ τῇ μεταφορᾷ.

V. 119. ἐπάπυλον στόμα] Conferunt Soph. fragm. 701 N. Θήβας λέγεις μοι τὰς πύλας ἐπαστόμους. Eur. Suppl. 401 Ἐπεικλείους θανόντος ἀμφ' ἐπαστόμους πύλας. Phoen. 287 ἐπαστόμον πύργωμα Θηβαίας χθονός.

V. 121. αἱμάτων γένουσι] De numero plurali αἱμάτων vide Blomf. ad Aesch. Choeph. gl. 60, de dativo γένουσι, qui dativus loci est, ad O. C. 313. Scholiasta adnotat: παρήλλαξε τὸ ὄνομα, τὰ χεῖλη τοῦ ἀετοῦ γένουσι εἰπών. Eadem Neuii sententia est, conferentis Eur.

Hel. 1110 σὲ ἀναβοάσω, τὰν ἀηδόνα δακρυόεσαν, ἐλθὲ διὰ ξουθῶν γενύων ἐλελιζόμενα. Mihi poeta apte eiusmodi nomen elegisse videtur, quod et ad aquilam et ad hostem referri posset.

V. 122. πλησθῆναί τε καὶ] τε omissum in libris addidit Triclinius. De usu particulae huic loco apto confert M. Seyffertus Thuc. I 49 οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ ξυμμαχοὶ ἠσώωντό τε καὶ οἱ Κερυνραῖοι ἐπεκράτου. Nauckius mavult scribere πλησθῆναί τὸ τε στεφάνωμα. — στεφάνωμα πύργων i. e. πύργους τὴν πόλιν στεφανοῦντας. Cfr. O. C. 14 sq. πύργοι μὲν, οἱ πόλιν στέφουσιν, si ita, ut videtur, a Sophocle scriptum fuit.

V. 123. Schol.: πενκάενθ' Ἡφαιστον ἐλεῖν· τὸν ἐκ τῆς πένιης ἐγειρόμενον. Similiter Trach. 766 φλόξ αἱματηρά. Confer Neuius Verg. Aen. XI 786 pineus ardor.

V. 124 sqq. Sensus hic est: 'tantus impetus in Argivos a Thebanis factus est qui reprimi non posset'. ἀμφὶ νῶτα non ex ipsa re, sed ex imagine aquilae quae praedam iam devoratura subito a tergo invadatur et pellatur repetendum est. Cum aquila Argivos significet, adversarius aquilae draco (cfr. Hom. Il. XII 201) ad Thebanos spectat, praesertim cum Thebani draconte satī dicantur (cfr. v. 1125). Falso interpretantur δυσχεῖρωμα 'opus difficile factu', cum

πάταγος Ἄρεος, ἀντιπάλου νε
δυσχείρωμα δράκοντος. (Pausanias)
(ἀντισύστ. α')

Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους
ὑπερχθαίρει· καὶ σφας ἐσιδῶν

πολλῷ θεύματι προσνυσομένους

χρυσοῦ καναχῆς ὑπερόπτας,

παλιτῷ ῥιπτει πυρὶ βαλβίδων

ἐπ' ἀκρων ἤδη

νίκην ὀρῶντ' ἀλαλάξαι

ἀντίτυπα δ' ἐπὶ γὰ πέθε τανταλώθεις

sit res quae difficile i. e. nullo modo superatur? et tumultum bellicum Thebanorum victorem praedicet. Itaque quod in cod. Laur. super ἀντιπάλου .. δράκοντι a manu antiqua scriptum et in lem-mate scholii positum est ἀντιπάλου i. δράκοντος recipiatur oportet. Cfr. quae Bonitzius l. l. p. 30 sqq. hanc in rem disputavit.

V. 127 sq. μεγάλης γλώσσης] Cfr. 1350 μεγάλοι λόγοι, et de Argivorum iactantia Eur. Phoen. 1175 sq. Aesch. Spt. c. Th. 425 sq. De sententia cfr. Aesch. Pers. 827 Ζεὺς τοι κολαστὴς τῶν ὑπερόπτων ἄγαν φρονημάτων ἔπεστιν. Prom. 829. Eur. Bacch. 386 sq. Herod. VII 10 φιλέει γὰρ ὁ θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούειν. WEX.

V. 129. πολλῷ θεύματι προσν.] Apte confert Erfurdcius Aesch. Pers. 412 θεύμα Περσικῶν στρατοῦ. Eur. Iph. T. 1437 θεύμα τ' ἔξομαῶν στρατοῦ. Plura composuit Blomf. ad Aesch. Spt. c. Th. gl. 64.

V. 130. χρυσοῦ καναχῆς ὑπερόπτας] 'Armorum aureorum stridore superbientes'. Pro καναχῆς de Emperii coniectura scribi solet καναχῆ δ'. Sed nescio an genet. qui dicitur relationis conveniat in usum poeticum.

V. 131. Schol.: παλιτῷ ῥιπτει πυρὶ τῷ κεραννώ τῷ ἀνωθεν παλιθέντι. Τὸ δὲ βαλβίδων μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν δραμῶν. βαλβίδων τῶν κορηπίδων τοῦ τεύχους. Nomen βαλβίδες, quod

significat carceres stadii ubi diaulos finem cursus habebat (cfr. Poll. III 147 ἵνα δὲ πάνονται, τέλος καὶ τέσμα καὶ βατήρ, ἐνίοις δὲ καὶ βαλβίς), non tam ad summam partem muri translatum est quam opinionem affert eum hominem in summa parte muri ut in fine curvulū iam victoriam paratam habuisse. Cfr. Eur. Phoen. 1180 ἤδη δ' ὑπερβαίνοντα γείσα τειχῶν βάλλει κεραννώ Ζεὺς τιν de eadem re.

V. 133. ὀρῶντ'] Capaneum. Significat Sophocles Iovem totius exercitus insolentiam in uno eius duce punire voluisse, ut bene monuit H. Stephanus. ERF. Participium ὀρῶντ' hoc sensu dictum: aliquem, qui parabat. Cfr. Electr. 1323. De Capaneo vide Eur. Phoen. 1172 sqq. Apollod. III 6. Pausan. IX 8.

Ibid. Schol.: ἀλαλάξαι παιωνίαι ἀλάλαγμα δὲ ἐστὶν ἐπινίκιος ᾠδή.

V. 134. ἀντίτυπα pro ἀντίτυπα restituit Porsonus Adv. p. 169. De vocabulo ἀντίτυπος dilucide explicuit G. C. H. Raspius in programme Guestrouensi a. 1874, qui ἀντίτυπος ut Phil. 695. 1460, ita hic quoque 'repercussus, resonans' significare statuit ('nieder stürzte er zur dröhnenden Erde'). De terminatione vocabuli ἀντίτυπα cfr. Pors. praef. ad Eur. Hec. p. X sq. ed. Lips. tert. et ad Med. 822. Krueg. II § 22, 3, 2.

Ibid. τανταλώθεις] Scholiasta:

πυροφόρος ὃς τότε μαινομένη ξὺν ὀρῶν 133

βακχεύων ἐπέπνει

ῥιπτει ἐχθίστων ἀνέμων.

εἶχε δ' ἄλλα τὰ μὲν,

ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις ἐπενώμα στύφελίζων μέγας

Ἄρης

δεξιόσειρος

(σύστημα β')

ἐπτά λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἐπτά πύλαις

ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους ἔλιπον

Ζηνὶ τροπαίῳ πάγγαλα τέλη,

ὄτι δὲ τανταλώθεις σημαίνει τὸ διασεισθεὶς, μαρτυρεῖ καὶ Ἀνακρέων 'αελαμφύλλο δάφνα χλωρὰ τ' ἔλαλα τανταλίζει.

V. 135. Schol.: πυροφόρος· πῦρ φέρων ἐν αὐτῷ· ὁ πῦρ τοῖς τέχεσι προσάγων. Hoc vocabulum praeparat bacchantis notionem. Cfr. v. 1146 sqq. De postposito pronomine relativo cfr. 182. Ai. 358. 1414.

V. 136. Schol.: βακχεύων· ἐνθουσιῶν καὶ μέγα φροσῶν καὶ πνέων ὀργῆν. Confert Erfurdcius Aesch. Spt. c. Th. 343; μαινομένου δ' ἐπιπνέει λαοδάμας Ἄρης.

V. 137. ῥιπτει ἐχθίστων ἀνέμων] Erfurdcius cl. v. 929 intellegit 'odii acerbissimi flatum et quasi procellam', rectius Hermanus secutus scholiastae interpretationem ὡς ἐπὶ τρωῶνος καὶ καταιγιδώδους πνεύματος [ἐπέπνει τὴν πόλιν ῥιπτει ἀνέμων] dicit: 'flammam cogitat vehementi ventorum impetu illatam, qui ἐχθιστοὶ dicuntur, quod urbi interitum minantur'. Ipse vero Capaneus τρωῶν dicitur incendium urbi inflans. Locutione ἀνέμων ῥιπτει usus est Plut. T. II p. 1103 ἀκείλας τε ἀνέμων ῥιπτει.

V. 138 sq. εἶχε δ' ἄλλα etc.] Hoc dicere videtur poeta: 'sed haec aliter evenerunt, alia autem inter alios dispensavit adurgens Mars'. Ceterum μὲν a manu antiqua in optimum codicem inlatum est pro littera eluta cui duae aliae superscriptae fuerunt, nunc erasae.

Atque collocationem vocabulorum τὰ μὲν vitiosam recte dicit Nauckius. Fortasse poeta scripsit εἶχε δ' ἄλλα τὰ τοῦδ' ('aliter se habuerunt res huius i. e. Capanei').

V. 140. Schol.: δεξιόσειρος· ὁ γενναῖος· οἱ γὰρ ἰσχυροὶ ἴπποι εἰς τὴν δεξιὰν σειρῶν ζεύγνυνται τοῦ ἄρματος. Recte Boeckhiius, ut hoc epitheton a σειραφόρος desumptum sit, tamen significari simul monuit τὸν δεξιὸν Ἄρην, Martem propitium et faustum. Idem monuit Seidlerus, coll. Aesch. Agam. 481 μόνος δ' Ὀδυσσεύς, ὄσπερ οὐχ ἐκὼν ἐπλει. ζευχθεὶς ἔτοιμος ἦν ἐμοὶ σειραφόρος.

V. 141. ἐπτά λοχαγοὶ γὰρ] De septem ducibus illis vide ad O. C. 1308 sqq. Γὰρ particula ratio redditur eorum, quae modo dicta sunt, Martem saevisse in Argivos. De positu eius particulae vide notam ad Phil. 1422 sq.

V. 142. ἴσοι πρὸς ἴσους] Confert Erfurdcius Eur. Phoen. 750 ἴσους ἴσοισι πολεμίοισιν ἀντιθεῖς. Apollod. III 6, 6 Ἐτεοκλῆς .. καταστήσας ἠγεμόνας ἴσους ἴσοις ἔταξε. Adde quae ad v. 13 monita sunt.

V. 143. τέλη] 'Dona dis oblata' videtur significare Trach. 238. Hinc arma ab Argivis ducibus gestata, postquam ab ipsorum corporibus derepta tropaeum ornabant, sarcastice dicuntur 'dona Iovi Tropaeo oblata'. Τέλος 'donum' habet Aesch. Spt. c. Th. 260. Eurip. apud Athen. p. 40 D (fr. 329 N.) μικρὰ θύον

πλὴν τοῖν στυγεροῖν, ὃ πατρὸς ἐνὸς
μητρὸς τε μιᾶς φύντε καθ' αὐτοῖν
δικρατεῖς λόγχας στήσαντ' ἔχον
κοινού θανάτου μέρος ἄμφω.

145

(ἀντιστροφὴ β')

ἀλλὰ γὰρ ἄ μεγαλῶνυμος ἦλθε Νίκα
τᾶ πολυαρμάτῳ ἀντιχαρεῖσα Θήβας,
ἐκ μὲν δὴ πολέμων
τῶν νῦν θέσθε λησμοσύναν, ἐν λαθεῖσθε
θεῶν δὲ νεοὺς χοροῖς

150

τες τέλη. MVSG. Boeckhius: 'Πά-
χαλκα τέλη sind nicht Waffen,
die als Weihgeschenke aufgehängt
werden, sondern zu Tropäen ge-
ordnetε πανοπλία, wie schon Ζηνί
τροπαία zeigt'.

V. 144. Tricl.: πλὴν τοῖν στυ-
γεροῖν· οὗτοι γὰρ εἰ καὶ ἀπέ-
θανον, ἀλλὰ διότι οὐ διεκρίθη
αὐτῶν ἡ νίκη, διὰ τοῦτο οὐκ
ἀνετέθη τὰ ὄπλα αὐτῶν τοῖς
θεοῖς.

V. 145. Schol.: καθ' αὐτοῖν·
ἀντὶ τοῦ κατ' ἀλλήλων. Cfr.
Krueg. I § 51, 2, 16 et Meinek. ad
Menandr. fr. 316.

V. 146. Schol.: δικρατεῖς λόγ-
χας· ἀμφοτέρωθεν ἠκονημένας·
ἢ δικρατεῖς φησιν, ὅτι ἀλλή-
λους ἀπέκτειναν, καὶ ἢ ἐκατέ-
ρον λόγγη, οὐκ εἰς κενὸν ἀπέ-
πέμφθη, ἀλλ' ἐκράτησε τοῦ ἐτέ-
ρου. Mihi dicraτεῖς et numeri
videtur significationem habere et
victoriae. Nam nihil nisi δισσᾶς
significare equidem non credide-
rim. Simillime dicti sunt Atridae
δικρατεῖς Ai. v. 252, ita ut et ad
numerum et ad potentiam respec-
retur. Vide quae in Censura Aiac.
ab Lobeck. iterum edit. attuli p.
90 sq.

V. 148. Schol.: ἄ μεγαλῶνυ-
μος· ἢ μεγάλην περιποιούσα
δόξαν. De ἀλλὰ γὰρ particulis
vide Mathiaeam ad Eurip. Phoen.
371. Nexus hic est: 'Verum cum
venerit victoria, obliviscamur iam
belli'.

V. 149. τᾶ πολυαρμάτῳ] Vide
845 et, quem Neuius conferri iu-
bet, Boeckh. Expl. Pind. Ol. VI 85

p. 161. Significatur autem eo ad-
iectivo virtus Thebanorum; quam-
obrem Victoria dici videtur ad The-
banos venisse ἀντιχαρεῖσα, quod
explicat scholiasta: ἀντὶ τοῦ ἴσον
αὐτῇ χαρεῖσα, ὡς ἀντιθέος. θέ-
λει δὲ εἰπεῖν, ὅτι ἴσον ἐφίλει
τὴν νίκην, καὶ ἢ νίκη αὐτὴν
ἀντεφίλησεν· πρὸς χαίρουσαν
γὰρ αὐτὴν καὶ αὐτὴ χαρεῖσα
ἦλθεν. [ἀντιχαρεῖσα 'adverso ore
hilarī' ad laetum vultum appro-
pinquantis deae Victoriae spectare
videtur. Cfr. χαροπὸς et εὐῶπα
ἀλκάν O. R. 188, εὐμορφον κρά-
τος Aesch. Cho. 487. Facile igitur
supersedemus M. Schmidtii vel
Nauckii coniectura ἄρτι φανεῖσα.]
De dativo ex ἦλθεν apto vide ad
O. C. 70.

V. 150 sq. ἐκ μὲν δὴ — λησμο-
σύναν] I. e. 'post bella haec obli-
viscimini eorum'. Nam θέσθαι
λησμοσύνην idem fere est atque
λαθεῖσθαι. De nomine πολέμων
ad verba etiam θέσθε λησμ. re-
ferendo vide ad Philoct. 520. Ce-
terum comparandus cum hoc loco
est Homer. Od. ω 484 sq. ἡμεῖς
δ' αὖ παίδων τε κλισιγνήτων τε
φρόνιο ἐκλήσιν θέσωμεν. Cum
ratio antistr. pro trochaeo θέσθε
spondeum requirat, fortasse repo-
nendum quod in optimo libro pri-
ma manus primo scripsit θέσθαι
ut infinitivus pro imperativo usur-
patus. Memoratu tamen dignum
est quod Martinus coniecit θέσθε
(μνημοσύναν) νημασύναν (i. e.
'post bella, quoniam bellis liberati
sumus, mementote eorum quae
nunc agenda sunt').

παννυχίοις πάντας ἐπέλθωμεν· ὁ Θήβας δ' ἐλε-
λίχθων

Βάκχιος ἄρχοι.

(ἀντιούστ. β')

ἀλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας,
Κρέων ὁ Μενοικέως,

155

— νεοχμὸς νεοραῖσι θεῶν
ἐπὶ συντυχίας χωρεῖ τίνα δὴ
μῆτιν ἐρέσσω, ὅτι σύγκλητον

τὴνδὲ γερόντων προῦθετο λέσχην

160

V. 153 sq. Schol.: ὁ Θήβας δ'
ἐλελίχθων· ὁ κνησίχθων· ἐλε-
λίχθωνα δὲ τὸν Διόνυσόν φησι
διὰ τὰς ἐν ταῖς βακχίαις κνη-
σεις· ἢ τὸν τὴν γῆν σελοῦσα καὶ
ἀναβακχεύοντα ταῖς χορείαις. Ὁ
δὲ νεὺς· ὁ Θήβας Βακχίος, ὁ
Θηβαγενὴς Διόνυσος, ὁ τῆς Θή-
βης πόλιτος, ὁ ἐλελίχθων, ἄρχοι
τῆς χορείας. De abundantia locu-
tionis Θήβας ἐλελίχθων conferunt
edd. Aesch. Spt. c. Th. 109 πο-
λλοχοὶ χθονός. O. C. 1087. 1348.
Trach. 1021. Eurip. Iph. T. 450
δουλείας ἐμῆθεν δειλαίας παν-
σίπνοσ.

V. 154. ἄρχοι] Spanhemius ad
Callim. h. in Del. 17: 'Notum est
cum ἄρχειν, ἄρχεσθαι, tum com-
posita ἐξᾶρχειν, κατάρχεσθαι de
iis diei, qui in veterum sacris et
choreis primi canendo aut saltando
etiam reliquis auspiciū faciebant'.
Confert Neuius II, σ 606. Od. δ 19.
ζ 101. Elmsl. ad Eur. Bacch. 141.

V. 155 sq. Schol.: ἀλλ' ὅδε
γὰρ δὴ βασιλεὺς· ἄριστα καὶ
μεγαλοφρόνως διεσκεύασται αὐ-
τῷ ὁ χορός· ἕτερος γὰρ ἂν ταῦτα
πρῶτον εἰσήγαγεν, ὅτι ἡμεῖς
συνήχθημεν ὑπὸ Κρέοντος· χα-
ρεῖν δὲ τὸ πρῶτον μὲν εὐχὴν
αὐτοῦς ποιήσασθαι, ἐξῆς δὲ δη-
λώσαι, ὑπὸ τίνος ἠθροίσθησαν.
Παρατήρει δὲ, ὅτι πάντῃ ἐπιμε-
λῶς διαγίνεται δηλῶν ἡμῖν τὰ
πράγματα ὅτι ποιητῆς, ὥστε ἐσπάρ-
θαι μὲν αὐτὰ καὶ παρακείσθαι
ἐτέροις προσώποις, πάντα δὲ δη-
λοῦσθαι. Cfr. quae ad O. R. 863—
910, ad O. C. 1211—1248 et ad Trach.
633—662 a me adnotata sunt.

V. 155. ἀλλ' ὅδε] Iungendum
ὅδε cum χωρεῖ hoc sensu: 'huc
venit'. Vide ad O. C. 111. Nexus
hic est: 'at alia iam curanda, ve-
nit enim Creon'. Eodem modo
ἀλλὰ — γὰρ particulae usurpatae
sunt El. 595 et 619.

V. 156. Κρέων] Pro una syllaba
est. Cfr. quae in Advers. in Soph.
Philoct. p. 37 exempla collegi.
Adde πλέον ex Hom. Od. α 183.

V. 157. De aequalitate systema-
tis et antisystematis idem statu-
endum quod ad v. 110 sq. exposui-
mus. Nam cum ipsa librorum me-
moriam lacunam aperte prodat, non
licet illa aequalitate neglecta cum
Dindorfio νεοχμὸς νεοραῖσι muta-
re in νεοχμοῖσι, praesertim cum
sermonis elegantia de qua vide
quae ad v. 13 adnotata sunt, ex-
stinguatur ea coniectura. Accedit
quod si persona ex domo venit id
diserte memorari solet, de qua re
disputavimus in Philol. vol. 34 p.
182 sqq. Itaque intercidisse putan-
dum est tres anapaestos vel spon-
deos velut οἰκῶν ἔξω | ταγὸς νε-
οχμὸς κτέ. De locutione θεῶν
συντυχίας cfr. O. R. 34 δαιμό-
νων ἐναλλαγαῖς. Philoct. 1116
πότμος δαιμονῶν. Pro τινὰ δὴ
cum Hermanno τίνα δὴ scripsi.
Cfr. Krueg. I § 51, 17, 5.

V. 159. Schol.: ἐρέσσω· ἐν
ἐαυτῷ κινῶν καὶ μεριμνῶν. ἐκ
μεταφορᾶς τῶν ἐρεσσόντων. Cfr.
Ai. 251. Ed. Glasgow. habet ἔλίσ-
σω pro ἐρέσσω.

V. 160. Schol.: προῦθετο λέ-
σχην· ἀντὶ τοῦ ὁμίλιαν συνε-
κρότησεν. Cfr. O. C. 167. Neuius

κοινῷ κηρύγματι πέμψας.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄνδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοὶ
πολλῶν γὰρ σείσαντες ὄρθωσαν πάλιν
ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν ἐν πάντων δίχα
ἔστειλ' ἐκείσθαι, τοῦτο μὲν τὰ Λαῖον 165
σεβόντας εἰδῶς εὐ' θρόνων αἰεὶ κράτη,
τοῦτ' αὖθις, ἥνικ' Οἰδίπους ὄρθον πόλιν,
κάπει διώλειτ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι
παῖδας μέροντας ἐμπέδοις φρονήμασιν.
Ἔτ' οὖν ἐκείνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν 170
καθ' ἡμέραν ὄλοντο παῖσαντές τε καὶ

addit: 'Medii hanc Hermannus vult esse vim, ut Creon non putetur indixisse concionem, in qua populus sententiam diceret, sed in qua populo ipse ediceret aliquid. Cfr. Il. § 2. 489. Od. ι 171. κ 188. μ 319. De v. προτιθέναι dixit post Hemsterh. ad Lucian. Necyom. 19 Valcken. ad Herod. VIII 61.'

V. 161. Schol.: πέμψας· μεταστειλόμενος.

V. 162 sq. ἀσφαλῶς — ὄρθωσαν πάλιν] Cfr. O. R. 51 ἀλλ' ἀσφαλείᾳ τήνδ' ἀνόρθωσον πόλιν.

V. 163. Schol.: πολλῶν γὰρ τροπικῶς, ὡς ἐπὶ νεῶς. Cfr. O. R. 22. Brunckius contulit Plutarch. Vit. Fab. c. 27 τὴν ἡγεμονίαν ὡς ἀληθῶς πολλῶν γὰρ σείσαντες ὄρθωσαν πάλιν.

V. 164 sqq. Schol.: ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν· διὰ τῶν πομπῶν ὑμᾶς μετακαλεσάμενην χωρὶς ἀπάντων, ἑξαιρέτως πρὸς ὑμᾶς μόνον ἀπεστάλη ἡ ἀγγελία. Ὁ δὲ λόγος ἐστὶ μὲν καὶ σημαντικὸς τοῦ πράγματος, ἐστὶ δὲ καὶ τεχνικὸς· ἐγκωμιάζει γὰρ πρῶτον αὐτοὺς· ἀναγκάσει δὲ τῶν παριόντων ἐπὶ πολιτικὴν ἀρχὴν εὐνοῦς ἐναντὶ καταστήσαι τοὺς ὑπηκόους· μετεπεμψάμενην οὖν, φησὶν, ὑμᾶς, εἰδῶς, ὅτι ἀνωθεν πρὸς Λαῖον καὶ Οἰδίποδα εὐνοικῶς εἶχετε· ὡς δὴ πον καὶ πρὸς αὐτὸν τοιούτων φανησομένων. Σηλοὶ δὲ διὰ τούτων καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν κατὰ τὸν

χορὸν γερόντων, καὶ ἔτι ἀνωθεν ἀπὸ Λαῖον ὄντων ἐν πολιτείᾳ.

V. 164 sq. πομποῖσιν — ἔστειλ' ἐκείσθαι] De dativo cfr. Phil. 494 τοῖς ἐγμένοις ἔστειλλον αὐτόν, Eur. Heracl. 392 ἄνδρα γὰρ χρεῶν, ὅστις στρατηγεῖν φησὶ ἐπίστασθαι καλῶς, οὐκ ἀγγέλοισι τοὺς ἐναντίους ὀρεῖται, de locutione ἔστ. ἐκείσθαι quae ad Philoct. 60 adnotavi. — De τοῦτο μὲν — τοῦτ' αὖθις vide ad O. R. 603.

V. 166. θρόνων] Vide de usu huius pluralis ad O. C. 375, Krueg. II § 44, 3, 5.

V. 168 sq. ἀμφὶ τοὺς — φρονήμασιν] Hermannus: 'Laii, inquit, et Oedipi, quos nominaverat, prolem intellegit, παῖδας dicens, quod illi alterius horum filii, alterius nepotes sunt.' Haec recte Hermannus, si quod concinnitate commendari videtur, post v. 167 intercidisse putas versum velut τοῦτο βεβαίως ὄντας αὐ παραστάτας. Alioqui κείνων dictum est, quia sententia ἀμφὶ τοὺς παῖδας.. φρονήμασιν non minus ad Oedipum filium Laii quam ad Polylicem et Eteoclem filios Oedipi pertinet. — Ceterum poetarum more simplex μένειν posuit poeta pro vulgari ἐμμένειν (vide ad Ai. 764), nisi de Reiskii coniectura ἐμπέδοις scribi debet cl. Ai. 640 οὐκ ἐτι συντρόφοις ὀραταῖς ἐμπέδοις.

V. 170. πρὸς διπλῆς μοίρας] Vide quae ad v. 14 adnotavimus.

πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι,
ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω
γένους κατ' ἀρχιστεία τῶν ἐλωλότων.
ἀμύχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐμαθεῖν 175
ψυχὴν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβῆς φανῆ.
ἐμοὶ γὰρ ὅστις πᾶσαν εὐθύνην πόλιν
μὴ τῶν ἀρίστων ἄπτεται βουλευμάτων,
ἀλλ' ἐκ φόβου τον γλώσσαν ἐγκλήσας ἔχει, 180
κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ·
καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας
φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω. 185
ἐγὼ γάρ, ἴστω Ζεὺς ὁ πάνθ' ὀρώων αἰεὶ,
οὔτ' ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἄτην ὀρώων
στείχουσιν ἄστοις ἀντὶ τῆς σωτηρίας,

V. 172. αὐτόχειρι σὺν μιάσματι] I. e. nefario scelere ab ipsis perpetrato, sive mutuae caedis nefario scelere. De σὺν praepositione vide ad O. C. 817.

V. 173. κράτη — καὶ θρόνους] Similia collecta sunt ad O. C. 425.

V. 174. Schol.: κατ' ἀρχιστεία· οὐδαιτέρως· κατ' οἰκειότητα, κατὰ συγγένειαν. Cf. Krueg. I § 68, 25, 2.

V. 175 sqq. ἀμύχανον δὲ — ἐμοὶ γὰρ etc.] Brevitati studuit poeta suppressa, ad quam γὰρ particula referenda est, sententia. Hoc enim dicit: 'quoniam autem fieri nequit, ut cuiusque viri (regis) animus et mentem et intelligentiam perspiciamus, priusquam per longius temporis spatium imperium gubernarint et leges tulerint: me ut qualem vos regem habitari sitis, intellegatis, haec coram vobis dicenda puto. Mihi enim etc.' De γὰρ particulae usu vide ad 238 sq. [Hic potius sensus et nexus sententiarum esse videtur: 'Imperio magis quam quavis alia re mens et cogitatio cuiusque viri perspicitur — ἀρχὴ ἄνδρα δεικνυσθαι —; nam qui tum cum universae salus civitatis agitur, non animum inducit ceteris rebus et rationibus omissis nihil nisi publicam utilitatem spectare, eum pessimum esse

apparet. Saluti publicae omnes amicitiae et inimicitiae postponendae sunt.] Ceterum affert haec Demosthenes F. L. § 247.

V. 175. Schol.: οἱ μὲν Χίλωνι ἀνατιθέασιν τὴν γνώμην, οἱ δὲ Βίαντι, ὅτι ἀρχὴ ἄνδρα δεικνυσθαι.

V. 180. γλώσσαν ἐγκλήσας] Cfr. 505 εἰ μὴ γλώσσαν ἐγκλήσει φόβος. Tecte respicit Creon ad ea, quae apertius dixit infra v. 289 sqq.

V. 181. Schol.: νῦν τε καὶ πάλαι· καὶ πρὶν ἀρχαῖς, καὶ νῦν, ὅτε ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐλήλυθα. Cfr. El. 676. 907.

V. 182. μείζον' — ἀντὶ] Exempla huius usus attulit Krueg. I § 49, 2, 7. Noli tamen putare amittere in hac locutione vim suam vulgarem ἀντὶ praepositionem. Immo quod de locutione ἄλλος ἀντὶ σοῦ ad O. C. 488 adnotavi, de hac quoque valet.

V. 183. οὐδαμοῦ λέγω] 'Nullo loco sive numero esse dico.' Conferat Erfurdus θεοῦς νομίζων οὐδαμοῦ Aesch. Pers. 498 et Ruhnck. ad Xen. Mem. II 1, 52. Wyttenb. ad Plat. Phaed. 183.

V. 186. Demosthenem l. c. § 248 cum interpretetur ὀμοῦ (i. e. ἐγγύς) στείχουσιν, videri οὐδαμοῦ ἀσσον legisse, vidit Dobraeus Adv. I p. 436. — Recte dicit Nauckius

οὐτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῆ χθονός
 θείμην ἐμαντῶ, τοῦτο γινώσκων, ὅτι
 ἦδ' ἐστὶν ἡ σφύζουσα, καὶ ταύτης ἐπι
 πλείοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιοῦμεθα. 190
 τοιοῖσδ' ἐγὼ γόμοισι τῆσδ' αὖξω πόλιν,
 καὶ νῦν ἀδελφῶν τῶνδε κηρύξας ἔχω
 ἄστοισι παίδων τῶν ἀπ' Οἰδίπου περὶ
 Ἔτεοκλέα μὲν, ὃς πόλεως ὑπερμαχῶν
 ὄλωλε τῆσδε πάντ' ἀριστεύσας δόρει, 195

ἀντὶ τῆς σωτηρίας additum esse ad τὴν αἰτην eadem ratione qua saepe notio magis exprimitur contraria notione cum praepositione ἀντὶ adiuncta ut Trach. 148 ἕως τις ἀντὶ παρθένου γυνὴ κληθῆ. Simile dicendi genus habes in locutionibus hisce: γνωτὰ κοῦν ἄγνωτα O. R. 58, ἐκόντα κοῦν ἄκοντα ib. 1230, πολλάνεις τε κοῦν ἄπαξ ib. 1275, aliis id genus. Falsam igitur iudicamus interpretationem: 'pro eo ut ipse salvus sim.'

V. 187. Schol.: οὐτ' ἂν φίλον οὐκ ἂν κησαίμην φίλον τῆς ἐμῆς πόλεως δυσμενῆ τοῦτο δὲ εἰς Πολυνείκην συντείνει. χθονός πόλεως.

V. 189. Schol.: ἦδ' ἐστὶν ἡ σφύζουσα ἡ πόλις δηλονότι. De ἦδε et ταύτης confert Neuius 296. 673. Dicitio ἡ σφύζουσα Atheniensibus singulariter arrisisse videtur, cum in tabulis navalibus Atticis (IV h et XVII a ed. Boeckh.) Σφύζομένη et Σφύζουσα ut nomina navium occurrant. Quid si eo ipso tempore quo haec fabula docta est nomen Σφύζουσα navi inditum esse putamus?

V. 190. Schol.: πλείοντες] πορευόμενοι. ἀπὸ τῶν νεῶν ἡ μεταφορά. Conferunt M. Tullii ad Fam. XII 25: una navis est iam donorum omnium; quam quidem nos damus operam ut rectam teneamus. Hoc autem Creon verbis τοῦτο γινώσκων — ποιοῦμεθα dicit: 'qui sic existimem, patriae salute nostram salutem contineri, nisi salva patria nullos nos amicos quos quaeramus nobis comparare, itaque

patriam potiore esse amicitia (et cognatione). De τοὺς φίλους ποιοῦμεθα confer El. 302 ὁ σύν γυναιξὶ τὰς μάχας ποιοῦμενος. O. R. 889 εἰ μὴ τὸ κέρδος κερδανεὶ δικαίως cum adnotatione mea. De sententia cfr. illa Periclis Thuc. II 60.

V. 191. αὖξω] Liv. I 21 duo deinceps reges alius alia via civitatem auerunt. Tempus praesens positum est in hunc sensum: 'haec consilia mihi sunt augendae civitatis.' Cfr. Aesch. Prom. 525 τόνδε γὰρ σφύζων ἐγὼ δεσμούς ἀεικέεις καὶ θύας ἐκφυγγάνω. Itaque non opus videtur vel de Morstadtii coniectura ἄξω vel de Heimsoethii αὖξων πόλιν καὶ ('etiam') νῦν scribi, quamquam utraque coniectura habet quod arrideat.

V. 192 sqq. Schol.: ἀδελφῶν ἴσα, ὁμοία. (Cfr. Isocr. Paneg. § 71 ἀδελφῶν δὲ τῶν εἰρημίων) Μέλλων δὲ περὶ ἀπερχοῦς κηρύγματος λέγειν μακροτέρω χρηταὶ τῷ λόγῳ καὶ πρότερον μὲν ἐγκωμιάζει τὸν Ἔτεοκλέα ὅτερον δὲ ἐλέγχει τὸν Πολυνείκη καὶ δεινύσσει αὐτὸν μίσους ἄξιον καὶ τῆς τοιαύτης τιμωρίας.

V. 193. τῶν ἀπ' Οἰδίπου] Saepissime Sophocles ἐξ et ἀπὸ praepositionibus eo quo hic factum modo ponit. Cf. Ai. 138, 202. El. 554. 619. O. C. 293. Trach. 631. Phil. 260. 560. 940. 1088. huius fab. 95. 412.

V. 195. πάντ' ἀριστεύσας] Vide ad Ai. v. 435. — δόρει ex mea coniectura scripsi. Vide quae ad O. C. 620 adnotavi. Libri δορί.

τάφῳ τε κρύψαι καὶ τὰ πάντ' ἐφαρνίσει, 200
 ἃ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς.
 τὸν δ' αὖ ξύναμιον τοῦδε, Πολυνείκη λέγω,
 ὃς γῆν πατρώαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς
 φρυγᾶς κατελθὼν ἠθέλησε μὲν πυρὶ 205
 πρῆσαι κατάκρας, ἠθέλησε δ' αἵματος
 κοινοῦ πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλώσας ἄγειν,
 τοῦτον πόλει τῆσδ' ἐκκεκήρονται τάφῳ
 μήτε κτηρίζειν μήτε κωκῦσαι τινα,
 εἴαν δ' ἄδαπτον καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμας 205
 καὶ πρὸς κυνῶν ἐδεσθὼν αἰκισθέντ' ἰδεῖν.
 τοιοῖσδ' ἐμὸν φρόνημα, κοῦ ποτ' ἐκ γ' ἐμοῦ
 τιμῆν προέξουσ' οἱ κακοὶ τῶν ἐνδίκων.

V. 197. ἔρχεται κάτω] Credebantur libamina sub terram et ad mortuorum usque sedem penetrare. Hinc Chorus apud Aesch. Pers. 624 σὺ τε πέμπτε χάς θαλάμουσ ἀπό γῆς. Philostratus vit. Apollon. VI 2: θεοὶ γὰρ χθόνιοι βόθροισ ἀσπάζονται καὶ τὰ ἐν κοίλῃ τῇ γῆ δρωμένα. Conf. Porphyrium citatum M. Delrio ad Senecae Oedip. 556. MVSG. De sententia cfr. Ai. 1378 τὸν θανόντα τόνδε συνθάπτειν θέλω καὶ ξυμπονεῖν καὶ μηδὲν ἐλλείπειν ὅσων χοῖ τοῖς ἀρίστοις ἀνδράσιν πονεῖν βροτούς.

V. 198 sqq. τὸν δ' αὖ ξύναμιον etc.] Verissime Suevernius monuit Creontem non privato in Polynicem odio haec imperare, sed quod boni civis et regis officium esse censeat iustum esse aequae adversus eos, qui ament patriam, atque qui ei se inimicos praebeant; neque in Antigonom severum esse odio quodam, sed quod sustinendum putet imperium suum. — Πολυνείκη pro Πολυνείκην restituit Dindorfius Elmsleianum praeceptum secutus. Illam formam servavit O. C. 375, Aesch. Sept. 1067 optimus liber, cum alii libri habeant Πολυνείκην. Recentioris aetatis et magis vulgarem esse ἐτερόκλισην, confirmant tituli. Cfr. curae epigr. p. 24.

V. 199. τοὺς ἐγγενεῖς] Confert

Musgravius El. 428 πρὸς νυν θεῶν σε λίσσομαι τῶν ἐγγενῶν. Aesch. Spt. c. Th. 582 πόλιν πατρώαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς. 200. κατελθὼν] Reversus; vide O. C. 501.

V. 202. Schol.: κοινοῦ ἀντὶ τοῦ ἐμφυλίου ἡ τοῦ ἀδελφικοῦ αἵματος παροξυντικὰ δὲ λίαν ταῦτα τῶν ἀκονόντων. In memoriam vocat dicitio κοινοῦ αἵματος πάσασθαι illa ὡμὸν καταφραγεῖν τινα, ὡμοῦ ἐσθίειν τινός, ὡμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι.

V. 203. ἐκκεκήρονται ex Musgravii coniectura scripsi. Libri ἐκκεκηρύχθαι. Nauckius ex Carneadis parodia apud Diog. L. IV 64 τοῦτον σχολῆς τῆσδ' ἐκκεκηρύχθαι λέγω reposuit ἐκκεκηρύχθαι λέγω. Sed et Carneadem et librariorum illud λέγω quod est in v. 198 decepisse videtur.

V. 205 sq. καὶ πρὸς — αἰκισθέντ' ἰδεῖν] Ex antecessantibus subaudiendum εἴαν, dictumque αἰκισθέντ' ἰδεῖν, ut ἦδὲ λαβεῖν et alia similia. Verte: 'et corpore ab alitibus canibusque laniato turpatum.' ERF.

V. 207 sq. κοῦ ποτ' — ἐνδίκων] Cum dicit: 'neque unquam plus honoris a me viris malis quam bonis habebitur', nihil aliud dicere vult nisi hoc: 'et semper a me improbi praee bonis contemnentur.'

ἀλλ' ὅστις εὔνοος τῆδε τῆ πόλει, θανόν
καὶ ζῶν ὁμοίως ἐξ ἑμοῦ τιμῆσεται. 210

XO. σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει, παῖ Μενοικέως Κρέον,
τὸν τῆδε δύσνον κὰς τὸν εὐμενῆ πόλει.
νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντί που πάρεστί σοι
καὶ τῶν θανόντων γῶπόσοι ζῶμεν πέρι.

KP. ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε τῶν εἰρημίων 215

XO. νεώτερόν τῳ τοῦτο βαστάξεν πρόθετος.

KP. ἀλλ' εἰς' ἔτοιμοι τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι.

XO. τί δῆτ' ἂν ἄλλο τοῦτ' ἐπεντέλλοις ἐτι;

KP. τὸ μὴ' πιχωρεῖν τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε.

XO. οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος, ὅς θανεῖν ἐροῖ. 220

KP. καὶ μὴν ὁ μισθός γ' οὗτος. ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων

V. 210. τιμῆσεται] Vide ad Philoct. 48.

V. 211 sq. σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει — τὸν τῆδε δύσνον etc.] Chorus cum aperte obloqui Creonti non auderet, magna cum arte solius σοὶ pronomini collocatione ostendit alios aliter quam Creontem iudicatos esse.

V. 212. κὰς ex G. Dindorfii coniectura scripsi. Libri καί. De praepositione secundo demum substantivo praeposita cfr. Krueg. I et II § 68, 9, 2. 'De crasi κὰς — nam sic. non κείς, ut scribatur ante consonantem, et ratio postulat et antiquorum codicum mos scribendi suadet — ad Eurip. Alc. 841 dixi.' G. DINDORF.

V. 213. παντί που πάρεστί σοι cum Dindorfio scripsi. Libri παντί που τ' ἐνεστί σοι. Meinekius coniecit παντί που μέτεστί σοι.

V. 215. ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε] Alii hoc idem esse contendunt atque ὅπως σκοποὶ ἔσεσθε exemplis destituti, alii corrigunt πῶς ἂν σκοποὶ νῦν εἴτε vitiosam formam εἴτε inferentes, de qua Naucekius Eur. Stud. II p. 79 disseruit. Nihil nisi lineolam ponendam esse, monui A. Soph. em. p. 41. Creon dicturus est μὴ' ἐπιχωρεῖτε τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε, sed interpellatus a choro qui tenacem semel iussi regem novit, accommodat iussum interrogationi coryphaei τί δῆτ' ἂν ἄλλο τοῦτ' ἐπεντέλλοις

ἔτι; Cfr. O. R. 325 ὡς οὐν μηδ' ἐγὼ ταῦτὸν πάθω —

V. 216. πρόθετος] Conferunt editiores Trach. 1049 κοῦπω τοιοῦτον οὐτ' ἀκοιτις ἢ Διὸς προῦθηκεν οὐδ' ὁ στυγιὸς Εὐρύσθευς ἑμοί. Eur. Hipp. 1046 οὐ σαυτῶ τόνδε προῦθηκας νόμον.

V. 217. ἀλλ' — ἐπίσκοποι] Particula ἀλλὰ refertur ad suppressam sententiae partem, quam glossa supplet: οὐ λέγω ὑμᾶς φυλάσσειν, ἀλλὰ. — Senes enim, minus percepta Creontis mente, onus custodiendi cadaveris, quod sibi imponi rebantur, deprecari fuerant. BR.

V. 218. τί ἂν ἄλλο ἐπεντέλλοις;] I. e. 'quid aliud praeceptum id quod dicere coepisti significat.' Cfr. Eur. Iph. A. 1009 Ἄχουε δὴ νυν, ἵνα τὸ πρᾶγμ' ἔχη καλῶς. ΚΑ. τί τοῦτ' ἐλεξας; ὡς ἀκουστίον γέ σοι.

V. 219. τὸ μὴ' — τάδε] 'Ut ne permittatis iis, qui huic edicto non oboediant', i. e. ut videatis, ne quis non oboediat huic edicto. De ἀπιστεῖν, 'non oboedire', confer 381 σέ γ' ἀπιστοῦσαν et 656 ἀπιστήσασαν. Trach. 1183, 1224, 1228. De accusativo τάδε vide ad v. 64.

V. 220. οὕτω μῶρος, ὅς] Cfr. Krueg. I § 51, 13, 10. Rehdantz. ad Dem. in indice gramm. sub v. ὅς.

V. 221 sq. ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων — διώλεσεν] 'Sed saepe, quia

ἄνδρας τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσεν.

ΦΥΛΑΞ.

Ἄναξ, ἐγὼ μὲν οὐχ ὅπως τάχους ὑπο
δύσπνοος ἱκάνω κοῦφον ἐξάρκας πόδα·
πολλὰς γὰρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις
ὁδοῖς κυκλῶν ἑμαυτὸν εἰς ἀναστροφήν. 225 ~ 61 2 ~ νε

ψυχῆ γὰρ ἠῦδα πολλά μοι μνθουμένη·
τάλας, τί χωρεῖς οἱ μολῶν θώσεις δίκην;
τλήμων, μερεῖς αὐ; καὶ τάθ' εἶδεται Κρέων
ἄλλον παρ' ἀνδρός, πῶς σὺ δῆτ' οὐκ ἀλ-
γυνεῖ; 230

τοιαῦθ' ἐλίσσω ἦνντον σχολῆ βραδείας,
χοῦτως ὁδὸς βραχεία γίγνεται μακρά.

sperabant, homines lucrum perdidit', i. e. saepe homines lucrum, quod sperabant, sive spes lucri perdidit.

V. 223. Schol.: ἐγὼ μὲν οὐχ ὅπως τάχους ὑπο· οὐ τοῦτο λέγω, ὅτι μετὰ σπουδῆς ἀσθμαίνων πρὸς σέ πεπόρευμαι· πολλὰς γὰρ ἐπιστάσεις ἐλογισάμην, πότερον ἔλθω πρὸς σέ ἢ μή. De μὲν οὐχ particularum positu confert Neuius El. 552. 905. 1036. O. R. 31. O. C. 836. 1870. Elmsl. ad Eur. Med. 1073. Vide etiam ad huius fab. 96. Ceterum bene Camerarius: 'Solent servi nuntiis suis praefari festinationem, ut in Mercatore (I 2, 14) seditionem facit lien, occupat praecordia, perii, animam nequeo vertere, nimis nihili tibicen siem. Hoc se nunc facere posse negat; nam placide adventare et lento incessu.'

V. 224. κοῦφον ἐξάρκας πόδα] Similiter Eurip. Troad. 342 μὴ κοῦφον αἶρη βῆμ' ἐς Ἀργεῖων στρατόν, de quo loco vide quae dixi in Censura Aiac, ab Lobeck. ed. p. 78 sq.

V. 225. πολλὰς γὰρ ἔσχον etc.] Proprie: multas enim habui deliberationum inhibitiones, i. e. saepe enim deliberationes meae me inhibuerunt sive subsistere iusserunt. Cfr. Plutarch. Lysand. c. 17 αἱ δ' ἀπὸ μέρους εἰς ὅλον ἀμαρτῆαι πολλὰς ἐπιστάσεις — ἔχουσιν.

V. 226. ὁδοῖς] Pluralis de com-

pluribus locis viae intellegendus est ut Eur. Hec. 36 πάντες δ' Ἀχαιοὶ .. θάσσουσ' ἐπ' ἀνταῖς, Liv. I 27 cunctantur in ripis. De dativo loci vide ad v. 121. — κυκλῶν .. εἰς ἀναστροφήν: 'circumagens me ad reditum'. Sic enim facere consueverunt ii qui dubitant et detrectant ire quo coguntur: subsistunt et circumvolvuntur ad reditum, denique inviti parent necessitati.

V. 227. ἠῦδα — μνθουμένη] Vide ad Ai. 757 ἔφη λέγων.

V. 230. Schol.: οὐκ ἀλγυνεῖ· οὐ τιμωρηθήσῃ. Cfr. 754 κλαίων φρενώσεις. 932 κλαύμαθ' ὑπάροξαι. O. R. 363 οὔτι χαίρων. 368 ἢ καὶ γεγηθῶς etc. 401 κλαίων δοκεῖς μοι etc. 1152 κλαίων δ' ἔρεῖς. Phil. 1299 οὔτι χαίρων. Herm. ad Vig. p. 767.

V. 231. ἐλίσσω] Glossa: κατὰ νοῦν στρέφων. De ἦνντον, quod est 'viam confeci, adveni', vide ad O. C. 1562 — σχολῆ βραδείας, non σὺν σπουδῆ ταχύς, ut est Phil. 1223. Duo dicit custos, et adductum aegre se esse ut accederet ad Creontem (σχολῆ ἦνντον) et in ipso perficiendo itinere tardum se fuisse (βραδείας ἦνντον). Inepte quosdam editores quae in scholiis commemorata est varia scriptura ταχύς pro βραδείας recepit satis demonstratum a me est in Comment. de schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 16.

τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησεν μολεῖν
σοὶ κεί τὸ μηδὲν ἐξερωῶ, φράσω δ' ὄμως.
τῆς ἐλπίδος γὰρ ἐρχομαι δεδραγμένος
τὸ μὴ παθεῖν ἂν ἄλλο πλὴν τὸ μόρσιμον.

KP. τί δ' ἔστιν, ἀνθ' οὗ τήνδ' ἔχεις ἔδνυιαν;

ΦΥ. φράσαι θέλω σοι πρώτα τάμεντοῦ· τὸ γὰρ
πρᾶγμα οὐτ' ἔδρασ', οὐτ' εἶδον ὅστις ἦν ὁ δρωῶν,
οὐδ' ἂν δικαίως ἐς κακὸν πέσοιμι τι.

KP. εὖ γε στοχάζει, κάποφάγγνυσαι κύκλω
τὸ πρᾶγμα. δηλοῖς δ' ὡς τι σημαίων νέον.

V. 233. δεῦρ' ἐν. μολεῖν σοὶ
De infinitivo μολεῖν ex ἐνίκησεν
apto vide Krueg. II § 61, 5, 4.

V. 234. Male coniungunt quidam
sol cum μολεῖν cl. O. C. 70.
Vulgata scriptura non videtur sana.
Erfrardius coniecit κεί σοι τὸ μη-
δὲν ἐξερωῶ, Emperius ὡς, κεί τὸ
μηδὲν ἐξερωῶ, φράσω ὄμως, Berg-
kiius φράσανθ' ὄμως. Fortasse
nihil nisi φράσω δ' in φράσαν
mutandum est. Nam etiam δὲ of-
fendit. Quem quidem afferunt lo-
cum O. R. 302 πόλιν μὲν εἰ καὶ
μὴ βλέπεις, φρονεῖς δ' ὄμως, is
diversam rationem sequitur. Nomi-
nativus φράσαν post ἐνίκησεν
μολεῖν, quasi sit ἐβουλευσάμενη
μολεῖν, multis exemplis defenditur.
Vide Krueg. I § 56, 9, 4. — τὸ
μηδὲν, 'quod prorsus nihil est'
cum superlative, quod auctorem
facinoris ignorat.

V. 235. Schol.: τῆς ἐλπίδος γὰρ
ἐρχομαι. [ὅπό γὰρ τῆς ἐλπίδος
νευικημένος ἐλήλυθα. ἢ οὕτως;
ἀντελιχημένος τῆς ἐλπίδος ἐλή-
λυθα.

V. 236. τὸ μὴ παθεῖν ἂν] Ita
loquitur, quasi praecesserit ἐλπίζω
γάρ. Cfr. Krueg. II § 50, 6, 6.

V. 238. πρώτα τάμεντοῦ] Par-
meno servus apud Terent. in Eunu-
cho V 5, 9 sq.: ere, primum te
arbitrari id quod res est velim:
quidquid huius factumst, culpa non
factumst mea. Pari modo Sostrata
marito suo ait in Haut. IV 1, 10:
primum hoc te oro, ne quid credas
me adversum edictum tuom facere
esse ausam. BR.

V. 238 sq. τὸ γὰρ πρᾶγμα' etc.]

Γὰρ particula rem ipsam prae-
nuntiatam introducit. Sic 178 μοῖ
γὰρ etc. 998 γνώσει — κλύων.
ἐς γὰρ etc. El. 644 ἄ γὰρ προσ-
εἶδον etc. O. R. 277 ὥσπερ μ'
ἀραῖον ἔλαβες, ὡδ'; ἀναξ, ἐρω.
οὐτ' ἔπιανον γὰρ etc. 711 φανῶ
δέ σοι σημεῖα τῶνδε σύντομα.
χρησιμὸς γὰρ ἦλθε. Philoct. 1049
νῦν δ' ἐνός κρατῶ λόγον. οὐ
γὰρ τοιοῦτων δεῖ, τοιοῦτός εἰμ'
ἐγώ. Similis ratio est v. 407 huius
fabulae.

V. 239. ὁ δρωῶν] Nobis der Thä-
ter. Sic 319, 325. Ai. 1280 οὐχ
ὄδ' ἦν ὁ δρωῶν τάδε. El. 200 ἦν
ὁ ταῦτα πράσσων. Similia sunt
ἢ τίκονσα, die Mutter. El. 342.
533 et alibi, οἱ λέγοντες, die Red-
ner, veluti apud Xenoph. Cyrop. VI
1, 9 τοῖς πρόσθεν λέγουσιν.

V. 241 sq. εὖ γε στοχάζει] Hoc
ita translatum a sagittario, ut signi-
ficet eum qui diu expectatione
suspendit, dum tandem aliquando
agat quod acturus est. Quod cum
longius arcessitum esset, vel poeta
secundis curis vel potius hystrio
τί φοιμιάζει invenisse videtur,
quod Aristoteles habet rhet. III 14.
Tum κάποφάγγνυσαι scripsi. Li-
bri κάποφάγγνυσαι. Vide ad Ai.
910. Brunckius confert Terent. Haut.
IV 1, 12 nescio quid peccati por-
tat haec purgatio. Schol.: κάπο-
φάγγνυσαι κύκλω· κύκλω σαν-
τὸν ἀσφαλίζῃ, ἢ αὐτὴν τὴν πρᾶ-
ξιν. Sensus est: 'facti culpam a
te amoves'. De locutione δηλοῖς
ὡς σημαίων vide Krueg. II § 56,
4, 4; de νέον τι, quod idem paene
valet atque κακόν τι, confer Phi-

ΦΥ. τὰ δεινὰ γὰρ τοι προστίθησ' ὄκνον πολύν.

KP. οὐκ οἶδ' ἐκεῖ γὰρ ποτ', εἴτ' ἀπαλλαχθεῖς ἄπει;

ΦΥ. καὶ δὴ λέγω σοι. τὸν νεκρὸν τις ἀρτίως
θάψας βέβηκε, κατὰ χροῦ διψίαν
κόνιν παλύνας κάφαρσιτεύσας ἂ χροῦ.

KP. τί φῆς; τίς ἀνδρῶν ἦν ὁ τολμήσας πάδε;

ΦΥ. οὐκ οἶδ'. ἐκεῖ γὰρ οὔτε τοῦ γενῆδος ἦν
πλήγμ', (οὐ δικέλλης ἐμβολῆ) στύφλος δὲ γῆ
καὶ χέρσος ἀρρώξ οὐδ' ἐπημαξενυμένη
τροχοῖσιν, ἀλλ' ἄσημος οὐραγίτης τις ἦν.
ὅπως δ' ὁ πρῶτος ἡμῖν ἡμεροσκόπος
δεικνύσιν, πᾶσι θαῦμα δυσχερὲς παρῆν.
ὁ μὲν γὰρ ἠφάνιστο, τυμβήρης μὲν οὐ,

loct. 784 καὶ τι προσδοκῶ νέον.
1229 μῶν τι βουλεύει νέον. Eur.
Hec. 217 νέον τι πρὸς σὲ σημα-
ίων ἔπος. Med. 37 δέδοικα δ'
αὐτὴν μὴ τι βουλεύσῃ νέον.
Heind. ad Plat. Protag. p. 461.

V. 243. τὰ δεινὰ .. ὄκνον]
Consentaneum, inquit custos, ubi
metuendae sunt res, ibi metum et
cunctationem esse. Particulae γὰρ
et τοι saepe coniunguntur inprimis
cum ex sententia communi
causa repetitur. Cfr. v. 580.

V. 244. ἀπαλλαχθεῖς neque est
ἀθῶος, ut interpretatur scholiasta,
neque, ut alii, 'onere quod fers
deposito', sed idem significat quod
Aesch. Eum. 180 χροεῖτ' ἀπαλ-
λάσσεσθε μαντικῶν μυθῶν. Est
igitur ἀπαλλ. ἄπει; 'a me te re-
movebis et abibis'. Confert Neuius
Eur. Phoen. 972 φεῦγ' ὡς τάχιστα
τῆσδ' ἀπαλλαχθεῖς χθονός.
De locutione ὄκνον ἐρεῖς, 'quin
dicis' cfr. Plat. Gorg. p. 466 E
οὐκ οἶδ' ἀποδείξεις τοὺς ἔητορας
νοῦν ἔχοντας καὶ τέχνην τὴν
δητορικὴν ἀλλὰ μὴ νολικεῖαν,
ἐμὲ ἐξελέγξας; Krueg. I § 53, 7, 4.

V. 245. καὶ δὴ λέγω σοι] Sic
El. 317 καὶ δὴ σ' ἐρώτω, ad quem
locum vide quae de καὶ δὴ particu-
larum usu notata sunt.

V. 246. Schol.: διψίαν· ξηράν.
Cfr. Aesch. Ag. 495 μαρτυρεῖ δὲ
μοι κἄσις πηλοῦ ξηρόντος διψία
κόνις τάδε. Particula καὶ non
adiungit παλύνας ad θάψας sed

ad καὶ ἐφαριστεύσας. Nam τῶ
κόνιν παλύναι et τῶ ἐφαριστεύ-
σαι perficitur τὸ θάπτειν. Cfr.
Hesych. παλύνας, τὸ λεπτον τῆς
γῆς ἐπιβαλῶν, τὴν καλουμένην
χτυτῆν. Tum de ἐφαριστεύσας vide
ad v. 196.

V. 249 sqq. ἐκεῖ γὰρ οὔτε του
— ἐμβολῆ] Recte Brunckius haec
sic interpretatus est: 'ibi enim
neque securi quid erat caesum,
neque ligone effossum.' De οὔτε
— οὐ vide Krueg. II § 69, 61, 1.

V. 250 sqq. Schol.: στύφλος·
σκληρὰ. ἀρρώξ· μὴ ἐσχημαμένη.
ἐπημαξενυμένη· ἐσκιαμένη. De
spiritu verbi compositi ἐπημ. con-
ferri iubet Hermannus H. Step-
hanum in Thes. T. I p. 381 sive ed.
novae p. 1909 in verbo καθαμα-
ξέω. Bene Brunckius οὐδ' ἐπ.
τροχοῖσιν reddidit: 'nec plaustris
sulcata rotis'.

V. 251. Elmsleius (ad Bacch.
1135) et Hermannus post χέρσος
comma posuerunt, ut id pro ad-
iectivo esset. Sane χέρσος adiectivum
est, sed nomini attributum
hoc sensu: ἡ δὲ γῆ στύφλος καὶ
χέρσος οὕσα ἀρρώξ ἦν κτ.

V. 252. Schol.: ἀλλ' ἄσημος —
ἦν· ὁ τοῦτο ἐργασάμενος ἀγνω-
στος ἦν. De τις cfr. O. C. 289
ὅταν δ' ὁ κύριος παρῆ τις, ὑμῶν
ὅστις ἐστὶν ἡγεμῶν.

V. 255 sq. Schol.: τυμβήρης
μὲν οὐ, λεπτή δ' ἄγος· οὐ κατὰ
βάθος τεθαμμένος, ἀλλ' ὡς ἐτυ-

λεπτή δ', ἄγος φεύγοντος ὧς, ἐπὶν κόμης.
σημεία δ' οὔτε θηρὸς οὔτε του κνῶν
ἐλθόντος, οὐ σπάσαντος ἐξεφαίνετο.
λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐροῦσθον κακοί,
φύλαξ ἐλέγχων φύλακα κἄν ἐγίγνετο
πληγὴ τελευτῶσ', οὐδ' ὁ καλύσων παρῆν.
εἰς γὰρ τις ἦν ἕκαστος οὐξείργασμένος
κοῦδεις ἐνάργης, ἀλλ' ἔφηνε πᾶς τὸ μῆ.
ἤμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύθους αἰρεῖν χροῖν

γεν, ἐπιβεβλημένη ἦν ἡ ἄμμος. Τοῦτο δὲ ἐποίησεν ὁ θάψας νόμον χάριν· οἱ γὰρ νεκρὸν ὄρωντες ἀταφον καὶ μὴ ἐπαρησάμενοι κόνιν ἐναγεῖς εἶναι ἐδόκουν· ὥσπερ οὖν τὸ τῆς ἀσεβείας τις ἐγκλημα φεύγων λεπτήν κόμην ἐπιχέει τοῖς νεκροῖς, οὕτως ἦν καὶ ἐπάνο τοῦ Πολυνείκους· καὶ τοῦτο δὲ ἡ Ἀντιγόνη καθαρῶν ἐνεκα πεποίηται. λόγος δὲ, ὅτι Βουζύνης Ἀθήνησι κατηράσατο τοῖς περιορῶσιν ἀταφον σῶμα. Cfr. interpretes ad Horatii Od. I 28, 30. De positu μὲν οὐ particularum vide ad v. 223, de genetivo participii φεύγοντος Matth. § 563, Krueg. I § 47, 4, 3.

V. 257. οὔτε θηρὸς οὔτε του κνῶν i. q. οὔτε θηρὸς του οὔτε του κνῶν. Cfr. Trach. 3 οὐτ' εἰ χρηστός οὐτ' εἰ τῷ κακός, 1254 σπαργαμὸν ἢ τιν' οἴστρον idque multis aliis locis occurrit.

V. 258. σπάσαντος cum suppleat notionem ἐλθόντος ('bestiae quae venerit, quae lacerarit'), ασυνδέτως additum est. Atque οὐ ex graeco dicendi genere repetitur.

V. 259. λόγοι ἐροῦσθον] Cfr. Eur. Hec. 116 πολλῆς δ' ἐριδος συνέπεισε κλύδων.
V. 260. φύλαξ ἐλέγχων φύλακα] Vide v. 413. Loquitur autem ita, quasi praecesserit ἐροῦσθον, ut 290. Adscripsit Neuius Aesch. Prom. 200 στάσις τ' ἐν ἀλλήλοισιν ὠροῦνέτο, οἱ μὲν θέλοντες ἐκβαλεῖν ἐδρας Κρόνον, ὡς Ζεὺς ἀνάσσει δῆθεν, οἱ δὲ τοῦμπαιιν σπεύδοντες, ὡς Ζεὺς μήποτ' ἄρξειεν θεῶν.

Hermannus confert Eur. Bacch. 1131. Cui loco Matth. adhibet Phoen. 1462. Cfr. Krueg. I § 56, 9, 4.

V. 260 sq. κἄν ἐγίγνετο etc.] Exspectaveris κἄν ἐγένετο. Verum vide ad O. C. 271 sq. Imperfecto imminens malum describitur. De τελευτῶσα participio cfr. Krueg. I § 56, 8, 5. Ceterum protasis loco est v. 268 τέλος δ' etc. Conferri iubet Neuius Thiersch. Gr. Gr. § 334, 3 b. Eodem modo Romani locuti sunt, veluti Cicero pro P. Sestio C. XVI § 35, 36.

V. 261. οὐδ' ὁ — παρῆν] Sic El. 1197 οὐδ' ὁ καλύσων πάρα. Cfr. Krueg. I § 50, 4, 3.

V. 262 sq. Schol.: εἰς γὰρ τις ἦν ἕκαστος· ἕκαστος μὲν γὰρ τὸν πλησίον ἐδόκει πεπραχέναι, ἀκριβῶς δὲ αὐτὸν κατελέγγεν οὐκ ἠδύνατο.

V. 263. ἔφηνε πᾶς τὸ μῆ] Sic ex G. Dindorfii coniectura scripsi. Libri ἔφηνε τὸ μῆ εἰδένα. Repetendum cogitatione ἐξείργασμένους εἶναι. Ceterum apte contulit Dindorfius v. 443 καὶ φημι δρᾶσαι κοινὸν ἀπαροῦμαι τὸ μῆ, et Ai. 96 κόμπος πάρεστι, κοινὸν ἀπαροῦμαι τὸ μῆ. De quibus vide Herm. ad Vig. p. 800. Krueg. I § 67, 12, 4. Alii scribunt cum Erfurdio ἔφηνε μὴ εἰδένα cl. O. C. 1740 ἀπέφηνε . . . τὸ μῆ πίνειν κακῶς, Eur. Heracl. 506 φενξόμεσθα μὴ θανεῖν, ubi vide Pflugkium.

V. 264 sq. Schol.: ἤμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύθους· ἔτοιμοι ἤμεν πάσας βασάνους υπομένειν πρὸς ἐλέγχον· εἰώθασιν δὲ οἱ ὀμνύοντες καὶ πιστεῖς διδόντες μύθους

καὶ πῶς διέρπειν καὶ θεοῦς ὀρκωμοτεῖν
τὸ μῆτε δρᾶσαι, μῆτε τῷ ξυνειδένα
τὸ πρᾶγμα βουλευσάντι μὴδ' εἰργασμένῳ.
τέλος δ', ὅτ' οὐδὲν ἦν ἐρευνῶσιν πλέον,
λέγει τις, εἰς ὃς πάντας ἐς πέδον κἄρα
νεῖσαι φόβῳ προύτρεφεν. οὐ γὰρ εἶχομεν
οὔτ' ἀντιφωνεῖν, οὔθ' ὅπως δρῶντες καλῶς
πράξαιμεν, ἦν δ' ὁ μῦθος, ὡς ἀνοιστέον
σοὶ τοῦτορον εἴη τοῦτο κοῦχί κρυπτεόν.
καὶ ταῦτ' ἐνίκα, κἄμὲ τὸν δυοδαίμονα
πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τάραθὸν λαβεῖν.
πάρεμι δ' ἄκων οὐχ ἐκοῦσιν οἶδ' ὅτι.

βαστάζειν καὶ πῶς ὑπερβαίνειν· τοὺς γὰρ μὴ ἐνόησεν τῷ ἀμαρτήματι φόντο καὶ ἐν τοῦτοις μὴ ἀλγεῖν. — μῦθος πεπρακτομένος σιδηρός. Nescio, num antiquis aliud exsistat superstitionis illius testimonium, qua diu captae fuerunt septentrionalium populorum mentes. Nihil in historia notius quam purgationes, quibus, adhibito sacramento, rei obiecta crimina amoliebantur et innocentiam suam defendebant. Earum diversa erant genera, quae omnia communi nomine indigetabantur, Iudicium del. Sollemnis fuit purgatio per ferrum candens; alia per medium ignem incessus, qualis fuit Hirporum θαναμαστός ἱεροποιία, cuius admonuit Verg. Aen. XI 787: et medium freti pietate per ignem cultores magna premimus vestigia pruna. BR. Alios locos quibus similia traduntur, Pans. VII 25, 8 πίνουσαι δὲ αἶμα ταύρον δοκιμάζονται· ἢ δ' ἂν αὐτῶν τύχη μὴ ἀληθεύουσα, αὐτίκα ἐκ τούτου τὴν δίκην ἔσχεν, Achill. Tat. VIII 6, VIII 12, Heliod. Aeth. VII 4, X 8 collegit W. A. Becker. Charicl. II p. 282—285 prima ed., qui etiam Brunckii errorem de Hirporum sacris cum illis purgationibus comparatis correxit.

V. 266 sq. ξυνειδένα] cfr. Aesch. Cho. 216 καὶ τίνα σύννοσθ' ἀμοι καλονμένη βροτῶν; Xen. Anab. VII 6, 18 σύννοιδέ μοι εἰ ἐπιροκῶ, Isocr. VII § 50 σύννοϊδα

τοῖς πλείστοις αὐτῶν ἤμισα χαίρουσι ταύτη τῇ καταστάσει. In proximo versu μὴδ' pro μῆτ' Blaydesius emendavit. Nihil frequentius eo errore in libris. Atque hoc loco eo facillior erat error post μῆτε — ἤμπε.

V. 268. ὅτ' οὐδὲν ἦν — πλέον] De οὐδὲν πλέον ἐστὶ, 'nihil expedit', videatur Krueg. I § 48, 3, 7.

V. 269. Ante Meinekium comma post εἰς ponebatur. In λέγει τις εἰς sensu caret εἰς, in εἰς ὃς πάντας κτέ. lepide εἰς et πάντας opponuntur, scilicet ut ingens dicti vis appareat. De locutione φόβῳ κἄρα νεῖσαι confer O. C. 1607 ὀρθίας στήσαι φόβῳ τρίχας.

V. 270 sq. οὐ γὰρ εἶχομεν — πράξαιμεν] Apte confert Neuius Ai. 428 οὔτοι σ' ἀπειργεῖν, οὔθ' ὅπως εἰώ λέγειν ἔχω. Tum καλῶς πράξαιμεν valet εὐτυχῆσαιμεν.

V. 272 sq. ὡς ἀνοιστέον — τοῦτο] 'rem tibi renuntiandam esse'.

V. 275. καθαιρεῖ] Damnat. Vocem forenssem esse ostendit Pollux VIII 15. Lysias adversus Agoratum § 37 τὴν μὴν καθαιροῦσαν ἐπὶ τὴν ὑστέραν. Eur. Or. 862 καθείλον ἡμᾶς. MUSG. Tum τοῦτο τάραθὸν ironice dictum esse patet.

V. 276. ἄκων οὐχ ἐκοῦσιν] Confert Neuius Trach. 198 οὕτως ἐκείνος οὐχ ἐκῶν, ἐκοῦσαι δὲ ξύνεστι. De plurali vide ad

στέργει γὰρ οὐδείς ἄγγελον κακῶν ἐπῶν.
 ΧΟ. ἀνάξ, ἐμοὶ τοι, μὴ τι καὶ θεήλατον
 τοῦργον τόδ', ἢ ξύννοια βουλεύει πάλαι.
 ΚΡ. παῦσαι, πρὶν ὀργῆς καὶ με μεστῶσαι λέγων, 280
 μὴ φευρεθῆς ἄνους τε καὶ γέρον ἄμα.
 λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτὰ δαίμονας λέγων
 πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.
 πότερον ὑπερτιμῶντες ὡς εὐεργέτην
 ἐκρυπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικλίας 285
 ναοὺς πυρώσων ἦλθε κἀναθήματα
 καὶ γῆν ἐκείνων, καὶ νόμους διασκεδῶν;
 ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾶς θεοῦς;
 οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως
 ἄνδρες μῶλις φέροντες ἐρρόθουν ἐμοὶ 290

v. 9 sq., de οἶδ' ὅτι ad O. C. 269 sq.

V. 278. μὴ — καὶ] Ne adeo. Sic Philoctet 13. 46. Adde quae ad Electr. 580 adnotavimus.

V. 278 sq. θεήλατον] Sic O. R. 255 οὐδ' εἰ γὰρ ἦν τὸ πρᾶγμα μὴ θεήλατον. — De πάλαι vide ad O. R. 1477 et Valck. ad Eur. Hipp. 1085.

V. 280. παῦσαι — λέγων] καὶ με pro καμὲ ex Seidlerii coniectura scripsi: 'desine, priusquam etiam ira me impleas dictis tuis'. Καὶ enim particula non ad με pronomen, sed ad vocem ὀργῆς pertinet. Quod qui negant fieri posse, ignorare se ostendunt stylum Sophocleum. Vide El. 643, qui luculentissime sententiam nostram probat, Ai. 1348, et, ubi incertum potest videri iudicium, Ai. 345. Adde Schaefer. ad Demosth. orat. pro coron. p. 311 v. 12.

V. 281. μὴ φευρεθῆς etc.] Schol.: ἐναντίον γὰρ ἡ ἀνοια τῶ γῆρα. Confert O. C. 930 καὶ σ' ὁ πληθύνων χρόνος γέρονθ' ὁμοῦ τίθῃσι καὶ τοῦ νου κενόν.

V. 285 sq. Schol.: ἀμφικλίας τὸς ἀμφοτέρωθεν ὑπὸ κίωνων βασταζομένους ναοὺς. Eustathius p. 706, 22 (590, 6): ἴστίον δὲ καὶ ὅτι παρὰ Ἡροδότῳ πυρώσαι κείται τὸ ἐμπροσθεν ἐν τῶ πυρώσῳ τὰς Ἀθήνας. Κείται δὲ

ἢ λέξις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῶ ἀμφικλίας ναοὺς πυρώσων ἦλθεν, ἦγον ναύσαν. Ἐνθα ναοὶ ἀμφικλίονες ἐρρόθησαν οἱ, ὡς καὶ μέχρι νῦν ἐνιαχοῦ φαίνεται, κνῆλο ὑπὸ κίωνων περιεχόμενοι, ταῦτόν δ' εἰπεῖν, κνῆλοδόν, ὃ κείται παρὰ τοῖς παλαιοῖς.

V. 286. Hermannus commate post ἦλθε posito et ἀναθήματα et γῆν a verbo διασκεδῶν regi putavit. Alii comma post κἀναθήματα ponunt. At cfr. Eur. Iph. A. 1070 Πριάμοιο κλεινὰν γαίαν ἐκπυρώσων.

V. 287. καὶ γῆν ἐκείνων] Digna quae notetur locutio, utpote quae ostendit deos cuiuslibet gentis tanquam mancipis eius habitos esse, MUSG. Cfr. ad O. C. 38 et 54. Fortasse tamen, quod iam Schneidewinus coniecit, δίκην τ' ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν scribi debet. Cfr. v. 368 sq. Tum de verbo διασκεδαννύει compara O. C. 620. 1341.

V. 288. Ambiguitas constructionis ipsa actione dissolvitur. Cfr. Eur. Suppl. 505 ἢ θεοὺς δικαίως τοὺς κακοὺς ἀπολλύει.

V. 289 sqq. ἀλλὰ ταῦτα etc.] Hoc dicit: 'sed haec (i. e. edictum de Polynice non sepeliendo) dudum cives nonnulli aegre ferentes obmurmuravit mihi.' De πάλαι

κρυφῆ κἀρα] σείοντες, οὐδ' ὑπὸ ζυγῶ
 λόφον δικαίως εἶχον ὡς στέργειν ἐμέ.
 ἐκ τῶνδε τούτους — ἐξέπισταμαι καλῶς
 παρημέρους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.
 οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν οἶον ἄργυρος 295
 κακὸν νόμισμα' ἐβλάστε. τοῦτο καὶ πόλις
 πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων·
 τόδ' ἐκιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας
 χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ' ἴστασθαι βροτῶν·
 πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν 300
 καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.
 ὅσοι δὲ μισθαγρουντες ἦνυσαν τάδε,

vide ad 279, de καὶ πάλαι Neuius comparat Trach. 87. Philoct. 966. 1218. Heindorf. ad Plat. Soph. 7; denique de locutione πόλεως ἄνδρες vide Ai. 1044 ἄνδρα στρατοῦ. El. 759 ἄνδρες Φωκίων. Scholiasta: ἐρρόθουν' ἠρέμα ψιθυροῦσιν ὑβρίζον με. [Nescio an haec interpretatio non omnino vera sit. Nam Creon hic non de edicto suo, sed universe loqui videtur. Itaque ταῦτα ut accus. interioris qui dicitur obiecti cum ἐρρόθουν construendum videtur atque sententia verborum ταῦτα ἐρρόθουν ad proximum enuntiatum spectare hunc in modum: 'ita mihi obmurmurant cives imperium meum moleste ferentes, ut egregie cognoscam, ab his istos perditos esse?']

V. 291. Schol.: κρυφῆ κἀρα' οἶον μὴ πειθόμενοι τοῖς ἐμοῖς κηρύγμασι, μόνον συνήρουν μοι, οὐχ οὕτω διακείμενοι.

V. 292. Schol.: λόφον δικαίως εἶχον' ἢ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ὑποζυγίων τῶν μὴ βουλομένων ὑπὸ τῶν ζυγῶν εἶναι. ταῦτα, φησὶν, ὑπ' ἐκείνων πράττεται βουλομένων λάθρα σαλευῖναι τὴν ἡμετέραν ἀρχήν.

Ibid. ὡς στέργειν ἐμέ] Rarius est apud antiquiores ὡς de effectu, non de consilio dictum. Sic 303 et apud Aeschylum Pers. 511. Saepē invenitur apud recentiores plerumque praegresso οὕτως vel

similis potestatis vocabulo. HERM. Addo O. R. 84. Trachin. 1125. Ceterum ἐμέ pro subiecto est hoc sensu: 'ita ut tolerare id possem'. [Rectius videntur alii interpretes de obiecto cogitare. Cfr. Aesch. Prom. 10 ὡς ἂν διδαχῆ τὴν Διὸς τυραννίδα στέργειν.]

V. 293 sq. Schol.: ἐκ τῶνδε τούτους ἐξέπισταμαι' ἀπὸ τούτων, φησὶ, τῶν δυσσεβούντων μου τοῖς κηρύγμασιν, οἱ φύλακες μισθὸν λαβόντες ἔθαψαν τὸν νεκρόν. Intellegit magis auctores facinoris universe quam custodes atque sensim eo delabitur, ut custodes ipsos insimulet.

V. 296. νόμισμα] Significat institutum. Blomf. ad Aesch. Spt. c. Th. 255 gloss. interpretatur 'ritus, consuetudo', coll. Eur. Iph. T. 1471. Aristoph. Nub. 248. Thesm. 348. Apte Erfurdius comparavit Oedipi Eur. fragm. 546 N. οὗτοι νόμισμα λευκὸς ἄργυρος μόνον καὶ χρυσὸς ἔστιν, ἀλλὰ κἀρετὴ βροτοῖς νόμισμα κείται πᾶσιν, ἢ χρῆσθαι χρῆσιν.

Ibid. τοῦτο] Recte Neuius: genus pronominis relatum est ad nomen νόμισμα. Vide 334. — De καὶ copula vide ad v. 673.

V. 301. δυσσέβειαν εἰδέναι] Homer. Od. i. 189 de Cyclope: ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ἦδη. Soph. Trach. 582 κακὰς δὲ τολμας μὴτ' ἐπιστάλιην ἐγὼ μὴτ' ἐκμάθοιμι.

χρόνω ποτ' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην.
 ἀλλ' εἴπερ ἴσχει Ζεὺς ἐτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας, 305
 εὐ τοῦτ' ἐπίστασ', ὄρκιος δέ σοι λέγω,
 εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου
 εὐρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμούς ἐμούς,
 οὐχ ὑμῖν Ἄιδης μῶνος ἀρκέσει, ποῖν ἂν
 ζῶντες κρεμαστοὶ τήνδε δηλώσῃθ' ἕβριν, 310
 ἴν', εἰδότες τὸ κέρδος ἐνθὲν οἰστέον,
 τὸ λοιπὸν ἀρπάξῃτε, καὶ μάθηθ', ὅτι
 οὐκ ἐξ ἅπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.
 ἐκ τῶν γὰρ αἰσχροῶν λημμάτων τοὺς πλείονας
 ἀτωμένους ἴδους ἂν ἢ σεσωμένους.

ΦΥ. εἰπεῖν τι δώσεις, ἢ στραφεῖς οὕτως ἴω; 315

ΚΡ. οὐκ οἶσθα καὶ νῦν ὡς ἀνιάρως λέγεις;

ΦΥ. ἐν τοῖσιν ὧσιν ἢ πὶ τῇ ψυχῇ δάανει;

V. 303. Verba χρόνω ποτέ so-
 lent interpretes referre ad καὶ
 πάλαι v. 289. At illos adversa-
 sarios et hos qui mercede accepta
 operas dederunt diversos esse
 apparet. Coniungenda vero sunt
 χρόνω ποτέ cum δοῦναι δίκην,
 ut in minis dici solet χρόνω τοι
 κρύω τ' ἐν ἡμέρα δώσει δίκην
 (Aesch. Suppl. 732). Cfr. quos ad
 Phil. 316 collegimus locos. Recte
 igitur Camerarius vertit: 'sed qui
 operam suam ad hanc rem con-
 duci passi sunt, hoc consecuti
 sunt ut aliquando facti sui poenam
 dent'.

V. 308. Schol.: οὐχ ὑμῖν Ἄιδης
 μῶνος ἀρκέσει οὐκ ἐνθὺς ὑμᾶς
 τῷ Ἄιδῃ παραδώσω, ἀλλὰ τιμω-
 ρίαις κρεμασταῖς παραδόντος βα-
 ρύτερον τὸ ζῆν τοῦ θανεῖν ὑμῖν
 ἀπεργάσομαι· παρὰ τὸ Ὀμηρι-
 κὸν (Il. β 392)· οὐ οἱ ἐπειτα ἀρ-
 κιον ἐσσεῖται φρυγέειν νόνας ἢ δ'
 οἰωνός. De usu verbi ἀρκέσει
 cfr. Isocr. IV § 123 οἷς οὐκ ἐξαρκ-
 κεί διαμολογείσθαι καὶ τὰς
 ἀνοσιβίους ὄραν ὑπὸ τῶν ἐχ-
 θρῶν κατεχομένης, ἀλλὰ πρὸς
 ταῖς κοιναῖς συμφοραῖς καὶ τοῖς
 σώμασι δεινότερα πάσχουσι τῶν
 παρ' ὑμῖν ἀργυρονητῶν.

V. 309. κρεμαστοί] Comparat
 Wexius Aristoph. Ran. 618 AI.
 καὶ πῶς βασανίζω; EA πάντα

τρόπον, ἐν κλίμακί δήσας, κρε-
 μάσας, ὑστριγίδι μαστιγῶν, δέ-
 ρων, στρεβλῶν, ἐτι δ' ἐς τὰς
 θύνας ὄξος ἐγγέων, πλίνθους
 ἐπιτιθείς. Adde Ai. 108, 240,
 Hom. Od. 22, 175. Tum δηλώσαι
 τὴν ἕβριν, aperire scelus, dictum
 est pro aperire, quis scelus com-
 miserit.

V. 310. ἴν', εἰδότες etc.] Recte
 monet Erfurdius irrisionem esse
 acerbissimam, qua facere custodes
 iubeantur, quorum faciendorum
 adempta fuerit facultas. Simillima
 ratio est v. 717, quem vide, et
 Ai. 100 θανόντες ἤδη τὰμ' ἀφαι-
 ρείσθων ὄπλα et Aeschylii Prom.
 82 sq.

V. 311. ἀρπάξῃτε καὶ μάθηθ']
 De variato tempore vide Krueg. I
 § 59, 2, 7.

V. 312. ἐξ ἅπαντος] Cfr. O. C.
 807 ὅστις ἐξ ἅπαντος εὐ λέγει
 et eiusd. fab. 761.

V. 313 sq. τοὺς πλείονας —
 σεσωμένους] Cfr. O. C. 795 ἐν
 δὲ τῷ λέγειν κα' ἂν λάβοις τὰ
 πλείον' ἢ σατήρια. Eur. Hippol.
 471 εἰ τὰ πλείω χρηστά τῶν
 κακῶν ἔχεις. Krueg. I § 50, 4, 13.

V. 315. Schol.: ἐπιτρέψεις καὶ
 ἐμοὶ εἰπεῖν, ἢ ἀπέλθω;

V. 317. Conf. Herodot. VII 39
 εὐ νῦν τόδ' ἐξεπίστασο, ὡς ἐν
 τοῖσι ὡσὶ τῶν ἀνθρώπων οἰκεῖ

ΚΡ. τί δὲ ὀυθμίζεις τὴν ἐμὴν λύπην ὅπου; (126.12)

ΦΥ. ὁ δρωῶν σ' ἀπὸ τὰς φρένας, τὰ δ' ὥτ' ἐγώ.

ΚΡ. οἴμ', ὡς ἄλλημα δῆλον ἐκπερνῶς εἶ. 320

ΦΥ. οὐκουν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ.

ΚΡ. καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρω γε τὴν ψυχὴν προδούς.

ΦΥ. φεῦ
 ἢ δεινὸν ᾧ δοκεῖ γε, καὶ ψευδῇ δοκεῖν.

ΚΡ. κόμψευε νῦν τὴν δόξαν· εἰ δὲ ταῦτα μὴ
 φανεῖτέ μοι τοὺς δρωῶντας, ἐξερεῖθ', ὅτι 325
 τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.

ΦΥ. ἀλλ' εὐρεθείη μὲν μάλιστ', εἰάν δέ τοι
 ληφθῇ τε καὶ μή, τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ,

ὁ θυμός, ὅς χρηστά μὲν ἀκού-
 σασ τέρψιος ἐμπιπλεῖ τὸ σῶμα,
 ὑπεραντία δὲ τοῦτοισι ἀκούσας
 ἀνοιδεῖ.

V. 318. Schol.: ὀυθμίζεις σχη-
 ματίζεις, διατυποῖς. Immo hoc
 dicere videtur: 'quid tu tam dili-
 genter perpendis, quo in loco situs
 dolor meus sit?' De ὅπου par-
 ticula vide ad O. C. 1218.

V. 320. οἴμ', ὡς ἄλλημα etc.]
 De οἴμ', ὡς cfr. 1270: οἴμ', ὡς
 ξοικας ὄψῃ τὴν δίκην ἰδεῖν. Ai.
 354 οἴμ', ὡς ξοικας etc. 587 οἴμ',
 ὡς ἀθυμῶ. Nomen ἄλλημα recte
 scholiasta interpretatur: τὸ περι-
 τριμμα τῆς ἀγορᾶς, οἶον παν-
 οῦργος. Cfr. Ai. 381. 389. La-
 tine 'hominem versutum vel vete-
 ratorem' dixeris.

V. 321. οὐκουν — ποτέ] Apta
 est oratio e verbis Creontis; cuius
 generis exempla similia attulit
 Mauth. § 559 not., Krueg. I § 59,
 8, 7. Sensus hic est: 'ut sim homo
 versutus, tamen hoc quidem sce-
 lus non commisi?'

V. 323 sq. ἢ δεινὸν — δοκεῖν]
 Huius dicti τὸ κομψὸν primus
 Boeckhius rettulit, id quod custo-
 dis responsum κόμψευε νῦν τὴν
 δόξαν (i. e. 'argutare verbo δο-
 κεῖν') requirit, ad significationem
 verbi δοκεῖν commutatam; minus
 recte idem infinitivum δοκεῖν ex
 ᾧ δοκεῖ, non e δεινὸν aptum
 esse voluit hoc sensu: 'grave si
 quis decernit falsa opinari' ('o
 wahrlich schlimm, wem gut dünkt,

dass ihm falsches dünke'). Hoc
 correxit Bonitzius l. c. p. 43 sq.
 atque hunc sensum esse statuit:
 'grave, cuius arbitrium lex sit,
 eum etiam falsa opinari'.

V. 324. Schol.: εἰ δὲ ταῦτα
 μὴ τὸ ἐξῆς· εἰ δὲ μὴ φανεῖτέ
 μοι τοὺς ταῦτα δρωῶντας. Cfr.
 Matth. § 278 not. 2, a quo per-
 peram hic usus poetis adscribitur,
 eum saepe non ad licentiam metro
 servientem, sed ad vim rhetoricam
 pertineat ut hic et O. R. 139 ὅστις
 γὰρ ἦν ἐκεῖνον ὁ κτανὼν κτέ.
 Cfr. Demosth. VIII § 23 ταῦτα
 τοὺς ἀδιοδόντας, XIV § 25 ταῦτα
 δ' οἱ κεντημένοι, LVII § 65 ταῦτα
 τοὺς εἰδότες.

V. 326. τὰ δειλὰ κέρδη] Τὰ
 δειλὰ κέρδη dicit, quia ignavi
 est lucri causa clam illicita facere.
 His dictis abit Creon. Nam ex
 iis, quae respondet custos, prima
 tantum verba eiusmodi sunt, ut
 audiente Creonte dici poterint.
 Schol.: ἀπιὼν ὁ θεράπων καθ'
 ἐαυτὸν ταῦτα φησιν· οὐ γὰρ
 δυνατόν ἐπὶ τοῦ Κρέοντος ταῦτα
 λέγεσθαι· ὡς καὶ ἐν τοῖς κω-
 μικοῖς.

V. 327. εὐρεθείη μὲν μάλιστ']
 I. e. 'maxime vellem, ut depre-
 henderetur'. Vide Vig. p. 416.
 Schaefer. in Appar. Demosth. T.
 V. p. 794 sq. et Butt. gr. Gr.
 § 137 ed. X. Phil. 617. 1285.
 Trachin. 799. O. R. 926.

V. 328. Confer. Hoogev. ad Vig.
 p. 456 et Herm. p. 854.

οὐκ ἔσθ' ὅπως ὄψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με.
καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς 330
σωθεῖς ὀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν.

ΧΟΡΟΣ.

(στροφή α')

Πολλὰ τὰ δεινὰ κούδεν ἀνθρώπου δεινότερον
πέλει.

τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν ἐρεῖα
πόντου χειμερίῳ νότῳ 335

χωρεῖ, περιβρυχίοισιν
περῶν ὑπ' οἰθμασιν,

θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν, Γᾶν
ἄφθιτον, ἀκαμάταν ἀποτρούεται,

ἰλλομένων ἀρότρων ἔτος εἰς ἔτος, ἰππεῖ- 340
φ γενεὶ πολεῦων.

V. 332 sqq. Scena a Creonte et a custode relicta, Chorus incredibilem hominum sceleritiam et audaciam canit exemplisque nonnullis illustrat, procul a se illum esse optans, qui summa illa ingenii humani facultate ad violandas leges civitatis abutatur.

V. 332 sq. Schol.: ἐν σχήματι εἶπεν ἀντὶ τοῦ πολλῶν ὄντων τῶν δεινῶν, οὐδέν ἐστιν ἀνθρώπου δεινότερον. Comparant editores Aesch. Choeph. 585 sqq. πολλὰ μὲν γὰρ τρέφει δεινὰ δειμάτων ἀχῆ... ἀλλ' ὑπέροτμον ἀνδρὸς φρόνημα τίς λέγοι; V. 334. Schol.: τοῦτο τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Vide quae ad 296 adnotata sunt.

V. 335. χειμερίῳ νότῳ] Conferat Erfurd. Ovid. ex Ponto II 3, 27 nimbo vento. Doederlinus delecto post χωρεῖ commate νότῳ ad περιβρυχίοισιν referri vult ita, ut sit ablativus instrumentalis.

V. 336 sq. περιβρυχίοισιν etc.] Dicuntur οἰθματὰ περιβρυχία fluctus maris vento agitati, qui ita circum navem undique volvuntur, ut ea veluti mergi undis videatur. Hinc ὑπὸ praepositio posita. Cfr. Hom. Od. β 427 sq. ἀμφὶ δὲ κῦμα στεῖλῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς Ἰούσης et Ai. 351 cum nota mea.

V. 338. θεῶν τε τὰν ὑπερτά-

ταν] Terram non propter vetustatem vocat θεῶν ὑπερτάταν, sed eadem ratione, qua Diana θεῶν ἀνασσα dicitur Eur. Iph. A. 1523. Vide Lobeck. ad Ai. 697. Sophoclis Triptol. fr. 544 ἤλθεν δὲ Δαίς θάλασσα, προσβλίτη θεῶν. ERF. Immo, qui adverterit, quae cum alibi, tum Philoct. 393 sqq. de eadem dea dicuntur, ὄρεστέρα παμβῶτι Γᾶ, μήτηρ αὐτοῦ Διὸς — σέβας ὑπερτάτον, vix dubitare poterit, quin summa deorum dicta sit dea, quod et Iovis ipsius mater esse et hominibus omnia praebere crederetur, quae ad vitam sustentandam necessaria essent.

V. 339. ἀκαμάταν ἀποτρούεται] De terminatione nominis ἀκαμάταν vide ad v. 134. Wexius comparat Ovid. Metam. II 286, nbi Tellus: adunci vulnere aratri rastroiumque fero totoque exerceor anno.

V. 340. ἰλλομένων ἀρότρων] Quid ἰλλεσθαι hoc loco significet, vix poterit certo dici. Equidem accedo Buttmanno Lexilog. T. II p. 156, cui 'circumagi' significare videtur.

Ibid. ἔτος εἰς ἔτος] Neuius adscripsit Aesch. Prom. 682 γῆν πρό γῆς ἐλαύνουμαι. De eo pro-verbio Blomf. gloss. (v. 703). Plut. praec. sanit. tuendae p. 132 extr. τοὺς Λυδοὺς ἐν τῷ λιμῷ λέ-

(ἀντιστροφή α')

κουφοῦσάν τε φύλον ὀρνυθῶν ἀμφιβάλων ἄγει, 345
καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔθνη,

πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν 345
στεῖραισι δικτυοκλώστοις

περιφραδῆς ἀνήρ·

κρατεῖ δὲ μηχαναῖς ἀργαύλου 350
θηρὸς ὄρεσσιβάτα, λασιανχενά θ' ἄστ-

ἵππον ἄξετα ἀμφίλοφον ζυγὸν οὐρει- 350
όν τ' ἀκμήτα ταύρον.

(στροφή β')

καὶ φθέρμα καὶ ἀνεμόεν φρόνημα καὶ ἄστν-
νόμεους

γοῦσι διαγαγεῖν ἡμέραν παρ' ἡμέραν τρεφομένους, εἶτα παίζοντας καὶ κνβεύοντας.

V. 341. Schol.: ἰππεῖα γενεὶ πολεῦων· ταῖς ἡμίονοις. Αἱ γὰρ τε βῶων προφερέστεραι εἰσιν ἐλκόμεναι νεοῖο βαθείης πηχτόν ἀρότρον (II. κ 352). Τινὲς δὲ καὶ ἵπποις ᾄονται εἰς ἀροτριασμόν.

V. 342 sqq. Cfr. Eur. fr. 27 ἡ βραχὺ τοι σθένος ἀνέρος· ἀλλὰ ποικιλία πραπίδων δεινὰ μὲν φύλα πόντου χθονίων τ' ἀερίων τε δάμναται παιδεύματα. — Cum κουφοῦσάν cfr. Theogn. 580 σικκῆς ὄρνυθος κούφον ἔχουσα νόον. Ceterum κουφοῦσάν correctit Brunckius ex κουφοῦσαν, quod scholiasta, a νεῖν scilicet repetens, interpretatus est κούφως καὶ ταχέως φερόμενων.

V. 342. Schol.: ἀμφιβάλων ἄγει· περιβαλὼν τοῖς δικτύοις ἀγρεύει. Cfr. 202 δουλάσας ἄγειν.

V. 344. καὶ — ἔθνη] Philoct. 1146 χαροπῶν τ' ἔθνη θηρῶν.

V. 345 sq. Schol.: πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν· τοὺς ἰχθύνας. σπεύραισι δικτυοκλώστοις· τοῖς σχοινίοις τοῖς εἰς δίκτυον κελωσμένοις· ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ ἀμφιβάλων ἄγει.

V. 348. Schol.: κρατεῖ δὲ μηχαναῖς· καθολικὸν τοῦτο φησιν, οτι ἐν ζωοῖς ὁ ἀνθρωπὸς ἐστὶ πολυμήχανος καὶ ἐντεχνος. καὶ Θεόφριτος (XV 83)· σοφὸν τοι κατὰ ἀνθρώπου. Ἐπεὶ δὲ ἀνα-

τέρα εἶπεν, ὅτι περιγίνεται πάντων τῶν ζῶων ὁ ἀνθρωπὸς, ἐν ταῦθα τὸ μηχαναῖς προσέθηκεν ἐπὶ τῶν τιθάσευμένων· οὐ γὰρ μόνον κρατῆσαι δυνατός, ἀλλὰ καὶ τιθάσευσαι.

V. 349. θηρὸς ὄρεσσιβάτα] Cfr. Philoct. 1125 ἔθνη θηρῶν, οὐς ὄδ' ἔχει χώρος οὐρεσιβάτας.

V. 349 sq. λασιανχενά θ' — ζυγόν] Eorum quae ad emendandum hunc locum protulerunt viri docti, unum probabilitatem habet quod Frid. Godoh. Schoenius et Franzius invenerunt ἵππον ὀχμαῖζται. Cfr. Eur. El. 816 ταύρον ἀσταμει καλῶς ἵππους τ' ὀχμαῖζει, schol. Apoll. Rh. I 743 κνρίως ἐστὶν ὀχμαῖσαι τὸ ἵππον ὑπὸ χαλινῶν ἀγαγεῖν ἢ ὑπὸ ὄχημα. Illud quidem huic egregiae coniecturae aliquid fidei detrahit, quod ea recepta etiam ἀμφίλοφον ζυγόν mutari debet: Franzius coniecit ἀμφὶ λόφον ζυγῶ, Kayserus ἀμφίλοφον ζυγῶ. Cum ἀμφίλοφος comparant ἀμφίρανος, ἀμφίβροτος.

V. 351. ἀκμήτα ταύρον] Comparat Neuius Pind. Ol. I 87 ἀκάμαντας ἵππους.

V. 352. Schol.: φθέρμα· τὴν ἀνθρωπίνην διάλεξιν. Tum ad verba ἀνεμόεν φρόνημα manifesto haec scholiastae verba pertinent: τὴν περὶ τῶν μετεώρων φιλοσοφίαν, in codice continuo lemmati καὶ ἀστ. ὄργας addita.

ὄργας ἐδιδάξατο, καὶ δυσαύλων 355
 πάγων αἰθήρια, καὶ 355
 δύσομβρα φεύγειν βέλη, παντοπόρος·
 ἄπορος ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται 360
 τὸ μέλλον· Αἰδᾷ μόνον

At displicet haec interpretatio pariter atque Erfurdii, qui de celeritate consilii dici putat. Immo duo nomina φθέγμα, φρόνημα unam notionem explicant, sermonem, qui eo differt a vocibus bestiarum, quod hominum voces (φθέγματα) mentem (φρόνημα) expromunt. Quae mens cum quasi per voces spiretur, ἀνεμῶεν φρόνημα dicitur.

V. 353 sq. Schol.: καὶ ἀστυνόμοις ὄργας· τὴν τῶν νόμων ἐμπειρίαν, δι' ἣν τὰ ἀστεία νέμονται, ὃ ἔστι διοικούνται. Valckenarius ad Ammon, p. 70 pro ὄργας scholiastam legisse coniecit ἀρχάς, quod placet Corayo in Prodro-mo Bibl. Gr. p. 25, ubi simul ἐδιδάξατο per αὐτὸς ἐαντὸν ἐδίδαξε interpretatur. Non ausim vulgatam sollicitare, cum ἀστυνόμοι ὄργαι de moribus et institutis civilibus recte dici poterit. Sic ὄργη non raro idem est quod τρόπος. Ai. 640 οὐκ ἔτι συντροφίσις ὄργαις ἐμπεδος, huius fab. 875 ἀντόγνωτος ὄργα. 956 κερτομίσις ὄργαις. Thucyd. III 82 ὃ δὲ πόλεμος — τὰς ὄργας τῶν πολλῶν ὁμοιοῦ. ERF. Immo proprie ἀστυνόμοι ὄργαι erit 'studium civitatis regendae', id est deinde 'facultas civitatis administrandae'. De dicendi ratione vide Matth. § 446, 3 c, de ἐδιδάξατο eundem § 496, 8. Moschopolus in dict. Att. in ἐδιδάξατο· ἀλλ' ὃ Σοφοκλῆς καὶ ἀντὶ τοῦ ἐφευρε· καὶ ἀστυνόμοις ὄργας ἐδιδάξατο.

V. 354 sq. Schol.: δυσαύλων· δυσχερῆ τῶν ἐπανλισμῶν ποιούντων. αἰθήρια· ψυχρά. Verbis igitur δυσαύλων πάγων αἰθήρια significari videtur 'frigus pruinarum ad pernoctandum vel potius stabulandum gravium'. De locutione αἰθήρια πάγων vide Matth. § 442, 4. Krueg. II § 47, 10, 2.

Toto loco δυσαύλων — βέλη homo dicitur tutum se contra frigus et imbres nivesque reddere didicisse. Cfr. Aesch. Ag. 335 ἐν . . οἰκήμασιν ναλοῦσιν ἤδη τῶν ὑπαιθρίων πάγων δροσῶν τ' ἀπαλλαγέντες. — Cum versus cum v. antistrophico non concinat, aut in hoc aut in illo aut in utroque aliquid turbatum a librariis est. Boeckhiius ὑπαίθρια, Helmkinus ἐναίθρια coniecit, ut Sophocles ἐπινίκειος, Βοσπόρειος, Ἐφέσειος, εὐτύχεια usurpavit.

V. 356. δύσομβρα βέλη] Confert Neuius Aesch. Ag. 653 δυσνόματα δ' ἄρῶρει κακὰ. Eustathius p. 692, 55 (571, 26) σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐκ τοῦ Zeus μετρηδάλεια κτηνῶν λαβῶν ὃ Σοφοκλῆς ἔφη τὸ μέγας κτύπος, ἀφαιτος, διόβολος (O. C. 1464), ἐν οἷς δηλοῖ ἐκεῖνος καὶ ὅτι βέλη Λιῶς οὐ μόνον κεραινοὶ καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ βρονταί, ὄμφας καὶ τοὺς ὄργαίους νετούς καὶ μάλιστα τοὺς χειμερίους τοιοῦτο λόγω δύσομβρα βέλη λέγει.

V. 357. παντοπόρος] Referendum hoc ad ea, quae ante commemorata sunt, similiterque adiectum atque v. 347 περιφραδῆς ἀνήθε positum est. Scholiasta interpretatur: εἰς πάντα μηχανάς ἔξενόρισκων.

V. 358 sq. ἐπ' οὐδὲν τὸ μέλλον] Non recte haec scholiasta explicat, ἐπ' οὐδὲν τῶν μελλόντων. Aliud est enim ἐπ' οὐδὲν μέλλον, 'ad nullam rem futuram' infinite dictum, quam finite, 'ad eorum, quae futura sunt, nihil'. Quorum alterum est: 'ad nihil, si quid futurum est'; alterum: 'ad nihil, quod est futurum'. HERM. Cfr. 728 μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον.

V. 359 sq. Αἰδᾷ — ἐπάξεται] Scholiasta: θανάτον μόνον οὐχ ἔρχεν ἴαμα. De verbo φεύξαι vide Lobeck. ad Phryg. p. 726.

φεύξιν οὐκ ἐπάξεται· νόσον δ' ἀμηγάνων φυνγὰς 360
 ξυμπέφρασται.

(ἀντιστροφή β')

σοφόν τι τὸ μηχανόεν τέχνας ὑπὲρ ἐλπίδ' ἔχων 365
 ποτὲ μὲν κακόν, ἄλλοι' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει, 365
 νόμους περαίνων χθονὸς
 θεῶν τ' ἐνορχον δίκαν ὑψίπολις· 370
 ἄπολις ὅτω τὸ μὴ καλὸν
 ξύνεστι τόλμας χάριν. 370
 μήτ' ἐμοὶ παρέστιος γένοιτο μήτ' ἴσον φρονῶν
 ὅς τάδ' ἔρδει. 375

Ἐς δαιμόνιον τέρας ἀμφινοῶ
 τόδε, πῶς εἰδὼς ἀντιλογήσω 375

Verbum ἐπάξεται huic sensui vel maxime incommo-dum. Nam ἐπάγειν est 'ab aliquo loco adducere' (cfr. πόλεμον, συμμαχίος ἐπάγεσθαι), non 'invenire' vel 'habere'. Heindorfii coniectura ἐπέυξεται recte impro-bata est, quia gloriandi notio ab hoc loco abhorret. Quod Schneidewinius invenit ἐπάσεται, refutavit Bonitzius l. c. p. 47. Videtur scribendum οὐ πεπάσεται ('non habebit').

V. 362. Schol.: ξυμπέφρασται· ἐπινοήσε καὶ γιγνώσκει. Cfr. Matth. § 493.

V. 363 sqq. Schol.: σοφόν τι τὸ μηχανόεν· τὸ μηχανόεν τῆς τέχνης σοφόν ἔχων, ὃ ἔστι τὸ μηχανικὸν τῆς ἐπιτεχνήσεως σοφὸν ἔχων, ὡς οὐκ ἂν τις προσδοκήσειεν, οὐ μίαν ὁδὸν βαδίσει, τὴν ἐπὶ τὰ ἀμείνω, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ φέρεται, ποτὲ δὲ ἐπὶ τὰ χεῖρα.

V. 365. ποτὲ μὲν κακόν — ἔρπει] l. e. ποτὲ μὲν ἐπὶ κακόν etc. Vide Matth. § 595, 4. Krueg. II § 68, 9, 2.

V. 366. περαίνων ex mea coniectura scripsi; vide quae in Emendat. in Soph. Trach. p. 160 sqq. exposui. Libri παρῆρων. Non male Musgravius Reiskiusque γεραίων scribendum putarunt. Schol.: ὃ πληρῶν τοὺς νόμους καὶ τὴν

δικαιοσύνην ὑψίπολις γίνεται. ὃ ἔστιν ἐν τῇ πόλει ὑψηλός.

V. 369. Schol.: ἀπολις ὅτω τὸ μὴ καλόν· ἀπολις δὲ ἐκεῖνος καὶ ταπεινὸς τῇ πολιτείᾳ, ὅτι μὴ τὸ καλὸν σύνεστι. Hoc dicit: 'indignus civitate, si cui turpitudine adhaeret audaciae gratia', i. e. si quis turpiter facit audaciae indulgens. De usu verbi ξυμνεῖναι vide ad Ai. 338. De τόλμας χάριν sive τόλμη χαριζόμενος cfr. El. 331 θυμὸν ματαίῳ μὴ χαρίζεσθαι κενά, O. C. 855 ὄργη χάριν δούς, Eur. Herc. 779 ἀνομίᾳ χάριν διδούς.

V. 373. Schol.: ὅς τάδ' ἔρδει· ὅς τοιοῦτον ἐπιτετήθευκε βίον.

V. 374. Schol.: ἐς δαιμόνιον τέρας· ὄρωντες ἐλκομένην τὴν Ἀντιγόνην ἐκπλήττονται, ὅτι γυνὴ ἢ ὑπερβάσα τὸ κήρυγμα. Praepositio εἰς cum alibi tum hic 'de' significat sive 'quod attinet ad'. Sic Oed. R. 980. Alia exempla attulit Matth. § 578 c. Krueg. I § 68, 21, 8. Itaque hoc dicit Chorus: 'de incredibili hoc prodigio ambigo', quomodo, quam scio esse, hanc Antigonom esse negem. De nomine τέρας cfr. El. 1317 ὡσεύ, εἰ πατήρ μοι ζῶν ζῆλοιο, μηκέτ' ἂν τέρας μολύξιν αὐτό, πιστεύειν δ' ὄρα. Non sine aliqua probabilitatis specie Rauchensteinus coniecit ὡς δαι-

τήνδ' οὐκ εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην.
ὦ δύστηνος

καὶ δυστήνου πατρὸς Οἰδιπόδα, 380
τί ποτ'; οὐ δὴ που σέ γ' ἀπιστοῦσαν 320
τοῖς βασιλείοις ἀπάγουσι νόμοις, 380
καὶ ἐν ἀφροσύνῃ καθελόντες;

ΦΥΛΑΞ.

Ἦδ' ἔστ' ἐκείνη τοῦργον ἢ ἔξιορασμένη.
τήνδ' εἴλομεν θάπτουσαν. ἀλλὰ ποῦ Κρέων; 385

ΧΟ. ὄδ' ἐκ δόμων ἄπορρος ἐς δέον περᾶ. 240

ΚΡΕΩΝ.

τί δ' ἔστι; ποῖα ξύμμετρος προύβην τύχη; 385

ΦΥ. ἀναξ, βροτοῖσιν οὐδὲν ἔστ' ἀπόμοτον,
ψεύθει γὰρ ἢ πίνοια τὴν γνώμην, ἐπεὶ
σχολῇ ποθ' ἤξειν δεῦρ' ἂν ἐξηύχουν ἐγὼ 390
ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς, αἷς ἐχειμάσθην τότε.

μόνιον τέρας ἀμφινοῶ τότε·
πῶς . . Ἀντιγόνη;

V. 376. τήνδ' οὐκ εἶναι etc.] Nihil in οὐκ particula offensionis est, quia opponuntur εἰδῶς (ὅτι ἔστι) ei ἀντιλογίῳ οὐκ εἶναι hoc sensu: πῶς εἰδῶς ὅτι ἦδε ἢ παῖς Ἀντιγόνη ἔστιν ἀντιλογίῳ ὡς οὐκ ἔστι.

V. 379. Schol.: ἀπιστοῦσαν· μὴ πειθαρχοῦσαν. Vide ad v. 219. De particularum οὐ δὴ που usu ad El. 1180 exposuimus.

V. 380. ἀπάγουσι cum Boeckhio scripsi. Libri ἄγουσι. Vulgatur τοῖς βασιλείοισιν ἄγουσι ex Triclinii coniectura.

V. 382. ἦδ' ἔστ' ἐκείνη] Sic Electr. 665 ἦδε σοι κείνη πάρα. Cfr. Matth. 471, 11. Krueg. I § 51, 7, 11.

V. 384. ἐς δέον] Vide ad O. R. 1416. De ceteris verbis cfr. O. R. 531 αὐτὸς δ' ὄδ' ἦδη δωμάτων ἔξω περᾶ.

V. 385. ποῖα — τύχη] I. e. 'quae res accidit, cui opportunus esset accessus meus?' De vocabulo σύμμετρος confer O. R. 84.

V. 386. Schol.: ἀναξ, βροτοῖσιν· ἀπόμοτον ἀντὶ τοῦ ἀπηγο-

ρευμένον καὶ ἀπροσδόκητον· ἀντὶ τοῦ οὐκ ὀφείλει τις ἀπομύσασθαι περὶ τινος, ὅτι οὐκ ἂν αὐτὸ πράξειεν· ἢ γὰρ πρώτη δόκησις ἐκυροῦται ὑπὸ τῆς ἐπιγινουμένης δόξης δευτέρας. Τοῦτο δὲ φησιν, ὅτι, τοῦ Κρέωντος ἀπειλήσαντος, τότε ὤμοσε μηκέτι ἐμφανῆς ἔσεσθαι· νῦν δὲ εὐρῶν τὴν Ἀντιγόνην πάλιν ἐλλήλυθεν.

V. 387. Schol.: ψεύθει γὰρ ἢ πίνοια· ψευδῆ ποιεῖ ἢ γὰρ ἐπίνοια, ὅ ἔστιν ἢ ἐπινοῦσα γνώμη τὴν ἀπειλήσαντα γνώμην ψευδῆ ποιεῖ.

V. 387 sq. ἐπεὶ — ἐξηύχουν ἐγὼ] 'Nam vix unquam facile me huc reditum iactabam.' De dubio usu infinitivi fut. cum ἂν coniuncti v. Krueg. I § 64, 3, 3. Coniecit Meinekius ἦξειν, Blaydesius ἐλθεῖν. Facillime erroris ratio explicetur, si scripseris δεῦρ' ἢ ἐξηύχουν, de quo cfr. El. 470 πικρὰν δοκῶ με πείραν τήνδε τολμήσειν ἔτι.

V. 389. ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς] 'Propter tuas minas'. Vide Matth. § 398 b. Krueg. I § 48, 15, 5. De usu verbi χειμάζεσθαι vide ad Philoct. 1194 sq.

ἀλλ' ἢ γὰρ ἐκτός καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ 390
ἔοικεν ἄλλῃ μῆκος οὐδὲν ἠδονῆ,

ἦκα, δι' ὄρκων καίπερ ὦν ἀπόμοτος,
κόρην ἄγων τήνδ', ἢ καθηρέθη τάφον 395
κοσμοῦσα. κλήρος ἐνθάδ' οὐκ ἐπάλλετο,
ἀλλ' ἔστ' ἐμὸν θούρμαιον, οὐκ ἄλλου τότε. 395
καὶ νῦν, ἀναξ, τήνδ' αὐτὸς, ὡς θέλεις, λαβῶν
καὶ κρῖνε κάξελεγχ'. ἐγὼ δ' ἐλεύθερος
δικαίως εἶμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν. 400

ΚΡ. ἄγεις δὲ τήνδε τῷ τρόπῳ πόθεν λαβῶν;

V. 390 sqq. Triclinius: σύναπτε τὸ ἀλλὰ πρὸς τὸ ἦκα, τὰ λοιπὰ δὲ διὰ μέσον. Vide ad v. 148 sqq.

Ibid. Schol.: ἀλλ' ἢ γὰρ ἐκτός καὶ παρ' ἢ ἀπροσδόκητος χαρὰ οὐκ ἔοικεν εἰς τὸ μέγεθος ἄλλῃ ἠδονῆ. Erfurdus: ἐκτός καὶ παρ' ἐλπίδας valet ἐκτός ἐλπίδων καὶ παρ' ἐλπίδας, cuiusmodi constructionis licentiam vernacula etiam lingua concedit.

Bonum cuius contrarium malum metuebatur (ἢ παρ' ἐλπίδας χαρὰ) maius adfert gaudium quam bonum quod non sperabatur (ἢ ἐκτός ἐλπίδων χαρὰ). Speciose tamen M. Seyffertus coniecit ἢ γὰρ ἀποπος καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ. In proximis μῆκος idem atque μέγεθος significare putant atque Musgravius confert μῆκος ὄλβον apud Plut. Vol. II p. 607 E, Neuius Ai. 130 ἢ χειρὶ βρῖθεις ἢ μακροῦ πλοῦτον βράθει. At οὐδὲν adiectum commendat hanc interpretationem: ἔοικεν ἄλλῃ — μῆκος οὐδὲν scil. ἔστιν — ἠδονῆ, ut verba μῆκος οὐδὲν eadem ratione interposita putes qua παλαιὸς ἀφ' οὗ χρόνος et similia custosque festive se interpellat: 'nulla longitudo mihi suppetit qua hanc voluptatem cum aliis collatam metiri possim' sive 'nullo modo haec cum aliis voluptatibus conferri potest'.

V. 392. Schol.: καίπερ ὦν ἀπόμοτος· καίπερ ὁμωμοκῶς μὴ ἐλθεῖν. Ceterum δι' ὄρκων ἀπόμοτος non magis abundanter dictum quam quod frequentatum ab Homero est ὄρκον ὁμοσαι.

V. 393. καθηρέθη scripsit pro

καθευρέθη anonymus in Class. Journ. XVII p. 58. Idem error libros occupavit infra v. 406, ubi ἠρέθη, quod legit scholiasta explicans ποῖω τρόπῳ αὐτὴν συνέλαβεσθε καὶ κατελήφατε, restituit Schaeferus ad Greg. Cor. p. 532.

V. 394. Schol.: κλήρος· ἄνω γὰρ εἶπεν, ὅτι κληρώσας ἦλθεν. V. 274 sq.

V. 395. θούρμαιον] Bergler. ad Aristoph. Plut. 1156 de cognominibus agens Mercurii: Κερδῶος, inquit, non tantum propterea dicitur, quia is videatur nos in nostris mercimoniis emundis vendundisque bono atque amplo auctare lucro (Plaut. Amphitr. Prol.), si adsit favens, verum etiam, quia illius ope offerri creduntur quae subito obveniunt insperata bona; unde ἐρμαια dicuntur. Timo apud Lucianum (c. 41 p. 152), cum invenisset thesaurum, Ἐρμῆ κερδῶε, inquit, πόθεν χρυσίον τοσοῦτον; BOTHIUS.

V. 397. κρῖνε] i. e. ἀνάκρινε. De hoc verbi κρῖνειν usu confert Neuius Ai. 586. El. 1445. Trach. 195. 314. 388.

V. 397 sq. ἐγὼ δ' ἐλεύθερος etc.] I. e. ἐμὲ δὲ δικαίον ἔστιν ἐλεύθερον τῶνδε τῶν κακῶν ἀπηλλάχθαι. Cfr. Krueg. I § 55, 3, 10. — De abundantia locutionis ἐλεύθερον ἀπηλλάχθαι vide ad O. C. 786.

V. 399. ἄγεις δὲ — λαβῶν] De duplici interrogatione in unam coniuncta cfr. Philoct. 243 τίνοι στόλω

ΦΥ. αὐτὴ τὸν ἄνδρ' ἔθαπτε. πάντ' ἐπίστασαι. 400
 ΚΡ. ἢ καὶ ξυνίεις καὶ λέγεις ὀρθῶς ἃ φῆς;
 ΦΥ. ταύτην γ' ἰδὼν θάπτουσαν ὃν σὺ τὸν νεκρὸν
 ἀπειπας. ἄφ' ἐνδὴλα καὶ σαφῆ λέγω; 405
 ΚΡ. καὶ πῶς ὀράται κάπλητος ἠρέθῃ;
 ΦΥ. τοιοῦτον ἦν τὸ πρῶγμ'. ὅπως γὰρ ἤκομεν 405
 πρὸς σοῦ τὰ δειν' ἐκεῖν' ἐπηπειλημένοι,
 πᾶσαν κόριν σήραντες, ἢ κατεῖχε τὸν
 νέκυν, μνδῶν τε σῶμα γυννώσαντες εὖ, 410
 καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπῆνεμοι,
 ὄσμην ἀπ' αὐτοῦ μὴ βάλῃ πεφηνγότες, 410
 ἐγερετὶ κινῶν ἄνδρ' ἀνῆρ' ἐπιρροδοῖς *πρωγ*

προσεσέξες τήνδε γῆν πόθεν
 πλέων; et Krueg. I § 51, 17, 10.

V. 400. πάντ' ἐπίστασαι] Vide ad Philoct. 1240.

V. 401. ξυνίεις scripsi ex praecepto Cobeti Var. Lect. p. 221. Cfr. quae A. v. Bamberg. disseruit in Zeitschr. f. d. Gymn. Berol. vol. XXVIII p. 28. La ξυνίεις, vulgatur ξυνίεις.

V. 402 sq. Schol.: ὃν σὺ τὸν νεκρὸν ἀπειπας τὸ ἐξῆς τὸν νεκρὸν ὃν σὺ ἀπειπας θαπτεῖν· οὕτω δὲ χρῶνται οἱ παλαιοί, ὥστε δύο ἄρθρα προτακτικόν τε καὶ ὑποτακτικόν κατὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος παραλαμβάνειν. Κρατῖνος· ὄνπερ Φιλοκλέης τὸν λόγον διεφθόρεν. Cfr. O. C. 907 οὐσπερ αὐτὸς τοὺς νόμους εἰσήλθ' ἔχων, Aristoph. Av. 438 σὺ δὲ τοῦσδ' ἐφ' οἷσπερ τοῖς λόγοις συνέλεξ' ἐγὼ φράσον. Matth. § 474 a. Krueg. II § 57, 10, 3. De ἀπειπεῖν vide v. 44.

V. 404. De abundantia locutionis ἐκπληκτος ἠρέθῃ vide Schaeferum ad Greg. Cor. p. 532 et quae cum alibi tum ad O. C. 785 monui. De variato tempore ὀράται et ἠρέθῃ cfr. Pors. ad Hec. 21.

V. 405. Pluralis qui dicitur maiestatis (ἤκομεν ἐπηπειλημένοι) in ipsum numerum pluralem (σήραντες .. καθήμεθα) vertitur. Cfr. Hom. δ 579 ἄν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες (ego et socii) ἐπὶ κληῖσι καθίζον (socii).

V. 407. Schol.: σήραντες ἀπο-

ψήξαντες. De articulo in fine versus posito vide Herm. El. d. m. p. 119. Cfr. O. C. 351. Philoct. 263. Nemius coniecit ἢ κατεῖχετο νέκυσ.

V. 408. Schol.: μνδῶν τε σῶμα γυννώσαντες τὸν ἀπὸ σήφραος ἰχώρα ἀποστάζον. ὡς τὸ διακροσὶ μνδαλέον (Electr. 167). Ἄλλως. μνδῶν, ἰχώρα ἀποπέμπον· τουτ' ἐστὶ διαλελυμένον καὶ δίτρογον.

V. 409. καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων] Pro ἐν ἄκροις πάγοις, quia verbo καθῆσθαι praeter propriam alia etiam notio inest, quae ἐκ praepositionem adsciscit, notio τοῦ κατασκοπεῖν. Vide Matth. in Misc. Philol. Vol. II P. II p. 87 et in Gr. Gr. § 596 c p. 1194. ERF. Cfr. Eur. El. 894 ὀρῶ κολώνης ἐξ ἄκρας νεοορῶτους πηγᾶς. Rostio καθῆσθαι ἐκ τινος similiter dictum videtur atque κρομάνυσθαι ἐκ τινος et alia eiusdem generis, vid. Rost. gr. Gr. § 110b, 2 c et auct. 4 ed. VII. Videntur potius verba ἄκρων ἐκ πάγων cum ὑπῆνεμοι coniungi debere hoc sensu: 'sedebamus ita, ut cacumen montis nos a vento tegeret' (ὅθι ἄκρων ἐκ πάγων σκέπας ἦν ἀνέμοιο).

V. 410. ὄσμην — πεφηνγότες] Recte Musgravius constructionem hanc esse monuit: πεφ. ὄσμην ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλῃ. De ἀπὸ praepositione vide ad v. 193.

V. 411 sq. ἐγερετὶ — πόνου] Sensus verborum hic est: 'alius alium excitans munitando malo, si

κακοῖσιν, εἴ τις τοῦδ' ἀκηδήσοι πόνου.
 χρόνον τάδ' ἦν τοσοῦτον, ἔστ' ἐν αἰθέρι 415
 μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἥλιον κύκλος
 καὶ καὶμ' ἔθαλπε. καὶ τότ' ἐξάφνης χθονὸς 415
 τυφρὸς αἰεὶρας σηπτὸν, οὐράνιον ἄχος,
 πίμπλησι πεδίον, πᾶσαν αἰκίζων φόβην.
 ὕλης πεδιάδος· ἐν δ' ἐμεστῶθη μέγας 420
 αἰθήρ· μύσαντες δ' εἶχομεν θείαν νόσον.
 καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος ἐν χρόνῳ μακρῷ, 420

quis neglecturus esset laborem'. Eum sensum restituit — libri enim habent ἀφειδήσοι πόνου — Bonitzius l. c. p. 49 egregia emendatione ἀκηδήσοι. Similiter in schol. Ai. 204 κηδόμενοι in φειδόμενοι abiisse monet Nauckius, ut facilitas coniecturae nuper prolatae parum elegantis τοῦδ' ἀφ' εὐδήσοι πόνου nihil nos moveat. De optativo futuri in oratione obliqua usurpato vide Krueg. I § 53, 8, 10. Obversantur enim verba vigilum: ὄλοιο, εἴ τοῦδε τοῦ πόνου ἀκηδήσεις. — Τόνδε πόνον dicit laborem vigilandi. — Schol.: ἐπιρροδοῖς· λοιδοροῖς, ὕβριστικοῖς. De nomine κακά, quod significat 'convicium', ad Phil. 374 dixi.

V. 413 sqq. ἐν αἰθέρι μέσῳ κατέστη] Adumbratum hoc ex Homericō versu II. δ 68 ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβέβηκει, observante Eustathio p. 698, 27 (579, 13). BR.

V. 416. De genetivo χθονός, qui ex αἰεράς aptus est, vide ad Phil. 613. Queritur, cur poeta vehementem turbinem invenerit et Antigonom iterum Polylicem sepelientem induxerit. Putant, quia vehementissima illa procella tantus subito pulvis excitatus sit, ut vigiles aliquamdiu claudere oculos cogenerent eaque re impedirentur, quominus caverent ne iterum cadaver humaretur, poetam significare velle, deos adversari regis edicto, atque Creontis culpam augeri, quod is ne divinis quidem prodigiis de sententia sua pravisissima demoveatur. Nobis vide-

tur poeta, qui Antigonom redeuntem facere debebat instituti fabulae consillii causa, huius redivit causam illum turbinem proposuisse. Antigona redit quia metuit ne pulvis sit dispersus, quo primum corpus condidit, animadvertit autem continuo, illum pulverem non temere vento, sed consulto ab hominibus dispersum esse. Optime autem hoc invento poeta narrationem exornavit et distinxit.

Ibid. οὐράνιον ἄχος] Blomfieldius ad Aesch. Pers. 579 gloss. interpretatur 'calamitatem divinitus ortam', multis adlatis locis, in quibus οὐράνιος eodem sensu usurpatum est. Falso autem sic interpretatur locum Persarum ἀμβρόσσον οὐράνι' ἄχῃ, quod secundum illa κλέος οὐρανὸν βνεν, ἀνεβόησεν οὐράνιον ὄσον rectius intelleges 'eiulatus ad caelum usque sonantes'. Atque similiter hic Erfurdus οὐράνιον ἄχος recte 'ingens malum' interpretatur cl. Ai. 195 ἄταν οὐρανίαν φλέγων.

V. 418. ἐν δ'] Vide quae ad El. 713 adnotata sunt.

V. 419. Schol.: εἶχομεν ἀντὶ τοῦ ἀντεῖχομεν πρὸς τὴν κόριν. Hoc dicit: 'elasis oculis tolerabamus divinitus immissum malum'. De θείος vide ad Phil. 192, de νόσος, quo turbo significatur, confert Erfurdus Aesch. Prom. 924, ubi tridens γῆς τινάκτειρα νόσος appellatur.

V. 420. τοῦδ' ἀπαλλαγέντος] Gl. τοῦ σηπτὸν πεπανμένον. De locutione ἐν χρόνῳ μακρῷ vide ad Philoct. 235.

ἡ παῖς δρᾶται κάνακωκίει πικρᾶς
 ὄρνιθος ὄξυν φθόγγον, ὡς ὅταν κενῆς
 εὐνῆς νεοσσῶν ὄργανόν βλήψῃ λέχος.
 οὕτω δὲ χαῦτη, ψιλόν ὡς ὄρα νέκυν,
 γόοισιν ἐξήμωξεν, ἐκ δ' ἄρα κακᾶς
 ἤρατο τοῖσι τοῦρον ἐξειργασμένοις.
 καὶ χερσὶν εὐθὺς διψίαν φέρει κόνην
 ἐκ τ' εὐκροτήτων χαλκίας ἄρδην πρόχου
 χοαῖσι τρισπόνδοισι τον νέκυν στέφει.
 γῆμεις ἰδόντες ἰέμεσθα, σὺν δέ νιν
 θηρώμεθ' εὐθὺς οὐδὲν ἐκπεπληγμένην,
 καὶ τὰς τε πρόσθεν τὰς τε νῦν ἠλέγχμεν
 πράξεις· ἄπαρνος δ' οὐδενὸς καθίστατο
 ἄμ' ἠδέως ἔμοιγε κάλγειν ὡς ἄμα.

V. 421. *πικρᾶς ὄρνιθος*] 'Moe-stae volucris'. Qui sic praeter Sophoclem locutus sit, neminem novi. MUSG. Simili tamen ratione ἡδὺς O. R. 82 dicitur 'laetus'. ERF. Rectius M. Seyffertus 'avis acerbae i. e. exacerbatae' interpretatur. De similitudine cfr. illum locum Hom. π 216.

V. 423. *εὐνῆς — λέχος*] Similis abundantiae exempla affert Pors. ad Eur. Hec. 298.

V. 424. Schol.: *ψιλόν· γυμνόν τῆς κόνης*.

V. 425 sq. *ἐκ δ' — ἤρατο*] Tmesis est, de qua vide Krueg. II § 68, 48, 1—3. Sic deinde *σὺν δέ νιν θῆρ*, dictum pro *συνθηρώμεθα δέ νιν*.

V. 427. *χερσίν*] Vide ad Ai. 729.

V. 428. *εὐκροτήτων*] 'Malleo bene indurati', ut Eur. El. 819. Cfr. Dorvill. ad Charit. p. 251. ERF. Ἄρδην interpretatur Hermannus 'alte sublato urceo'. Schol.: *πρόχου· προχόν*. Cfr. Butt. § 58.

V. 429. *χοαῖσι τρισπόνδοισι*] Lacte, vino et melle. Vide Eur. Or. 115. Iph. T. 163. ERF. *Τρισπόνδοι χοαῖ* dictae quod numero ternae essent. Homerus λ 26 ἄμφ' αὐτῷ δὲ χοᾶς χέουεν πᾶσιν νεκρῶσιν, πρῶτα μελικρήτω, μετέπειτα δὲ ἠδέει οἴνω, τὸ τοῖτον αὐτῷ ὕδατι. HERM. Adde Blomf. gloss. ad Aesch. Pers. 616

et nos ad O. C. 479. Schol.: *στέφει· κομει, περιρραίνει*. Hoc (*περιρραίνει*) aptius est quam illud. Cfr. *στέφανος* Eur. Cycl. 517. Idem verbum de eadem re El. 53, 441. Inde Aesch. Cho. 95 ipsae *χοαῖ* dicuntur *στέφει*. Eodem sensu dicitur *στεφανόν* Eur. Hec. 128 *τύμβον στεφανόν ἀίματι χλωρῷ*.

V. 430. Schol.: *ἰέμεσθα· ἐπορευόμεθα, ὠρῶμεν*. Tum de *συνθηρώμεθα* confer Philoct. 1005 *ὦ χεῖρες, οἶα πάσχει' ἐν χροῖα φίλης νευρᾶς ὑπ' ἀνδρὸς τοῦδε συνθηρώμεναι*.

V. 432. *τὰς τε πρόσθεν τὰς τε νῦν*] Dicit, ex praesenti facinore manifesto se argumenta repetivisse ad puellam prioris convincendam.

V. 433. *ἄπαρνος δ' οὐδενός*] De genetivo vide Matth. § 344. Krueg. II § 47, 26, 6.

V. 434. *ἄμ' ἠδέως* pro *ἄλλ' ἠδέως* scripsi ex Dindorfii coniectura, qui addit haec: Duplici ἄμα Graeci utuntur non solum in sententiis per μὲν et δὲ oppositis, sed etiam per καὶ coniunctis. Plato Gorg. p. 496 c: *ἐὰν εὐρωμεν ἄρα ἅττα ὧν ἄμα τε ἀπαλλάττεται ἀνθρώπος καὶ ἄμα ἔχει*. p. 497 a: *οὐχ ἄμα διψῶν τε ἐκαστος ἡμῶν πέπναι καὶ ἄμα ἠδόμενος διὰ τοῦ πίνειν*.

τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ κακῶν πεφηνέται
 ἦδιστον, ἐς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ἄγειν
 ἄλγεινόν. ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἤσσω λαβεῖν
 ἐμοὶ πέφυκε τῆς ἐμῆς σωτηρίας.

KP. σὲ δὴ, σὲ τὴν νεύουσαν ἐς πέδον κάρα,
 φῆς ἢ καταρνεῖ μὴ δεδρακέναι τάδε;

ANTIΓΟΝΗ.

καὶ φημι δρᾶσαι κοῦκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μῆ.

KP. σὺ μὲν κομίζεις ἂν σεαυτὸν ἢ θέλεις
 ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον.

σὺ δ' εἶπέ μοι μὴ μῆκος, ἀλλὰ συντόμως,
 ἦδησθα κηρυχθέντα μὴ πράσσειν τάδε;

AN. ἦδη, τί δ' οὐκ ἐμελλον; ἐμφανῆ γὰρ ἦν.

KP. καὶ δῆτ' ἐτόλμας τούσδ' ὑπερβαίνειν νόμους;
 AN. οὐ γὰρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε,
 οὐδ' ἢ ξύννοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη,
 οἷ τοῦσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὤρισαν νόμους.

V. 437 sq. *πάντα — σωτηρίας*] Infinitivus *λαβεῖν* eodem modo hic additus, quo El. 1016 *προνοίας οὐδὲν ἀνθρώποις ἔφν κέρδος λαβεῖν ἄμεινον, οὐδὲ νοῦ σοφοῦ*. Cfr. etiam huius fab. 520. 638. Matth. § 535 not. 1. Scholiasta: *οὐδὲν γὰρ προκρίνω τῆς ἐμῆς σωτηρίας*.

V. 439. *σὲ δὴ etc.*] Supplendum λέγω. Vide Matth. § 427. Krueg. I § 62, 3, 12.

V. 441. *κοῦκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μῆ*] Vide ad v. 263. Ut ad amussim congruat Antigoniae responsio interrogationi Creontis, Schaeferus scribendum suspiciatur *κοῦ καταρνοῦμαι*. Praeterea Hermannus olim coniciebat τὸ μῆ οὐ ἰδque et hic et Ai. 96 reponendum videtur. Nam cum notum sit saepe crasin causam corruptelae fuisse, tum quam facile οὐ post μῆ aboleri potuerit, cognoscitur ex scriptura libri Medicei Aesch. Prom. 627, 787, ubi οὐ primum omissum, postmodum inlatum est.

V. 442. Schol.: *σὺ μὲν· πρός τὸν ἄγγελόν φησιν ὁ Κρέων. ἢ ὅποι*. De locutione *κομίζεις ἂν σεαυτὸν*, quam nos reddimus: du

kannst gehen, vide Krueg. I § 54, 3, 8.

V. 443. *ἔξω — ἐλεύθερον*] De coniunctis his nominibus vide quae ad v. 397 sq. adnotavimus.

V. 444. *μῆκος*] Adverbialiter positum, ut *δίκτην, τάχος, τέλος* et similia, de quibus Matth. § 425. Krueg. I § 46, 8.

V. 445. Rectam formam ἦδησθα restituit Cobetus. Libri habent ἦδης τὰ κηρυχθέντα. De plurali *κηρυχθέντα* cfr. v. 570, 576.

V. 449. *οὐδ' ἢ ξύννοικος — Δίκη*] Intellegenda 'Iustitia inferorum', quae mortuorum imprimis iura servat. Vide ad Soph. Ai. 1389 sq. De *ξύννοικος* cum genetivo iuncto vide Matth. § 379 p. 698 et Krueg. I § 47, 10.

V. 450. *οἷ . . ὤρισαν*, quasi non praecesserint verba ὁ κηρύξας τάδε. Quae inconcinnitas cum in tali sublimis orationis initio parum probetur, aut ex G. Dindorfii coniectura hic versus ut spurius secludatur aut, id quod veri similis est, Valckenarii emendatio *Δίκη τοιούσδ' . . ὤρισεν νόμους* recipiatur oportet.

οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον ὄμην τὰ σά
 κηρύμαδ', ὥστ' ἄγραπτα κάσφαλῃ θεῶν
 νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν. 455
 οὐ γάρ τι νῦν γε κἀχθές, ἀλλ' αἰεὶ ποτε
 ζῆ ταῦτα, κούδεις οἶδεν, ἐξ ὅτου φάνη. 455
 τούτων ἐγὼ οὐκ ἐμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς
 φρόνημα δείσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην
 δάωσειν. θανουμένη γὰρ ἐξήδη, τί δ' οὐ; 460
 κεί μὴ σὺ προνήκουξας. εἰ δὲ τοῦ χρόνου
 πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω. 480
 ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν, ὡς ἐγώ, κακοῖς
 ζῆ, πῶς ὄδ' οὐχὶ καταθανὼν κέρδος φέροι;
 οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν 465
 παρ' οὐδὲν ἄλλος· ἀλλ' ἂν εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
 μητρὸς θανόντ' ἄδαπτον ἠνσχόμην νέκυν, 465

V. 452 sq. *ὥστ' ἄγραπτα* — *ὑπερδραμεῖν*] Ad verba *θνητὸν ὄντα*, quae ad alium quam ad Creontem referri nequeunt, supplementum sive eliciendum potius ex praegressis verbis τὰ σά κηρύματα pronomen sé. Tum verbum *ὑπερτρέχειν* non valet *ὑπερβαίνειν*, sed, ut recte iam Schaeferus monuit, 'superiorem esse, superare'. Eur. Phoen. 578 ἦν δ' αὖ κρατηθῆς καὶ τὰ τοῦδ' ὑπερδράμῃ. Ion 973 καὶ πᾶς τὰ κρείσσω θνητὸς οὐδ' ὑπερδράμω; De νόμοις ἀγράπτοις vide ad O. R. 865.

V. 454. *νῦν γε κἀχθές*] Latine: 'heri et nudius tertius'. Quamquam autem vulgo in hac dicendi forma τὴ καὶ particulae usurpantur, tamen apte hic γὲ positum est, siquidem id graviter hoc loco Antigonom urgeri velle, non 'nunc quidem' sive 'nunc primum' legem illam divinam valere coepisse, vel ex verbis oppositis ἀλλ' αἰεὶ apparet.

Ibidem. *αἰεὶ ποτε*] Sic Ai. 320 πρὸς γὰρ καιοῦ τε καὶ βαρυνύχον γόους τοιοῦσδ' αἰεὶ ποτ' ἀνδρὸς ἐξηγεῖτ' ἔχειν.

V. 455. *ζῆ ταῦτα*] Sic O. R. 482 de vaticiniis: τὰ δ' αἰεὶ ζῶντα περιποτάται.

V. 456 sq. *τούτων ἐγὼ* — δάω-

σειν] Sensus hic est: 'harm (i. e. harum legum violatarum) non habebam in animo hominis decreta metuens poenas dis expendere'.

V. 458. Collocatio verbi *θανουμένη* hunc indicat sensum: 'nam quam tu morte mihi affers poenam, eam cum poenis deorum comparatam nihili facio, praesertim cum omnibus moriendum sit'.

V. 459. Schol.: *προνήκουξας* τὸν θάνατον. τοῦ χρόνον' τοῦ εἰμαρμένον δηλονότι.

V. 460. *αὐτ'* i. e. *αὐτό* vulgatur post Brunckium. Recte videtur Schneidewinus reduxisse quod est in La *αὐτ'* (*αὐτε*), i. e. 'rursum, e contrario'.

V. 462. *κέρδος φέροι*] Expectes φέρεται. Sed vide ad O. C. 6 et Matth. § 496, 5.

V. 464. Schol.: *παρ' οὐδὲν ἄλλος*· οὐδεμία λύπη. Vide ad v. 35.

V. 465. *ἠνσχόμην* cum Diandorfio ex A et Ald. restitui, commotus scholiastae adnotatione *ἠνσχόμην*· *ὑπερβείδον* et La scriptura *ἠνσχόμην*. Ceteri libri *ἰσχόμην*. Vulgo scriptum est ab editoribus *ἰσχόμην*, quod habet Eustathius p. 529, 20. Verum cum forma *ἠνσχόμην* a trimetris Sophoclis ab iudicanda videatur, cum praeterea locutio τὸν ἐξ ἐμῆς μητρὸς ad-

κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνουμαι.

σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρωῶσα τυγγάνειν,
 σχεδόν τι μῶρα μορῖαν ὀφλισκάνω.

XO. δηλοῖ τὸ γέννημ' ὄμῳ ἐξ ὁμοῦ πατρὸς
 τῆς παιδὸς· εἴκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς. 470

KP. ἀλλ' ἴσθι τοι τὰ σκληρὰ ἄγαν φρονήματα
 πίπτειν μάλιστα· καὶ τὸν ἐγγρατέστατον

σίδηρον ὅπτιον ἐκ πυρὸς περισκελιῆ 475

θραυσθέντα καὶ σαγόντα πλείστ' ἂν εἰσίδοις·

σμικρῶ χαλινῶ δ' οἶδα τοῖς θυμουμένους 475

ἵππους καταρτυθέντας. οὐ γὰρ ἐκπέλει

φρονεῖν μέρ' ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας.

αὕτη δ' ὑβρίζειν μὲν τότ' ἐξηπίστατο, 480

modum inepta sit, gravi corruptela aut interpolatione hic locus laborare putandus est.

V. 466. *κείνοις ἂν ἤλγουν*] De numero plurali pronominis de una re dicto vide ad Philoct. 1355.

V. 468. *σχεδόν τι* etc.] Cfr. El. 609 εἰ γὰρ πέφονκα τῶνδε τῶν ἔργων ἴδρις, *σχεδόν τι τὴν σὴν οὐ κατασχύνω φύσιν*, ubi eadem cum acerbitate vel ironia qua hic verba *σχεδόν τι* posita sunt. Ceterum nota locutio: *μορῖαν ὀφλισκάνω*, 'crimen stultitiae subeo'.

V. 469 sq. Schol.: *δηλοῖ τὸ γέννημ' ὄμῳ*· τὸ σκληρὸν αὐτῆς τοῦ φρονήματος ὁμολογεῖ πατέρα τὸν Οἰδίποδα. Construeda: τὸ τῆς παιδὸς γέννημα δηλοῖ (cfr. v. 20) ὄμῳ (ὄν) ἐξ ὁμοῦ πατρὸς, 'progenies cognoscitur aspera asperi patris'. Aliis ergo verbis hoc dicit: *δηλοῖ ἢ παῖς ὁμῆ γεγονυῖα ἐξ ὁμοῦ πατρὸς*. De omissione ὄν participio vide ad O. C. 780.

V. 470. *εἴκειν* — *κακοῖς*] Cfr. Philoct. 1046 *κούχ ὑπέκισσαν κακοῖς* et Aesch. Prom. 320 *σὺ δ' οὐδέπω ταπεινὸς οὐδ' εἴκεις κακοῖς*.

V. 471 sq. *ἀλλ' ἴσθι* etc.] Facile patet primis Creontis verbis ad chori potissimum verba extrema responderi. Tum de vocabulo *σκληρὰ* non inutile est adscripsisse Plutarch. de sera vindicta numinis p. 201 T. VIII ed. Reisk. τὸ γὰρ

σκληρὸν ἐν καιρία, καθάπερ ἐν φανύσῃ σιδήρῳ, σαθρὸν ἐστίν, καὶ τὸ ἀντίτυπον εὐθραυστον.

V. 473. *ὅπτιον ἐκ πυρὸς περισκελιῆ*] 'Ita coctum igne, ut sit durissimum'. Scholiasta: *περισκελιῆ*· *περισκεληκῶτα ἢ κεκομμένα*. Ai. 649, ubi schol.: *περισκελεῖς φρένες*· αἱ ἄγαν σκληραὶ ψυχαί. Vide Lobeckium ad eum locum. Praepositio *ἐκ* hic non posita est eodem sensu quo ὑπό cum passivo verbo coniuncta, sed pro *ἐν* propter cogitationem ferri ex igne prolati. Cfr. quae ad Aesch. Prom. 702 et 896 adnotavimus.

V. 475 sq. *σμικρῶ* — *καταρτυθέντας*] De sententia confer Ai. 1253 *μέγας δὲ πλευρὰ βοῦς ὑπὸ σμικρᾶς ὄμας μάλιστα ὀρθὸς εἰς ὄδον πορεύεται*. De verbo *καταρτυεῖν* hac in re proprio adscripsit Brunckius Plutarch. Themist. 2 *τοὺς τραχυντάτους πάλους ἀρίστους ἵππους γίγνεσθαι, ὅταν ἡς προσήκει τυχῶσι παιδείας καὶ καταρτυσεως*.

V. 476. *ἐκπέλει*] Erfurdus adfert Hesychium, *ἐκπέλει* explicantem *ἔξεστι*, Neuius confert Herod. I 78 *οὐκ ἐξεγένετο Κροίσῳ ἀπαγγεῖλαι*. V 105 *ὦ Ζεῦ, ἐγγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι*.

V. 477. *τῶν πέλας*] 'Aliorum'. Brunckius conferri iubet Gatakerum Opp. T. I p. 526. Addo Elmsleium ad Eur. Med. 85.

νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·
 ὕβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἦδε δευτέρα 480
 τοῦτοις ἐπαυχεῖν καὶ δεδρακνίαν γελᾶν.
 ἢ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνήρ, αὐτὴ δ' ἀνήρ,
 εἰ ταῦτ' ἀνάτι τῆδε κείσεται κρατῆ. 485
 ἀλλ' εἰτ' ἀδελφῆς εἶδ' ὀμαιμονεστέρας
 τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς Ἐρκείου κυρεῖ, 485
 αὐτὴ τε χῆ ξύναμος οὐκ ἀλύξετον
 μόρον κακίστον. καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον
 ἐπατιῶμαι τοῦδε βουλευῆσαι τάφου. 490
 καὶ νιν καλεῖτ'. ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως
 λυσσῶσαν αὐτὴν οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν. 490

V. 481. καὶ δεδρακνίαν γελᾶν] De participio vide Krueg. I § 56, 6, 4, de verbo γελᾶν confer Philoct. 258 ἀλλ' οἱ μὲν ἐκβαλόντες ἀνοσίως ἐμὲ γελῶσι σὺν ἔχοντες.

V. 482. Schol.: ἢ νῦν ὄντως δῆ. De sententia cfr. Eur. Iph. A. 944 ἐγὼ κἀκίστος ἦν ἄρ' Ἀργείων ἀνήρ, ἐγὼ τὸ μηδέν, Μελέως δ' ἐν ἀνδράσιν, εἴπερ φρονέσει τοῦμὸν ὄνομα σὸ πάσει.

V. 483. Schol.: εἰ ταῦτ' ἀνάτι· εἰ ταῦτα τὰ τομῆματα καὶ ἡ νίκη αὐτῆ χωρὶς βλάβης καὶ τιμωρίας. Videtur vox κρατῆ significare 'arrogatam potentiam, arrogantiam'.

V. 484 sq. Schol.: ἀλλ' εἰτ' ἀδελφῆς, εἶδ' ὀμαιμ· εἴτε ἐξ ἀδελφῆς ἐμῆς, εἴτε οἰκειότερας καὶ συγγενικότερας πάντων τῶν οἰκείων (τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς ἐρκίου) κυρεῖ, ἀθῶος οὐκ ἄπεισιν. Recte Brunckius: 'sed sive ex sorore, sive ex alia prognata est, quae mihi sit tota familia coniunctior'. Ceterum quod saepe animadvertimus facere homines summo studio et ira abreptos, ut ponant sumantve aliquid, quod tranquilla mente usi sumi non posse vidissent, id et hic facit Creon et persimiliter infra v. 1040 sq.: οὐδ' εἰ θέλουσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορᾶν φέρειν νιν ἀρπάζοντες ἐξ Διὸς θρόνους. De genetivo ex κυρεῖ apto vide Matth. § 374. Krueg. I § 47, 6, 5.

V. 485. τοῦ παντὸς — Ἐρκείου] Eustathius p. 1930, 30 χρῆσις δὲ

Ἐρκίου Διὸς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, ἐνθα Ἐρκίου Δία ἐκείνος τοὺς ἐν οἴκῳ πάντας δηλοῖ. Vide etiam Hesychium voce Ἐρκίου Διὸς eiusque interpretes.

V. 486 sq. οὐκ ἄλ. μόρον κακίστου] Eustathius p. 710, 57 (596, 18) ὅτι δὲ τὸ ἀλύξαι οὐ μόνον κοινότερον αἰτιατικῆ συντάσσεται, ἀλλὰ καὶ γενικῆ, δηλοῖ Σοφοκλῆς ἐν τῷ οὖν — κακίστου. Cfr. Krueg. II § 47, 13, 1.

V. 487 sq. καὶ γὰρ — τάφου] I. e. καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον ἐπατιῶμαι τοῦδε τοῦ τάφου. δηλονότι βουλευῆσαι αὐτόν. Cfr. Matth. § 535 c. not. 1 et § 632, 6. Vide etiam ad Philoct. 62. Atque ἴσον adverbialiter 'pariter' vel 'pari modo' ut O. R. 1018. 1347 interpretatur Neuius. Verum recte G. Wolfius monet opinioni infinitivi epexegetici repugnare collocacionem verbi βουλευῆσαι. Itaque videndum, ne ἴσον βουλευῆσαι eadem ratione qua μετασχέιν v. 535 usurpatum genetivum asciverit.

V. 489. ἔσω] Expectaveris ἐνδον. Verum vide Ai. 105. 235. El. 1103. O. R. 57. O. C. 18. Trach. 202. 867. Phil. 533. Cfr. Lobeck. ad Phryn. p. 127 sq.

V. 490. Schol.: ἐπήβολον φρενῶν· κυρεῖαν τῶν φρενῶν καὶ ἐστῶσαν ἐν αὐτῇ. Confer Blomf. gloss. ad Aesch. Prom. 453. Summo dolore affecta erat Ismena propter detectum facinus sororis et supplicium, quod ei imminebat.

φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ἡρησθαι κλοπεύς
 τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων.
 μισῶ γε μέντοι χῶταν ἐν κακοῖσι τις 495
 ἄλους, ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλη.
 AN. θέλεις τι μείζον ἢ κατακτεῖναι μ' ἐλών; 495
 KP. ἐγὼ μὲν οὐδέν· τοῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω.
 AN. τί δῆτα μέλλεις; ὡς ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων
 ἀρεστὸν οὐδέν, μηδ' ἀρεσθείη ποτέ 500
 οὔτω δὲ καὶ σοὶ τὰμ' ἀφάνδανοντ' ἔφν.
 καίτοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον 500
 κατέσχον ἢ τὸν ἀντάδελφον ἐν τάφῳ
 τιθεῖσα; τοῦτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν
 λέγοιτ' ἂν, εἰ μὴ γλώσσαν ἐγκλήοι φόβος. 505

V. 491. Schol.: φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς· εἰώθεν ἡ ψυχὴ τῶν λάθρα τι κακὸν τεχνωμένων προαίσεισθαι καὶ ἐαυτὴν ποιεῖν καταφανῆ, πρὶν φρασθῆναι. Ἄλλως. Τῶν λάθρα τι βουλομένων δράν ὁ θυμὸς προκλέπτεται, καὶ περὶ τὴν κατάστασιν τοῦ σωματός ἐνδηλόν τι γίνεται τὸ κατηγοροῦν τῆς πράξεως αὐτῶν. Male Erfurditius κλοπεύς 'celatorem' interpretatur, cum sit is, qui aliquid occulte facit, auctor facinoris occulti. Saepissime enim ita κλέπτειν τι usurpatur.

V. 493 sq. Schol.: μισῶ γε μέντοι· μισῶ τὸν ἀμαρτάνοντα καὶ ἐπινομοῦντα τὴν ἀμαρτίαν αὐτοῦ. τοῦτο δὲ φησιν, ὅτι ἀλοῦσα ἡ Ἀντιγόνη ἔφασκε τῷ θεῷ νόμῳ ἐπαρκεῖν. De ἔπειτα particula vide Krueg. I § 56, 10, 3.

V. 495. ἢ κατ. — ἐλών] De addito ἐλών confer huius fab. 398 et O. R. 641 ἢ γῆς ἀπῶσαι πατρίδος ἢ κτεῖναι λαβῶν.

V. 496. ἐγὼ μὲν οὐδέν] De hoc ἐγὼ pronominis usu in respondendo confert Wexius Philoct. 735 οὐ δῆτ' ἔγωγε. 1389 οὐκοῦν ἔγωγε. Aristoph. Ran. 660 οὐκ ἦκουσας; — οὐκ ἔγωγε. Plut. Alcib. 3 δάνκεις, ὦ Ἀλκιβιάδη, καθάπερ αἱ γυναῖκες· οὐκ ἔγωγε, εἴπεν, ἀλλ' ὡς οἱ λέοντες.

V. 498. μηδ' ἀρεσθείη ποτέ] De μηδὲ post οὐδέν vide Krueg.

I § 59, 2, 7, huius fab. 686. — Ceterum Neuius: 'ἀρεσθείη passivum est ad signif. aor. ἀρέσαι. Hom. II. ε 120. τ 138 ἄψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι ἄποινα. Theogn. 762 σπονδὰς θεοῖσιν ἀρεσάμενοι. Cfr. El. 1248. Etiam ἡρέσκοντο 'placebant', adnotat Schneider. Lex. ex Herod. VI 128.' Elmsleus ad O. R. 322 ἀρέστ' εἴη, Hermannus ἀρεσθείην scripsit.

V. 499. ἀφάνδανοντ' ἔφν] De ἔφν cum participio iuncto confer O. R. 9 πρέπων ἔφνς. 587 μειρων ἔφνν. Philoct. 1056 χρῆζων ἔφνν.

V. 500 sq. κλέος γ' ἂν εὐκλ.] De abundantia locutionis confer huius fab. 588 δυσπνόοις πνοαῖς. 1261 φρενῶν δυσφρόνων. 1276 πόνοι δύσπονοι. 1284 νεοτόμοισι πλήγμασιν. 1287 sq. κακάγγελτα προπέμφας ἄχη. Ai. 138 λόγος κακόθρους. 546 νεοσφαγῆ φόνον. 631 sq. χερσὶ πληκτοὶ δούποι. 708 sq. ἐνάμερον φάος. O. C. 713 sq. εὐήρετος πλάτα. Trachin. 791 τὸ δυσπάρωνον λέκτρον. Eurip. Troad. 75 δύσνοστον νόστον, et quae ad El. 1154 adnotavimus.

V. 503. ἐγκλήοι cum Schaefero posui, nisi quod ille ἐγκλείοι. Libri ἐγκλείοι. Minus apte Erfurditius ἐγκλήσαι scripsit.

ἀλλ' ἢ τυραννίς πολλά τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ,
 κᾶζεστιν αὐτῇ θρᾶν λέγειν θ' ἂ βούλεται. 503

KP. σὺ τοῦτο μόνῃ τῶνδε Καδμείων ὄρας.
 AN. ὀρώσι χοῦτοι, σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα.
 KP. σὺ δ' οὐκ ἐπαιδεῖ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς; 510
 AN. οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγγνους σέβειν.
 KP. οὐκονν ὄμαιμος χά' καταντίον θανών; 510
 AN. ὄμαιμος ἐκ μᾶς τε καὶ ταύτου πατρός.
 KP. πῶς δῆτ' ἐκείνω δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν; 515
 AN. οὐ μαρτυρηθεὶ ταῦθ' ὁ κατθανὼν νέκυς.
 KP. εἰ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.
 AN. οὐ γὰρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὦλετο. 515

V. 504 sq. Schol.: ἀλλ' ἢ τυραννίς πολλά' οὐκ ἐν ἐπαίνῳ τοῦτο τῆς τυραννίδος· ἀλλ' ἔχει τι ἐφρωνείας ὁ λόγος. Invidiose haec dicit Antigona, ut Creonti libidinem dominationis exprobrat. Sententia πολλὰ εὐδαιμονεῖ pertinet ad praecipua iura regum.

V. 506. Schol.: σὺ τοῦτο μόνῃ σοὶ μόνῃ τοῦτο δοκεῖ δίκαιον εἶναι, ταφήναι τὸν Πολυνείκη. Immo tibi uni videor cum libidine dominari?

V. 507. σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα· γιγνώσκουσι καὶ οὗτοι· διὰ δὲ σὲ τὸ στόμα συστέλλουσι καὶ σιωπῶσιν. Cfr. Buttmannus Lexil. T. II p. 150.

V. 508. Schol.: τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς· ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῦτος φρονοῦσα. De εἰ vide Krueg. I § 65, 5, 7, de χωρὶς Neuius O. C. 808 et Heind. et Stallbaum. ad Plat. Protagor. p. 336 b conferri iubet. Hoc autem Creon dicit: 'te vero non pudet secus quam illi faciunt cogitare meisque imperiis obloqui?'

V. 510. χά' καταντίον θανών] Eteocles.

V. 511. Solita ratio respondendi, cum id quod interrogatur non simpliciter conceditur, sed aliquid definiendi vel explicandi causa adicitur, commendat coniecturam ὄμαιμος ἐκ μᾶς γε, quam iam Hermannus proposuisse video.

512. πῶς δῆτ' ἐκείνω — χάριν] Locutio δυσσεβῆ χάριν τι-

μᾶν ad illas referenda, de quibus Krueg. II § 46, 7 egit. Musgravius confert Eur. Or. 829 πατρώαν τιμᾶν χάριν. 'Εκείνω est Eteocli. Recte Hermannus sensum hunc esse monet: πῶς δῆτα δυσσεβῆς εἰ εἰς ἐκείνον; Impiam enim in Eteoclem dicit Antigona, quod eius inimicum honorem afficiat. Dativus autem ἐκείνω utrum ex nomine δυσσεβῆ an ex verbo τιμᾶς aptus sit, ambigere possis. Recte posterius statui posse apparet ex Ai. 687 sq. Item τιμᾶν τί τινι dixit Pindarus Pyth. IV 480 coll. Dissen. p. 248. Ita dictio τιμᾶς χάριν ab altero fratre ad alterum cum ironia detorquetur, ut hic fere sensus eliciatur: πῶς δῆτα ἀτιμᾶσεις τὸν 'Ετεοκλέα νέμων αὐτῷ δυσσεβῆ καὶ ἀχάρिता. Non male Escherus ἐκείνον coniecit, minus bene Nauckius τίνεις vel νέμεις χάριν. — Πῶς est 'qui fit ut' i. e. 'cur'.

V. 513. σὺ μαρτυρήσει ταῦθ'] Gl.: ὅτι δυσσεβῆς ἠγείται τὸ θάπτειν με Πολυνείκη. De locutione ὁ κατθανὼν νέκυς, qua Eteoclem significari apparet, vide ad v. 26.

V. 514. ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ] 'Eodem modo atque impium illum' i. e. 'impium illum eodem modo atque ipsum'. Cfr. 644 ἐξ ἴσου πατρί.

V. 515. σὺ γὰρ τι — ὦλετο] Hoc dicit: 'non potest Eteocles neglectum se prae Polynice a me iudicare, si Polynicem, fratrem

KP. πορθῶν δὲ τήνδε γῆν, ὃ δ' ἀντιστάς ὑπερ.
 AN. ὄμως ὃ γ' 'Αἰδῆς τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ.
 KP. ἀλλ' οὐχ ὁ χρηστός τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσος. 520
 AN. τίς οἶδεν, εἰ κάτωθεν εὐαγῆ τάδε;
 KP. οὔτοι ποθ' οὐχθρός, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος. 520
 AN. οὔτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφην.
 KP. κάτω νῦν ἔλθοῦς', εἰ φιλητέον, φίλει
 κείνους' ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή. 525
 XO. καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἦδ' 'Ισμῆν
 φιλάδελφα κάτω δάκρυ' εἰβομένην 525
 νεφέλη δ' ὄφρῶν ὑπερ αἵματόεν

eius, non servum, ego, quae soror utriusque sim, eadem qua illum pietate prosequendum puto'.

V. 517. ὄμως ὃ γ' 'Αἰδῆς — ποθεῖ] Creon cum fratres tamen valde a se diversos fuisse dixisset, quorum alter pro patria, alter contra patriam pugnans cecidisset, Antigona respondet: 'nihilo secius mortui ut sepulturae honorem consequantur eundem, operam dare nos Pluto iubet'. Scriptura ἴσους ex scholio recepta est. Libri τούτους, cui in La diorthotes adscriptus γο. τοὺς νόμους ἴσους.

V. 518. ἀλλ' οὐχ — ἴσος] 'At non est par bonus malo ad participandas leges'. Pluto pares leges requirit paribus. De infinitivo λαχεῖν vide ad v. 437 sq.

V. 519. Schol.: τίς οἶδεν, εἰ κάτω στίν' γε. κάτωθεν ἀντὶ τοῦ κάτω ὡς τὸ Αἴας ἐγγύθεν ἦλθεν (Hom. II. η 219. λ 485) ἀντὶ τοῦ ἐγγύς. 'Ὁ δὲ νόμος· τίς οἶδεν, εἰ καθ' Αἰδῶν ἀλλήλοις διαλλάσσοντες ἠγούνται εὐσεβῆ τάδε; — In adverbio κάτωθεν nunc nemo haerebit. Sic huius fab. 1070 τῶν κάτωθεν θεῶν. Philoct. 28 ἄνωθεν ἢ κάτωθεν. El. 1058. 1449. Eurip. Alc. 424 τῷ κάτωθεν ἀσπόνδῳ θεῷ. Hel. 1014 τοῖς τε νεώτεροις καὶ τοῖς ἄνωθεν πᾶσιν ἀνθρώποις. Aesch. Choeph. 833 τοῖς θ' ὑπὸ χθονὸς φίλοις τοῖς τ' ἄνωθεν. Demosth. c. Aristocr. p. 629 ὁ κάτωθεν νόμος. Adde Eur. Heracl. 141 νόμοισι τοῖς ἐκείθεν. Aesch. Suppl. 390 δεῖ τοί σε φεύγειν κατὰ

νόμους τοὺς οἰκοθεν. Cfr. Lo-beck. ad Phryn. p. 128.

V. 520. In Antigona Euripidis (fr. 176) Creon docetur haec: θάνατος γὰρ ἀνθρώποισι νεικέων τέλος ἔχει· μαθεῖν δὲ πᾶσιν ἔστιν εὐμαρές· τίς γὰρ πετραῖον ἀκόπελον οὐτάζων δορεὶ ὀδύνας δώσει; κτε.

V. 521. Valeken. ad Eur. Phoen. 397 comparat hunc versum cum Eur. Iph. A. 406 ME. δεῖξίς δὲ ποῦ μοι πατρός ἐκ ταύτου γεγῶς; ΑΓ. συνσωφρονεῖν, ἀλλ' οὐχὶ συννοσεῖν ἔφην. De ἔφην cum infin. iuncto vide Krueg. I § 55, 3, 3.

V. 524. πρὸ πυλῶν ἦδ' 'Ισμ.] 'Pro foribus adest Ismene', adducta Creontis iussu, coll. v. 491.

V. 525. δάκρυ' εἰβομένην] Creonem Triclinius. Libri δάκρυα λευβομένα. Cum εἰβεσθαι ab usu tragicorum sit alienum, fortasse praefendum quod post Wexium Bergkii posuit δάκρυον λευβομένη, sicut scholiasta φιλάδελφα interpretatur φιλαδέλφως. De locutione φιλάδελφα δακρύνουσα vide Krueg. I § 46, 5, 4.

V. 526. νεφέλη δ' ὄφρῶν ὑπερ] Cfr. Hor. Ep. I 18, 94 deme supercilio nubem.

V. 526 sq. Schol.: αἵματόεν ζέθος αἰσγύνει· τὸ ἐπὶ τῷ προσώπῳ ἐρῶθημα. Ἀλληγορικῶς δὲ εἶπε τὴν νεφέλην ὡς γὰρ ἢ νεφέλη στρυγγὴν καὶ οὐμχλάδην τὴν ἡμέραν ποιεῖ, οὕτω καὶ ταύτην διάδηλον φησι γίνεσθαι ταῖς ὄφρῶσι συμφοράζουσαν, καὶ τὸ

ῥέθος αἰσχύνει,
τέγγουσ' εὐῶπα παρειάν.

KP. σὺ δ', ἢ κατ' οἶκους ὡς ἐχιδν' ὑφαιμένη
λήθουσά μ' ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάνθανον
τρέφων δὴν ἅτα κάπαναστάσεις θρόνων,
φῆρ' εἰπέ δή μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου
φῆσεις μετασχεῖν, ἢ ἕξομαι τὸ μὴ εἰδέναι;

ΙΣΜΗΝΗ.

δέδρακα τοῦργον, εἴπερ ἦδ' ὁμοροθεῖ,
καὶ ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.

AN. ἀλλ' οὐκ ἔασει τοῦτό γ' ἢ δίκη σ', ἐπεὶ
οὐτ' ἠθέλησας οὐτ' ἐγὼ κοινωσάμην.

IS. ἀλλ' ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνουμαι
ξυμπλοῦν ἐμαντὴν τοῦ πάθους ποιουμένη.

πρόσωπον στυγρὸν καὶ κατηφέ-
στερον πεποιηκνίαν. Dicitur ai-
ματώεις vultus propter ruborem
nimium, quo suffusus est, ortum
ex pudore et fletu. Talem vultum
iam supra v. 492 Creon verbo λυσ-
σῶσαν indicavit.

V. 527. ῥέθος] 'Vultum'. Ad-
scribunt Eur. Herc. 1205 ῥέθος
ἀελίω δειξόν. Moschi IV 2 τὸ
πρὶν δέ τοι οὐκ ἔτ' ἔρυσθος
σῶζετ' ἐπὶ δεθέσει. Apollon.
Rhod. II 68, ubi schol.: ῥέθος
ἅπαν μέλος, ἐνταῦθα δὲ τὸ πρόσω-
πον. Eustathius ad II. π p. 1090
ἰστέον, ὅτι δεθεα οἱ μὲν ἄλλοι
τὰ μέλη φασίν, Αἰολεῖς δὲ μόνοι
κατὰ τοὺς καλαιούς τὸ πρόσω-
πον ῥέθος καλοῦσιν.

V. 528. τέγγουσ' εὐῶπα παρ.]
Perapte a poeta dictam esse nu-
bem frontis irrigare genas sponte
apparet. De locutione εὐῶψ πα-
ρεια vide ad O. R. 189. De toto
loco confer Aeschyl. Prom. 144 sq.
φοβερά δ' ἐμοῖσιν ὄσσοις οὐμίχλα
προσῆξε πλήρης δακρύων.

V. 529. Schol.: ὡς ἐχιδν' ἢ
γὰρ ἐχιδνα λάθρα καθεζομένη
τῶν ἀνθρώπων ἐκπίνει τὸ αἷμα.
De ὑφαιμένη ('subrepens') cfr. O.
R. 387. De sententia compara
Soph. El. 784 ἦδε γὰρ μείζων
βλάβη ξύννοικος ἢ μοι, τοῦμόν
ἐκπίνουσ' αἰεὶ ψυχῆς ἄκρατον
αἷμα.

V. 530. λήθουσά μ' ἐξέπινες]
Pro ἐλάνθανές μ' ἐκπίνουσα.
Cfr. Matth. § 552 not. — De stru-
ctura ἢ — ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάν-
θανον etc. vide eundem § 472, 3.
Krueg. I § 59, 2, 6 (et § 60, 6).

V. 531. δὴν ἅτα] Sic O. C. 532.
Explicatur nomen ἅτα verbo ἐπα-
ναστάσεις. De numero duali et
plurali commutato vide nostr. Cur.
epigraph. p. 17.

V. 533. Schol.: ἢ ἕξομαί ἢ
ἀπαρνή εἰδέναι ἐνόμοτος;

V. 534. Schol.: ὁμοροθεῖ ὁμο-
φανεῖ. Verba εἴπερ ἦδ' ὁμορο-
θεῖ mussitat Ismena non ignara
moris et mentis sororis.

V. 535. καὶ ξυμμετίσχω — τῆς
αἰτίας] Genetivus non pendet a
proximo verbo, sed a remotiore
ξυμμετίσχω. Eodem modo locu-
tus poeta est O. C. 1330 ὅς μ'
ἐξέωσε κάπεσὺλῃσεν πάτρας. Alia
exempla collegit Lobeck. ad Ai.
p. 294 sq., Matth. § 428; 2. Schae-
fer. Appar. crit. in Demosth. T. V
p. 246. Φέρω post ξυμμετίσχω
i. q. συμφέρω. Cfr. O. R. 347
ξυμφνεύσα τοῦργον εἰργάσθαι
δ', Demosth. II § 9 καὶ συμπο-
νεῖν καὶ φέρειν τὰς συμφοράς.

V. 536. ἀλλ' οὐκ ἔασει τοῦτό
γ' etc.] Τοῦτο, i. e. τὸ ξυμμετί-
σχεῖν τῆς αἰτίας.

V. 539. Schol.: ξυμπλοῦν κοι-
ωνόν. Conferunt editores Eurip.

AN. ὦν τοῦργον, Ἰδης χοὶ κάτω ξυνίστορες' 540
λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.

IS. μήτοι, κασιγνήτη, μ' ἀτιμάσης τὸ μὴ οὐ
θανεῖν τε σὺν σοὶ τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι. 545

AN. μὴ μοι θάνης σὺ κοινά, μηδ' ἂ μὴ θίγεις
ποιοῦ σέαντής. ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ. 545

IS. καὶ τίς βίος μοι σοῦ λελειμμένη φίλος;

AN. Κρέοντ' ἐρώτα. τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών.

IS. τί ταῦτ' ἀνιᾶς μ' οὐδὲν ὠφελουμένη; 550

AN. ἀλγοῦσα μὲν δῆτ', εἰ γέλωτ' ἐν σοὶ γελῶ.

IS. τί δῆτ' ἂν ἀλλὰ νῦν σ' ἐτ' ὠφελοῖμ' ἐγώ; 550

Iph. T. 599 ὁ ναυστολῶν γὰρ εἰμ'
ἐγὼ τὰς συμφοράς, οὗτος δὲ
συμπλεῖ τῶν ἐμῶν μόχθων χά-
ριν et Ai. 1328 sq. ἔξεστιν οὐκ
εἰπόντι τάληθῆ φίλω σοὶ μηδὲν
ἦσσαν ἢ πάρος ξυνηρετμεῖν, Eur.
Herc. 1223 χάριν δὲ γηράσκου-
σαν ἐχθαίρω φίλων καὶ τῶν κα-
λῶν μὲν ὅστις ἀπολαύειν θέλει,
συμπλεῖν δὲ τοῖς φίλοισι δυστυ-
χοῦσιν οὐ.

V. 540 sq. Opponuntur inter se
τὸ ἔργον et λόγοις. — Οὐ στέρ-
γω, 'aspornor'. Cfr. Eur. Med. 88
εἰ τοῦσδε γ' ἐννῆς εἴνευ' οὐ
στέργει πατήρ.

V. 542. μήτοι — μ' ἀτιμά-
σης etc.] De μὲ pronominis positu
confer Herm. ad Vig. p. 893 et
Matth. ad Eur. Hec. 62; de arti-
culo infinitivo praeposito vide
Matth. § 534 n. 2. Krueg. I § 67,
12, 6.

V. 543. Schol.: ἀγνίσαι ἀντι
τοῦ τιμῆσαι. Cfr. 1081. Eur. Or.
40. Iacobs. ad Anthol. Palat. XV 6.

V. 544. μὴ μοι — σὺ κοινά]
Cfr. Ai. 577 τὰ δ' ἄλλα τεύχη
κοῖν' ἐμοὶ τεθάψεται et O. C.
1752 χάρις ἢ χθονία ξύν' ἀπό-
κείται.

Ibid. α μὴ θίγεις] De hac con-
structione verbi θιγγάνειν cfr.
Krueg. II § 47, 12, 2.

V. 545. ἀρκέσω θνήσκουσ'
ἐγώ] 'Sufficiet me mori.' Vide
Krueg. I § 56, 8, 1.

V. 546. Recte suspectat Nauckius
additum φίλος, quod sententiam
debilitat. Scribi non potest: καὶ
τίς βίος μοι σοῦ λελειμμένη,

φίλος; Nauckius coniecit σοῦ γ'
ἄτερ λελειμμένη; Cum post λε-
λειμμένη facile μόνη intercederit,
scripsisse videtur poeta: καὶ τίς
βίος μοι σοῦ λελειμμένη μόνη;
Cfr. Eur. Med. 52 πῶς σοῦ μόνη
Μήδεια λείπεσθαι θέλει et in-
fra v. 566.

V. 547. Schol.: τοῦδε γὰρ σὺ
κηδεμών ἢ τοῦ βίου, ἐπεὶ φι-
λοζωοῦσα οὐ συνέπραξας ἢ τοῦ
Κρέοντος, ἐπεὶ μὴ παρέβης αὐ-
τοῦ τὰ ψηφίσματα. Sponte ap-
paret posteriorem tantum probari
interpretationem posse. Hoc igitur
Antigona dicit: 'tu ut Creonti pro-
spexisti, ita ille tibi prospiciet'.
De cuius dicti acerbitate statim Is-
mena conqueritur.

V. 548. τί ταῦτ' ἀνιᾶς μ' etc.]
De duplici accusativo ex ἀνιᾶν
apto vide ad O. R. 264 sq. Tum
οὐδὲν ὠφελουμένη valet: 'nihil
inde lucri auferens'. Sic Philoet.
1383.

V. 549. ἀλγοῦσα — γελῶ] Do-
lere se de Ismena dicit, etiamsi
eam irrigeat; quod fecit verbis:
Κρέοντ' ἐρώτα τοῦδε γὰρ σὺ
κηδεμών. Tum ἐν σοὶ γελῶν γέ-
λωτα poetice dictum pro ἐγγελᾶν
σοὶ. Elegantem coniecturam ex
scholio εἰ γελῶ, φησιν, ἐπὶ σοὶ,
ἀλγοῦσα γελῶ Heimssoethius eli-
cuit: ἀλγοῦσα μὲν δῆτ', εἰ γελῶ
πὶ σοὶ, γελῶ.

V. 550. ἀλλὰ νῦν] Iungendae
hae particulae sunt, ut El. 411.
Cfr. Hermannus ad Vig. p. 811.
Elmsleius ad Eurip. Heracl. 565.
Dicit autem hoc Ismena: 'si ante

- AN. σῶσον σεαυτήν. οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.
 IΣ. οἶμοι τάλαινα, κάμπλακω τοῦ σοῦ μόρου;
 AN. σὺ μὲν γὰρ εἴλον ζῆν, ἐγὼ δὲ κατθανεῖν. 555
 IΣ. ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις.
 AN. καλῶς σὺ μὲν σοί, τοῖς δ' ἐγὼ δόκουν φρο-
 νεῖν 555
 IΣ. καὶ μὴν ἴση νῶν ἐστὶν ἡ ἕξαμαρτία.
 AN. θάρσει. σὺ μὲν ζῆς, ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι
 τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν. 560
 KP. τὸ παιδὲ φημι τῷδε τὴν μὲν ἀοτίως
 ἄνδρην πεφάνθαι, τὴν δ' ἀφ' οἷ τὰ πρῶτ' ἔφν. 560
 IΣ. οὐ γὰρ ποτ', ὄναξ, οὐδ' ὄς ἀν' βλάβῃ, μένει
 νῶν τοῖς κακῶς πράσσουσιν, ἀλλ' ἐξίσταται.

in sepeliendo fratre tibi adiutrix non fui, at certe nunc quomodo adiuvere te possim, dic quaeso'.

V. 552. κάμπλακω — μόρου] Recte, puto, Hermannus explicat: 'etiam mortis tuae societate priver'. Minus commode Neuius *καὶ* eo modo usurpatum hic censet, quo 'et' nonnunquam a Latinis usurpatum esse Matthiaeus ad M. Tulli orat. Pompei XIV 42 monet. [Videtur sensum recte reddidisse Boeckhius verbis: 'weh mir! und theilen soll ich nicht dein Todesloos?']

V. 554. ἀλλ' οὐκ — λόγοις] Intellege: ζῆν εἰλόμην. Sensus ergo hic est: 'sed non malui servare vitam, quin enuntiarem, quibus rationibus ducerer'; i. e. 'sed tu non ignoras, cur noluerim tecum legem violare?'. Cfr. v. 58 sqq. De ἐπὶ praepositione vide Eur. Ion 228 ἐπὶ δ' ἀσφάκτοις μηλοῖσι δόμων μὴ πάριτ' εἰς μυχόν, Herc. 708 ὕβριν δ' ὑβρίζεις ἐπὶ θανοῦσι τοῖς ἐμοῖς cum Pflugkii adnotatione, Matth. § 586 γ.

V. 555. καλῶς σὺ μὲν σοί Mar-tinus restituit secundum scholia-stae interpretationem: σεαυτῆ καλῶς ἐδόκει φρονεῖν. La μὲν γοῦν ἰν μέντοι mutatum a pr. m.; vulgatur ex A μὲν τοῖς, in qua lectione τοῖς ad significationem pronominis τούτοις accedere putant, ut sit τοῖς σοῖς λόγοις pro

ablativo instrumenti. Antigona dicit: 'tu sequebare tuum iudicium, ego aliorum (scilicet inferorum)'. De particulis μὲν et δὲ non suo loco positis cfr. v. 1100 sq., 1297 sq.

V. 557 sq. Schol.: ἡ δ' ἐμὴ — τέθνηκεν οἷον προσηκῆν τὸ ζῆν, βοηθῆσαι βουλομένη τῷ ἀδελφῷ. Mirum est a quoquam probari hanc interpretationem potuisse. Nemo non perspexisset sensum huius loci, si scripsisset poeta: ὥστε τοῖς ζῶσι μηκέτ' ὠφελεῖν, 'ita ut vivis nihil iam utilis sim'. Idem autem significavit iis verbis, quae posuit. Nam mortuis necessario incipit utilis esse qui vivis esse desiderit. — Exempla verbi ὠφελεῖν cum dativo iuncti attulit plura Krueg. II § 46, 8, 2.

V. 559. τὸ παιδὲ] Vide ad O. C. 1676. De locutione τὸ παιδὲ — τὴν μὲν monitum ad v. 21 sq.

V. 561 sq. οὐ γὰρ ποτ' — ἐξίσταται] Scholiasta hos versus male sic interpretatur, quasi corrigi Ismene perversitatem mentis infortunio dicat. Hoc illa dicit, etiam qui ante recta mente usi sint, rebus adversis perturbatos prava consilia sequi. HERM. Huic sententiae obloquitur Creon Euripideus fr. 165 ἀκουσον· οὐ γὰρ οἱ κακῶς πεπραγότες σὺν ταῖς τύχαισι τοὺς λόγους ἀπόλεσαν.

- KP. σοὶ γοῦν, ὄθ' εἴλον ζῆν κακοῖς πράσσειν κακά. 565
 IΣ. τί γὰρ μόνη μοι τῆσδ' ἄτερο βιώσιμον;
 KP. ἀλλ' ἤδε μέντοι μὴ λέγ'· οὐ γὰρ ἔστ' ἔτι. 565
 IΣ. ἀλλὰ κτενεῖς νυμφεῖα τοῦ σεαυτοῦ τέκνου;
 KP. ἀρώσιμοι γὰρ γατέρων εἰδὼν γύαι.
 IΣ. οὐχ ὥς γ' ἐκείνῳ τῆδέ τ' ἦν ἡρμοσμένα. 570
 KP. κακὰς ἐγὼ γυναικάς νύεσι στυγῶ.
 AN. ὦ φίλταθ' Ἀἴμων, ὥς σ' ἀτιμάζει πατήρ. 570
 KP. ἄγαν γε λυπεῖς καὶ σὺ καὶ τὸ σὸν λέγος.
 XO. ἡ γὰρ στερήσεις τῆσδε τὸν σεαυτοῦ γόνον;
 KP. Αἰδῆς ὁ παύσων τούσδε τοὺς γάμους ἔφν. 575
 XO. δεδογμέν', ὡς ἔοικε, τήρδε κατθανεῖν.
 KP. καὶ σοὶ γε κάμοι. μὴ τριβὰς ἔτ', ἀλλά νιν 575

V. 563. ζῆν κακοῖς] Gl. σὺν τῇ ἀδελφῇ. De plurali vide ad v. 10. Invidioso Creon ea quibus Ismena usa est κακῶς πράσσειν, inverit in κακά πράσσειν.

V. 565. ἀλλ' ἤδε μέντοι μὴ λέγ'] De ἤδε vide Matth. § 280 et Seidl. ad Eur. El. 657.

V. 566. Schol.: νυμφεῖα· ἀντὶ τοῦ τὴν νύμφην. Cfr. O. R. 85 ἀναξ, ἐμὸν κῆδευμα et vide Porson. ad Eur. Or. 1051.

V. 567. ἀρώσιμοι — γύαι] Confer O. R. 1210 et 1256 sq. cum notis nostris. Schol.: ἀρώσιμοι· παιδοποιήσιμοι, εὐγεωργητοί, Ceterum advertite, quantopere se Creon hoc dicto omnis humanitatis amorisque expertem esse ostendat.

V. 568. οὐχ ὥς γ' — ἡρμοσμένα] Hoc dicit Ismena: 'sed non exstant qui ita secum coniuncti sint, ut Haemon et Antigona'. Vide Matth. § 297 not. 2. Krueg. I § 52, 3, 4. De plurali participii confer 576 δεδογμένα.

V. 569. κακὰς — στυγῶ] De dativo confert Neuius Hom. II. η 21 Τρώεσσι δὲ βούλετο νύκην. § 204 σὺ δὲ σφίσι βούλεο νύκην.

V. 570. Cum Boeckhio et Suer-vernio ex plurium codd. auctoritate hunc versum Antigonaē tribui, vulgo Ismenae tributum.

V. 571. ἄγαν γε λυπεῖς etc.] *Nimis tu molesta mihi es cum

nuptiis tuis? Cfr. Ai. 589 ἄγαν γε λυπεῖς. Similiter supra ἀναρῶς λέγεις v. 316 dictum. Denique de καὶ σὺ καὶ etc. cfr. Ai. 1147 καὶ σὲ καὶ τὸ σὸν λάβρον στόμα, ut alia plurima eiusdem generis omittam.

V. 572. In vitis libris choro assignavi cum Boeckhio hunc versum, male vulgo Ismenae assignatum, a qua diei non potuit post ea, quae iam v. 566 posuit.

V. 573. Pro ἔφν in optimo libro est ἐμοί, quod forsitan reduci debeat, nisi neque ἐμοί neque ἔφν scripsisse poeta putandus est, sed aliud quid intercidit. Meinekius κρηεῖ, Nauckius μόνος, alii alia coniecerunt.

V. 574. Item hunc versum cum Boeckhio choro tribui, ut est in cod. Aug. Vulgo Ismenae tribuitur. De plurali δεδογμένα vide Krueg. II § 44, 3, 9, de omisso ἐστὶν eundem I § 56, 3, 5 et O. C. 1431 οὕτως ἄρ', ὦ παῖ, ταῦτά σοι δεδογμένα;

V. 575. καὶ σοὶ γε κάμοι] Hoc dicit: 'ut tibi quidem videtur a me decretum esse, ita a me decretum est'. Variat vim verbi δοκεῖν ut supra v. 323 atque dicit acerbe ut iratus et moram iniq̄ue ferens.

Ibid. μὴ τριβὰς ἔτ'] I. e. μὴ τριβάζετε ἔτι, μηκέτι τριβὰς ποιεῖσθε. Adscripserunt editores Aristophan. Acharn. 345 μὴ μοι πρόφασιν. Vesp. 1179 μὴ μοι γε

κομίζετ' εἰσω, ὁμῶδες· ἐκδέτας δὲ χοῆ
 γυναικας εἶναι τάσδε μῆδ' ἀνεμμένας.
 φεύγουσι γάρ τοι χοί θρασείς, ὅταν πέλας 580
 ἦδη τὸν Ἄιδην εἰσορῶσι τοῦ βίου.

(στροφὴ α')

XO. Εὐδαίμονες οἴσι κακῶν ἄγευστος αἰών. 580
 οἷς γὰρ ἂν σεισθῆ θεόθεν δόμος, ἅτας
 οὐδὲν ἑλλείπει γενεῆς ἐπὶ πλήθος ἔργον 585

οἶδμα δυσπνόοις ὅταν

μύθους. Ex Latinis scriptoribus Cic. de Fin. II 6 *tum ille finem, inquit, interrogandi, si videtur.* ibid. IV extr.: *scrupulum, inquam, abeunt, sed videbimus.* Vide Bergler. ad Aristoph. I c., Schaefer. ad L. Bos. p. 636, Heindorf. et Stallbaum. ad Platon. Protag. p. 318 b. Krueg. I § 62, 3, 5.

V. 576 sq. ἐκδέτας δὲ χοῆ post M. Seyffertum, qui εὐ δετας δὲ χοῆ scripsit, invenit R. Engelmannus. La ἐκ δὲ τάσδε χοῆ, ceteri libri ἐκ δὲ τούδε χοῆ, scilicet ex correctione. Sic omnes turbae emendantium consulescunt. Verbum ἐκδέτος adfertur ex Anth. IX 97, 4. Cfr. Eur. Andr. 556 χέρας βρόχοισιν ἐκδήσαντες. De terminatione vide Krueg. II § 22, 3, 2 et supra ad v. 134. — De ἀνεμμένας cfr. El. 516 ἀνεμμένη μὲν, ὡς ἔοικας, αὐ στρέφει.

V. 578 sq. ὅταν πέλας — τοῦ βίου] Genetivum τοῦ βίου ex nomine πέλας aptum esse apparet. His dictis abducuntur Antigena et Ismena, remanente Creonte.

V. 580—619. Chorus cum imminere iam mortem Antigonae vidisset, de misera totius Labdacidarum gentis sorte recordatus, si qui semel mala experti sint divinitus immissa, eorum omnes posteros a dis agitari calamitatibus queritur. Ita et ceteros omnes, qui absumpti sint, Labdacidas a stirpe vexatos malis esse, et extremam iam gentis illius subolem deo volente misere perdi. Hanc antiquam de calamitate in universam progeniem ingruente opinionem refert

poeta non ad invidiam deorum, sed ad libidinem incontinentiamque hominum, quam Iovis optimi maximi numen compescat atque ita castiget, ut sua quisque immodica cupiditate occaecatus ibi bonas res quaerat ubi malas sit inventurus atque imprudens ipse sibi creet perniciem.

V. 580. εὐδαίμονες — αἰών] 'Felices, qui nihil unquam mali experti sunt.' Sequentium sensus est: 'nam quibus semel aliquid mali a dis immissum erit', etc. De sententia conferatur Eur. El. extr.: χαιρέτε· χαιρέιν δ' ὅστις δύναιται καὶ ξυντηχία μὴ τινι κάμνει θνητῶν, εὐδαίμονα πράσσει. De locutione κακῶν ἄγευστος vide Platon. de Rep. p. 576 ἐλευθερίας δὲ καὶ φιλίας ἀληθοῦς τυραννικὴ φύσις αἰετὶ ἄγευστος.

V. 581 sq. ἅτας οὐδὲν ἑλλείπει] Neuius adscripsit Aristid. de societ. p. 502 οὐδὲν ἀλοχύνῃς ἑλλείπει. Simul cum ἑλλείπει participium coniunctum est ut Demosth. 18 § 92 οὐκ ἑλλείψει εὐχαριστῶν.

V. 582. γενεῆς ἐπὶ πλήθος] Proprie 'usque ad expletam gentem', i. e. usque ad extremam gentis subolem. Similiter Philoct. 722 πλήθει πολλῶν μνηῶν, expletis multis mensibus.

V. 583—588. ὁμοῖον — ἀκταί] Sensus hic est: 'similiter atque fluctus, cum vehementibus ventis Thraciis, qui mari incubuerunt, excitatum eum tenebrae marinae percurrerint, evolvit ex fundo nigras arenas et turbulentas, ut li-

Θρηῆσαισιν ἔρεβος ὑφαλον ἐπιδράμη πνοαῖς, 588
 κυλίνδει βυσσοῦθεν κελαινὰν 590
 θίνα καὶ δυσάνεμον, φτεγίη
 στόνω βρέμουσι δ' ἀντιπλήγες ἀκταί.

(ἀντιστροφὴ α')

ἀρχαία τὰ Λαβδακιδῶν οἰκῶν ὁρῶμαι
 πῆματα φθιμένων ἐπὶ πημασι πίπτοντ', 590 595
 οὐδ' ἀπάλλάσσει γενεῶν γένος, ἀλλ' ἐρείπει
 θεῶν τις, οὐδ' ἔχει λύσιν.
 νῦν γὰρ ἐσχάτας ὑπερ

tora fragoribus resonent'. Tertium comparationis hoc est: si qua gens malis divinitus immissis vexari coeperit, eius omnis posteritas exercetur calamitatibus, quemadmodum, cum mare procellis agitata erit, imus eius fundus perturbatur. ἔρεβος ὑφαλον subiectum esse verbi ἐπιδράμη, et ex notione verbi, quae explicatur Homericis κακὴ ἐπιδέδρομεν ἀχλύς, cognoscitur et ex loco Homericō, qui Sophocli obversatus esse videtur, H 63 οἷη δὲ Ζεφύροιο ἔχευατο πόντον ἐπι φριξὸρνημένοιο νέον, μελάνει δὲ τε πόντος ὑπ' αὐτῆς. Verba ὁμοῖον ὡστε eodem modo Eur. Or. 697 usurpata sunt. Nomen δυσάνεμον recte explicat scholiasta: τὴν ὑπὸ ἀνέμων ταραχθεῖσαν. Similiter supra 358 δύσομβρα dictum est. Cfr. Hesych. δυσήνεμον· δυστάραχον. τὸ κακὸς ἀνέμους ἔχον. De δὲ particulae positum vide Elmsl. ad Eur. Bacch. 165.

V. 589 sq. ἀρχαία — πίπτοντ'] Verba parum plana et perspicua interpretantur hunc in modum: 'a principio Labdacidarum gentis mala mortuorum malis successisse video' i. e. quot ex Labdacidarum gente adhuc occiderunt, eos omnes video miseros fuisse, ita ut mala malis exciperentur. At corruptam esse memoriam librorum, ipsa ratio antistrophica satis prodit. Pro οἰκῶν iambus requiritur: conicio κλύων ('si res Labdacidarum antiquitus audio'). Pro φθιμένων spondeum desideras, ita ut quod ab Hermanno scriptum est φθι-

τῶν metrum non expleat. Dindorfius πῆματ' ἀλλ' ἄλλοις ἐπὶ πῆμασι coniecit, quod numeris sententiaeque satisfacit, memoriae librorum non item. Bergkio aliisque πῆματ' ἰφθίμων in mentem venit.

V. 591. οὐδ' — γένος] Neque liberat miseris familiam familia, i. e., ut recte Brunckius explicat, nec parentum aetas miserias exhaurit, ut iis progenies libera sit. Tum apte verbo ἐρείπει usus est, gentem Labdacidarum cum arbore comparans, quae a deo deiciatur.

V. 592. οὐδ' — λύσιν] Hermanno cum aliis subiectum τὰ πῆματα videtur, mihi nomen γενεῶν, quod modo positum suppleendumque etiam ad ἐρείπει est. Valet autem λύσιν ἔχει sc. πηματῶν idem atque λύεται πηματῶν.

V. 593—597. νῦν γὰρ — Ἐρινύς] 'Nunc enim extrema super radice quae dispersa fuit lux in Oedipi domo, eam rursus cruenta inferorum deorum demetit falx, orationisque amentia et animi furor.' Et ita fere scholiasta: νῦν γὰρ ὅπερ ἐτέτατο φάος καὶ σωτηρία ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ Οἰδίποδος ἐσχάτης ὑπερ δίκης, ἀντὶ τοῦ ὅπερ ἐβλαστέν ἀνω τῆς δίκης, θάνατος καταλαμβάνει. Comparat poeta gentem Labdacidarum cum arbore deiecta, cuius una relicta radix sit, ex qua nova arbor efflorescere possit. Radice illa significat Antigonom, ex qua laeta fuerit spes fore, ut cum Haemone, cui desponsata erat, nuptias coniuncta novum genus renasce-

δίξας ὃ τέτατο φάος ἐν Οἰδίπου δόμοις, 600
κατ' αὐτὴν νῦν φοινία θεῶν τῶν 595
νεοτέρων αἰῶν κοπίς,
λογου τ' ἄνοια καὶ φρενῶν Ἑρινύς. 288

(στροφὴ β').

τεάν, Ζεῦ, δύνασιν τίς ἀνδρῶν ὑπερβασία κα-
τάσχοι; 605
τὰν οὐθ' ὕπνος αἰρεῖ ποθ' ὃ παντογῆρος, 600

retur. Etiam extremam illam radicem extirpari iam a deo propter dementiae Antigoniae ait.

V. 593 sq. ἐσχάτας ὑπὲρ δίξας] Perapte sic Sophocles ut poeta dixit. Minus venuste minusve significanter ἐσχάτας ἐν δίξας dixisset. Recte Schol.: ἄνω τῆς δίξας. V. 595 sq. κατ' αὐτὴν — αἰῶν] Quod linguae leges videntur postulare, ut νῦν ad φάος referatur, tamen fieri nequit, cum φάος non possit καταμάσθαι dici. Itaque iungendum cum nomine δίξας: in qua re propterea nihil offensionis est, quod verba ἐσχάτας — δόμοις hoc sensu dicta sunt: 'quae una relicta radix salutem afferre in familia Oedipi, i. e. spem afferre novae propaginis videbatur'. Nomen φάος ut latinum 'lux' de salute dici potum. De locutione δίξαν καταμῶν cfr. Ai. 1178 γένους ἀπαντος δίξαν ἐξημημέρος et Valck. Diatr. p. 225, de imesi κατ' αἰῶν cfr. O. C. 1689 κατὰ με φοινίος Αἰδᾶς ἔλοι et supra ad v. 425 sq.

V. 596. κοπίς] Gladius dis inferis ποιητικῇ tribuitur ἀδεία, ut Iovi μάκελλα Aesch. Ag. 526. Arist. Av. 1240 et χαλινός Aesch. Prom. 672, Marti μάστιξ Aesch. Ag. 642, Veneri flagellum Horat. Od. III 26, 11. ERF. Adde Aesch. Ag. 1535 Δίχη δ' ἐπ' ἄλλο πρᾶγμα θηγάνει βλάβης πρὸς ἄλλαις θηγάναις μάχαιραν, Cho. 647 Αἶσα φασγανουρογός.

V. 598 sqq. τεάν, Ζεῦ, δύνασιν etc.] Num Sophocles formam τεός, quam aliquot locis Aeschylus habet, usurpaverit, dubium est quia optativus κατάσχοι requirit particulam ἄν. Ex eis locis, quos

collegit Krueg. II § 54, 3, 8, unus huic loco convenit, Aesch. Cho. 595 ἀλλ' ὑπέροτλον ἀνδρὸς φρόνημα τίς λέγοι; Scatet autem haec strophā vitiiis, antistropha ferme libera est. Atque etiam rationi antistrophicae consulimus coniectura σὺν ἄν, Ζεῦ κτέ. Nexus sententiarum quem supra indicavimus ostenditur verbo ὑπερβασία quod ad λόγον τ' ἄνοιαν καὶ φρενῶν Ἑρινύν spectat.

V. 600 sqq. τὰν — μῆνες] Quae potentissima numina sunt, Somnus et Tempus, quibus nihil non succumbat, iis negat unquam Iovis vinci potentiam. De somno quod posuit, Homerum videtur secutus, qui Il. § 242 sqq. scripsit: τὴν δ' ἀπαμβόμενος προσεφώνεεν ἦθνος Ἴππος Ἥρη, πρόσβα θεά, θυγάτερ μεγάλοιο Κρόνοιο, ἄλλον μὲν κεν ἔγωγε θεῶν αἰεγενετῶν θεῖα κατεννήσαιμι, καὶ ἄν ποταμοῖο θέεθρα Ὠκεανοῦ, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται. Ζητὸς δ' οὐκ ἄν ἔγωγε Κρονίονος ἄσπον ἰκοίμην, οὐδὲ κατεννήσαιμ', ὅτε μὴ αὐτὸς γε κελεοῖ. Idem summam potentiam Somni agnoscit Il. ω 5 οὐδέ μιν ὕπνος ἦρει πανδαμάτω. Od. ι 373 καὶ δὲ μιν ὕπνος ἦρει πανδαμάτω. Neque dubium videtur, quin id ipsum, quod πανδαμάτωρ valet, Sophocles addito adiectivo significare voluerit. Quo tamen sensu cum accipi παντογῆρος non possit, hoc quidem a librariis profectum, a Sophocle autem eiusmodi quid scriptum esse censendum erit, quale coniecit Emperius παντοδμάτωρ vel Bambergerus παντοθήρας vel Schneidewinus πάντ'

οὔτ' ἀκάματοι θεῶν
μῆνες· ἀγῆρας δὲ χρόνον δυνά-
στας κατέχεις Ὀλύμπου μαρμαρόεσσαν αἰ-
γλαν. 610

τό τ' ἔπειτα καὶ τὸ μέλλον 605
καὶ τὸ πρὶν ἐπαρκέσει
νόμος ὅδ', οὐδὲν ἔρπει
θνατῶν βιότη πάμπολις ἐκτὸς ἄτας.

(ἀντιστροφὴ β').

ἃ γὰρ δὴ πολύπλαγκτος ἐλπίς πολλοῖς μὲν ὄνα-
σις ἀνδρῶν, 610 615

ἀγρεύτας vel G. Wolfius πανταγρεύς. Sophoclem scripsisse πάντ' ἀγρῶν idque propter illud quod sequitur ἀγῆρας in παντογῆρος corruptum esse, etiam corruptela proximi versus demonstratur. Ibi responsionis causa Hermannus οὔτε θεῶν ἀκάματοι, Dindorfius οὔτ' ἀκοιοι θεῶν νῦν, alii alia coniecerunt, nihil quod habeat speciem probabilitatis. Si scribimus τὰν οὐθ' ὕπνος αἰρεῖ ποθ' ὃ πάντ' ἀγρῶν οὔτ' ἀκάματοι, tum recipit ἀκάματοι eum locum quem numeri requirunt. Restat θεῶν. De locutione θεῶν μῆνες conferunt Homer. B 134 ἐννέα δὲ βεβάσαι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί. At ineptum, Iovis menses Iovem non conterere dici. Accedit quod ratio antistrophica defectum syllabae prodit. Itaque aut recipiendum est quod Donaldsonus invenit θεόντες aut θεῶν reliquias esse putandum alicuius verbi quod 'conterunt' vel simile quid significet (velut φθίνουσιν sensu transitivo ut El. 1414), ut non ex αἰρεῖ subaudiendum sit αἰροῦσιν minus aptum de tempore quam de somno. De Temporis potentia cfr. O. C. 669 ὃ παγκρατῆς χρόνος. Ai. 646, 714. De τὰν pro ἄν posito cfr. Krueg. II § 15, 1, 8.

V. 601 sq. Schol.: οὔτ' — μῆνες· ἀντὶ τοῦ ἢ τοῦ χρόνον περιόδου. 'Indefessi' menses dicuntur propter continuum cursum. Similiter ἐτη dicta sunt πολύπλαγκτα Aiac. v. 1186.

V. 602. La ἀγῆροι in ἀγῆρος

correctum; ἀγῆροι habent alii libri atque legit scholiasta et Poll. II 14. Sententiae unum convenit ἀγῆρας. Cfr. O. C. 607 μόνοις οὐ γίγνεται θεοῖσι γῆρας.

V. 603 sq. Ὀλύμπου — αἰγλαν] Imitatus est Homericum ἀγλήεντα Ὀλύμπου. Cfr. Il. α 532, v 243. Od. v 103.

V. 605—608. τό τ' ἔπειτα — ἐκτὸς ἄτας] Locus corruptus. Ex antecedentibus et sequentibus verbis colligas hanc fere sententiam positam hic a poeta fuisse: 'semper valet lex, nihil immodicum et libidinosum absque calamitate mortalibus accidere'. Ἐπαρκέσει interpretantur eodem sensu quo διαρκέσει, 'sustinebit, valebit'. Koechlyus coniecit ἐπικρατεῖ. Pro πάμπολις Heathius invenit πάμπολύ γ' sensui illud quidem accommodatum, sed propter „particulam Heathianam“ addubitandum. Hermannus praeterea ἔρπειν scripsit.

V. 605. Schol.: τό τ' ἔπειτα — τὸ ἐσόμενον καὶ μετ' ἐκεῖνο μέλλον καὶ πάλιν ἐσόμενον. Τινες δὲ τὸ ἔπειτα ἰδίως ἐπὶ ἐνεστώτος λελέχθαι φασὶν ἀντὶ τοῦ νῦν. Hermannus: „τὸ ἔπειτα, 'dehinc', aliquam continet praesentis temporis notationem, a quo proximum est cum eoque cohaeret.“ Conferunt Eur. Iph. T. 1265 τὰ τε πρῶτα τὰ τ' ἔπειθ' ὅς' ἐμελλε τυχεῖν, et Cic. de Fin. I 20 sed etiam spe eriguntur consequentis ac posterius temporis. Tum καὶ τὸ πρὶν valet 'ut olim'.

V. 610 sq. ἃ γὰρ δὴ etc.] Ex-

πολλοῖς δ' ἀπάτα κουφορόων ἐρώτων
 εἰδοῦσι δ' οὐδὲν ἔρπει,
 πρὶν πρὶ θερμοῦ πόδα τις προσάυ- 620
 ση. σοφία γὰρ ἐκ του κλεινὸν ἔπος πέφανται, 615
 τὸ κακὸν δοκεῖν ποτ' ἐσθλὸν
 τῷδ' ἔμμεν, ὅτῳ φρένας
 θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν
 πρᾶσσει δ' ὀλιγοστὸν χρόνον ἐκτὸς ἄτας. 625

Ὅδε μὴν Αἴμων, παίδων τῶν σῶν 620

plicat, quo modo libido calamitatem non effugiat, hanc reddens rationem: 'nam multivaga spes, etsi multis hominibus utilitati est, multis levis animi cupiditatibus deceptis est fraudi, ita ut non ante deceptos se sentiant quam in summum discrimen adducti fuerint'. Facile autem apparet perapte hic sententiam illam elatam esse; omnes enim qui ex gente Labdacidarum adhuc misere perierant, spe illa excitati fore, ut recte praeclareque facerent, in perniciem ruerant, Laius, Oedipus, Eteocles, Polynices.

V. 611. Schol.: κουφορόων ἐρώτων ἀντὶ τοῦ τῶν κούφων ἐπιθυμιῶν, ἐν αἷς πολλοὶ ἠπάτηνται, ἔτετρα προσδοκῆσαντες ἑτέρων ἀποβάντων. Verbis κουφ. ἐρ. significantur 'leves animi cupiditates' atque causa fraudis indicatur. Nam levibus animi cupiditatibus fit, ut spes fiat fraus pro utilitate. Itaque κουφ. ἐρώτων gen. subiectivus est, non obiectivus.

V. 612. εἰδοῦσι δ' οὐδὲν] 'Nihil sentienti'. Subiectum verbi ἔρπει est ἡ ἐλπὶς ἀπάτη γενομένη. Cfr. Aesch. Eum. 377 πίπτων δ' οὐκ οἶδεν τὸδ' ὑπ' ἀφροῦνι λύμα' τοῖον ἐπὶ κλέφας ἀνδρὶ μύσος πεπόταται.

V. 614. Schol.: προσάυση· προσάρη, πρὶν τοῖς δεινοῖς ἐπικύρησιν καὶ εἰς αὐτὸν ἐμπέση τὸν κίνδυνον. Repetendum προσάειν ab αὐεῖν quod est Hom. s 490 ut ἐναεῖν, καταεῖν, ut quod B. Arnoldus coniecit προσκαεῖν,

ipso προσάυση datum sit. Similiter ἐν πρὶ βέβηκας Musgravius adnotavit teste Suida de iis dici, qui in magno discrimine versentur. De verbo προσάυω vide Loebbeck. ad Ai. p. 358 ed. sec. De πρὶν cum coniunctivo sine particula ἄν coniuncto vide Krueg. I § 54, 17, 3.

V. 614 sq. σοφία — πέφανται] De locutione πέφανται ἔπος cfr. Trach. 1 λόγος μὲν ἐστ' ἀρχαῖος ἀνθρώπων φανείσ. O. R. 525 τοῦπος δ' ἐφάνθη.

V. 616 sqq. Schol.: σοφία — ἔπος· μετὰ σοφίας γὰρ ὑπὸ τινος αἰοῖδιμον καὶ κλεινὸν ἔπος πέφανται, τὸ ὅταν δ' ὁ δαίμων ἀνδρὶ πορσῆνη κακὰ, τὸν νοῦν ἐβλαψε πρῶτον ὃ βουλευέται. Confert Erfurditius fragment. Aeschyli (151 N.) θεὸς μὲν αἰτίαν φνεί βροτοῖς, ὅταν κακῶσαι δῶμα παμπήδην θέλη apud Platon. de Rep. p. 380 et iambos a Lyeurgō c. Leocratem § 92 p. 198 R. excitatos (Adesp. 240 N.) ὅταν γὰρ ὀργὴ δαιμόνων βλάβη τινὰ, τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον ἐξαφαιρεῖται φρενῶν τὸν νοῦν τὸν ἐσθλόν, εἰς δὲ τὴν χεῖρα τρέπει γνώμην, ἐν' εἰδῆ μηδὲν ἂν ἀμεγτανεῖ. Homericos locos, in quibus mente occaecati a deo dicuntur qui aliquid mali susceperint, adscripsit hos Neuius: II. § 234. i 277. ρ 469. σ 311. τ 86 sqq. 137 coll. [Ruhnck. ad Vellei. II 57 p. 265. 266], Wyttenb. ad Plut. de aud. poetis p. 17 B. et Fr. Jacobs. Demosthen. Staatsreden ed. sec. p. 394 sq. not. 26.

νέατον γέννημ'· ἄρ' ἀχνύμενος
 τάλιδος ἦκει μόρον Ἀντιγόνης,
 ἀπάτας λεχέων ὑπεραλγῶν; 630

KP. τάχ' εἰσόμεσθα μάντεων ὑπέροτρον. 635
 ὃ παῖ, τελείαν ψῆφον ἄρα μὴ κλύων
 τῆς μελλονύμφου πατρὶ λυσοαῖνων πάροι;
 ἦ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταχῆ δρωῖντες φίλοι;
 ΑΙΜΩΝ.

πάτερο, σὸς εἰμι, καὶ σὺ μοι γνώμας ἔχων 635

V. 218. De locutione θεὸς ἄγει cfr. O. C. 252 οὐ γὰρ ἰδοῖς ἂν ἀθρῶν βροτόν, ὅστις ἂν, εἰ θεὸς ἄγοι, ἐφρηγεῖν δύναίτο, 997 τοιαῦτα μέντοι καυτὸς εἰσέβην κακὰ, θεῶν ἀγόντων, Herod. VII 8.

V. 619. Schol.: ὀλιγοστὸν ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ὀλίγον. Bergkiius scripsit ὀλιγιστον. Locutio πρᾶσσει ἐκτὸς ἄτας similis illis est ἐν, κακῶς πράττειν. Cfr. Monk. ad Eur. Alc. 615.

V. 622. Ante τάλιδος addunt libri τῆς μελλογάμου νόμφης. Νόμφης omissionem apud Poll. III 45 deleverunt editores. Triclinium totum hoc τῆς μελλογάμου νόμφης recte abieciisse comprobavit Dindorfius. Videntur verba τῆς μελλογάμου νόμφης interpretationis causa adscripta non ad τάλιδος, sed ad τῆς μελλονύμφου v. 627 initio pertinuisse.

V. 623. Schol.: τάλιδος· τάλις λέγεται παρ' Αἰολεῶσιν ἢ ὀνομασθεῖσά τιμι νόμφη. Callimachus (Fr. CCX)· ἀντίνα τὴν τάλιν παιδί σὺν ἀμφιθαλεῖ. Photius p. 567, 17 τάλιδος· τῆς μελλογάμου. οὕτως Σοφοκλῆς. Hesychius: τάλις· ἡ μελλογάμος παρθένος καὶ κατονομασμένη τινί· οἱ δὲ γυναῖκα γαμετήν. οἱ δὲ νόμφην. De accusativo μόρον ex ἀχνύμενος apto cfr. Matth. § 414, 12. Krueg. I § 46, 10 et § 48, 8, 1.

V. 624. ἀπάτας — ὑπεραλγῶν] Recte scholiasta: ὑπὲρ τῆς τῶν λεχέων ἀποτυχίας ἀχθόμενος. Ita Eur. Hipp. 260 ὡς κατὰ τῆσδ' ὑπεραλγῶ. Alc. 883 μῖα γὰρ ψυχῆ, τῆς ὑπεραλγεῖν ἀχθος μέτριον. Alibi enim ὑπεραλγεῖν est

'nimis dolere', ut Eur. Med. 118. Heracl. 620, quod ὑπεραχθεσθαι dicit Sophocles El. 177, ibidem ὑπεραλγῆ γόλον eo significatu addens. HERM. Adde huius fab. 82 ὑπερδέδοικά σου. Ai. 1310 τοῦδ' ὑπερονομεῖω. 1346 τοῦδ' ὑπερμαχεῖς. O. R. 264 sq. τοῦμοῦ πατρὸς ὑπερμαχοῦμαι.

V. 625. Schol.: τάχ' εἰσόμεσθα· ὁ λόγος παρομιανῶς, ὁπότε μὴ στοχασμῶ χρώμεθα, ἀλλ' αὐτοπτα τῶν πραγμάτων γινόμεθα προγιγνώσκει μὲν γὰρ καὶ ὁ μάντις, ἀλλὰ στοχασμῶ χρηταί. τάχα οὖν ἀκριβῶς γνώσομαι ταῦτα παρὰ τοῦ παιδὸς πονθανόμενος. Neuius confert Rhes. 952 ἦδη τὰδ' οὐδὲν μάντεως ἔδει φράσαι. Blomf. gloss. Aesch. Pers. 229.

V. 626. Schol.: τελείαν ψῆφον· τελείαν, τὴν ἦδη τετελεσμένην· τοῦτο δὲ φησὶν ὡς μὴ μεταβουλευσόμενος. Wexius adscripsit Aesch. Suppl. 739 ἐπεὶ τελεία ψῆφος Ἀργείων, τέκνα, θάρσει, μαχοῦνται περὶ σέθεν. Genetivus aptus est ex substantivo ψῆφον. Vide ad v. 11. — De ἄρα μὴ particulis vide Krueg. I § 69, 9.

V. 628. ἦ σοὶ μὲν — φίλοι] De omisso ἔμμεν cfr. Krueg. I § 62, 1, 5. Πανταχῆ δρωῖντες i. q. ὡς ἂν δρωῖν πανταχῆ. Cfr. Ai. 1369 ὡς ἂν ποιήσης πανταχῆ χρηστός γ' ἔσει.

V. 629 sq. καὶ σὺ μοι etc.] Recte Brunckius: 'tuque rectis praeditus consiliis me regis, quibus equidem obsequar'. Quibus verbis hoc dicit Haemon: 'ac rectis consiliis tuis, si quibus me regis, equidem obsequar'. Non

χρηστάς ἀπορροίς, αἷς ἔγωγ' ἐφέβομαι. 630

ἔμοι γὰρ οὐδείς ἀξιόβεται γάμος

μείζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου.

ΚΡ. οὕτω γὰρ, ὦ παῖ, χρὴ διὰ στέργων ἔχειν,

γνώμης πατρῷας πάντ' ὀπισθεν ἐστάναι. 640

τούτου γὰρ εἴνεκ' ἄνδρες εὐχοντα γονὰς

κατηκόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχειν,

ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνονται κακοῖς,

καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἴσου πατρί.

ὅστις δ' ἀνωφέλητα φιλύει τέκνα,

τί τόνδ' ἂν εἰποῖς ἄλλο πλὴν αὐτῷ πόρους

φῖσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων;

μή νῦν ποτ', ὦ παῖ, τὰς φρένας γ' ὑφ' ἡδονῆς

enim omnibus omnino in rebus consiliisve patri se oboediturum dicit.

V. 631 sq. Schol.: οὐδείς μοι προκριθήσεται γάμος τῆς σῆς ἀρχῆς, καλῶς σοῦ ἄρχοντος, πατρυχοῦ δὲ μετὰ παρατηρήσεως. Hoc dicit: 'mihī enim nullum conubium plaris erit quod consequar quam si tu recte (me) gubernas'. Id est: a te recte gubernari mihi pluris est quam quodvis conubium. De genetivo participii e comparativo apto vide 701 sq., de locutione καλῶς ἡγεῖσθαι Eur. Iph. A. 928 sq. καὶ τοῖς Ἀτρεΐδαις, ἦν μὲν ἡγῶνται καλῶς, πεισόμεθ', ὅταν δὲ μὴ καλῶς, οὐ πείσομαι. — De infinitivo φέρεσθαι vide ad v. 437. De ἀξιόβεται, quod Musgravius restituit pro ἀξίως ἔσται, cfr. ad v. 93.

V. 633. οὕτω γὰρ] De γὰρ particula vide ad Philoct. 756. Hic collaudat Creon filium et huius laudis causam addit quasi dicat: Καλῶς οὕτω γὰρ κτέ. Schol.: διὰ στέργων ἔχειν ἀντι τοῦ ἐνθουμείσθαι. Cfr. Matth. § 580, 5.

V. 634. Schol.: γνώμης — ὀπισθεν οἶον τῆς πατρῷας γνώμης πάντα εἶναι δευτέρα οἶον χρὴ τὴν πατρῷαν πράττοντα γνώμην περὶ τῶν ἄλλων οὐδένα λόγον ἔχειν ἀσφαλῶς δὲ προσέθηκε τὸ πάντα, μὴ ἄρα ἐκ τοῦ παιδὸς ὑπαντηθῆ, ὅτι πλὴν τῶν χρησίμων.

V. 637. τὸν ἐχθρὸν ἀνταμ. κακοῖς] De locutione conferunt Thucyd. I 42 ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι. Soph. O. C. 873 φρονούσ', ὅτι ἔργοις πεπονθῶς ὁμήασιν σ' ἀνύμοι. De sententia cfr. Hom. I 495 ἄλλα σὲ παῖδα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεύ, ποιεύμην ἵνα μοί ποτ' ἀεικέα λοιοῖον ἀμύνης.

V. 638. ἐξ ἴσου πατρί] i. e. 'aeque ac pater', non 'aeque ac patrem' ut 516. Cfr. O. R. 1019 καὶ πῶς ὁ φύσας ἐξ ἴσου τῷ μηθενί; (i. e. ἐξέφυσέ σε ἐξ ἴσου τῷ μὴ φύσαντί σε). Dicit Creon, filium amicitias et inimicitias cum patre communicare dehere.

V. 640. Schol.: πόρους γρ. πέδας, ἐν ᾗ ἐμπόδιον, δεσμούς, κώλυμα τοῦ πράττειν ἢ βούλεται. Hanc lectionem πέδας apparet a sciolo inventam esse ut infra v. 699 I. στῆλης. Cfr. O. C. 460 τῆδε τῇ πόλει μέγαν σωτήρ' ἀρεῖσθε, τοῖς δ' ἔμοις ἐχθροῖς πόρους. De sententia compara Hom. Γ 51 γυναῖκα . . δυομενεῖσιν μὲν χάσμα, κατηφείην δὲ σοι αὐτῷ, Hes. O. D. 699 μὴ γείτοσι χάσματα γήμης, Aesch. Pers. 1034 λυπρά, χάσματα δ' ἐχθροῖς.

V. 642. ὑφ' ἡδονῆς] 'Prae voluptate' sive 'propter voluptatem'. Vide ad v. 221 sq. De locutione τὰς φρένας ἐμβάλλειν, 'mentem abicere', sive 'mentem sibi excuti

V. 642. ὑφ' ἡδονῆς] 'Prae voluptate' sive 'propter voluptatem'. Vide ad v. 221 sq. De locutione τὰς φρένας ἐμβάλλειν, 'mentem abicere', sive 'mentem sibi excuti

γυναικὸς εἶνεκ' ἐκβάλλης, εἰδὼς ὅτι

ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίνεται, 650

γυνὴ κακὴ ξύνεννος ἐν δόμοις. τί γὰρ

γένοιτ' ἂν ἔλκος μείζον ἢ φίλος κακός;

ἀλλὰ πτύσας ὡσεὶ τε δυομενῆ μέδης

τὴν παῖδ' ἐν Αἰδου τήνδε νυμφεύειν τινί.

ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἶλον ἐμφανῶς ἐγὼ

πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μότῃν,

ψευδῆ γ' ἐμειντὸν οὐ καταστήσω πόλει,

ἀλλὰ κτενῶ. πρὸς ταῦτ' ἐφηνεῖται Δία

ξύναιμον· εἰ γὰρ δὴ τὰ γ' ἐγγενῆ φύσει

ἄκοσμά θρέψω, κάρτα τοὺς ἔξω γένους.

ἐν τοῖς γὰρ οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνῆρ

χρηστός, φανείται κἂν πόλει δίκαιος ὢν.

ὅστις δ' ὑπερβὰς ἢ νόμους βιάζεται,

pati', vide ad O. C. 631, ubi similia adlata sunt. Particula γ', quam Triclinius intulit, cum plane inutilis sit, Hermannus τὰς φρένας πρὸς ἡδονῆς, Meinekius τὰς φρένας σὺ γ' ἡδονῆς coniecit. Dindorfius nunc scribit ὦ παῖ, φρένας ὑφ' ἡδονῆς δαμείς, olim σὰς ὑφ' ἡδονῆς φρένας, alii alia, omnia incerta. Ipse prius tentabam τῶν φρενῶν . . ἐκπέσης, nunc mihi exordio orationis maxime commendari videntur haec: τὰσδ' ὑφ' ἡδονῆς φρένας (i. e. 'istam quam collaudo mentem?').

V. 644. Schol.: παραγκάλισμα· φίλημα, στέργηθρον, κοινώνημα, παρακοίμημα, περιπλοκή. De τούτῳ vide Krueg. I § 57, 10, 3.

V. 646. ἔλκος] 'Dolor', ut Aesch. Ag. 640 πόλει μὲν ἔλκος ἐν τῷ δήμιον τυχεῖν. Hesychius: ἔλκη, λύπαι. ERF.

V. 647. Schol.: πτύσας· καταπύσας, ἐν οὐδενί λόγῳ θένενος, καταφρονήσας. De ὡσεὶ τε, verbo non adiuncto, confert Neuius Hom. II. λ 474. π 192. τ 366. ψ 598. Od. ξ 254. ρ 111. Pindar. Pyth. I 44. IV 112.

V. 648. νυμφεύειν τινί] Νυμφεύειν τινί quanquam vulgo significat 'uxorem dare alicui', tamen cum alibi tum hic et infra 816 Ἀχέροντι νυμφεύσω valet 'uxo-

rem dari alicui', sive 'nubere alicui'.

V. 650. ἀπιστήσασαν] Vide ad v. 219.

V. 651. ψευδῆ γ' ἐμ. etc.] Similiter Xen. An. VII 7, 24 τὸ δὲ μέγιστον (sc. ἐδόκει μοι εἶναι σοι) μηδαμῶς ἀπιστον σαντὸν καταστήσαι ὅ τι λέγοις.

V. 652. πρὸς ταῦτ' etc.] Verba πρὸς ταῦτ' — ξύναιμον hoc sensu dicta: 'nihil curans, quod cognata mihi est'.

V. 652 sq. Δία ξύναιμον] Idem dicitur ὁμογενίος. Vide ad O. C. 1333 θεῶν ὁμογενίον.

V. 653 sq. εἰ γὰρ — γένους] Scholiasta: ἀπὸ κοινοῦ τὸ θρέψω. — θρέψω ἀντι τοῦ ἔξω. — ἐγγενῆ· συγγενῆ. Designificatu nominis ἄκοσμα vide ad 724, de verbi τρέφειν usu ad 884.

V. 653—656. εἰ γὰρ — δίκαιος ὢν] His verbis Creon explicat, cur Antigoniae, quamvis cognatae sibi, non debeat parcere, hanc adferens causam, quod, si suorum delicta inulta relinquat, multo minus sibi in alienos animadvertere liceat, cum is denique, qui severus etiam in suos sit, laudem iustitiae a civibus consequatur.

V. 657 sqq. ὅστις δ' etc.] Inde ab hoc loco incipit ostendere Creon, cur eiusmodi delictum, quod com-

ἢ τοῦπιτύσσειν τοῖς κρατύνουσιν νοεῖ, ^{καὶ κεν}
 οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἑμοῦ τυχεῖν. 665
 ἀλλ' ὄν πόλις στήσειε, τοῦδε χορὴ κλύειν 660
 καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία,
 καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοῖην ἐγὼ
 καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν,
 δορός τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον 670
 μένειν δίκαιον ἀγαθὸν παραστάτην. 665
 ἄναρχίας δὲ μείζον οὐκ ἔστιν κακόν.
 αὕτη πόλις τ' ὄλλυσιν, ἥδ' ἀναστάτους
 οἴκους τίθησιν, ἥδε συμμάχον δορός

misisse Antigonam constabat, inultum relinqui non debeat. Dicit enim hoc: 'non decet autem quemquam aut leges violare aut imperare regnantibus velle (i. e. convenit autem severum me esse in eos, qui aut leges violare aut imperare regnantibus velint), sed quem civitas regem fecerit, eius imperium aequum et iniquum ferendum est. Atque ita qui iussis aliorum obtemperare didicerit, domi militiaeque et civis bonus et magistratus erit?'

V. 657. Schol.: ὑπερβίαις λέπει τὸ δίκαιον. Nihil omissum, sed ὑπερβαίνειν hic, ut saepe apud Homerum, valet 'insolentem esse'. Sic supra 605 ὑπερβασία est 'insolentia'.

V. 658. κρατύνουσιν νοεῖ ex Dindorfii coniectura scripsi, postulante quodammodo codice La, qui a prima manu habet κρατ... οὔσιν νοεῖ. Vulgo κρατοῦσιν ἐννοεῖ. De articulo infinitivo praeposito vide Krueg. II § 50, 6, 6.

V. 660. Schol.: στήσειε καταστήσειεν ἄρχοντα. De optativo vide Krueg. I § 54, 14, 4. Tum post κλύειν vulgo comma positum, quod delevi, cum accusativus σμικρὰ etc. ex ipso verbo κλύειν aptus sit. Vide ad 64.

V. 661. Schol.: τὰ ἐναντία τῷ δίκαιῳ δηλονότι. Recte Brunckius: τάναντία notat καὶ μεγάλα καὶ ἄδικα. Idem confert Senec. Med. 195 aequum atque iniquum regis imperium feras. Schol. ad Aesch.

Eum. 78 adfert sententiam: δοῦλε, δεσποτῶν ἄκουε καὶ δίκαια κἀδικα.

V. 662. Schol.: τοῦτον τὸν τῷ βασιλεῖ πειθόμενον.

V. 662 sq. θαρσοῖην ἂν — ἄρχειν] De structura verbi θαρσοῖην cfr. Phil. 597 οὕτως γὰρ πλέον τὸ θάρσος εἶχε θατερόν δράσειν τὰδε. Pro futuro ἄρξειν — θελήσειν hic positum est ἄρχειν (ἂν) — θέλειν ἂν.

V. 664. Schol.: δορός ἀντι τοῦ τῆς μάχης.

V. 667. αὕτη πόλις τ'] Exorsus est orationem, ut si deinde dicturus esset: καὶ ἀναστάτους οἴκους τίθησι, quod mutans pro καὶ posuit ἥδε. Eadem figura supra v. 296 τοῦτο καὶ πόλις πορθεῖ, τὸδ' ἄνδρα ἐξανίστησιν δάμων, pro καὶ ἄνδρα. HERM.

V. 668 sq. ἥδε — καταρρήγνυσι] Ut ἔλκος ῥῆξαι valet 'vulnus rumpendo facere', ita τροπὰς καταρῥῆξαι significat 'fugam rumpendo (sc. ordines) effecere'. Eodem modo 'rumpi' a poetis Latinis usurpatur, veluti a Verg. Aen. VIII 391 tonitru cum rupta corusco ignea rima micans percurrit lumine nimbo, ubi rima rupta est rima rumpendo facta. Cfr. etiam Liv. II 50 rupere viam. Hoc ergo poeta dicit: 'exercitum, si qui edicto ducis non oboediat, in fugam conici'. Συμμάχον pro συμμάχη — sic enim in La exstat — scripsit Reiskius.

τροπὰς καταρρήγνυσι τῶν δ' ὀρθομένων ^{εἰς τὸν νόμον} 675
 σφῆζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία. 670
 οὕτως ἀμνντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
 κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἤσσητέα.
 κρεῖσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἀνδρὸς ἐμπεσεῖν
 κοῦκ ἂν γυναικῶν ἤσσοιεν καλοῖμεθ' ἂν. 680
 ΧΟ. ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμεθα, 675
 λέγειν φρονοῦντας ὧν λέγεις δοκεῖς περὶ.
 ΑΙ. πάτερ, θεοὶ φύουσι ἀνθρώποις φρένας

V. 669 sq. τῶν δ' — πειθαρχία] 'Eorum autem, qui erecti stant nec in fugam proripiuntur, plurimi servantur; atque hoc ut fiat, ut stent ac serventur, facit oboedientia duci praestita.' Itaque verbis ἥδε — πειθαρχία hoc dicit: 'immodestia militum facit, ut terga dent in pugna et pereant; modestia, ut stent ac serventur'. Priore in membro omisit poeta addere quod cum per se notum tum ex posteriore apparebat, cum exitio coniunctam fugam esse. Apte scholiasta adscripsit Hom. Il. ε 531 αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλεονες σοοὶ ἢ πέφανται. Erfurdus Aesch. Spt. c. 224 πειθαρχία γὰρ ἐστὶ τῆς εὐπραξίας μήτηρ. Adde Xenoph. Cyr. III 3, 45 μωρός δὲ καὶ εἰ τις ζῆν βουλούμενος φέγειν ἐπιχειροῖη, εἰδὼς ὅτι οἱ μὲν νικῶντες σώζονται, οἱ δὲ φεγόντες ἀποθνήσκουσι μᾶλλον τῶν μενόντων.

V. 671. οὕτως etc.] Οὕτως valet 'quae cum ita sint', ut 465 οὕτως ἔμοιγες etc. Tum scholiasta τοῖς κοσμουμένοις interpretatur τοῖς ἄρχουσι, coll. Hom. α 16 κοσμητορε λαῶν. At non potuit κοσμεῖσθαι activo sensu a Sophocle usurpari. Rectius Erfurdus cum Musgravio aliisque τοῖς κοσμ. genus neutrum esse putarunt, explicantes: 'iis, quae decreta et edicta sunt'. Accuratius interpretaberis 'eis quae disciplinae gratia constituuntur'. Itaque satis bene Brunckius ita haec vertit: 'sic operam dare oportet, ut servetur ordo et disciplina'. De ἀμννεῖν verbisque eiusdem notionis ita usurpatis conferunt Eur. Orest. 523

ἀμννῶ τῷ νόμῳ. Thucyd. I 150 δίκαιῳ τοῖς κοινῇ δόξασι βοηθεῖν, et alia exempla. — De numero plurali ἀμνντέα et versu sq. ἤσσητέα vide Krueg. I § 44, 4, 2.

V. 672. κοῦτοι — ἤσσητέα] Adscripsit Erfurdus Aristoph. Lys. 450 οὐ γυναικῶν οὐδέποτε' ἐσθ' ἤττητέα ἡμῖν. De structura cfr. Krueg. I § 56, 18, 4.

V. 675. Schol.: εἰ μὴ τῆς φρονήσεως ὑπὸ τοῦ γήραος αεσυλήμεθα, λέγειν φρονοῦντας δοκεῖς περὶ ὧν λέγεις. Ὁ δὲ λόγος πάντων προσβυτικῶς καὶ αἰδημόως εἰρηται. Proprie εἰ μὴ — κεκλέμεθα valet: 'nisi aetate, in qua sumus, i. e. senectute, decepti sumus'. Schaeferus confert 1218 ἢ θεοῖσι κλέπτουμαι. De notione τοῦ χρόνου vide 729 huius fab. et ad Philoct. 306.

V. 677—686. πάτερ — τὰδε] Tanta cum moderatione Haemon ad oppugnandam patris sententiam aggredi tantaque cum reverentia animi sensa expromere incipit, ut hoc orationis eius initium lectori non attentissimo aliquanto obscurius videri possit. Equidem sensum nexumque hunc puto esse: 'Mens, ut deorum donum idque summum, commune est hominum, non praecipuum commodum regum (cfr. v. 707 sqq.). Itaque licet neque sim ita intellegens neque esse cupiam, ut ea quae tu dicis non recte se habere ostendere possim, tamen fortasse etiam alius hominis sententia recte se habeat. Atque meum est tui commodi causa speculari, quidquid alii de te dicant aut faciant aut in te reprehendant, cum coram te quae sentiunt libere di-

πάντων ὅσ' ἐστὶ κτημάτων ὑπέρτατον.]
 ἐγὼ δ' ὅπως σὺ μὴ λέγεις ὀρθῶς τάδε, 685
 οὔτ' ἂν δυναίμην μῆτ' ἐπιστάμην λέγειν· 680
 λέγοιτο μεντᾶν χιτέρω καλῶς ἔχον.
 σοῦ δ' οὖν πέφυκα πάντα προσκοπεῖν, ὅσα
 λέγει τις ἢ πράσσει τις ἢ ψέγειν ἔχει.
 τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν ἀνδρὶ δημότη 690
 λόγοις τοιούτοις οἷς σὺ μὴ τέρψει κλύων· 685
 ἔμοι δ' ἀκούειν ἔσθ' ὑπὸ σκότον τάδε,
 τὴν παῖδα ταύτην οἷ' ὀδύρεται πόλις,
 πασῶν γυναικῶν ὡς ἀναξιώτατη 695
 κάκιστ' ἀπ' ἔργων εὐκλεεστάτων φθίνει,
 ἥτις τὸν αὐτῆς ἀντάδελφον ἐν φοναῖς 690

cere non audeant. Hinc mihi quidem licet audire quantopere civitas Antigona deplorat'.

V. 677 sq. πάτερ — ὑπέρτατον] Cfr. 1050 sq. et 1348 et Aesch. Ag. 927 καὶ τὸ μὴ κακῶς φρονεῖν θεοῦ μέγιστον δῶρον et Platon. de Legg. L. I. p. 631 C δὲ δὴ πρῶτον ἀν τῶν θείων ἡγεμονοῦν ἐστὶν ἀγαθῶν, ἢ φρόνησις.

V. 679. ὅπως — λέγεις] Vide de hoc ὅπως particulae usu Krueg. I § 69, 46, 1.

V. 680. οὔτ' ἂν δυν. μῆτ' ἐπ.] De οὔτ' ἂν et μῆτε coniunctis vide v. 500.

V. 681. λέγοιτο scripsi. Libri γένοιτο. Tum Hermannus pro χιτέρω scripsit χιτέρας. Pronomen ἔτερος non ἐγώ, sed σὺ pronomini oppositum est. Quamquam enim in verbis ἐγὼ δ' ὅπως — λέγειν duo sunt, quibus aliquid opponi debuisse videatur, alterum hoc: 'ego non possum iudicare, verane sint quae iudicas de Antigona', alterum hoc: 'tuane vera sit sententia, quam habes de Antigona, non possum ego iudicare', tamen facile apparet inutile fuisse, ad prius aliquid praeterea respondere, cum sic responsum sit ad posterius: 'dicatur tamen etiam ab alio quod bene se habeat', i. e. tamen fortasse etiam alius sententia, tuae contraria, bene se habeat. De omissis τι vide Matth. § 487, 7.

V. 682. σοῦ δ' οὖν — προσκο-

πεῖν] De locutione σοῦ προσκοπεῖν, i. e. σκοπεῖν πρὸ σοῦ, vide ad v. 630, de προσκοπεῖν σοῦ πάντα ad Philoctet. 15.

V. 684 sq. τὸ γὰρ σὸν — τοιούτοις] Id est: σὲ γὰρ φοβεῖται ἀνὴρ δημότης λόγοις τοιούτοις. Dativi λόγοις τοιούτοις eadem ratio esse videtur quae dativi ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς supra v. 391. Cogitatio enim verborum quae regem moleste laturum sentiant hominibus de plebe metum incitit, ita ut ea verba omittant. Itaque non opus est cum Dindorfio ante hunc versum lacunam statuere, quam Herwerdenus supplet his: κούδεις ποτ' ἀστῶν ἐμφανῶς χηῖται, πάτερ, λόγοις τοιούτοις κτέ. Particula μὴ poni debebat et quia verba οἷς . . κλύων ut infra v. 697 ex cogitatione aliorum sumpta sunt et ob eam rationem quam explicat Krueg. I § 67, 4, 3. Cfr. Isocr. 15 § 12 δεῖ διελεῖθαι τοσοῦτον μέρος ὅσον μὴ λυπήσει τοὺς παρόντας.

V. 686. ὑπὸ σκότον] Scholiasta: ἔμοι δὲ πάρεστιν ἀκούειν τῶν λάθρα κατὰ σοῦ λεγομένων. Ceterum recte Hermannus: quoniam quae clam dicuntur etiam audiuntur clam, ad audiendum transtulit poeta quod de dicentibus dici debebat.

V. 690. Schol.: διὰ τούτων ὑπεραπολογεῖται τῆς κόρης, ὑπερ-ενπρεπῶς τῇ πόλει περιθιεί-

πεπιτῶτ' ἄθαρτον μῆθ' ὑπ' ὀμηστῶν κυνῶν
 εἶας' ὀλέσθαι μῆθ' ὑπ' οἰωνῶν τινος·
 οὐχ ἦδε χρυσοῦς ἀξία τιμῆς λαχεῖν;
 τοιάδ' ἐρεμνῆ σιγ' ἐπέρχεται φάτις. 700
 ἔμοι δὲ σοῦ πράσσοτος εὐτυχῶς, πάτερ, 695
 οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμώτερον.
 τί γὰρ πατρός θάλλοντος εὐκλείας τέκνοις
 ἄγαλμα μείζον ἢ τί πρὸς παίδων πατρὶ;
 μὴ νυν ἐν ἡθροῖ μόνον ἐν σαντῷ φόρει, 705
 ὡς φῆς σὺ, κούδεν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν. 700
 ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
 ἢ γλώσσαν, ἢν οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν,
 οὗτοι διαπτυχθέντες ὄφθησαν κενοί.
 ἀλλ' ἄνδρα, κεῖ τις ἢ σοφός, τὸ μανθάνειν 710
 πόλλ' αἰσχρόν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν. 705

τὸν λόγον. De ἐν φοναῖς πεπιτῶτα cfr. Aesch. Ag. 447 ἐν φοναῖς καλῶς πεσόντα et ad Phil. 60.

V. 691. ὀμηστῶν κυνῶν] In La kynῶν adscriptum γρ. λυκῶν. Supra 257 canes cum feris consociantur, et 206 cum avibus, ut apud Aesch. Spt. c. T. 1014. 1020, ubi 1035 Antigona: τοῦτον δὲ σάρκας οὐδὲ κοιλογάστορες λύκοι σπάσσονται. Canes ὀμησταὶ ab Homero Il. χ 67 dicti. HERM.

V. 693. Schol.: τιμῆς γρ. στηλῆς. Genetivus aptus est ex verbo λαχεῖν. Vide quae ad Philoct. 62 sq. adnotavi.

V. 694. Schol.: ἐρεμνῆ σκοτεινῆ, λαθραία σου. Ad verbum ἐπέρχεται supple μοί.

V. 695. σοῦ πράσσοτος εὐτυχῶς] De genetivo participii cfr. 697 et 632.

V. 697 sq. εὐκλείας — ἄγαλμα] Dictum hoc est ut εὐκλείας στέφανος Ai. 465. Eur. Suppl. 315 πόλει παρὸν σοι στέφανον εὐκλείας λαβεῖν. Antiop. fr. 219. ERF.

V. 698. Schol. min.: ἢ τί πρὸς παίδων πατρὶ, ἦγον οὐδὲ ὁ πατὴρ μείζονα ἄλλην χάριν παρὰ τῶν παίδων δέχεται, ἢ εὐτυχοῦντας τούτους ὀρών.

V. 699. μὴ νυν] Noli igitur etc. Sic supra 648 μὴ νυν ποτ' etc.

Vide, quos Wexius conferri iubet, Blomf. ad Aesch. Spt. 228 et Monk. ad Eur. Alc. 1096. Adde Soph. Ai. 1129 μὴ νυν αἴμα etc. O. R. 644. 707.

V. 700. ὡς φῆς σὺ — ἔχειν] Recte Brunckius: 'ut, quod tu dicis, aliud praeterea nihil, rectum esse putes'. De ὡς particulae usu vide Matth. § 485.

V. 701 sqq. ὅστις — κενός] De sententia confer Theogn. 221 ὅστις ται δουεῖ τὸν πλησίον ἰδυεναὶ οὐδέν, ἀλλ' αὐτὸς μόνος ποιηκίλα δῆνε ἔχειν, κείνος γ' ἄφρων ἐστὶ, νόον βεβλαμμένος ἐσθλον' ἴσως γὰρ πάντες ποιηκίλ' ἐπιστάμεθα.

V. 703. Schol.: διαπτυχθέντες] ἀνακαλυφθέντες μετέβη δὲ ἀπὸ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὅστις γὰρ εἰς πληθυντικὸν τὸ οὔτοι. Cfr. Krueg. I § 58, 4, 5. Huic usui numeri pluralis convenit aoristus ὄφθησαν, qui facta temporis praeteriti comprehendit.

V. 704 sq. ἄνδρα — οὐδέν] Ordo est: οὐδὲν αἰσχρόν ἐστι τὸ ἄνδρα μανθάνειν πολλὰ etc. — Tum de εἰ cum coni. iuncto vide Krueg. I § 54, 12, 3 et de articulo infinitivo praeposito eundem II § 50, 6, 6.

V. 705. Schol.: καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν μὴ ἀνθάδη εἶναι

ὄρας παρὰ θείδοισι χειμάρροις δσα
 δένδρων ὑπέκει κλώνας ὡς ἐκθόζεται·
 τὰ δ' ἀντιτείνοντ' ἀντόπρην ἀπόλλυται.
 αὐτως δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατῆ πόδα
 τείνας ὑπέκει μηδέν, ὑπτίοις κάτω
 στρέφας τὸ λοιπὸν σέλλαδιον ναυτίλλεται.
 ἀλλ' εἶκε θυμῷ καὶ μετάστασιν δίδου.
 γνώμη γὰρ εἴ τις κάπ' ἐμοῦ νεωτέρου
 πρόσεστι, γῆμ' ἐργωγε πρὸς βεβύειν πολὺ

ἀντιτείνοντα τοῖς συμβουλευού-
 σιν. Videtur potius significare 'ni-
 mia pertinaciā ac severitate esse,
 ea severitate qua summum ius fiat
 summa iniuriā'.

V. 706. ὄρας] De asyndeto in
 hoc dicendi genere legitimo cfr.
 Eur. fr. 1039 ὄρας τὸν ἐντράπε-
 ζον ὡς ἡδὺς βίος, Aristoph. Equ.
 92 ὄρας, ὅταν πίνωσιν ἀνθρώ-
 ποι τότε πλουτοῦσι κτέ., Herod.
 VII 10.

V. 708. Schol.: ἀντόπρην·
 αὐτόρριζα.

V. 709 sq. ναὸς — μηδέν] Ordo
 est: ὅστις πόδα ναὸς ἐγκρατῆ
 τείνει, μηδέν ὑπέκων. Verba
 ἐγκρατῆ τείνειν πόδα ναὸς per
 prolepsin quandam dicta, de qua
 ad v. 25 monitum, sic ut ἐγκρατῆ
 sit ὥστε ἐγκρατῆ εἶναι, et ἐγ-
 κρατῆ τείνειν nobis reddi possit
 'straff spannen' coll. v. 474 huius
 fabulae. Similia sunt μείζον' ἐκτε-
 νῶ λόγον. Trach. 679, πλεῦνα
 ἐκτεῖναι λόγον Herod. VII 51 et
 Latinum 'longum prorogat aevum'
 Hor. Ep. ad Pis. 346. — De no-
 mine πὸς recte Seidlerus ad Iph.
 T. 1104: 'Navis πόδες erant duo
 funes, qui ab utraque inferiore veli
 parte, sive ab angulis veli, exeun-
 tes in navi puppim versus alliga-
 bantur. Schol. ad Eur. Or. 704
 λέγεται δὲ οὕτω (πὸς) σχοινίον
 τὸ κάτωθεν τοῦ ἱστίου. Clarius
 Schol. Aristoph. ad Eq. 436 πόδας
 δὲ καλοῦσιν οἱ ναῦται τοὺς παρ'
 ἐκάτερα τὰ μέρη κάλας ἐκδεδε-
 μένους τῆς ὀθόνης.' Conferen-
 dus autem cum hoc Antigoniae loco
 Eur. Or. 705 sq. καὶ ναὺς γὰρ
 ἐνταθεῖσα πρὸς βίαν ποδὶ ἐβα-

ψεν, ἔσθη δ' αὐδὺς, ἣν χαλὰ
 πόδα.

V. 710 sq. ὑπτίοις — ναυτίλ-
 λεται] Recte suspicatur Emperius
 κάτω στρέφειν simili ellipsi a
 Graecis intellecto nomine τὴν ναῦν
 dictum videri atque nostrum ver-
 bum 'umwerfen'. Sensum totius
 loci quod attinet, recte monuit
 Boeckhiius supinis transtris cursum
 continuaturum dici qui eversa navi
 undis submersum iri significetur.
 Simillima ratio est v. 310 sq. et
 Ai. 100 θανόντες ἤδη τὰμ' ἀφαι-
 ρείσθων ὄπλα.

V. 712. Locus aperte corruptus
 est. Nam εἶκειν θυμῷ non pot-
 est quidquam aliud significare
 quam 'indulgere animo'. Cfr. Hom.
 I 109 αὐτὸν δὲ σὺ μεγαλήτορι θυ-
 μῷ εἶξας ἀνδρα φέριστον ..
 ἠτίμησας. Aliquot libri exhibent
 θυμοῦ, quod nisi manum correcto-
 ris manifestaret, probari posset.
 Interpretantur: 'sed cede voluntate
 eiusque mutationem praebere', ut
 dicitur εἶκειν χάριτος, πολέμου.
 Emendando succurrit loco Dindor-
 fii coniciens ἀλλ' εἶκε καὶ θυ-
 μῷ μ. δίδου, Kayserus ἀλλ' εἶκε
 θ' ἡμῖν, Martinus ἀλλ' εἶκε μύ-
 θῳ. Facillime videtur Hermannus
 et post Hermannum M. Seyffertus
 locum sanasse, cum scripserunt:
 ἀλλ' εἶκε, θυμῷ καὶ μετάστασιν
 δίδου i. e. 'sed cede, irato ani-
 mo etiam conversionem concedens'.

V. 713. καὶ ἀπ' ἐμοῦ dicit Hae-
 mon, quia hucusque nihil nisi alio-
 rum sententias enuntiavisse vult.
 Itaque ad πρόσεστι subaudiendum
 μοί.

V. 714 sq. Schol.: πρὸς βεβύειν·
 ὑπερέχειν. De sententia adscri-

φύναι τὸν ἄνδρα παντεπιστήμης πλέον·
 εἰ δ' οὖν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτη θέπειν,
 καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.

XO. ἀναξ, σέ τ' εἰκός, εἴ τι καίριον λέγει,
 μαθεῖν, σέ τ' αὐτὸ τοῦδ'· εὖ γὰρ εἰρηται διπλῆ.

KP. οἱ τηλικοῖδε καὶ διδαξόμεσθα δὴ

φρονεῖν πρὸς ἄνδρὸς τηλικοῦδε τὴν φύσιν;

AI. μηδέν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
 οἶ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τᾶργα σκοπεῖν.

pserrunt Hesiod. Op. et D. 291 οὐ-
 τος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτὸς
 πάντα νοση, φρασσάμενος τὰ
 κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ἦν ἀμεί-
 νῳ ἔσθλος δ' αὐτὸ καὶ κείνος, ὃς
 εὖ εἰπόντι πίθηται. ὃς δὲ κε
 μήτ' αὐτὸς νοση, μήτ' ἄλλον
 ἀκούον ἐν θυμῷ βάλλεται, ὃ δ'
 αὐτ' ἀχαρήτος ἀνήρ. Addo Hero-
 dot. VII 16, ἰ ἴσον ἐκείνο, ὃ βα-
 σιλεῦ, παρ' ἐμοὶ κέκεται, φρο-
 νέειν τε εὖ καὶ τῷ λέγοντι χρη-
 στὰ ἐθέλειν κείθεσθαι. Cic. orat.
 Cluent. c. 31 sapientissimum esse
 dicunt eum, cui quod opus sit ipsi
 veniat in mentem; proxime acce-
 dere illum, qui alterius bene in-
 ventis obtemperet. Liv. XXII 29
 saepe ego audivi, milites, eum pri-
 mum esse virum, qui ipse consulat,
 quid in rem sit; secundum eum,
 qui bene monenti oboediat; qui
 nec ipsi consulere nec alteri pa-
 rere sciat, eum extremi ingenii
 esse.

V. 715. Ipse scripsi παντεπιστή-
 μης. Codices et editiones omnes
 παντ' ἐπιστήμης. Quae scriptura
 abhorret a Graecorum usu loquendi.
 Idem substantivum restituendum
 Trach. 338 scribendumque τούτων
 ἔγω γὰρ παντεπιστήμην ἐγώ.
 Similes compositiones lexica sup-
 peditant.

V. 716. εἰ δ' οὖν] scil. ἄλλῃ
 γίγνεται, quae non subaudiuntur,
 sed ipsis verbis εἰ δ' οὖν senti-
 untur. Cfr. Matth. § 617 a. b.

Ibid. φιλεῖ — θέπειν] Confert
 Musgravius Rhes. 106 οὐ γὰρ αὐ-
 τὸς πάντ' ἐπίστασθαι βροτῶν
 πέφικεν.

V. 717. καὶ — μανθάνειν] Ordo
 est: καὶ καλὸν τὸ μανθάνειν

τῶν εὖ λεγόντων. De εὖ post-
 posito vide 166. 410. 904. Ai. 1252,
 de sententia 1031 sq. τὸ μανθά-
 νειν δ' ἡδιστον εὖ λέγοντος. De
 constructione μανθάνειν τινὸς
 vide Krueg. II § 47, 10, 10.

V. 720—753. In hoc colloquio,
 quod mira arte compositum a poeta
 est, facile intelleges Haemonem
 primum satis tranquillo, Creontem
 affecto animo loqui, illum leni et
 modesta, hunc aspera et feroci ora-
 tione uti, illum argumentis, hunc
 conviciis potius contra adversa-
 rium pugnare. Ceterum advertite
 Creontem ira occupatum hic aeta-
 tem Haemonis ut supra sexum Anti-
 goniae praetextum habere ne ac-
 curatius causas eius cognoscat.

V. 720. καὶ διδαξόμεσθα] Re-
 spondet καὶ particulae in interro-
 gatione ita positae nostrum 'gar'.
 Sic v. 770 ἀμφο γὰρ αὐτῶ καὶ
 κατακτεῖναι νοεῖς; El. 385 ἢ
 ταῦτα δὴ με καὶ βεβούλενται
 ποιεῖν; De futuro medi notionē
 passiva posito vide ad v. 93.

V. 722. Schol.: μηδέν διδά-
 σκον, ὃ μὴ δίκαιόν ἐστὶ σοὶ μαν-
 θάνειν. Vide ad v. 358 sq. Tum
 de notionē voc. χρόνος monitum
 ad v. 675.

V. 723 sq. τᾶργα] 'res, causas'
 (Thatsachen). Acerbe Creon re-
 petit vocem ἔργον vim 'facinoris'
 (That) intellegens, ut hoc dicit:
 'nempe eius me iubet facinoris
 rationem habere quale est σέβειν
 τοὺς ἀνοσοῦντας'. Ad eandem
 vocem ἔργον in eis quae mox Hae-
 mon respondet οὐδ' ἂν κελ. per-
 tinet οὐδέ, quo facinori verba op-
 ponuntur.

- ΚΡ. ἔργον γὰρ ἐστὶ τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν; 730
 ΑΙ. οὐδ' ἂν κελύσαιμ' εὐσεβεῖν ἐς τοὺς κακούς. 725
 ΚΡ. οὐχ ἦδε γὰρ τοιαῦθ' ἐπέληπται νόσῳ; 730
 ΑΙ. οὐ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπολις λεώς.
 ΚΡ. πόλις γὰρ ἡμῖν ἀμὲ χρὴ τάσσειν ἐρεῖ; 730
 ΑΙ. ὄρας τόδ' ὡς εἰρηκας ὡς ἄγαν νέος; 735
 ΚΡ. ἄλλω γὰρ ἢ μοι χρὴ με τῆσδ' ἄρχειν χθονός; 730
 ΑΙ. πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ἦτις ἀνδρός ἐσθ' ἐνός.
 ΚΡ. οὐ τοῦ κρατοῦντος ἢ πόλις νομίζεται; 730
 ΑΙ. καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἄρχοις μόνος.
 ΚΡ. ὄδ', ὡς εἰκοι, τῇ γυναικὶ συμμαχεῖ. 740
 ΑΙ. εἶπερ γυνὴ σὺ σὸν γὰρ οὖν προκῆδομαι. 735
 ΚΡ. ὦ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί.
 ΑΙ. οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὄρω.
 ΚΡ. ἁμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων; 740
 ΑΙ. οὐ γὰρ σέβεις τιμὰς γε τὰς θεῶν πατῶν.
 ΚΡ. ὦ μιὰρὸν ἦθος καὶ γυναικὸς ὕστερον. 740

V. 724. Schol.: ἀκοσμοῦντας· ἀπειθοῦντας καὶ ἀνοσμία διαπραττομένους. Cfr. 660 et Philoct. 387.

V. 727. ὁμόπολις λεώς] Vide quae ad v. 7 notata sunt.

V. 728—733. πόλις γὰρ etc.] In regno etiam cives in consilium adhibendos eorumque voluntates explorandas Haemon ostendit, cum contra Creon ad regis unius arbitrium nutumque totos se fingere cives et accommodare debere contendat. Cfr. Aesch. Suppl. 368 verba regis ἐγὼ δ' ἂν οὐ κραίνουμ' ὑπόσχεσιν πάρος, ἀστοῖς δὲ πᾶσι τῶνδε κοινώσας πέρι, quibus respondet chorus: σὺ τοι πόλις, σὺ δὲ τὸ δάμιον, πρόταυς ἀνικτος ἄν.

V. 729. Cum verbis εἰρηκας ὡς ἄγαν νέος compara verbum νεανεύεσθαι.

V. 730. ἄλλω γὰρ ἢ μοι χρὴ] 'Aliusne commodo quam meo imperare me huic civitati convenit?' Cfr. Ai. 1367 τῷ γὰρ με μᾶλλον εἰκός ἢ μαντῶ ποιεῖν; Cui ita respondet Haemon, ut Creontis, regis, esse affirmet etiam aliorum commodis inservire, siquidem ea civitas esse dici non possit, in qua

sibi soli rex vivat. In ceteris χρὴ με Dobraeus scripsit. Libri habent χρὴ γε.

V. 732. οὐ τοῦ — νομίζεται] Eadem structura verbi νομίζεσθαι O. C. 38 τίς δ' ἔσθ' ὁ χῶρος; τοῦ θεῶν νομίζεται; De sententia horum versuum cfr. Phil. 386 πόλις γὰρ ἐστὶ πᾶσα τῶν ἡγουμένων, O. R. 630 κάμοι πόλιως μέτεστιν, οὐχὶ σοι μόνω.

V. 733. De sententia cfr. O. R. 55 ξὺν ἀνδράσιν κάλλιον ἢ κενῆς κρατεῖν. Eur. fr. 825 αἱ γὰρ πόλεις εἰς ἄνδρες, οὐκ ἐρημία.

V. 736. Schol.: διὰ δίκης ἰὼν· δικασάμενος, δικαιολογημένος, παραρσιάζομενος. Cfr. Matth. § 580 c. Krueg. I § 68, 22, 2.

V. 737. οὐ — ἐξαμαρτάνονθ'] I. e. ἀδικὸν ἁμαρτάναν ἁμαρτάνοντα (cfr. Philoct. 1248 sq.), idque verecundiae causa posuit Haemon pro eo, quod in mente habebat, ἀνόσιον ἁμαρτάναν ἁμαρτάνοντα, sive ὕβριν ὑβρίζοντα. Verbo δίκαια excipitur verbum δίκης ut in altercatione.

V. 739. οὐ γὰρ σέβεις .. πατῶν] i. e. οὐ σέβεις (quod hic absolute dicitur) ἀσεβῶν.

V. 740. Schol.: γυναικὸς ὕστε-

- ΑΙ. οὐτὰν ἔλοις ἦσσω γε τῶν αἰσχροῶν ἐμέ. 730
 ΚΡ. ὁ γοῦν λόγος σοι πᾶς ὑπὲρ κείνης ὄδε.
 ΑΙ. καὶ σοῦ γε κάμου καὶ θεῶν τῶν νεωτέρων.
 ΚΡ. ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὡς ἐτι ζῶσαν γαμεῖς. 750
 ΑΙ. ἦδ' οὖν θανεῖται καὶ θανούσ' ὀλεῖ τινα. 745
 ΚΡ. ἢ κάπαπειλῶν ὄδ' ἐπεξέρχει θρασύς;
 ΑΙ. τίς δ' ἐστ' ἀπειλὴ πρὸς κενὰς γνώμας λέγειν;
 ΚΡ. κλαίων φρενάδεις, ὧν φρενῶν αὐτὸς κενός. 754
 ΑΙ. βούλει λέγειν τι καὶ λέγων μηδὲν κλύειν. 757
 ΚΡ. γυναικὸς ὧν δούλευμα, μὴ κῶτιλλέ με.
 ΑΙ. εἰ μὴ πατῆρ ἦσθ', εἶπον ἂν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν. 755
 ΚΡ. ἄληθες; ἀλλ' οὐ τόνδ' Ὀλυμπον ἴσθ' ὅτι 758

γον· ἀντὶ τοῦ ἠτηθῆν ὑπὸ γυναικός. Cfr. Philoct. 181. Eodem sensu statim ἦσσω positum.

V. 741. οὐτὰν — ἐμέ] οὐτὰν cum Hermanno scripsi, cuius vide dissertationem quam scripsit de mensura utriusque ἂν, Opusc. Tom. IV p. 380 sq. Libri habent οὐκ ἂν, Brunckius scripsit οὐκ ἂν γ'. Hoc dicit Haemon: 'ut succumbam mulieri, pravitati non succumbo' i. e. illius mulieris causa quam defendo non est prava, sed optima.

V. 743. Vi aequat hoc responsum illud Tiresiae O. R. 371 τυφλὸς τὰ τ' ὄτα τὸν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματ' εἶ.

V. 745. ἦδ' οὖν — τινα] Alio sensu dicta haec Creon putavit, quam quo accipi Haemon voluit. Creon enim, cuius animum odiosae suspensiones iam insedissent, filium minari opinatur se [patri, si Antigona occidatur, necem illaturum esse; contra Haemon his verbis ostendit se sibimet ipsi, si Antigona cadat, necem paraturum esse.

V. 746. ἦ — θρασύς] 'Adeone audax es, ut etiam minis me insequare?'

V. 749 sq. Transposui versus 749—751. In vulgato ordine neque verba ἄληθες; κτέ. v. 752 post βούλει λέγειν .. κλύειν neque verba κῶτιλλέ με v. 750 post acerbissima verba εἰ μὴ πατῆρ ἦσθ' .. εὖ φρονεῖν iustum locum

habent. Cum verbis βούλει .. κλύειν compara Hes. O. D. 721 εἰ δὲ κακὸν εἴπης, τάχα κ' αὐτὸς μείζον ἀκούσαιοι, Alcae. fr. 82 p. 953³ Bgk. αἰὲ εἴπης, τὰ θέλεις ἢ κεν ἀκούσαιοι τὰ κεν οὐ θέλεις, Terent. Andr. V 4, 17 si mihi pergat quae volt dicere, ea quae non volt audiet, El. 524 κακῶς δὲ σε λέγω κακῶς κλύονσα πρὸς σέθεν θαμά. Itaque cum in verbis βούλει .. κλύειν aliquid elegantiae atque facetiarum insit, Creon respondet: 'noli me blandis verbis tentare, quibus melius tentabis mulierculas'. De verbo κῶτιλλειν conferunt Theogn. 363 ἐν κῶτιλλε τὸν ἐχθρόν· ὅταν δ' ὑποχείριος εἴδῃ, τίσαί νιν κτέ., Hesych. κῶτιλλει· δολίως ἀπατά, κῶτιλλω· κολακεύω. De participio praesentis λέγων confert Neuius Ai. 1089 sq. καὶ σοι προσφώνῳ τόνδε μὴ θάπτειν, ὅπως μὴ τόνδε θάπτων αὐτὸς εἰς ταφὰς πέσης.

V. 751. εἰ μὴ — φρονεῖν] Ut impietatis crimen effugeret, ita dixit, hoc εὖ significans: οὐκ εὖ φρονεῖς, quod ipsum verecunde dictum pro κακῶς φρονεῖς sive παραφρονεῖς.

V. 752. ἄληθες] Bekker. Anecd. p. 367, 7 ὅταν ἢ πρώτη ὀξύνηται, τάττεται ἐπὶ εἰρωνίας. Vide ad O. R. 350. — De dictione οὐ τόνδ' Ὀλυμπον monitum ad O. R. 660; de ἴσθ' ὅτι vide ad huius fab. v. 276.

χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δεινὰς εἰς ἐμέ.

ἄγετε τὸ μῖσος, ὡς κατ' ὄμματ' αὐτίκα 760
παρόντι θνήσκῃ πλησία τῷ νυμφίῳ. 755

AI. οὐ δῆτ' ἐμοίγε, τοῦτο μὴ δόξης ποτέ,
οὐθ' ἦδ' ὀλείται πλησία, σύ τ' οὐδαμὰ
τοῦμὸν προσόψει κρατ' ἐν ὀφθαλμοῖς ὄρων,
ὡς τοῖς θέλουσι τῶν φίλων μαίνῃ ξυνῶν. 765

XO. ἀνῆρ, ἀναξ, βέβηκεν ἐξ ὀργῆς ταχύς· 760
νοῦς δ' ἐστὶ τηλικούτος ἀλγῆσας βαρῦς.

KP. δράτω, φρονεῖτω μείζον ἢ κατ' ἄνδρ' ἰών·
τὸ δ' οὖν κόρα τῶδ' οὐκ ἀπαλλάξει μόρου.

V. 753. Schol.: δεινὰς εἰς· λυ-
πήσεις, ὑβρίσεις. Tum ἐπὶ ψό-
γοισι videtur valere 'reprehenden-
do, accusando', coll. Matth. § 586 γ
et quae supra ad v. 554 adnota-
vimus.

V. 754. Cum cod. La ἄγαγε ex-
hibeat, scribendum videtur, ut iam
Hermannus coniecit, ἄγ' ἄγε, quod
commoto regis animo vel maxime
convenit. Cfr. v. 1108. Imperat
rex satelliti suo isque abit ad An-
tigonam adducendam. — Schol.:
τὸ μῖσος· τὴν Ἀντιγόνην φησὶν.

V. 756. οὐ δῆτ' ἐμοίγε] Offen-
sionis aliquid esse possit in ἐμοίγε
pronomine, quod cum praepositum
sit membris disiunctivis οὐθ' ἦδ'
etc. et σύ τ' οὐδαμὰ etc., utri-
que membro accommodari debuisse
videatur. Sed apte comparat Ne-
uius El. 913: ἀλλ' οὐδὲ μὲν δὴ
μητρὸς οὐθ' ὁ νοῦς φίλει τοι-
αῦτα πρόσσειν, οὔτε δρῶσ' ἐλέγ-
θαιεν. Ibid. 995 sq. ποῖ γὰρ
ποι' ἐμβλέψασα τοιοῦτον θρά-
σος αὐτῆ· θ' ὀπλήξει, καμ' ὑπη-
ρετεῖν καλεῖς;

V. 757. οὐθ' ἦδ' — σύ τ' οὐδ'.
Seidlerus confert Eur. Hippol. 302
οὔτε γὰρ τότε λόγοις ἐτέγγεθ'
ἦδε, νῦν τ' οὐ πειθεται et Thu-
cyd. I 5 ὡς οὔτε ἂν πυνθάνον-
ται ἀπαξιούντων τὸ ἔργον, οἷς
τ' ἐπιμελὲς εἶη εἰδέναι οὐκ ὀνει-
διζόντων. Addit Neuius I 126
οὔτε ἐνεῖνος κατενόησε, τὸ τε
μαντεῖον οὐκ ἐδήλου. Ipse addo
Aesch. Prom. 172 καὶ μ' οὔτε
μελιγλώσσοις πειθοῦς ἐπαοιδαί-
σιν θέλει στερεῶς τ' οὔποτ'

ἀπειλὰς πηξῆας τὸδ' ἐγὼ κατα-
μηνύσω. Cfr. Matth. § 609 p. 1226
ed. sec.

V. 758. προσόψει — ὄρων] Vide
ad v. 227; de locutione ἐν ὀφθαλ-
μοῖς monui ad Philoct. 61. Plura
exempla attulit Krueg. II § 68,
12, 3.

V. 759. Schol.: ὡς τοῖς θέλουσι
τῶν φίλων μένης ξυνῶν· γο.
μαίνῃ. Ὡς μαίνῃ, φησὶ, παρὰ
τοῖς φίλοις τοῖς θέλουσιν ὑπο-
μείναι τὴν σὴν μαρίαν.

V. 761. βαρῦς] 'A quo grave
quid metuendum'. Cfr. O. R. 546.
De sententia amborum versuum
vide ad eand. fab. 1073.

V. 762. φρονεῖτω μείζον ἢ
κατ' ἄνδρ' ἰών] Neuius comparat
Ai. 761 ἔπειτα μὴ κατ' ἄνθρω-
πον φρονεῖ. De ἡ κατὰ vide
Krueg. I § 49, 4, de ἀνῆρ voca-
buli notione ad O. C. 567. Additum
ἰών respondet ad βέβηκεν,
ut si dicat Creon: ἴτω, δράτω.

V. 763 sq. Cum supra v. 577
— 581 Creon, ut ferebat illius loci
ratio, ita esset locutus, ut non solum
Antigonam, sed etiam Isme-
nam morti devovere videretur, hoc
loco v. 763 sq. effecit poeta, ne
falleretur expectatio spectatorum,
si de Antigona sola supplicium
sumi postmodum viderent. DIN-
DORF.

V. 763 sq. τὸ δ' .. τῶδ' ..
αὐτῶ correxit Dindorfus cl. v. 561.
Libri habent τὰ δ' .. τὰδ' ..
αὐτά. Cfr. Cur. epigraph. p. 14 sq.
De vocabulo κατ' efr. ad v. 720.

XO. ἄμφο γὰρ αὐτῶ καὶ κατακτεῖναι νοεῖς; 770

KP. οὐ τὴν γε μὴ θιγοῦσαν. εὖ γὰρ οὖν λέγεις. 765

XO. μόρω δὲ ποίω καὶ σφε βουλευεῖ κτανεῖν;

KP. ἄγων ἐρημος ἐνθ' ἂν ἢ βροτῶν στίβος
κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατώρῳ,
φορβῆς τοσοῦτον, ὡς ἄγος, μόνον προθεῖς, 775
ὅπως μιάβῃ πασ' ὑπεκρύβῃ πόλις. 770

καὶ τὸν Ἄιδον, ὃν μόνον σέβει θεῶν,
αἰτουμένη που τεύξεται τὸ μὴ θανεῖν,
ἢ γνωσεται γοῦν ἄλλὰ τηρικαῦθ', ὅτι
πόνος περισσός ἐστι τῶν Ἄιδου σέβειν. 780

(στροφὴ α'.)

XO. Ἐρως ἀνίκατε μάχην, Ἐρως, ὃς ἐν κτήμασι πί- 775

V. 766. μόρω δὲ ποίω καὶ σφε
etc.] De locutione ποῖος καί, τίς
καί et similibus optime exposuit
Porsonus ad Eur. Phoen. 1373.
Adde Herm. ad Vig. p. 837 et ad
Eur. Alc. 498. 'Cfr. huius fab.
1314 ποίω δὲ κάπελυσάτ' etc.
O. R. 722. 989. 1129. Ai. 1200.
Trach. 314.

V. 768. Schol.: πετρώδει ἐν
κατώρῳ· ἐν ὑπογίῳ σπηλαίῳ.
Cfr. 848 ἔργμα τυμβόχαστον τά-
φου ποτανίου. 885 κατηρεφεῖ
τύμβῳ. 920 θανόντων κατασκα-
φάς. 1100 ἐκ κατώρῳ στέγης.
1204 sq. λιθόστρωτον νυμφεῖον
Ἄιδου. Ceterum conferatur Mure
in Museo Rhen. 1839. Fasc. II
p. 265.

V. 769. ὡς ἄγος] Ἄγος h. l. est
κάθαρσις, Hesychius: ἄγος· ἄγνι-
σμα θυσίας. Σοφ. Φαίδρα. Eo-
dem significatu positum Aesch.
Choeph. 155. ERF. Scholiasta:
φορβῆς τοσοῦτον· ἔσθρος παλαιόν,
ὥστε τὸν βουλόμενον καθαιρεῖν
καὶ τινὰ ἀφοσιῶσθαι βραχὺ
τιθέντα τροφῆς. καὶ ὑπενόουν
κάθαρσιν τὸ τοιοῦτο, ἵνα μὴ
δοκῶσι λιμῶ ἀναρεῖν· τοῦτο
γὰρ ἀσεβές. Confert Neuius Xen.
An. VII 8, 19 καὶ διασώζονται
ἀνδράποδα ὡς διακόσια ἔχοντες
καὶ πρόβατα ὅσον θύματα, i. e.
'et pecora, quot satis erant ad sa-
crificia'. Eadem ratione hic de
Blaydesii coniectura ὅσον ἄγος
scribi debere videtur.

V. 770. πασ' ὑπ. πόλις] Et hic
et alibi proponen πᾶς idem fere
significat atque πάντως, 'prorsus'.
Cfr. Ai. 275 κείνός τε λύπη πᾶς
ἐλήλαται κακῆ. 519 ἐν σοὶ πᾶς
ἐγῶγε σώζομαι. 728 πᾶς — θα-
νεῖν. O. R. 823 ἀρ' οὐχὶ πᾶς
ἀναγνος. Nisi πᾶσα ex negativa
sententiae forma ὅπως μὴ πᾶσαν
πόλιν λάβῃ μίασμα repetendum
videtur.

V. 772. τεύξεται τὸ μὴ θα-
νεῖν] Verbum τυγχάνειν saepe
etiam cum accusativo coniungi do-
cui in Advers. ad Soph. Philoct.
p. 82.

V. 773. ἀλλὰ τηρικαῦθ'] De
ἀλλὰ particulae usu monitum ad
v. 550.

V. 774. Creon intus discedit, ut
de supplicio Antigoniae et ea quae
choro dixit et alia famulis praeci-
piat, id quod verbis ὡς εἶρη·
ἐγὼ v. 886 indicatur.

V. 775—792. Ἐρως — Ἄφρο-
δίτα] Summa totius cantus haec
est: 'Amor non solum omnes ho-
mines pariter atque deos immor-
tales vincit victosque in furorem
agit, sed adeo viros honestos ad
prava facinora impellit, auctorque
litis inter Haemonem et Creontem
ortae exstitit'.

V. 775. ἀνίκατε μάχην] Ut di-
citur νικᾶν μάχην is, qui e pugna
victor discedit, ita recte ἀνίκητον
μάχην dictum esse eum apparet,
qui nulla in pugna vinci queat,

πτεις, ὃς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς νεάνιδος ἐν-
 νυχεύεις·
 φοιτᾶς δ' ὑπερόντιος, ἐν τ' ἀγρονόμοις αὐ-
 λαῖς· 780 785
 καὶ σ' οὐτ' ἀθανάτων φύξιμος οὐδεὶς οὐδ'
 ἀμερίων σέ γ' ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔχων μέμνηεν. 790

vel qui ex quavis pugna victor
 discedat.

V. 776 sqq. ὃς ἐν—ἐννυχεύεις] Si vera esset ea interpretatio nominis κτήμασι, qua de opulentis potentibusque, abstractum pro concreto, acceperunt post Doederlinum in Spec. ed. nov. Soph. p. 33 sq. multi, recte reprehenderet Hermannus poetam, quod opes teneris virginum genis opposuisset. Nunc vero Solgerus elegantem sensum illius nominis intellexit et locum interpretatus est hunc in modum: 'irruis ita, ut mancipia tibi fiant, quos invadis'. Hic sensus nominis κτήματα maxime illustratur eo quod a servis Graecis dominus vocabatur ὁ κεκτημένος. Itaque in verbis ἐν κτήμασι eadem ratione primaria vis sententiae posita est qua saepe in participiis. Mutationes vocabuli κτήμασι quotquot factae sunt sordent. Verbum ἐννυχεύειν similiter atque εὔδειν, de quo vide ad O. R. 65, usurpatum valet 'quiescere'. Iam scholiasta interpretatus est διατρέβειν. Tum adiectivum μαλακός quamquam coniunctum est cum nomine παρειαῖς, tamen referendum potissimum ad puellam est. Amor autem in genis tenerae puellae quiescere dicitur propterea, quod genae sive vultus virginis veluti sedes aut domicilium Amoris sunt. Cfr. Horat. Od. IV 13, 6 sqq. ille (Amor) virentis et doctae psallere Chiae pulchris excubat in genis, ibique Mitscherlichius. Praeterea cfr. Phrynich. fr. 8 p. 559 N. λάμπει δ' ἐπὶ πορφυραῖς παρῆσι φῶς ἔρωτος, Eur. Hipp. 525 Ἔρως ἔρως ὁ κατ' ὀμμάτων στάζων πόθον, εἰσαγῶν γλυκεῖαν ψυχῆς χάριν ὃς ἐπιστρατεύσῃ.

V. 780. Schol.: φοιτᾶς δ' ὑπερόντιος· διότι καὶ τὰ πόρω

θηρεῖν ὁ ἔρωσ, καὶ διὰ θαλάσσης ἀπεισι καὶ πανταχοῦ, ὥστε τοῦ ἔρωτος ἐπιτυχεῖν. Nullo periculo impediri nullaque vi detereri Amorem ait, quominus id, quod quaerat, persequatur. Itaque et mare traicere et casas agricolarum intrare solere dicitur. Iacobus: ὑπερόντιος, inquit, ut Paris Helenae causa fecit, ἐν ἀγρονόμοις, ut Venus ad Achisem pastorem accessit. De dicendi modo φοιτᾶς ὑπερόντιος vide Krueg. II § 57, 2, 5.

Ibid. ἀγρονόμοις αὐλαῖς] Recte Zehlickius haec verba non de lustris ferarum, quae nunquam αὐλαὶ dicuntur, sed de casis agricolarum accipienda monuit. Sunt autem proprie ἀγρονόμοι αὐλαὶ 'villae sive casae agrestes'. Nam ἀγρονόμος apud tragicos nihil fere differt notione ab adiectivo ἄγιος. Sic O. R. 1103 πλάκες ἀγρονόμοι sunt 'saltus agrestes'. Similia sunt quae Matth. § 446, 3 a. adfert.

V. 781. καὶ σ' οὐτ' — φύξιμος] De accusativo, qui ex nomine φύξιμος aptus est, vide Matth. § 422 et Krueg. II § 46, 5, 3, de potestate activa eius nominis eundem § 109. Buttm. Gr. ampl. § 119. 76.

V. 782. οὐδ' ἄμερο, σέ γ' ἀνθρώπων] σέ γ' ἀνθρώπων egregie emendavit Nauckius. Libri habent ἐπ' ἀνθρώπων. Idem confert O. R. 1101 τίς σ' ἐτικτε τῶν μακραίωνων ἄρα; ἢ σέ γ' ἐννάτιρα Λοξίον; Phil. 1170 πότμος σε δαιμόνων τὰδ' οὐδὲ σέ γε δόλος ἔσθ' ὑπὸ χειρὸς ἐμᾶς. Cfr. Krueg. II § 69, 15. De ἀμερίος vide Valck. ad Eur. Phoen. 1515.

Ibid. Schol.: ὁ δ' ἔχων τὸν ἔρωτα. Wexius confert Platon. Phaedr. p. 239 C ἀνὴρ ἔχων ἔρω-

(ἀντιστροφή α').

σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους φρένας παρασπᾶς
 ἐπὶ λαῶν· 785
 β· σὺ καὶ τότε νεῖκος ἀνδρῶν ξύναμον ἔχεις
 ταράξας·
 νικᾷ δ' ἐναργῆς βλεφάρων ἕμερος εὐλέκτρον 795
 νύμφας, τῶν μεγάλων πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς θε- 790
 σμῶν· ἄμαχος γὰρ ἐμπαίξει θεὸς Ἀφροδίτα. 800
 νῦν δ' ἤδη γὰρ καὶ τὸς θεσμῶν
 ἔξω φέρομαι τὰδ' ὄρω, ἴσχειν δ'
 οὐκ ἔτι πηγὰς δύναμαι δακρύων, 795
 τὸν παγκοίταν ὄθ' ὄρω θάλαμον
 τήνδ' Ἀντιγόνην ἀνύτουσαν. 805

τα, cum nota Astii. Eur. Hipp. 1274 θέλει δ' Ἔρως, ὃ μαινομένα κροδία πτανὸς ἐφορμάσῃ.

V. 784 sq. Schol.: σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους· σὺ καὶ δικαίους διαφθείρεις, ὥστε τὰς φρένας αὐτῶν ἀδίκους γίνεσθαι ὡς Ηρακλῆς ἐνεχόμενος τῷ ἔρωτι τῆς Ἰόλης τὰ ἐν Οὐχαλίᾳ ἐπραξεν, ἀφορμὴν τοῦ πολέμου μὴ ἔχων ἢ τὸν ἔρωτα μόνον. De prolepsī vide ad v. 25.

V. 786 sq. τότε νεῖκος ἀνδρῶν ξύναμον] I. e. τότε νεῖκος ἀνδρῶν ξυνάμιον. Cfr. Matth. § 446 not. 1. — De ταράττειν confert Musgravius Plutarch. Themist. c. 5 δίκας τῷ ἀνθρώπῳ πρὸς οἰκείους τινὰς ταράξειν. Idem Cat. min. c. 22 στάσεις καὶ πολέμους ταράττειν. Vide quae in Censura Aiac. ab Lobeck. edit. p. 72 exposui.

V. 788 sq. νικᾷ δ' ἐναργῆς — νύμφας] 'Vincit autem conspectus oculorum nitor delicatae sponsae'. Plus ait apud Haemonem valuisse desiderabilem puellae suavitatem quam pietatem patri debitam, ita ut cum patre altercari quam amorem sponsae abicere mallet. Attributum ἐναργῆς indicat, in quo maxime posita sit vis amoris. Venus enim eo magis vim exercet et non cedit honestati, quod sensum commovet et incitat. H. Ste-

phanus in Thesaurō: ἕμερος est etiam id in oculis, quo intuentium amor conciliatur. Pollux libr. 2, 63 de oculis loquens, postquam docuit oculos posse describi πυρόδεις etc., subiungit: καὶ τὸ ἀπ' αὐτῶν ἀπορρέειν ἕμερος.

V. 790. τῶν μεγάλων — θεσμῶν] Verba πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς corrupta esse, ratione antistrophica ostenditur. Emperius coniecit τῶν μεγάλων τῶνδε πάρεδρος θεσμῶν, Hermannus τῶν μεγάλων σύνδικος (Arndtius σύνθρονος) ἀρχαῖς θεσμῶν. Quidquid est: sensus sit oportet: τοῖς μεγάλοις θεσμοῖς συνάρχων. De πάρεδρος cfr. Pindar. Olymp. VIII 22 Θέμις Διὸς ξενίου πάρεδρος. Adscripsit Seidlerus Eur. Med. 843 τὰ σοφία παρέδρους ἔρωτας, παντοίας ἀρετὰς ξυνεργούς.

V. 791. ἄμαχος γὰρ ἐμπαίξει] 'Insuperabilis enim est Venus ludos faciens.' Verba ἄμαχος ἐμπαίξει lepido quodam modo inter se re-pugnant.

V. 793 sqq. νῦν δ' ἤδη etc.] Hoc dicere Chorus videtur: 'iam ipse quoque eis quae conspicio abripior et aequitate animi qua nullius rei nisi honestatis rationem habeam destitutor; ipse quoque vi sensuum opprimor'.

V. 796 sq. τὸν παγκοίταν — ἀνύτουσαν] De verbo ἀνύτειν

(στροφή α').

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὄρατε μ', ὃ γὰς πατρίας πολῖται,
τὰν νεάταν ὁδὸν

στείχουσάν, νεάτου δὲ φέγγος λεύσουσάν
ἀέλιον 800

κοῦποτ' αὐθις· ἀλλά μ' ὁ παγκοίτας Ἴδιος
ζῶσαν ἄγει 810

τὰν Ἀχέροντος
ἄκταν, οὐθ' ὕμεναίων 805

ἐγκλήρον, οὐτ' ἐπὶ νυμφείοις
πῶ μέ τις ὕμνος ὕμνησεν, ἀλλ' Ἀχέροντι νυμ-
φεύσω. 815

XO. οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἐπαινον ἔχουσ'
ἐς τόδ' ἀπέρχει κενῶς νεκρῶν, 810
οὔτε φθινάσιν πληγείσα νόσοις,

'pervenire' significante vide ad O. C. 1562, ad quem locum adlata etiam exempla sunt huius verbi cum nudo accusativo coniuncti. Tum de adiectivo *παγκοίτης*, quod sollemniter Orco tribuitur, vide quae ad O. C. 1563 adnotata sunt.

V. 799. τὰν νεάταν] I. e. τὴν ὑστάτην. Vide Seidl. ad Eur. Troad. 206. De forma cfr. Krueg. § 23, 2, 5.

V. 800. νεάτου] Adverbialiter positum est; cfr. eundem Seidl. ad Troad. 206. Wexius adscripsit Ai. 858 *πανύστατον δὴ κοῦποτ' αὐθις ὕστερον*, Eur. Hec. 411 *ὡς οὐποτ' αὐθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατον*.

V. 801. Blaydesii coniectura *πάγκοιτος* ratione antistrophica commendatur. Cfr. El. 138 *ἐξ Ἰδία παγκοίτων λίμνας*.

V. 805. ὕμεναίων] 'Nuptiarum'. Vide ad O. R. 422. — Sequentia οὐτ' ἐπὶ ν. . . ὕμνησεν de cantu nuptiali accipienda sunt. Comprehendit utrumque duobus verbis infra v. 917 *ἄλεκτρον, ἀνυμέναιον*. Quod autem in his membris, quae sibi opposita sunt, verbum finitum oppositum est adiectivo, de eo dictum ad O. R. 452. Adde Pflugk.

ad Eur. Med. 12 et huius fab. 1162sq. *Ἐπὶ νυμφείοις* pro *ἐπι-νυμφίδιος* restituit Bergkiius: idem legit scholiasta, sed falso interpretatus est: *λείπει θύραις ἢ κοίταις*, repetens *νυμφείοις* a nominativo *νυμφεῖοι*, non ut debebat a *νυμφεία*. Cfr. Trach. 7 *νυμφείων ὄκνον ἄλγιστον ἔσχον*. Dindorfius scripsit *ἐπινύμφειος*. De significatu vocis *νυμφεύσω* vide ad v. 648.

V. 809. κλεινὴ — ἔχουσ'] Decedere cum laude et gloria Chorus Antigona ait, nisi fallor, propterea, quod factum eius, quamquam ipse improbavit (cfr. v. 853 sqq. 872 sqq.), tamen singularem quandam animi magnitudinem protulit. Nam cum virgo et Haemoni desponsata mori maluit quam iniustae legi tyranni obtemperare, profecto magnae cuiusdam fortitudinis laudem sibi paravit. Nondum enim a pietate eam laudari a Choro puto, de qua dictum infra v. 872 sqq., cum prorsus improbabile sit idem bis Sophoclem hic dixisse.

V. 811 sq. οὔτε φθινάσιν — λαχοῦσ'] Sensum horum versuum recte scholiasta extrema adnotatione patefecit ita: *οὔτε νοσήσασα*

οὔτε ξιφίων ἐπίχειρα λαχοῦσ',
ἀλλ' αὐτόνομος ζῶσα μόνη δὴ
θνατῶν Ἴδιαν καταβήσει. 820

(ἀντιστροφή α').

AN. ἤκουσα δὴ λυγροτάταν ὀλέσθαι
τὰν Φρυγίαν ξέναν 815

Ταντάλου Σιπύλω πρὸς ἄκρω· τὰν κισσὸς ὡς
ἀτενῆς 825

πέτραία βλάστα δάμασεν· καὶ νιν ὄμβροι τα-
κομένην, 820

οὔτε ἀναιρεθεῖσα. Hermannus: *Ἰφιφίων ἐπίχειρα* sunt praemia ensium, i. e. id quod ensibus congreduendo efficitur, quod est vi aliquem interfici. Latine dicas: *munere belli*.

Ibid. φθινάσιν νόσοις] Confert Neuius Ai. 59 *μανιάσιν νόσοις*. Trach. 980 *φοιτάδα νόσον*. huius fab. 1019 *θνατάδας λιτας*.

V. 813. αὐτόνομος] I. e. 'non vulgari, sed singulari modo'. Opponitur hoc verbis οὔτε φθινάσιν — λαχοῦσα, quibus lege naturae aut violenta manu hominis demitti in Orcum negatur. Scholiastae haec adnotarunt, quae ad nominis αὐτόνομος explicationem pertinerent: *μετ' ἐλευθερίας τεθνήξῃ, ἴδιον καὶ καινῶ νόμῳ περὶ τὸ τέλος* (tria haec verba omitti debebant) *χρησαμένη, ἢ ἀντὶ τοῦ ἰδίοις αὐτῆς νόμοις χρησαμένη*.

V. 814. Ἴδιαν καταβήσει] Gravius finitur oratio additis his verbis, quae salvo quidem sensu omitti poterant. Cfr. O. R. 163 sqq. *προφάνητέ μοι — ἔλθετε καὶ νῦν*. O. C. 1491 sqq. *βᾶθι, βᾶθ' — ἔκον*. Philoct. 706 sqq. *οὐ φορβᾶν — φορβᾶν*.

V. 815—825. ἤκουσα — κατεννάξει] Niobe, filia Tantali, regis Lydiae, uxor Amphionis, regis Thebani, amissis subito liberis suis omnibus obriguisset dolore et conversa in saxum dicitur, quod perpetuo flere credebatur. Cfr. Hom. Il. ω 602. Apollod. III 5, 6. Ovid. Metam. VI 146—312. Hygin. fab. 9.

V. 816 sq. τὰν Φρυγίαν πρὸς ἄκρω] Debebat Niobe Lydia dici, quemadmodum Sipylus mons Lydiae fuit. Sed Strabo lib. XII p. 571 extr. monet montem Sipylum a quibusdam Phrygiae accenseri et hinc Tantalum et Nioben Phrygiensibus dici. Vide etiam ad Ai. v. 1292. — De genetivo *Ταντάλου* e verbis τὰν Φρυγίαν ξέναν apto vide ad O. C. 623.

V. 817 sq. τὰν — πέτραία βλάστα δάμασεν] Recte scholiasta: *ἦν ἐδάμασεν ἢ πέτρας βλάστησις, ὡς κισσὸς περιβαλοῦσα αὐτήν· περιέφυσεν αὐτῆ, φησί, ἢ πέτρα, ὡς κισσὸς δένδρον*.

Ibid. κισσὸς ἀτενῆς] 'Hedera firmiter adhaerens'. Musgravius interpungit: *τὰν, κισσὸς ὡς, ἀτενῆς πέτραία βλάστα*. De voc. ἀτενῆς vide Ruhnk. ad Timaei Lexic. Platon. p. 53. ERF.

V. 819 sqq. καὶ νιν ὄμβροι etc.] De re confer Ovid. Metam. VI 310 sq. *stet tamen, et validi circumdata turbine venti in patriam rapta est; ubi fixa cacumine montis liquitur et lacrimas etiamnum marmora manant*. Propert. II 16, 7 sq. *nec tantum Niobe bis seæ ad busta superba sollicito lacrimas defluit a Sipylo*. Seneca Ag. 371 *stat nunc Sipylli vertice summo flebile saxum, et adhuc lacrimas marmora fundunt antiqua novae*. Soph. El. 150 *ὡς παντλάμων Νιόβη, σὲ δ' ἔγωγε νέμο θεῶν, ἄτ' ἐν τάφῳ πετρώω ἀεὶ δακρύεις*. Fontem famae ostendit Pausanias I 21, 5 narrans: *ταύτην τὴν Νιόβην καὶ αὐτὸς εἶ-*

ὡς φάτις ἀνδρῶν,
 χιῶν τ' οὐδαμὰ λείπει, 830
 τέργῃ δ' ὑπ' ὄφρῦσι παγκλαύτοις
 δειράδας· ἃ με δαίμων ὁμοιοτάταν κατεννάσει. 825

ΧΟ. ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννής,
 ἡμεῖς δὲ βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς· 835
 καίτοι φθιμένῳ μέγ' ἀκοῦσαι
 τοῖσι θεοῖσιν σύγκληρα λαχεῖν
 ζῶσαν καὶ ἔπειτα θανοῦσαν.

(στροφὴ β')

ΑΝ. οἴμοι γελῶμαι. τί με, πρὸς θεῶν πατρῶων, 830
 οὐκ οἴχομενάν ὑβρίζεις,
 ἀλλ' ἐπίφαντον; ὦ πόλις, ὦ πόλεως 840
 πολυκτήμενες ἄνδρες,
 ἰὼ
 Διοκταῖα κρῆναι, Θήβας τ' 835

δον ἀνελθῶν ἐς τὸν Σίπυλον
 τὸ ὄρος· ἢ δὲ πλησίον μὲν πέ-
 τρα καὶ κρημνός ἐστιν, οὐδὲν
 παρόντι σχῆμα παρεχόμενος γυ-
 ναικός, οὔτε ἄλλως οὔτε πεν-
 θούσης· εἰ δὲ γε πορρωτέρῳ γέ-
 νοιο, δεδακρυμένην δόξεις ὄραν
 καὶ κατηγῆ γυναῖκα.

V. 819—824. καὶ νῦν — δει-
 ράδας] Hoc dicit: 'neque unquam,
 ut fama est hominum, deseritur
 imbribus et nive, qua liquescit
 (i. e. nullo nou anni tempore li-
 quitur), sed semper lacrimantibus
 oculis cervicem humectat'. Verbi
 τέργῃ subiectum est Nioba. Recte
 autem comparaveris locutionem
 τέργῃ ὑπ' ὄφρῦσι δειράδας
 cum Homericis ὑπ' ὄφρῦσι δά-
 κρυα λείβειν. Postremo adverte,
 perapte ea hic posita vocabula
 esse, ὄφρῦς et δειράδας, quae et
 montis et corporis humani partes
 significarent.

V. 826 sqq. ἀλλὰ — ἀκοῦσαι]
 Negat Chorus, qui omnem inso-
 lentiam reicere soleat, Antigona
 recte se comparare mortalem et
 ex mortalibus genitam cum Nioba
 dea et dis nata, concedit tamen
 magnum esse mortuo eandem cum
 deis sortem nactum esse dici. Qui-
 bus verbis cum immodestiae cuius-

dam Antigona argueretur, respon-
 det illa: οἴμοι γελῶμαι.

V. 828 sqq. Neque paroemiacus
 καίτοι . . ἀκοῦσαι locum habet
 neque intellegi potest quid sibi
 velint verba ζῶσαν καὶ ἔπειτα
 θανοῦσαν. Verum abhorret a recta
 ratione locum ita corrigi, ut omit-
 tantur verba ζῶσαν . . θανοῦσαν,
 quae ommissa sunt in cod. A., ce-
 tera transponantur hunc in modum:
 καίτοι φθιμένῳ τοῖσι θεοῖσιν |
 σύγκληρα λαχεῖν μέγ' ἀκοῦσαι.
 Nam cum corruptela sit aperta,
 oportet rationem antistrophicam
 valere. Itaque iudicandum est nos
 nihil nisi reliquias quatuor ver-
 sum habere. Ceterum τοῖσι θε-
 οῖσιν pro τοῖς ἰσοθέοις scripsit
 Nauckius, σύγκληρα pro ἔγκληρα
 Schaeferus. Cfr. Hom. I. 304 τι-
 μὴν δὲ λειλόγῃσι ἰσα θεοῖσιν.

V. 831. οἴχομενάν scripsi. La
 habet ὀλομένην, quod metro, alii
 libri vel ὀλλυμένην vel οὐλο-
 μένάν, quae sensui non conve-
 niunt.

V. 835 sq. Θήβας τ' εὐαρχιά-
 τον ἄλσος] De adiectivo εὐαρχ-
 μᾶτον vide ad v. 149, de nomine
 ἄλσος, quo locus dis consecratus
 significatur, ad Electr. 5.

εὐαρχιάτου ἄλσος, ἔμπας 845
 ξυμμάστρας ὕμῃ ἐπανδῶμαι,
 οἷα φίλων ἔκλαντος οἰοῖς νόμοις
 πρὸς ἔργμα τυμβόχωστον ἔρχομαι τάφου πο-
 τανίου,

ἰὼ δύστανος, 840 850
 οὔτ' ἐν βροτοῖσιν οὔτ' ἐν νεκροῖσιν
 μέτοικος, οὐ ζῶσιν, οὐ θανοῦσιν.

ΧΟ. προβάσ' ἐπ' ἔσχατον θράσους
 ὑψηλὸν ἐς Δίκας βάθρον
 προσέπεσες, ὦ τέκνον, πολὺ. 845 855

V. 836. ἔμπας] I. e. 'si homines
 me neglegent, certe vos mei mise-
 rebit'. Cfr. Phil. 937 ὡ καταρωῶγες
 πέτραι, ὑμῖν τὰδ', οὐ γὰρ ἄλλον
 οἶδ' ὅτω λέγα, ἀνεκλαίωμαι.

V. 837. In ξυμμάστρας prae-
 positio eandem vim habet atque
 in ξυνειδέναι supra v. 266. —
 De forma ὕμῃ vide Krueg. II
 § 25, 1, 15. — Ἐπανδῶμαι pro
 vulg. ἐπιπῶμαι ex mea con-
 iectura scripsi, quam et sensu loci
 flagitari et scholiastae interpreta-
 tione ἐπιβοῶμαι confirmari pla-
 num feci in Comment. de Schol.
 in Soph. tr. auctoritate p. 16 sq.

V. 838. φίλων ἔκλαντος] Ab
 amicis non desleta. Cfr. Matth.
 § 345. Krueg. II § 47, 26, 9.

Ibid. οἰοῖς νόμοις] I. e. quam
 nefaria lege. Hinc statim a Choro
 admonetur sua ipsius culpa se ad
 mortem adduci.

V. 839. πρὸς ἔργμα etc.] Quam-
 quam in Cod. La id quod prima
 manus scripsit ἔργμα duobus pun-
 ctis literae γ superscriptis in ἔρμα
 correctum est, tamen lectionem
 ἔργμα vel potius ἔργμα tuetur
 adnotatio scholiastae περιφραγῆ
 cl. Hesych. gl. ἔργμασι· κολυ-
 μασι, περιφραγῆσιν. Atque fal-
 luntur qui ἔρμα putant Eur. Hel.
 854 'tumulum' significare. Aesch.
 Cho. 854 vero ἔρμα potius in
 ἔργμα quam in ἔρμα mutandum
 esse recte dicit Gu. Wolffius. —
 De τυμβόχωστον vide Blomf. gloss.
 ad Aesch. Sept. c. Theb. 1024.

Ibid. Schol.: ποτανίου· ἔστι
 Soph. Trag. I. 4.

μὲν προσφάτου· θέλει δὲ εἰπεῖν
 καινοῦ καὶ παρεξηλλαγμένου.
 Neuius conferrī iubet Blomf. gloss.
 Aesch. Prom. 102. Vulgo male
 colon post ποτανίου positum;
 cohaerent enim verba πρὸς ἔργμα
 τυμβ. τάφ. ποτ. ἔρχομαι οὔτ'
 ἐν βροτοῖσιν — μέτοικος etc.
 verbis ἰὼ δύστανος positus διὰ
 μέσον, hoc sensu: 'ad saeptum
 in tumuli modum aggestum se-
 pulcri inauditi concedo habitatum
 neque apud homines neque apud
 manes' etc. Sic 867 πρὸς οὖς —
 μέτοικος ἔρχομαι. Eodem sensu
 nomen μετοικίας 890 positum,
 vulgo male intellectum.

V. 841. Locus corruptus est.
 Hermannus coniecit βροτοῖς οὔτε
 νεκροῖς ἐνεσθῆν, Boeckhius βρο-
 τοῖς οὔτ' ἐν νεκροῖς κρούσασα.
 Possis scribere βροτοῖς οὐδὲ νε-
 κροῖς ἰούσα i. e. οὔτε βροτοῖς
 οὔτε νεκροῖς ἰούσα, de quo cfr.
 Phil. 771 ἐνότα μήτ' (μηδ' emen-
 davit Dindorfius) ἀνοτια, Aesch.
 Ag. 532 Πάρις γὰρ οὔτε (lege
 οὐδὲ) συντελής πόλις, Aristoph.
 Av. 694 γῆ δ' οὐδ' ἀήρ οὐδ'
 οὐρανός ἦν, Herod. IV 28, Thuc.
 VIII 99. Theodoro Bergkio totus
 versus spurius videtur additus cum
 genuinus excidisset.

V. 844. ἐς Δίκας βάθρον] Con-
 fert Neuius Aesch. Ag. 383 λακτί-
 σαντι μέγαν Δίκας βωμόν et
 Eum. 539 βωμόν αἰδεσαι Δίκας,
 μηδέ νιν κέρδος ἰδῶν ἀδίφῳ
 ποδὶ λάξ ἀτίσης. De βάθρον
 idem adscribit Ai. 860.

V. 845. προσέπεσες πολὺ] De

πατρῶον δ' ἐκτίνας τιν' ἄθλον.

(ἀντιστροφὴ β')

AN. ἔφανσας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίνας
πατρὸς τριπόλιστον οἶκτον
τοῦ τε πρόπαντος ἀμετέρου πότμου
κλεινοῖς λαβδακίδαισιν.

860

850

ἰὼ

ματρῶα λέκτρων ἄται,
κοιμήματά τ' αὐτογέννητ'
ἄμῳ πατρὶ δυσμόρον ματρός,

865

πολύ vocabuli usu ad Philoct. 254
monitum est.

V. 846. πατρῶον δ' etc.] Recte
Triclinius: ἦ γοῦν ὅσον δυστυχίας
ἐμελλεν ἐκείνος δυστυχήσαι,
τοῦτο αὐτῇ ἀποπληροῖς τοιαύ-
ταις περιπεσοῦσα δυστυχίας.
Adscripsit Wexinus Herod. I 91
Κροῖσος δὲ πέμπτον γονέος
ἀμαρτάδα ἐξέπλησεν. Theogn.
740 ὑπερβασίην ἀντιτίθειν πα-
τέραν. Adde huius fab. v. 582 sqq.

V. 847—850. ἔφανσας — λαβ-
δακίδαισιν] Hoc dicit: 'tetigisti
acerbissimam mihi mentionem in-
finitae de patre totaque sorte no-
stra clarorum Labdacidarum lamen-
tationis'. Plerique μερίνας ita
genetivum putant, ut ἔφανσας
primum cum genetivo, deinde quia
in ἔφανσας insit sensus verbi ἐλε-
ξας, cum accusativo οἶκτον con-
structum opinentur. Quibus acce-
dit Matth. § 330 not. Musgravius
contra pro accusativo habet, ut
οἶκτον appositionis loco positum
putandum sit. Horum cum nihil
probari possit, ducimus accusati-
vum οἶκτον aptum ex simplici
notione ὑπέμνησας quae verbis
ἔφανσας ἀλγεινοτάτης ἐμοὶ με-
ρίνης exprimitur. Simili ratione
Demosith. IV 45 τειθῶσι τῷ δέει
ut δεδοίκασι cum acc. τοὺς τοι-
ούτους ἀποστόλους, Aesch. Sept.
c. Th. 289 μέριμναι ζωπυροῦσι
τάρβος ut ταρβῶσι cum acc. τὸν
ἀμφιτεῖγῃ λέων constructur. Cfr.
Krueg. II § 46, 11, 3. Genetivi
πατρὸς et τοῦ — πότμου apti
sunt e nomine οἶκτον, de qua
dicendi consuetudine vide Matth.

§ 342 et Krueg. I § 47, 7, 2. Tum
recte Boeckhiius ἀμετέρον explicari
ait addito λαβδακίδαισιν, qui
dativus pro genetivo positus sit
(cfr. Matth. § 389 g 3, Krueg. I
§ 48, 12, 4), quod hoc loco eo
minus mirum, quia πότμου τινὶ
sit: 'das jedem zukommende Loos'.
Adde v. 854 κοιμήματα πατρὶ.
El. 1066 βροτοῖσι φάμα. De ad-
iectivo τριπόλιστον scholiasta ad-
notavit: τριπόλιστον οἶκτον' πολ-
λάκις ἀναπολημένον, ἢ διά-
σημον καὶ πανταχοῦ ἀνονομενον
καὶ πολούμενον. Glossa πολυ-
θρόλλητον καὶ πάνδημον δυστυ-
χίαν, ἦν πᾶς ἐλεεῖ. Boeckh.
comparat ἀναπολεῖν Phil. 1238 et
Pindar. Nem. VII extr. ταῦτά δὲ
τρὶς τετραῖν τ' ἀμπολεῖν. Recte
autem M. Seyffertus monet, luctum
dicere Antigonom non 'qui ubi-
que audiatur', sed 'qui ab ipsa
etiam atque etiam renovetur'.

V. 849. Schol.: τοῦ τε πρό-
παντος ἀμετέρου πότμου' καὶ
τῆς προτέρας ἡμῶν δυστυχίας.

V. 852. λέκτρων ἄται] Simi-
liter O. C. 526 γαμων ἄται. De ad-
iectivo ματρῶα cum ἄται iuncto,
cum pertineat potius ad nomen
λέκτρων, vide ad 786 sq.

V. 853 sq. κοιμήματά τ' —
ματρός] Sensus est: 'et miserae
matris concubitus cum eo, quem
ipsa pepererat, patre meo'. Cfr. O.
R. 1248, 1405. De dativo ἐμῷ πα-
τρὶ, qui aptus est ex voc. κοιμή-
ματα, vide ad v. 847 sqq. Dice-
batur autem κοιμᾶσθαι τινι.

V. 854. ἄμῳ ex libris Tricl.
rescripsi. Vulgo ἐμῷ legitur. Prae-

οἶων ἐγὼ ποθ' ἄ ταλαίφρων ἔφην' 855
πρὸς οὓς ἀραῖος ἄγαμος ἄδ' ἐγὼ μέτοικος
ἔρχομαι.

ἰὼ δυσπότμων

κασίγνητε γάμων κρησίας, 870
θανῶν ἔτ' οὐδαν κατήραές με.

XO. σέβειν μὲν εὐσέβειά τις, 860

κράτος δ', ὅτῳ κράτος μέλει,

παραβατὸν οὐθαμᾶ πέλει'

σὲ δ' αὐτόγνωτος ὄλεσ' ὀργά. 875

(ἐπιδόξ.)

AN. ἄκλαντος, ἄφιλος, ἀννυμέναιος, 865
ταλαίφρων ἄγομαι τάνδ' ἐτοίμαν ὀδόν.

οὐκ ἔτι μοι τότε λαμπάδος ἰδὸν ὄμμα

θέμις ὄραν ταλαίνας' 880

terea cod. La habet δυσμόρον:
δυσμόρον exhibent schol. et ceteri
libri.

V. 855. οἶων] Scholiasta refert
ad nomen, quod praecedentibus
verbis continetur, γονέων, Refe-
rendum potius ad κοιμήματα,
contra quod sequitur πρὸς οὓς
ad γονέας.

V. 856. Schol.: ἀραῖος· ἐπι-
κατάρατος, διὰ τὰ ἐκείνων ἀμαρ-
τήματα.

V. 857 sq. Schol.: δυσπότμων·
διὰ τὴν πρὸς Ἄδραστον ἐπιγα-
μίαν, ἣτις αἰτία τοῦ πολέμου
κατέστη. Consentaneum hoc est
naturae humanae, ut in rebus ad-
versis causam malorum ex longin-
quo repetant; illud si non esset
factum, meliore se sorte usuros
fuisse rati. Moneo hoc, ne quis
reprehendendum putet poetam, quod
non proximam causam commemo-
rare Antigonom voluerit. Noluit
quod poterat scribere, ἰὼ δυσπό-
τμον κασίγνητε τάφον κρησίας.
Nam hoc si diceret Antigona, du-
bitaremus, an paeniteret eam, quod
sepelire fratrem esset conata.
HERM.

V. [589. θανῶν — με] Confert
Neuius Ai. 1027 εἶδες ὡς χροῖα
ἐμελλέ σ' Ἐκτωρ καὶ θανῶν
ἀποφθίσειν;

V. 860. σέβειν — τις] 'Pie fa-
cere pietas est', i. e. pie qui facit
laudem pietatis consequitur, sive
pie facere laudabile est. Nam εὐ-
σέβεια etiam 'laus pietatis' est;
vide ad Philoct. 1443. Pietatem
autem dicit, quod fratrem Antigona
sepeliendum praecepit.

V. 861 sq. κράτος — πέλει]
Recte Brunckius: 'sed nequaquam
iussa transgredi licet eius, penes
quem est imperium'. De omisso
τούτου ante ὅτῳ vide ad v. 36.

V. 863. Schol.: αὐτόγνωτος
ὀργά· αὐθαίρετος καὶ ἰδιογνώ-
μων τρόπος. Recte Erfurdinus:
αὐτόγνωτος, inquit, est 'qui ex
sua tantum animi sententia (γνώμη)
unumquidque agit'. Similia Schae-
ferus ad h. l. attulit. Hoc dicit:
'tu te ipsa perdidisti, ut quae ob-
sequi tuae voluntati quam parere
legi tyranni malueris'.

V. 865. ἄγομαι — ὀδόν] De
locutione ἄγεσθαι ὀδόν vide Krueg.
II § 46, 7, 2 coll. O. C. 96 sq.
Speciose Reiskius coniecit τάνδε
πνυάταν ὀδόν Dindorfiusque scri-
psit totum locum: ἀκλ. ἀφ. ἀν.
ἔρχομαι τὰν πνυάταν ὀδόν.

V. 866. Schol.: λαμπάδος· τον
ἥλιου.

τὸν δ' ἐμὸν πότιμον ἀδάκρυτον
οὐδείς φίλων στενάξει.

ΚΡΕΩΝ.

Ἄρ' ἴστ', αἰοιδᾶς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν 870
ὡς οὐδ' ἂν εἰς παύσαιτ' ἂν, εἰ χρεῖη λέγειν; 885
οὐκ ἄξεθ' ὡς τάχιστα, καὶ κατηγορεῖ
τύμβῳ περιπτύξαντες, ὡς εἰρηκ' ἐγώ,
ἄφετε μόνην ἔρημον, εἴτε χοῆ θανεῖν 875
εἴτ' ἐν τοιαύτῃ ζῶσα τυμβεύειν στέγη·
ἡμεῖς γὰρ ἀγνοῖ τοῦπὶ τήνδε τὴν κόρην·
μετοικίας δ' οὐκ τῆς ἄνω στερήσεται. 890

AN. ὦ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφῆς

V. 868. ἀδάκρυτον] Recte Triclinius: τὸ ἀδάκρυτον σαφηνισμός ἐστι τοῦ οὐδείς στενάξει· τὸ γὰρ παρ' οὐδενὸς στεναζόμενον ἀδάκρυτόν ἐστιν. Cfr. Aesch. Pers. 298 ἀνάνδρον τάξιν ἠρήμον θανῶν et supra ad v. 25.

V. 870 sq. Schol.: ἄρ' ἴστ', αἰοιδᾶς καὶ γόους· πρὸς τοὺς ἠπυκρούς τοῦτ' φησὶν ὁ Κρέων οργιζόμενος, ὅτι μὴ θάττον αὐτὴν ἀπήγαγον πρὸς εἰρηκτὴν. Ὁ δὲ λόγος· ἀρα ἴστε, <ὡς> εἰ χρεῖη λέγειν αἰοιδᾶς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν, οὐδέποτε <ἂν> τις παύσαιτο; δεῖ οὖν ἐκ βίας ἔλκειν αὐτήν.

V. 871. εἰ χρεῖη] Interpretatur Schaeferus 'si utile sit' coll. v. 922 τί χοῆ με τὴν δύστηνον ἐς θεοὺς ἐτι βλέπειν; At dicendum fuisse 'si referat' videtur.

V. 872 sqq. οὐκ ἄξεθ' — καὶ — ἄφετε] Recte haec coniuncta, siquidem verba interrogative elata, οὐκ ἄξετε, idem significant atque imperativus ἄγετε. Cfr. Krueg. I § 53, 7, 4.

V. 873. περιπτύξαντες] Confer Musgravius Eur. Phoen. 1357 τειχέων περιπτύχαι.

V. 874 sq. Pro librorum scriptura εἴτε χοῆ Hermannus εἰ χοῆζει, Dindorfus εἴτε χοῆ θανεῖν scripsit. Schol.: εἰ χοῆζει καὶ θέλει. Μετριάζειν δὲ προσποιεῖται τῇ κολάσει, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ 'ἡμεῖς γὰρ ἀγνοῖ', τοῦτ' ἐστὶν ἀνοικνῶνται τοῦ φόνου

τούτου, φησὶ διὰ τὸ μὴ χρεῖν αὐτὴν ἀνηρηκέναι. De verbo χοῆ haec adnotavit Dindorfus: Euripides apud M. Tullium ad Attic. VIII 8 et apud Suidam (s. v. παλαμάσθαι): πρὸς ταῦθ' ὅτι χοῆ καὶ παλαμάσθω καὶ πᾶν ἐπ' ἔμοι τεκταινέσθω. Secunda persona usus est Sophocles Ai. 1373 σοὶ δὲ δρᾶν ἔξεσθ' ἂ χοῆς. Hesychius: χοῆς· θέλεις, χοῆσεις. Quae glossa ex Cratino sumpta videtur, quem citat Suidas s. v. χοῆ p. 3921 χοῆς δὲ τὸ χοῆσεις καὶ δεῖ. Κρατίνος Νόμοις, νῦν γὰρ δὴ σοὶ πάρα μὲν θεσμοὶ τῶν ἡμετέρων, πάρα δ' ἄλλ' ὅτι χοῆς.

V. 875. τυμβεύειν passive hic dictum 'sepeliri' significat, cum vulgo 'sepelire' denotet. Eodem modo νυμφεύειν et active et passive usurpatum est. Vide ad 648. Hoc dicit poeta: 'sive mori vult sive tali in thalamo sepulta vivere'. Verum maxime probabile quod Morstadtus scribendum esse suspicatus est νυμφεύειν.

V. 876. τοῦπὶ τήνδε τὴν κόρη] De locutione τὸ ἐπὶ τινὰ, 'quod attinet ad aliquem', vide Krueg. I § 68, 41, 9.

V. 877. Schol.: μετοικίας δ' οὐκ τῆς ἄνω· τὸ μεθ' ἡμῶν ἄνω οἰκεῖν. Hoc dicit: 'habitationem concedere ad superiores prohibebitur'. Simillime dixit 1224 εὐνής τῆς κάτω.

V. 878 sqq. ὦ τύμβος etc.] Paul-

οἰκησὶς αἰετρουρος, οἱ πορεύομαι
πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς, ὦν ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς 880
πλείστον δέδεκται Φερσέφασσ' ὀλωλότων·
ὦν λοιπὸν γὰρ καὶ κάκιστα δὴ μακρῶ 885
κάτειμι, πρὶν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίον.
ἔλθοῦσα μέντοι κάρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω
φίλη μὲν ἤξειν πατρί, προσφιλῆς δὲ σοί, 885
μητέρα, φίλη δὲ σοί, κασίγνητον κάρα·
ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ὑμᾶς ἐγὼ 900
ἔλονθα κάκισμῆσα κάπιτυμβίους
χοῆς ἔδωκα. νῦν δέ, Πολύνεικες, τὸ σὸν
δέμας περιστελλοῦσα τοιάδ' ἄρνυμαι· 890
καίτοι σ' ἐγὼ τίμησα τοῖς φρονοῦσιν εὔ.
οὐ γὰρ ποτ' οὔτ' ἂν εἰ τέκνων μήτηρ ἔφην, 905

lisper progressa et ad eum locum conversa, in quo sepulcrum situm fuit, Antigona haec dicit.

V. 882. κάκιστα δὴ μακρῶ] Sed ego postrema et μακρῶ κάκιστα, i. e. longe deterrimo, sive multo maxime miserabili fato defuncta adveniam. CAMER. Cfr. v. 59.

V. 884. Schol.: ἐν ἐλπίσιν τρέφω· ἐλπίζω ἀποθανοῦσα πάντας ἔξειν φίλους. Εὐεπίφορος ὁ Σοφοκλῆς εἰς τὸ τρέφω ἀντὶ τοῦ ἔχω. Cfr. 660. 1089. Ai. 503. 644. 1124. O. R. 356. 374. Trach. 28. 117. Phil. 795.

V. 886. Schol.: κασίγνητον κάρα· ὦ Ἐτεόκλεις· ἐξῆς γὰρ τοῦ Πολυνείκουσ μετα' οἴκου μνημονεύει.

V. 889. ἔδωκα] Cfr. El. 451. 458. Δωρεῖσθαι τινὰ χοῆς habet Eur. Or. 117 et ipsum διδοῖναι χοῆς Or. 124. Phoen. 934. Iph. T. 61. NEUIUS. De supplendo dativo ὑμῖν vide Krueg. I § 60, 5, 1.

V. 891. Schol.: καίτοι σ' ἐγὼ τίμησα· παρὰ τοῖς καλῶς φρονοῦσι δοκῶ σε τιμηκέναι, ὥστε τοὺς συνετοὺς ἀποδέξασθαι τὰ ὑπ' ἐμοῦ εἰς σὲ γενομένα. De dativo vide Matth. § 338 a. Krueg. I § 48, 6, 5. Scholiasta coniunxit εὐ cum φρονοῦσιν. Verum, nisi

velis de Arndtii coniectura scribere καίτοι σ' ἐγὼ τίμησα, in quibus particula γὰρ parum sit utilis, sensus efflagitat ut εὐ cum ἐτίμησα neclatur.

V. 892—899. οὐ γὰρ ποτ' — βλάστοι ποτέ] Negat se hoc officium praestituras fuisse aut liberis aut marito, quod liberi et maritus reparabiles, fratres autem mortuis parentibus irreparabiles sint. Manifestum est autem respici ad rem illam ab Herodoto III 119 expositam. Cum enim infestus videretur Dario et studiosus novarum rerum unus ex septem coniuratis Intaphernes, non modo ipsum, sed etiam liberos reliquosque cognatos in carcerem coniecit. Quam calamitatem cum uxor Intaphernis vehementissime deploraret et quotidie ad fores regiae cum lacrimis et eiulatu adesset, tandem misericordia commotus Darius nuntiari iubet mulieri, velle se unum ex captivis ei condonare. Quo facto cum nihil cunctata fratrem dimitti voluisset, regi miranti quid esset, quod neglexisset et maritum et liberos, haec respondisse fertur narrante Herodoto: ὦ βασιλεῦ, ἀνὴρ μὲν μοι ἂν ἄλλος γένοιτο, εἰ δαίμων ἐθέλοι, καὶ τέκνα ἄλλα, εἰ ταῦτα ἀποβάλοιμι· πατρός δὲ καὶ μητρός οὐκ ἔτι μεν ζώντων, ἀδελφούς

οὐτ' εἰ πόσις μοι κατθανὸν ἐτήκετο,
βία πολιτῶν τόνδ' ἂν ἠρόμην πόνον.
τίμος νόμου δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω; 895
πόσις μὲν ἂν μοι, κατθανόντος, ἄλλος ἦν,
καὶ παῖς ἀπ' ἄλλον φωτός, εἰ τοῦδ' ἤμ-
πλακον. 910

μητρὸς δ' ἐν Αἴδον καὶ πατρὸς κεκευθότοι,
οὐκ ἔστ' ἀδελφὸς ὅστις ἂν βλάβστοι ποτέ.
τοιῶδε μέντοι σ' ἐκπροτιμήσασ' ἐγὼ 900
νόμῳ, Κρέοντι ταῦτ' ἔδοξ' ἄμαρτάνειν
καὶ δεινὰ τολμῶν, ὃ κασίγνητον κέρα. 915
καὶ νῦν ἄγει με διὰ χειρῶν οὕτω λαβὼν
ἄλεκτρον, ἀννύμεναιον, οὔτε του γάμου
μέρος λαχούσαν οὔτε παιδείον τροφῆς. 905

ἂν ἄλλος οὐδενὶ τρόπῳ γένοιτο
Ταύτη τῇ γνώμῃ χρεωμένη ἔλεξε
ταῦτα. Atque hac oratione et iudicio mulieris admodum delectatus rex et fratrem, quem petierat, et maximum natu ei filium condonavit, reliquis omnibus interfecit. Tu vero noli credere a Sophocle haec scripta esse, quae quin ab histrione addita sunt, non dubitabit qui diligenter reputaverit, quid dignum persona Antigoniae sit, et intellexerit imitationem Herodoti satis absurdam esse. Accedit, quod in ipso sermone sunt quae ab elegantia generis dicendi Sophoclei abhorreant, ut ne ea quidem huius loci excusatio quae una aliquam speciem habet comprobari possit, quam pluribus novissime persecutus est R. Nieberdingius in progr. gymn. Neustadt O.-S. a. 1875 contendens, Sophoclem amicitiam Herodoti deductum esse ut hunc pannum adsumeret. Quod autem Aristoteles Rhet. III 16 de hoc loco ut genuino Sophoclis loquitur, eo nihil aliud demonstratur nisi hanc interpolationem ut multas alias ante Aristotelis aetatem sive ante illam Lycurgi oratoris de fabulis tragicorum non interpolandis legem factam esse. Multas de hac quaestione commentationes inde ab A. Jacobi quaestionibus Soph. a. 1821 et Goethei Sermonibus Eckerm. III

scriptas perlustravit H. Kratzius in progr. gymn. Stuttg. 1866.

V. 892 sq. εἰ τεκνον — ἐτήκετο] Hoc dicit poeta: 'neque si liberi mihi essent, neque si maritus, qui mortui putrescerent'. Nam verba κατθανὸν ἐτήκετο ad liberos etiam referenda esse apparet.

V. 895. Triclinius: τίμος νόμου ἦγον τίνι νόμῳ χαρίζομένη, καὶ στέργουσα καὶ ἀποδεχομένη τοῦτον, λέγω ταῦτα; De locutione πρὸς χάριν νόμου vide ad v. 30.

V. 896. κατθανόντος] Sc. τοῦ πόσιος. Cfr. Krueg. I § 47, 4, 3.

V. 897. καὶ παῖς — ἠμπλακον] Hoc dicit: 'et filius mihi ex alio marito esset, si cum marito filium amissem'. Pronomen τοῦδε ad nomen παῖς referendum esse certum est. Manifestum est autem haec dicenti obversatum maxime Intapharnis illius uxoris exemplum esse.

V. 898. κεκευθότοι] De sensu intransitivo huius verbi vide ad O. R. 968.

V. 901. ταῦτ' — ἄμαρτάνειν] Vide quae de hoc loquendi forma ad v. 66 monita sunt.

V. 903. Schol.: ἄγει με ἔμφατικώτερον τὸ ἄγει. οὐ γὰρ εἶπεν, ὅτι ἐκέλευσέ με ἀχθῆναι, ἀλλ' αὐτὸς ἄγει.

V. 905. Schol.: οὔτε παιδείον τροφῆς οὔτε παιδα θρέψασαν.

ἀλλ' ὡδ' ἔρημος πρὸς φίλων ἢ δίσμορος
ζῶσ' ἐς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφῆς 920
ποῖαν παρεξελθοῦσα δαιμόνων δίχην;
τί χρῆ με τὴν δύστηνον ἐς θεοὺς ἐτι
βλέπειν, τίν' αὐδ' ἂν ξυμμάχων; ἐπεὶ γε δὴ 910
τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦσ' ἐκτησάμην.
ἀλλ' εἰ μὲν οὖν τὰδ' ἔστιν ἐν θεοῖς καλά, 925
παθόντες ἂν ξυγγνοίμεν ἡμαρτηρότες·
εἰ δ' οἷδ' ἄμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακά
πάθοιεν ἢ καὶ δρωῶσιν ἐκδικῶς ἐμέ. 915

XO. ἐτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ
ψυχῆς ὀϊαὶ τήνδε γ' ἔχουσιν.

KP. τοιγάρ τοῦτων τοῖσιν ἄγουσιν
κλαύμαδ' ὑπάρξει βραδυτήτος ὑπερ.

AN. οἰμοί, θανάτου τοῦτ' ἔγγυτάτω
τοῦτος ἀφίχεται. 920

V. 906. Offendit locatio ἔρημος πρὸς τινος. Itaque nisi malis eam interpolatori tribuere, verba πρὸς φίλων cum verbo ἔρχομαι eodem sensu quo ἄγομαι dicto coniungenda videntur.

V. 909. τί χρῆ] Vide ad v. 871; de βλέπειν εἰς τινα confer Ai. 398. 514. El. 925.

V. 911. τὴν δυσσέβειαν] 'Impietatis crimen'. Vide ad v. 860 et Elmsleium ad Eur. Med. 213.

V. 912 sq. ἀλλ' εἰ μὲν — ἡμαρτηρότες] Hoc dicit Antigona: 'quodsi vero di haec probant et volunt, ut propter pietatem malis afficiar (quasi pietatem colere peccatum sit), malo consciam mihi peccatum'. Verbis παθόντες ξυγγνοίμεν subest proverbialis locutio πάθει μάθος, παθόντα μαθεῖν. De genere masculino cfr. Matth. § 436, 4. Krueg. I § 43, 1, 3. Verba εἰ τὰδ' — καλὰ recte iam scholiasta explicavit: εἰ ταῦτα τοῖς θεοῖς ἀρέσκει.

V. 914 sq. Schol.: εἰ δ' οἷδ' ἄμαρτάνουσι ἐπὶ τὸν Κρέοντα ἢ ἀναφορά. ἐκδικῶς ἔξω τοῦ δικαίου. De ἢ καὶ vide Matth. § 620, 2. Ceterum fallitur Wexius, qui pro inimicis precari Antigona

nam hic putat. Oportet illa potius, ut, Creon si peccat, eadem aliquando mala patiatur, quibus ipsa iniuste nunc afficiatur. Ea autem quoniam gravissima sunt, summa intellegitur Creonti mala impreari.

V. 916 sq. Schol.: ἐτι ἐτι ἐν τῷ αὐτῷ κινήματι ἔοικεν ἢ παῖς εἶναι οἷον οὐκ ἐνδέδωκεν ὀδυρομένη. Recte Camerarius: Neque enim aut peccasse se fatetur aut paenitere facti. Ideo dicit chorus retinere pristinum animi impetum, a ventorum flatibus translatione ducta. De locutione ἀνέμων ὀϊαὶ vide ad y. 137.

V. 918. τοῦτων] Recte Hermannus secundum Wexium τοῦτων refert ad ea, quae modo in scena acta sunt, i. e. quod conqueri et lamentari Antigona, qui eam abducere debebant, passi sunt. Genetivus aptus est ex nomine κλαύματα. De numero plurali pronominis vide ad Phil. 1354 sq., de locutione κλαύμαδ' ὑπάρξει ad 230 huius fabulae.

V. 920 sq. οἰμοί — ἀφίχεται] Recte Brunckius videtur interpretatus: 'hei mihi, mortem proxime haec vox accedit'. Cfr. O. C. 529 cum nota.

XO. θαρσείν οὐδὲν παραμυθούμαι
μὴ οὐ τάδε ταύτη κατακυροῦσθαι. 935
AN. ὦ γῆς Θήβης ἄστν πατρῶν
καὶ θεοὶ προγενεῖς, 925
ἄγομαι δὴ κοῦκ ἔτι μέλλω.
λευσάσετε, Θήβης οἱ κοιρανίδαί,
τὴν βασιλίδα μούνην λοιπὴν,
οἷα πρὸς οἶων ἀνδρῶν πάσχω,
τὴν εὐσεβίαν σεβίσασα. 940
(στροφή α')

XO. Ἔτλα καὶ Δανάας οὐράνιον φῶς

V. 922 sq. Schol.: οὐ παραμυθούμαι σε θαρσεῖν, ὡς μὴ κενωμένον σοι τοῦ ἀποθανεῖν. τοῦτο δὲ φησὶν ὡς οὐκ ἐνδιδοῦς, ἵνα μὴ ὑπονοήσῃ ἐκείνη μεταπεικέναι αὐτὸν δακρύνουσα. ἢ ὁ χορὸς λέγει, ὡς τοῦ Κρέοντος μὴ μεταπεισθέντος. Recte Boeckhius vidit nullo pacto Creonti tribui hos versus potuisse. De μὴ οὐ particulis vide Matth. § 609. Krueg. I § 67, 12, 6.

V. 924. ὦ γῆς — πατρῶν] Recte monet Neuius Θήβης ἄστν 'urbs Thebarum' idem esse quod ἄστν Θήβη. Cfr. O. C. 297 πατρῶν ἄστν γῆς ἔχει. De duplici genetivo vide ad O. C. 668 sq.

V. 925. καὶ θεοὶ προγενεῖς] Similiter μεταγενῆς est apud Menandrum, quem affert Athenaeus p. 559 F. Usitataiora sunt comparativa προγενέστερος et μεταγενέστερος. Postulat vero analogia, ut προγενεῖς non προγόνους, sed antiquos intellegamus, quemadmodum παλαιχθῶν Ἄρης ab Aeschylō dictus Spt. c. Th. 105. Sunt autem illi antiqui di Mars et Venus, Harmoniae, Cadmi coniugis, parentes. HERM.

V. 927. Schol.: οἱ κοιρανίδαί· κοίρανοι· τοῖς ἀπὸ τοῦ χοροῦ φησὶν· εἰσθασὶ γὰρ οὐ μόνον τοὺς βασιλεῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐνδόξους τῶν πολιτῶν οὕτω καλεῖν. Vide quae ad O. R. 85 et 911 adnotata sunt. De forma κοιρανίδαί confer Lobeck. ad Ai. 879 p. 367 sq.; de nominativo in compellatione Krueg. I § 45, 2, 7.

V. 928. Schol.: τὴν βασιλίδα· τὴν βασιλείαν. Nemo miretur magni animi puellam se solam e regia stirpe superstitem esse dicere. Non hoc incogitantī poetae excidit, ut Musgraviō visum ad Iphig. T. 905. Consulto et ex naturae observatione Antigonom sic loquentem introduxit. Ad certam mortem dum abducitur, quam sibi ipsa pio facinore accessivit, sororis meminisse non debet, quae eiusdem facti timore mortis et Creontis reverentia particeps esse noluit. Indigna genere suo Ismena illi videtur, nec eam amplius pro sorore habet. BR. Ceterum manifestum est τὴν βασιλίδα a Sophocle scriptum esse non posse. Coniecerunt multa: Triclinius τὴν βασιλείαν, Hermannus τὴν βασιληίδα, Emperius Θήβης τὴν κοιρανίδαίαν μούνην λοιπὴν, ut lectionem τὴν βασιλίδα ex interpretatione τὴν βασιλειδῶν adscripta ortam esse putandum sit. Winckelmannus ipsum illud τὴν βασιλειδῶν el.

Hes. βασιλειδῆς· ὁ τοῦ βασιλέως, Bergkii vel M. Schmidtii τὴν λαβδακιδῶν. A memoria librorum proxime abest τὴν βασιλειδῶν.

V. 931—963. Egregie instituit poeta, ut chorus, misero Antigoniae fato in dolorem non mediocrem coniectus, aliquo cantu prosecuturus decedentem virginem ac semet ipsum quodammodo consolaturus trium proferret hominum nobilium exempla, qui simili calamitate olim adfecti vivique in spe-

ἀλλάξαι δέμας ἐν χαλκοδέτοις αὐλαῖς· 945
χρυπτομένα δ' ἐν τυμβῆρει θαλάμῳ κατεξεύχθη·
καίτοι γενεῖ τίμιος, ὦ παῖ, παῖ, 935
καὶ Ζηνὸς ταμιεύσκε γονὰς χρυσορῦτους. 950
ἀλλ' ἂ μοιριδία τις δύναισι δεινά·
οὐτ' ἂν νιν ὄλβος, οὐτ' Ἄρης, οὐ πύργος,
οὐχ ἄλικτυποι 940
κελαιναὶ νᾶες ἐκφύγοιεν. 940

luncas subterraneas inclusi essent, Danaae, Lycurgi, Cleopatrae. Ex his quamquam Danae et Cleopatra liberatae postmodo e custodiis ab aliis scriptoribus traduntur, tamen illi valde errant interpretes, qui chororum commemorandis exemplis illis simul Antigoniae aliquam recuperandae libertatis spem inicere voluisse suspicantur.

V. 931—940. ἔτλα — ἐκφύγοιεν] Sensus nexusque hic est: 'toleravit eandem fortunam Danae, ut in carcerem subterraneum includeretur; quanquam enim nobilis erat et a Iove amabatur, cuius compressu gravida facta est, tamen succubuit fato, cui nulla unquam vis resistere potest'. Fabula, quam tangit Sophocles, haec est: Acrisius, rex Argivorum, cum ab oraculo monitus esset fore, ut Danae, filia ipsius, puerum pareret, a quo interficeretur, in conclavi aereo subterraneo eam inclusam custodivit. Nihilominus Iuppiter in imbrem aureum conversus et per tegulas demissus cum Danae rem habuit; unde natus postmodo Perseus est. Cfr. Apollod. II 4, 1. Hygin. fab. 63 et Horat. Od. III 16, 1sq. Schol. ad Apollon. Rhod. IV 1091.

V. 931 sqq. Δανάας — αὐλαῖς] De periphraσι Δανάας δέμας vide Matth. § 430 p. 798. Verba οὐφ. φῶς ἀλλάξαι recte interpretatus est Musgravius: 'tenebris mutare lucem caelestem'. — De adi. χαλκοδέτοις apte confert Neuius El. 836 χρυσοδέτοις ἔρκεισι, et huius carminis 936 χρυσορῦτους. De re vide Pausan. II 23, 7 ἄλλα δὲ ἔστιν Ἄργείοις θέας ἄξια. κατάγειον

οικοδόμημα, ἐπ' αὐτῷ δὲ ἦν ὁ χαλκὸς θαλάμος, ὃν Ἀργείοις ποτε ἐπὶ φρονῆ τῆς θυγατρὸς ἐποίησε. Περίλαος δὲ καθείλεν αὐτὸν τυραννίσας. Apollod. II 4, 1 δέσας οὖν Ἀργείοις τοῦτο, ὑπὸ γῆν θαλάμον κατασκευάσας χάλκεον τὴν Δανάην ἐφρούρει. Adde quae Mitscherl. ad Horat. Od. III 16, 1—8 attulit. Boeckhio χαλκοδέτοι αὐλαὶ dici videntur, quia parietes illius conclavis aereis laminis tabulati fuerint, religatis ad lapides clavorum iunctura.

V. 934. τυμβῆρει θαλάμῳ] Adscripsit Neuius Philoct. 1262 τάσδε πετηρήεις στέγας. De κατεξεύχθη idem confert v. 941 ζεύχθη et Philoct. 1025 κλοπή τε κἀνάγκη ζυγείς.

V. 936. Schol.: ταμιεύσκε· ἀντὶ τοῦ ἐν αὐτῇ εἶχε τὰς γονὰς τοῦ Διός· ὁ ἔστιν· ἔγκνος ἦν. Vehementer errant qui hoc dicere his verbis Sophoclem putant, Danaen tum demum, cum iam gravida facta esset, a patre in domum illam aeratam inclusam esse. Immo secutus ille communem omnium famam Danaen detrusam in conclave sepulchrale ait, quamvis esset dilecta Iovi, a quo, cum ibi lateret, gravida facta sit. — De forma χρυσορῦτους vide Matth. § 40.

V. 937. ἀλλ' ἂ μοιριδία δύναισι δεινά· I. e. ἀλλ' ἂ μοιριδία δύναισι ἔστι δεινά τις.

V. 938. ὄλβος pro ὄμβρος scripsit Erfardius. Idem contulit Bacchyl. fr. 36 p. 1238 ed. tert. Bgk. θνατοῖσι δ' οὐκ ἀνθαίρετοι οὐτ' ὄλβος οὐτ' ἀκαμπτος Ἄρης οὐτὲ πάμφθεροις στάσις.

(ἀντιστροφή α΄.)

ξεύχθη δ' ὀξύχολος παῖς ὁ Δρύαντος, 955
 Ἴδωνῶν βασιλεύς, κερτομίους ὄργαις,
 ἐκ Διονύσου πετρῶδει κατάφορκτος ἐν δεσμῶ.
 οὕτω τὰς μανίας δεινὸν ἀποστάζει 945
 ἀνθηρόν τε μένος· κείνος ἐπέγνω μανίας 960
 ψαύων τὸν θεὸν ἐν κερτομίους γλώσσαις.
 παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους γυναικας εὐτόν τε
 πῦρ,
 φιλαύλους τ' ἠρέδιζε Μούσας. 950 965

V. 941—950. Alterum similis fati exemplum commemorat Lycurgi, regis Thracum, quem, quod Bacchum eiusque comites contempserat et laesisset, antro inclusum esse tradit. Eadem de re exposuerunt Homerus II. ζ 130—140, qui occaecatum eum a Iove propter illum contemptum Bacchi narrat, Apollod. III 5, 1. Diodor. III 65 et Hygin. fab. 132. Ceterum scholiasta ad hunc locum: *μη οὕτω αὐτὸ λάβωμεν, ὅτι καὶ ἡ Ἀντιγόνη ἀσεβῆς οὐσα πέπονθεν ὅπερ ὁ ἀσεβῆς Λυκούργος· ἀλλ' ἀπλῶς τῆ παραθέσει τῶν ὁμοίων δυστυχιῶν παραμυθῆται τὴν κόρην.* Verbum *ξεύχθη* eadem ratione in initio enuntiatum positum est ac si praecesserit *ἐξεύχθη* (*κατεξεύχθη*) *μὲν*.

V. 941. ὀξύχολος] Ita Verg. Aen. III 13 sq. *terra procul vastis colitur Mavortia campis* (*Thracēs arant*) *acri quondam regnata Lycurgo*.

V. 942. Ἴδωνῶν] Populi Thracii, ad Edonum montem et Strymonem fluvium incolentis. Vide Plin. H. N. IV 11 et Gierig. ad Ovid. Met. XI 69.

V. 942 sq. Schol.: *κερτομίους ὄργαις· διὰ τὰς κερτομίους ὄργαις.* Erfurdiius 'propter procax ingenium'.

V. 944. πετρῶδει — ἐν δεσμῶ] In antro montis Pangaei. Vide Apollod. III 5 Ἴδωνοί δὲ — ἐξ τῶ Παγγαίου αὐτὸν ἀπαγαγόντες ὄρος ἔδησαν.

V. 945 sq. οὕτω — μένος] Sen-

tentia generalis est sensusque hic: 'ita (i. e. istiusmodi poena) destillat insaniae calamitosus et vegetus cruor' i. e. 'ita vis insaniae inanis infringitur'. Insolentia enim comparatur cum tumore ulceris quod cum ad summum vigorem (*ἀνθος, ἀκμήν*) effloruit, rupti eius sanies destillat. Scholiasta: *ἀνθηρόν δὲ, τὸ ἀκμαῖον καὶ ἀνθοῦν ἐν καιροῖς.* Confert Musgraves Trach. 1000 *τὸδ' ἀκμήντων μανίας ἀνθος καταδερχήναι.* Ibid. 1089 *ἠνθηκεν* (sc. νόσος), *ἐξώρηκεν.* Sunt qui cum neglegant *ἀνθηρόν* sententiae non modo aptum, sed etiam necessarium esse, id mutant. De nomine *μέμος* denique cfr. Aí. 1412 *ἐτι γὰρ θεομαί σύριγγες ἀνω φυσῶσι μέλα μένος*, Aesch. Ag. 1067 *αἵματηρόν ἐξαφορίζεσθαι μένος*.

V. 946 sq. κείνος — γλώσσαις] Recte scholiasta *ἐπέγνω τὸν θεὸν* coniunxit, cuius haec verba sunt: *τὸ ἐξῆς, κείνος ἐπέγνω τὸν θεὸν κερτομίους γλώσσαις μανίας ψαύων.* Sensus est: ille cognovit deum, cum eum pro insaniam sua acerbis dictis laederet. HERM.

V. 948. Schol.: *ἐνθέους τὰς θεολήπτους Βάκχας. εὐτόν τε πῦρ· τὸ ὑπὸ τῶν Βακχῶν αἰρόμενον ἐν ταῖς Διονυσιακαῖς θάουχαις.* Neuius confert Eur. Bacch. 238, 608, 791 *τελετὰς εὐτόν, εὐτόν βακχεύματος, εὐτόν ὄρων.*

V. 950. De Musis Bacchi comitibus conferri Neuius iacob Creuzer. Symb. T. III p. 181.

(στροφή β΄.)

πὰρ δὲ Κρανείων σπιλάδων διδύμας ἄλως
 ἀκταὶ Βοσπόρῳ ἰδ' ὁ Θορηκῶν ἄξενος
 Σαλυμνησός, ἐν' ἀρχιπόλις Ἄρης 970

V. 951—968. πὰρ δὲ — ἔσπον, ὃ παρ] Non dubiam, mihi videtur, quin sensus hic sit: 'Ne Cleopatra quidem fato resistere potuit, quanquam e dis orta fuit, sed in carcerem conclusa est; cuius calamitatem deplorantes filii misere tabescebant, a noverca etiam occaecati'. Fecit enim poeta, quod saepe eum fecisse supra ad v. 155 sqq. monitum est, ut extremo loco poneret id, quod primum fuit, praepositivis, quae ad rem ipsam, de qua potissimum agitur, non necessario pertinebant. Nam quae Phinidis commemoravit exornandae orationis causa adiecta sunt. Fabula autem, quam tetigit, haec fere fuisse statuenda est: Phineus, rex Salmydessi Thracii, uxorem duxit Cleopatram, filiam Boreae et Orithyiae, ex qua duos genuit filios, Plexippum et Pandionem vulgo appellatos. Repudiata autem Cleopatra et in custodia condita duxit Idaeam, filiam Dardani, regis Scytharum, quae privignos suos vim sibi inferre voluisse apud Phineum criminata perfecit, ut oculis illos privare per eum sibi liceret. Vide prae ceteris Diodorum Sic. IV c. 43. 44, qui pluribus de ista fabula exposuit. Paucis de ea egit Apollodorus III 15, 3, ex qua sua hausit scholiasta ad huius fab. v. 980, admiscens nonnulla, de quibus Sophocles non cogitavit.

V. 951 sqq. πὰρ δὲ hic et v. 960 καὶ δὲ ex mea coniectura scripsi. Libri *παρὰ δὲ* et *κατὰ δέ*. Vide quae ad h. l. in conspectu metrorum huic fab. addito exposui. *Σπιλάδων* egregie resutit Wieselerus pro eis quae sunt in libris *πελαγίων πετρῶν*, in quibus *πετρῶν* ex interpretatione nominis *σπιλάδων* ortum esse videtur. Cfr. Hesych. *σπιλάδες· αἱ περιεχόμεναι τῆ θαλάσσης πέτραι.* Neque ἄλως certum est. Et attributum *διδύμας* et metrum requisiverit *πέτρας* pro ἄλως, ut cum *πετρῶν*

in textum irrepsisset, *πέτρας* in ἄλως correctum esse putandum sit. Eur. Med. 432 *διδύμας ὄρσασα Πόντον πέτρας.*

Ibid. *πὰρ δὲ — ἐν'* 'Est locus — ubi'. Cfr. Trach. 237. 752. Eur. Hipp. 121. Hel. 179. Ovid. Met. I 568. II 195. III 155. 407. V 385. WEX. Itaque hoc dicit poeta: 'est apud Bosporum Thracium Salmydessus, ubi' etc.

Ibid. *πὰρ δὲ — ἄλως]* De *παρὰ* praepositione cum genetivo iuncta, pro quo dativum expectaveris, cfr. 1123 et Matth. § 588 a. De Cyaneis petris sive Symplegadibus cfr. Eur. Med. 1263 *κρανείων Συμπληγάδων πετρῶν ἄξενωτάτων εἰσβολάν*, Mela II 7, 19 *contra Thracium Bosporum duae parvae (insulae), parvoque distantes spatio et aliquando creditae dictaeque concurrere, et Cyaneae vocantur et Symplegades.* Plura vide apud Schirlitz. Handb. der alten Geogr. p. 241 sq. Postremo *διδύμη ἄλως*, si sana est scriptura librorum, ostium Ponti Euxini vocatur momente scholiasta *διὰ τὸ διαχωρίζεσθαι ὑπ' αὐτῶν τὴν θάλασσαν.* Cfr. Eustathius ad Dionys. Perieg. 148 et ipse Dionys. 156 *ἐκ τοῦ δ' ἂν καὶ πόντον ἰδοῖς διθάλασσον ἴοντα.*

V. 952. ὁ Θορηκῶν — Σαλυμνησός] Schol. ad Apoll. Rh. II 177 *ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται τὸν Φινέα περὶ τὸν Σαλυμνησὸν κατοικήσαι. Ὁ δὲ Σαλυμνησὸς ἐπὶ τῆς Θορηκῆς ἐστὶ κατὰ τὰ ἀριστερὰ εἰσπλέοντι τὸν Πόντον.* Recte Cellarius Ge. Ant. T. I p. 1077 'Et urbis et sinus et litoris commune nomen fuit; urbe excisa litori et sinui nomen apud scriptores posterioris aevi mansit.' Ἄξενος ex Boeckhii coniectura addidi. Cfr. Aesch. Prom. 726 *τραχίαι πόντον Σαλυμνησῶν γνάθος ἐχθρόξενος ναῦταισι, μητρῶν νεῶν.*

V. 954. Schol.: *ἐν' ἀρχιπόλις*

δισσοῖσι Φινειδαις εἶδεν ἀρατὸν ἔλκος 955
 ἀραχθὲν ἐξ ἀγρίας δάμαρτος
 ἀλαδὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις
 ἄτερόθ' ἐγγέων ὑφ' αἵματηραῖς 975
 χεῖρεςσι καὶ κερκίδων ἀκμαῖσιν
 (ἀντιστροφή β').
 καδ δὲ τακόμενοι μέλειοι μέλειον πάθαν 960
 κλαῖον, ματρός ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν· 980
 ἃ δὲ σπέρμα μὲν ἀρχαιογόνων <ἐξ>

Ἄρης· παρὰ γὰρ Θραξί τιμᾶται ὁ Ἄρης, ὡς ὁ ποιητής (II, v 301)· τῷ μὲν ἄρ ἐν Θορήκῃς Ἐφύρουσ μετὰ θαρρήσεσθον. Cfr. ad v. 941. Mars autem vidisse dicitur illud scelus, quia ubicunque caedes fit et sanguis hominum hauritur, Martis habetur negotium. Cfr. Aesch. Sept. 244 τούτω γὰρ Ἄρης βόσκειται φόνος βροτῶν.

V. 955—957. δισσοῖσι — κύκλοις] Uterque dativus et δισσ. Φινειδαις et ἀλαστ. ὀμμ. κύκλοις aptus est e verbo ἀραχθὲν. Cfr. Matth. § 389 h. Krueg. II § 48, 12, 4. — Ἀραχθὲν scripsi pro τυφλωθὲν, de quo plura disputavi in Censura Aiac. ab Lobeck. ed. p. 64 sqq. Cfr. adnot. ad v. 958. De locutione ἔλκος ἀράσσειν τινὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς dixi ibidem. Additum adiectivum ἀλαδὸν coniunctumque poetice cum substantivo ἔλκος, ita ut sensus sit, ὥστε ἀλαδὸς se. τοὺς ὀφθαλμοὺς γενέσθαι.

V. 956. ἐξ ἀγρίας δάμαρτος] Non pugnare secum Sophocles iudicandus est, quo auctore Schol. Apoll. Rh. II 178 sqq. ab ipso patre propter novercam Phinidas occaecatos tradit. Adde Diodor. IV 43. 44. Apollod. III 15, 3. Valck. Diarr. c. XIII p. 196. Recte enim Phineus oculis privasse filios suos dici poterat, cum occaecari eos a noverca passus esset.

V. 957. Schol.: τοῖς ἄλαστα πεπονθῶσιν, ἢ τοῖς δυστυχέσι κύκλοις τῶν ὀμμάτων. De significato adiectivi ἀλάστορος vide ad O. C. 788. Welckerus: ἀλάστορος

bedeutet hier ungefähr so viel als racheschreiend. In den blutigen Augen der unschuldigen Kinder verkündigen sich sofort Rachegeister; diese Wunden sind als Wahrzeichen der Rache eingegraben, welche der That bevorsteht.

V. 958. ἄτερόθ' ἐγγέων ex Hermannii coniectura scripsi. Libri ἀραχθὲν ἐγγέων. Putandum igitur, cum in v. 956 τυφλωθὲν ex interpretatione in textum venisset, ἀραχθὲν cessisse et locum vocabuli ἄτερόθ' occupasse. Ei qui in illo versu τυφλωθὲν relinquunt, hic de Lachmanni coniectura ἀραχθὲν ἐγγέων mutant in ἀραχθὲν τῶν. — ὑφ' αἵματηραῖς etc.] Vide de hoc ὑπὸ praepositionis usu poetico Matth. § 395 not. Krueg. II § 68, 44 not.

V. 960 sq. Schol.: ἀνύμφευτον γονάν· κακόννυμφον γονήν· ὅτι ἐπὶ κακῷ νυμφευθεῖσα δυστυχεῖς αὐτοὺς ἔτεκεν. Hoc dicit poeta: 'et tabescentes miseri miseram sortem suam deplorabant, ex infansto matris conubio nati'. De locutione γονήν ἔχειν μητρός vide O. C. 972 ὅς οὐτε βλαστὰς πα γενεθλίους πατρός, οὐ μητρός εἶχον, ἀλλ' ἀγέννητος τότε ἦ.

V. 962 sqq. Post ἀρχαιογόνων metri causa ἐξ quam ἀπ' addere malui et in v. proximo pro ἀντασ', quod nisi artificiose interpretari non possis, scripsi ἀρτασ'. Cfr. Eur. Med. 564 ξυναρτήσας γένος. Verbum ἤρτησε etiam schol. legisse videtur, cum habeat κῆδος συνήψε. Atque illud ipsum, quod nunc demum hoc verbo restituito

ἄρτασ' Ἐρεχθειδᾶν, τηλεπόροισ δ' ἐν ἄντροις 965
 τραφῆ θυελλαισιν ἐν πατρώασι
 Βορεᾶς ἄμππος ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου 985
 θεῶν παῖς· ἀλλὰ καπ' ἐκείνα
 Μοῖραι μακραίωνες ἔσχον, ὧ παῖ.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

Θήβης ἀνακτες, ἤμομεν κοινὴν ὁδὸν 970
 δύ' ἐξ ἐνὸς βλέποντε. τοῖς τυφλοῖσι γὰρ 970
 αὐτὴ κέλευθος ἐκ προηγητοῦ πέλει. 990

KP. τί δ' ἔστιν, ὧ γεραῖε Τειρεσία, νέον;
 TEI. ἐγὼ διδάξω, καὶ σὺ τῷ μάντει πιθοῦ.

KP. οὐκ οὐκ πάρος γε σῆς ἀπεστάτου φρενός.

TEI. τοιγὰρ δι' ὀρθῆς τήνδ' ἐνανκλήσεις πόλιν. 975

KP. ἔγω πεπονθῶς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα. 995

supplementum versus antecedentis inveniri potest, quod adhuc frustra quaesitum est, coniecturam nostram comprobaverit. Habet autem schol. haec: Βορεᾶς κῆδος συνήψε τοῖς Ἀθηναίοις ἀράσας Ὀρειθῆν τὴν Ἐρεχθειῶς, ἐξ ἧς ἔσχε Ζήτην καὶ Κάλαιν (πτεροπόδος addit Apollod. III 15) καὶ Κλεοπάτραν. Cetera quae addit scholiasta narravi ad 951—968. Illud adicio, ab Ilisso fluvio vel, ut alii tradunt, ex proximis petris abreptam dici Orithyiam. Vide qui pluribus de fabula illa disputavit Platon. Phaedr. p. 229.

V. 966. Schol.: ἄμππος· ταχεῖα, ἴσον ἵππο δυνάμενη τρέχειν. πάγον· ὑψηλοῦ ὄρους καὶ ἀκρωρείας. De Βορεᾶς, 'filia Boreae', vide Matth. § 101.

V. 967. θεῶν παῖς] 'Deorum progenies'. Nam et Boreas pro deo habebatur et Erechtheus, Orithyiae pater, inter deos relatus putabatur. Cic. de N. D. III 19, 50 Erechtheus Athenis filiaequae eius in numero deorum sunt.

Ibid. Intellegendam eam Cleopatrae calamitatem esse, quod repudiata a Phineo et in carcerem coniecta fuerit, iam supra monui.

V. 968. Schol.: μακραίωνες· ἀθάνατοι καὶ πολυχρόνιοι. ἔσχον δὲ ἐπέσχον, ἐπετέθησαν, ἐπεβά-

ρησαν. De locutione ἐπὶ τινὶ vide Passov. Lex. v. ἔγω B. 2. b.

V. 969. Schol.: Θήβης ἀνακτες· καὶ νῦν ἀνακτὰς φησι τοὺς ἀπὸ τοῦ χοροῦ ἐντίμους. Vide ad 927.

V. 971. ἐκ προηγητοῦ] Haec verba per ἐπεξηγήσιν addita praegressum αὐτὴ explicant. ERF.

V. 974. Schol.: οὐκ οὐκ πάρος γε· ὅλον οὐδὲ τὴν ἀρχὴν τῆς σῆς κατωλιώρου μαντείας.

V. 975. δι' ὀρθῆς] Cfr. Matth. § 580 g. Schaefer. ad Lamb. Bos. p. 43. Krueg. I § 43, 3, 3. Supplere solent ὁδοῦ. Videtur potius ex verbo ναυκληρεῖν supplendum esse ναυκληρίας. Cfr. Aesch. Ag. 219 φρενὸς πνεῶν δυσσεβῆ τροπαίαν scil. πνοήν, alia id genus. Τήνδ' ἐνανκλήσεις pro τήνδε ναυκληρεῖς scripsit Valcken. ad Eur. Phoen. p. 321.

V. 976. ἔγω — ὀνήσιμα] Referendum hoc ad servatam urbem, postquam filius Creontis, quem Megareum Sophocles, alii Menoecum vocant, se pro patria devoverat. Eo spectant etiam quae infra v. 1162 dicuntur. HERM. Cfr. praeterea v. 1058. Eur. Phoen. 913 sqq. Verba coniunge hunc in modum: πεπονθῶς ὀνήσιμα, μαρτυρεῖν ἔγω (πεπονθῆναι ὀνήσιμα).

TEI. φρόνει βεβώς αὐτὸν ἐπὶ ξυροῦ τύχης.
 KP. τί δ' ἔστιν; ὡς ἐγὼ τὸ σὸν φρίσσω στόμα.

TEI. γνώσει τέχνης σημεῖα τῆς ἐμῆς κλύων.
 ἔς γὰρ παλαιὸν θάκον ὀρνιθοσκόπον 980
 ἴζων, ἴν' ἦν μοι πατὸς οἰωνοῦ λιμήν, 1000
 ἀγνώτ' ἀκούω φθόγγον ὀρνίθων, κακῶ
 κλάζοντας οἴστρον καὶ βεβαροβαρωμένω,
 καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλους φοναῖς
 ἔργων· πετρῶν γὰρ φοῖβδος οὐκ ἄσημος ἦν. 985
 εὐθύς δὲ δείσας ἐμπύρων ἐγευόμην 1005
 (ἐν) βρομοῖσι παμφλέκτοισιν· ἐκ δὲ θυμῶν

V. 977. βεβώς ἐπὶ ξυροῦ τύ-
 χης] Locutio est proverbialis, de
 qua vide Passov. Lex. v. ξυρόν,
 'in summo discrimine versari' si-
 gnificans. Nam βεβώς idem est
 atque ἄν. Vide ad v. 67.

V. 980. θάκον ὀρνιθοσκόπον] Uno
 verbo οἰωνοσκοπεῖον. Pausan.
 IX 16, 1 Θηβαίους ἐστὶν οἰωνοσκοπεῖον
 Τειρεσίον καλούμενον.

V. 981. Σηολ.: λιμήν· ὄρηος
 καὶ ἔδρα, ὅπου πάντα τὰ ὄρηα
 προσέρχονται. 'Receptaculum'. Sic
 Aesch. Pers. 250, ubi vide Schuetz.
 Eur. Or. 1077. ERF. Acute Boeckh
 suspicatur fortasse 'templi'
 significationem habere.

V. 983. κλάζοντας] Expectaveris
 κλαζόντων. Sed vide Matth. § 434,
 2 b not. Krueg. I § 58, 4.

Ibid. Schol.: βεβαροβαρωμένω·
 ἐμηνενθῆναι μὴ δυναμένω,
 ἀλλὰ ἀσαφεῖ. Cum autem haec
 significatio nomini οἴστρον parum
 commode conveniat, scribendum
 videtur vel de Useneri coniectura
 βεβαροβαρωμένα vel potius βε-
 βαροβαρωμένως.

V. 984. Schol.: φοναῖς· ταῖς
 αἱματικαῖς. Nemo nunc nescit
 substantivum esse φοναῖς occisionem
 atque significare. Attende autem
 ad locutionem insolentiorē
 χηλαῖς (nam ἐν χηλαῖς pro simplici
 dativo instrumenti est) σπῶν-
 τας ἀλλήλους φοναῖς, in qua
 φοναῖς σπῶντας, 'occisione lace-
 rantes', sic accipe: 'lacerantes ita,
 ut se occiderent'. Vide ad O. C.
 1318 sq.

V. 985. πετρῶν — ἦν] Addit
 hoc explicaturus, quomodo illud,
 quod nonnisi oculis cerni poterat,
 ipse caecus animadvertenterit, WEX.

V. 986. Schol.: ἐμπύρων ἐγευό-
 μην· ἐντὶ τοῦ ἀπεπειρωμένη τῆς
 διαπύρως μαντείας. Sic alibi
 γεύεσθαι valet 'experiri, periculum
 facere'. Conferat Brunckius
 Trach. 1101. Eur. Hipp. 663 τῆς
 σῆς δὲ τόλμης εἰσομαι γεγευ-
 μένος et quae ad Arist. Ran. 462
 adnotata sunt.

V. 987. παμφλέκτοισιν] Apte
 comparat Neuius El. 1139 παμ-
 φλέκτου πυρός et 105 παμ-
 φεγγεῖς ἀστρῶν ὁπίας. Signifi-
 cantur hic arae 'ab omni parte
 incensae'.

V. 987 sq. ἐκ δὲ — οὐκ ἔλαμ-
 πον] In ignispiciis flammam pot-
 tissimum spectabant, quomodo se
 per auras explicaret. Bonum omen
 portendebat apex flammae, si clarus
 et nitidus erat; malum contra
 si in fumum et nigredinem desinebat.
 Senec. Oed. 309 quaerit
 Tiresias: *utrumne clarus ignis et
 nitidus stetit, rectusque purum verticem
 caelo tulit et summam in auras
 susus explicuit comam? an
 latera circum serpit incertus viae
 et fluctuante turbidus fumo labat?*

Valer. Flacc. VIII 247 *non se rignes
 tum candida flamma per auras
 explicuit.* Contra laetus Idmon
 apud Apoll. Rhod. I 437 spectat
 σέλας πάντοσε λαμπόμενον θυ-
 ῶν ἄπο. Valer. Flacc. I 205 *protulit
 ut crimen densis luctatus in
 catis ignis et adscendit salientia*

V. 990 sq. καὶ — διεσπείροντο] Non
 igne consumptum fel, quod fieri
 in faustis sacrificiis oportebat,
 sed aestu disruptum est ac disper-
 sum. Nam fel etiam, superimpositum
 τοῖς μηρίοις, qualia modo descripsi,
 cremari solitum esse, exemplis
 nonnullis ostendit Vossius I. l. p. 370 sq.

"Ηρακτος οὐκ ἔλαμπεν, ἀλλ' ἐπὶ σποδῶ
 μνδῶσα κηκίς μηρίων ἐτήμετο
 κάτρυφε κἀνέπτω· καὶ μετάρσοιοι 990
 χολαὶ διεσπείροντο, καὶ καταρρνεῖς 1010
 μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς.
 τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα
 φθίνοντ' ἀσῆμων ὀργίων μαντεύματα.

viscera tauri. Haec et alia protulit
 Valek. ad Eur. Phoen. 1261. Adde
 Musgr. ad eand. fab. 1291.

V. 988 sq. ἀλλ' ἐπὶ σποδῶ —
 ἐτήμετο] Κηκίς μηρίων est id
 quod τὰ μηρία igni admota ex-
 sudabant sive quod ex illis μη-
 ρίοις igni admotis bulliebat. Quod
 cum flammam concipere deberet,
 si sacrificia faustum omen porten-
 dissent, ardensque ossa compre-
 hendere, potius liquescens (μν-
 δῶσα) in cinere absumebatur, ita
 ut ossa non concremarentur, quod
 in sacrificiis faustis fieri debebat,
 sed liquefacto consumptoque adipe
 denudata iacerent. Significantur
 autem hic nomine μηρίων ossa
 femorum, quae ad sacrificandum
 exsecabantur, adipe involuta, qui-
 bus fel superimpositum fuit. Vide
 qui pluribus de ossium sacrificia-
 tione egit Voss. Epist. Mythol.
 T. II p. 354—377 ed. sec. et qui
 secutus eum est Passov. Lex. Gr.
 v. μηρίων. Nonnullis in rebus ab
 eo dissensit Schneider. Lex. Gr.
 sub eadem voce. Conferatur etiam
 Nitzsch. ad Hom. Odys. III, 456.

V. 990. Schol.: κάτρυφε· καὶ
 ἔτρυφε. τῷ φειν ἐστὶ τὸ ἥρμα
 ὑποσύνχειν. Ἀνέπτω δέ, ἀνέ-
 βάλλε τὰ μηρία ἐν τοῦ λίπους.
 Falsa verbi ἀνέπτω interpretatio
 est. Hoc dicit, bullivisse adipem
 et cum crepitu ferventem particu-
 las eiecisse. HERM.

V. 990 sq. καὶ — διεσπείροντο] Non
 igne consumptum fel, quod fieri
 in faustis sacrificiis oportebat,
 sed aestu disruptum est ac disper-
 sum. Nam fel etiam, superimpositum
 τοῖς μηρίοις, qualia modo descripsi,
 cremari solitum esse, exemplis
 nonnullis ostendit Vossius I. l. p. 370 sq.

V. 991 sq. καὶ — πιμελῆς] Μη-
 ροὶ non 'femora' hic sunt, sed
 'ossa femorum', ad sacrificandum
 exsecta, vulgo μηρία sive μῆρα
 dicta. Sic etiam Pausanias I, 24,
 2 θύσας δὲ αὐτὸν (sc. ἰ Φοῖβος
 τὸν κριὸν) τοὺς μηροὺς κατὰ
 νόμον ἐκτεμῶν τῶν Ἑλλήνων ἐς
 αὐτοὺς καιομένους ὄρα. Ad-
 iectivum καλυπτῆς etsi cum aliis
 Matth. § 220, 2 active dictum pu-
 tat, tamen recte Boeckhius retinere
 significatum passivum monet,
 ut sit πιμελή καλυπτῆ 'adeus
 circumdatus'. Dicunt enim Graeci
 non solum καλύπτειν τινα, sed
 etiam καλύπτειν τί τινα, 'circum-
 dare aliquid alicui'. De nomine
 καταρρνεῖς monuit Boeckhius:
 „Die μηροὶ heissen nicht καταρ-
 ρνεῖς, weil sie herabgegossen
 waren aus dem Haufen, sondern
 weil die Fettumwickelung von ihnen
 herabgeflossen ist.“ Addit omnia,
 de quibus aut in quibus aut ex
 quibus quid fluat, veterē loquendi
 genere ipsa dici fluere, velut *cul-
 ter manat cruore, plenus rimarum
 sum, hac atque illac perfuso* Ter.
 Eun. I 2, 25. Genetivus πιμελῆς
 aptus est ex verbo ἐξέκειντο.

V. 993 sq. τοιαῦτα — μαντεύ-
 ματα] Hoc dicit: τοιαῦτα ὁ παῖς
 ἔλεγε τὰ τῶν ἐμπύρων μαντευ-
 ματα εἶναι, δηλονότι φθίνειν
 ἀσῆμων τῶν ἐμπύρων ὄντων.
 Ὀργια de sacrificiis dicta sunt
 etiam Trach. 765. Aesch. Spt. c.
 Th. 180 φιλοθύτων ὀργίων. Ce-
 terum, cum ἀσῆμα τὰ ἐμπύρα
 ἐστὶ non significet 'incerta' vel
 'obscura', sed 'infausta' fuisse
 ignispicia, cuiusmodi habita a Ti-
 resia esse cum ex toto loco, tum
 et v. 996 sqq. apparet, quivis sua
 sponte intellet locutionem τὰ

ἐμοὶ γὰρ οὗτος ἡγεμών, ἄλλοις δ' ἐγώ. 995
καὶ ταῦτα τῆς θῆς ἐκ φρενὸς νοσεὶ πόλις. 1015
βωμοὶ γὰρ ἡμῖν ἐσχάρα τε παντελεῖς
πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κνῶν βοῶς
τοῦ θνυσμόρου πεπτῶτος Οἰδίου γόνου.
κῆρ' οὐ δέχονται θνυστάδας λιτάς ἐτι 1000
θεοὶ παρ' ἡμῶν, οὐδὲ μηρίων φλόγα, 1020
οὐδ' ὄρνις εὐσήμιους ἀπορροιβδεὶ βοάς,
ἀνδροφθόρου βεβρωῖτες αἵματος λίπος.
ταῦτ' οὖν, τέκνον, φρόνησον. ἀνθρώποισι γὰρ
τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστὶ τοῦξαμαρτάνειν 1005
ἐπεὶ δ' ἀμάρτη, κείρος οὐκ ἐτ' ἐστ' ἀνήρ 1025
ἄβουλος οὐδ' ἀνόλβος, ὅστις ἐς κακὸν
πεσῶν ἀκῆται μῆδ' ἀκίνητος πέλη.

μαντεύματα φθίνει, quae mihi quidem ex ipsa sacrorum ratione deprompta videtur, in quibus quod emicare et apparere debebat, flammam dico, evanuerit, non ita accipiendam esse, ut nihil divinationis capi e sacris potuerit, sed sic, ut malum omen vaticinata sint sacra. Cum hac locutione φθίνει τὰ μαντεύματα comparanda sollemnem significatio infaustrorum sacrorum ἰερά οὐ γίνεταί, quam habes Xenoph. Anab. VI 4, 13 sqq. aliis locis. Atque v. 1002 ipso verbo ἀπορροιβδεῖν indicantur βοαὶ οὐκ εὐσημοὶ sive βοαὶ ἄσημοι, quia strepitum avium voces certae i. e. faustae non dignoscuntur.

V. 996. ταῦτα — νοσεῖ] Id est ταύτην τὴν νόσον νοσεῖ. Vid. ad O. R. 264 sq.

V. 997. Schol.: ἐσχάρα· αἱ ἐστίαι. παντελεῖς· αἱ τὰ τέλεια τῶν ἱερῶν δεχόμεναι· ἢ ὅλαι· ἢ δι' ὧν πάντα τελειοῦται. Erfurdus cum Brunckio verit panτελεῖς 'omnes'; rectius tribuit Musgravius nomini vim 'sanctissimae', ducto a v. τέλη i. e. 'caerimoniae'. Sic infra v. 1163 παντελής in παντελή μοναρχία significat 'summam imperii' atque ducitur ab ea vocabuli τέλος vi quae ex locutione οἱ ἐν τέλει cognoscitur. De duplici nomine τέλος

cf. G. Curtii Etymol. p. 220 ed. quart.

V. 998. Schol.: πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κνῶν βοῶς· ἀντι τοῦ οἱ κνῆες καὶ οἱ ὄρνιθες διασπᾶσαντες τὸ τοῦ Πολυεῖου σῶμα ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ἐκόμισαν, καὶ οὕτως ἐμόλυναν ἀπαντας.

V. 1000. Schol.: θνυστάδας λιτάς· τὰς διὰ θνυσίων γινόμενας λιτάς. Adscriptis Musgravius Aesch. Spt. c. Th. 269 θνυστάδος βοῆς.

V. 1002. ὄρνις] Correpta syllaba ultima etiam El. 149; de locutione ἀπορροιβδεῖν βοάς vide Censuram nostram Aiac. ab Lobeck. edit. p. 59 sqq.

V. 1003. ἀνδροφθόρου etc.] Αἵματος ἀνδρ. idem est atque αἵματος ἀνδρὸς φθαρέντος. Cfr. Eur. fr. 268 σκύλα βροτοφθόρα, Herc. 1201 αἶμα παιδοφόνου, Iph. A. 384 βροτοκτόνοι θυσίαι, Or. 1649 αἵματος μητροκτόνου, Cycl. 127 βοῆ ἀνδροποκτόνω, Matth. § 446 not. 3 c. Schol.: βεβρωῖτες· ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ ἐπὶ τὸ πληθυντικὸν μετέβη. Cfr. Krueg. I § 58, 4, 1.

V. 1006. ἐπεὶ — ἀμάρτη] De coniunctivo ex ἐπεὶ apto cfr. Krueg. I § 54, 17, 3.

V. 1007. ἀνόλβος] 'Infelix, miser.' Sic 1265, Ai. 1156.

V. 1008. ἀκῆται ipse scripsi.

ἀνθάδια τοὶ σκαιότητ' ὄφλισκάνει.
ἀλλ' εἴκε τῷ θανάτῳ, μῆδ' ὀλωλότα 1010
κέντει. τίς ἀλλή τὸν θανόντ' ἐπιτανεῖν; 1030
εὖ σοὶ φρονήσας εὖ λέγω τὸ μανθάνειν δ'
ἥδιστον εὖ λέγοντος, εἰ κέρδος λέγοι.
ΚΡ. ὦ πρόεβν, πάντες, ὅσπερ τοξόται σκοποῖ,
τοξεύειτ' ἀκρόος τοῦδε, κούδὲ μαντικῆς 1015
ἄπρακτος ὑμῖν εἴμι, τῶν δ' ὑπαὶ γένους 1035
ἐξημπόλημαὶ κάμπεφόρισμαὶ πάλα.
κερδαίνειτ', ἐμπολάτε τὰπὸ Σάρδεων
ἤλεκτρον, εἰ βούλεσθε, καὶ τὸν Ἰνδικὸν

Libri ἀκείται. Tum restitui quod in plerisque codd. exstat πέλη, pro quo recentiores editores omnes πέλει scripserunt. At fert ita consuetudo Graecorum, ut in membris relativis sententiarum generalium coniunctivo utantur.

V. 1010. Quid sibi velit εἴκε τῷ θανάτῳ, vix perspicere potest. Scribendum εἴκε νουθετοῦντι. Nauckius τῷ φρενοῦντι, Heimsoethius τῷ δέοντι coniecit, quorum illud minus probabile, hoc minus aptum est.

V. 1011. Schol.: τίς ἀλλή· καὶ Ὀμηρος (Il. ω 54)· κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαῖνον. Ubi scholiasta: ἀντι τοῦ ἀναίσθητον σῶμα ὄβριζει. Vide ad Philoct. 946 et Dorvill. ad Charit. p. 252. De locutione τίς ἀλλή — ἐπιτανεῖν confer 753.

V. 1012. τὸ μανθάνειν δ'] De apostropho in fine trimetri vide Herm. Elem. D. M. p. 36. Praeterea cfr. v. 723.

V. 1013. λέγοι ex La restitui. De optativo cfr. supra ad v. 660 ἀλλ' ὄν πόλις στήσεις. De locutione κέρδος λέγειν vide huius fab. 1326 κέρδη παρανεῖς.

V. 1015. Schol.: ἀκρόος τοῦδε· ἀντι τοῦ ἐμοῦ.

V. 1015sq. κούδὲ — εἴμι] Poeta, quod proprie diceretur κούδὲ μαντικῆ ἀπρακτος ὑμῖν ἐστὶ καὶ ἐμοῦ, invertit dixitque: 'et ne a vaticiniis quidem intentatus vobis sum'. HERM. De locutione ἀπρακτος μαντικῆς cfr. ad v. 838 φίλων ἀκλαντος.

Soph. Trag. I. 4.

V. 1016. τῶν δ' — πάλα] Explicant nonnulli editores: ὑπὸ δὲ τῶν γένους, ita ut οἱ γένους valeat οἱ ἐγγενεῖς, coll. v. 289. At hoc a ratione grammatica laborat. Referendum potius τῶν δὲ ad nomen quod ex μαντικῆς sumitur, quasi praecesserint verba κούδ' ἐκ μάντεων ἀπρακτος ὑμῖν εἴμι. Cfr. infra v. 1137 τῶν post Θηβαίως. Forma ὑπαὶ epica invenitur apud Sophoclem etiam El. 711 et restituta est a Brunckio ib. 1419. De usu nominis γένους cfr. v. 1055 τὸ μαντικὸν γένος.

V. 1017. Scholiasta qui habet: πεπραγματεῖν, προδέδομαι, φόρος γεγέννημαι. 'ἐποιήσαντό με φόρον.' Καλλιμαχος legit κάμπεφόρισμαί, quod ex La reduxi. Ceteri libri κάμπεφόρισμαί, ut in La manus antiquior literae μ superscripsit κ. Verbis ἐξεμπόλασθαι, ἐμφορτίζεσθαι coniunctis depingitur sententia 'venalem me habent'. Cfr. Philoct. 978 πέπραμαι κάπολοια.

V. 1018 sq. Ex scriptura cod. La τα (ὄν m. pr. superscripsit) προσάρδεων Blaydesius et Nauckius restituerunt τὰπὸ Σάρδεων. Ceteri libri et Eustathius habent τὸν πρὸς Σάρδεων. Sophocles aetate videtur τὸ ἤλεκτρον, non ὁ ἤλεκτρος dici solitum esse. Schol.: τὸ — ἤλεκτρον· Σάρδεις, πόλις Ἀνδρίας, παρακειμένη τῷ χρυσοφόρῳ Παντωλώ. Eustathius ad Odyss. p. 1483, 27 (p. 150, 18) Σοφοκλῆς μέντοι ἐτόλμησε καὶ αὐτὸν τὸν χρυσὸν ἤλεκτρον εἰ-

χορδόν' τάφω δ' ἐκείνον οὐχὶ κρούετε, 1020
 οὐδ' εἰ θέλουσ' οἱ Ζηρὸς αἰετοὶ βορὰν 1040
 φέρειν νῦν ἀρπάζοντες ἐς Διὸς θρόνους,
 οὐδ' ὅς μ' ἴασμα τοῦτο μὴ τρέσας ἐγὼ
 θάπτειν παρήσω κείνον. εὐ γὰρ οἶδ', ὅτι
 θεοὺς μαινεῖν οὔτις ἀνθρώπων σθένει. 1025
 πίπτουσι δ', ὃ γεραιὲ Τειρεσία, βορῶν 1045
 χοῖ πολλὰ δεινοὶ πτόματ' αἰσχρ', ἔταν λόγους
 αἰσχροῦς καλῶς λέγωσι τοῦ κέρδους χάριν.

TEI. φεῦ·

ἄρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, ἄρα φράζεται,

KP. τί χοῖμα; ποῖον τοῦτο πάγκοινον λέγεις; 1030

TEI. ὄσω κράτιστον κτημάτων εὐβουλία; 1050

KP. ὄσωπερο, οἶμαι, μὴ φρονεῖν πλείστη βλάβη.

TEI. ταύτης σὺ μέντοι τῆς νόσου πλήρης ἔφης.

KP. οὐ βούλομαι τὸν μάντιν ἀντιπεῖν κακῶς.

TEI. καὶ μὴν λέγεις, ψευδῆ με θεσπίζειν λέγων. 1035

KP. τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλόφρονον γένος. 1055

TEI. τὸ δ' ἐκ τυράννων αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ.

πειν ἐν τῷ κερδαίνειτ' — ἤλε-
 κτρον. Plinius de auro agens H.
 N. 33, 23 *ubicunque quinta argenti
 portio est, electrum vocatur*. Vide
 Butm, Mythol. T. II p. 387 sqq.
 V. 1022. Cum post οἱ Ζηρὸς
 satis molestum sit ἐς Διὸς, vi-
 dentur quae commutari solent Διὸς,
 Διὸς commutata eorumque verbo-
 rum quae in Sophocleae aetatis
 literatura scribebantur ΔΙΟΣ non
 id quod poeta voluerat Διὸς po-
 situm esse.

V. 1023. οὐδ' ὡς etc.] Recte
 Neuius coniungendas esse monuit
 particulas οὐδ' ὡς μὴ. De particu-
 lis οὐ μὴ cum coniunctivo aor.
 coniunctis cfr. ad O. C. 408,
 Krueg. I § 53, 7, 6. Minus com-
 modus est usus indicativi fut. apud
 Atticos poetas, defenditur tamen
 quodam modo his locis non omnino
 certis El. 1052, Aristoph. Ran. 508
 (Soph. O. C. 177, Phil. 611, Eur.
 Phoen. 1590). Hoc loco coniecit
 Blaydesius παρῶ τῷ pro παρήσω.
 Possis scribere οὐδ' ὡς, ἴασμα
 μὴ τὸδ' ἢ τρέσας, ἐγὼ κτέ.

V. 1027. οἱ πολλὰ δεινοί] Si-

millime Philoet. 254 ὃ πόλλ' ἐγὼ
 μοχθηρός, ad quem locum vide
 quae adnotavimus.

V. 1027 sq. ὅταν — χάριν] De
 sententia confer O. C. 774 σκληρὰ
 μαλθακῶς λέγων. Eur. Hippol.
 505 τὰσχα δ' ἦν λέγης καλῶς.

V. 1030. Schol.: ποῖον τοῦτο
 πάγκοινον· τῷ βίῳ κοινόν, ἐπεὶ
 εἶπεν 'ἄρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις',
 καὶ καθόλου ἔλαβε, πᾶσι κοινόν
 καὶ φανερόν. Hoc rectius illo.
 Pertinet enim πάγκοινον ad uni-
 verse dictum ἀνθρώπων τις.

V. 1034. τὸν μάντιν] I. e. 'eum,
 qui vates est'. Cfr. Krueg. I § 50, 3.

V. 1036. τὸ μαντικὸν — γένος]
 Eurip. Iph. A. 520 τὸ μαντικὸν
 πᾶν σπέσμα φιλότιμον κακόν.
 Plurimos homines tum arte vai-
 cinandi quaestum fecisse, multis
 testimoniis cognitum habemus. Cfr.
 Aristoph. Av. 959—991. Pac. 1045
 sqq. Plato de Rep. p. 364 B. C.
 Isocrat. Aeginet. §. 5. 6. 7.

V. 1037. τὸ δ' ἐκ τυράννων]
 I. e. οἱ τυράννοι. Vide ad 193.
 De sententia adscriptit Neuius Ai.
 1350 τὸν τοι τυράννον εὐσεβεῖν

KP. ἄρ' οἶδα παγὸν ὄντας ἂν λέγης λέγων;

TEI. οἶδ'· ἐξ' ἐμοῦ γὰρ τήνδ' ἔχεις σῶσας πόλιν.

KP. σοφὸς σὺ μάντις, ἀλλὰ τάδικα φίλων. 1040

TEI. ὄρσεις με τὰκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι. 1060

KP. κίνει, μόνον δὲ μὴ 'πὶ κέρδεσιν λέγων.

TEI. οὔτω γὰρ ἤδη καὶ δοκῶ τὸ σὸν μέρος.

KP. ὡς μὴ 'μπολήσων ἴσθι τὴν ἐμὴν φρένα.

TEI. ἀλλ' εὐ γέ τοι κἀτίσθι μὴ πολλοὺς ἔτι 1045

τροχοὺς ἀμύλλητηρας ἡλίου τελῶν, 1065

ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγγνων ἕνα
 νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοὺς ἔσει·

οὐ δάδιον, addens: pervulgatum
 est dictum ἢ γὰρ τυραννὶς ἀδι-
 κίας μήτηρ ἔσθι.

V. 1038. παγὸν — λέγων] De
 duplici accusativo vide Krueg. I
 § 46, 12; de plurali ad huius fab.
 v. 10.

V. 1039. ἐξ' ἐμοῦ — πόλιν]
 'Mea enim opera salvam hanc ur-
 bem tenes.' Cfr. 994 sq. 1162.

V. 1041. τὰκίνητα] Cfr. O. C.
 624 οὐ γὰρ ἀνδᾶν ἤδ' οὐ τὰκίνητ'
 ἔπη. 1526 ἂ δ' ἐξάγιστα, μηδὲ
 κινεῖται λόγῳ. Scholiasta: τὰ
 ἄρρητα με δημοσιεύειν ἀνακι-
 νεῖς.

V. 1043. οὔτω — μέρος] Schol.:
 οὔτω νομίζεις, ὅτι ἐπὶ κέρδεσιν
 λέγω; Sed hoc solum ex Creonte
 non poterat quaerere Tiresias, qui
 dudum sciret se videri illi sui lucri
 causa loqui. Ex Boeckhii senten-
 tia Tiresias dicit: 'eone consilio
 iam tibi videor loqui, a te ut lucri
 quid auferam?' i. e. 'a te profecto
 nihil lucri exspecto; statim enim
 intelleges minime me gratiam tuam
 sectari'; ex Schneidewini interpre-
 tatione haec: 'Sane iam mihi vi-
 deor nihil quod ad te attinet lucri
 facturum esse' i. e. 'a te nullam
 gratiam inibo aperiendo ea quae
 in animo clausa habeo'. At verbis
 τὸ σὸν μέρος invidiose vertitur
 τὸ μὴ ἐπὶ κέρδεσιν λέγειν ita
 ad regem, quasi dicat: καὶ δὴ
 δοκῶ οὐκ ἐπὶ κέρδεσιν λέξειν,
 σοὶς δὲ (οὐκ ἐμοῖς). Respondet
 igitur vates: 'iam mihi videor hoc
 facturum quod flagitas μὴ ἐπὶ

κέρδεσιν λέγειν, ita tamen ut non
 mea, sed tua κέρδη intellegantur.
 Nam ad lucrum (tuum) oratio mea
 non attinebit'. De verbis τὸ σὸν
 μέρος cfr. Trachin. 1215 κοῦ κα-
 μεὶ τοῦμόν μέρος.

V. 1044. ὡς positum est ut γὰρ
 in responsione. Dicit Creon: 'Bene
 ad meum lucrum non spectabis,
 cum animum meum tibi venalem
 non habeam.'

V. 1045 sq. μὴ πολλοὺς — τε-
 λῶν] Τροχοὶ ἀμύλλητηρας ἡλίου,
 'certantes rotae solis', idem est
 atque ἀμύλλας τροχῶν ἡλίου,
 'certamina cursus solis', id est
 'curricula cursus solis'. Cfr. Aesch.
 Prom. 129 πτερόγων θοαῖς ἀμύ-
 λαις. Curriculo autem solis patet
 iter illud significari, quod sol con-
 ficiat a carceribus ad metam us-
 que currens, i. e. unius diei spa-
 tium. Recte autem sic licuit vati
 dicere, quamvis sciret intra bre-
 vissimum tempus ea quae prae-
 dicit mala eventura esse. Τελῶν
 participium futuri esse vix opus
 est moneri.

V. 1047. ἐν οἷσι] Locutio haec,
 μὴ πολλοὺς — τελῶν, ἐν οἷσι
 etc., apta est orationi concitatori
 et graviori, hoc significans: 'post
 brevissimum tempus'. Simillime
 O. C. 617 sq. dictum: *μυρίας ὁ
 μνηστος χρόνος τεκνοῦται νύκτας
 ἡμέρας τ' ἰών, ἐν αἷς etc.* Electr.
 1365 sq.

V. 1048. ἀντιδοὺς ἔσει] Sic
 O. R. 1146 οὐ σιωπήσας ἔσει.
 Vide ad O. R. 957.

ἀνδ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλὼν κάτω
 ψυχὴν τ' ἀτίμως ἐν τάφῳ κατοικίσας, 1050
 ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αὖ θεῶν 1070
 ἄμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον νέκυν.
 ὧν οὔτε σοὶ μέτεστιν οὔτε τοῖς ἄνω
 θεοῖσιν, ἀλλ' ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε.
 τούτων σε λωβητῆρες ὑστεροφθόροι 1055
 λοχῶσιν Ἄιδον καὶ θεῶν Ἑρινύες 1075
 ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσδε ληφθῆναι κακοῖς.
 καὶ ταῦτ' ἄθρονον εἰ κατηγορησώμενος
 λέγω. φανεὶ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβὴ
 ἀνδρῶν, γυναικῶν σοῖς δόμοις κωκύματα. 1060

V. 1049 sq. Schol.: ἔχεις βαλὼν ἀντὶ τοῦ ἔβαλες. ψυχὴν τὴν τῆς Ἀντιγόνης. Gen. τῶν ἄνω partitivus est. Erfordtius confert Aesch. Ag. 1023 τῶν φθιμένων ἀνάγειν, Eur. Iph. T. 1208 σὸν τέ μοι συμπεμπ' ὀπαδῶν, alia. Pro κατοικίσας ad ἔχεις referendo in enuntiatio quod explicationi inseruit consentaneae κατοικίσας positum est neque opus ex aliquo libro concinnitatis causa κατοικίσας recipi vel de Bothii conjectura scribi ψυχὴν ἀτίμως ἐν τάφῳ κατοικίσας. Denique ἀνδ' ὧν esse idem fere atque διότι notum est.

V. 1051 sq. ἔχεις δὲ — νέκυν] Constructio est: ἔχεις δὲ ἐνθάδε αὖ νέκυν ἄμοιρον τῶν κάτωθεν θεῶν, 'habes autem hic contra mortuam communionem cum inferis prohibitum'. De locutione οἱ κάτωθεν θεοὶ vide ad v. 519.

V. 1052. Schol.: ἀνόσιον μὴ τοχόντα τῶν δόλων νῦν. Eustathius p. 29, 37 (p. 22, 41) ἀνόσιος πάλαι ποτὲ ἐδήλον τὸν ἄταπον.

V. 1053 sq. Schol.: μέτεστιν ἐξουσία δέδοται λέγει δὲ τῶν νεκρῶν, ἐκ σοῦ δὲ βιάζονται καὶ οἱ ἄνω θεοὶ ἔχειν αὐτὸν ἄνω ἄταπον. Certissimum est ὧν genus esse neutrum, quippe ad quod ipsum referendum sit, quod inferius positum τάδε pronomen. Sensus ergo hic est: 'eius rei ius sive potestas (ut Polynices insepultus iaceat) neque tibi est ne-

que dis superis, sed a te coguntur (di superi), ut in dictione sua retineant corpus Polyniceis'. De locutione τάδε βιάζομαι vide ad v. 66, de μέτεστί μοι τινος ad v. 48.

V. 1055. Gen. τούτων aptus est a nomine λωβητῆρες ita ut τούτων λωβητῆρες sensum habeat 'horum vindices'. Schol.: ὑστεροφθόροι· αἱ ὑστερον μέλλονσαι βλάψαι· καὶ τὸ λοχῶσι γὰρ τὴν οὐ παραχοῦμα, ἀλλὰ τὴν ἐς ὑστερον ἀποφθεῖ τιμασίαν δηλοῖ. τὸ ἀρσενικὸν δὲ ἀντὶ τοῦ θηλυκοῦ ἔταξεν, ὡς καὶ τὸ 'σωτήρι τύχη' (O. R. 81). Erfordtius adscripsit Aesch. Ag. 58 ὑστερόποινον Ἑρινόν. Confer 1103 sq.

V. 1056. Ἄιδον — Ἑρινύες] Intellegendas esse inferorum et superiorum deorum vindices Hermannus monuit.

Ibid. Schol.: κατηγορησώμενος· ἀργύρου πεσθεις. Confert Boeckhiius Pind. Pyth. XI 42 φωνὰν ὑπάργυρον.

V. 1057. Cfr. Aesch. Cho. 557 ὡς ἂν δόλω κτείναντες .. δόλω .. ληφθῶσιν ἐν ταῦτῳ βροχῷ θανόντες. De infln. ληφθῆναι vide supra ad v. 63 sq. Verbis ἐν τοῖσιν αὐτοῖς l. κ. intellegit vates νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοῦναι.

V. 1059 sq. φανεὶ — κωκύματα] Poetica brevis mora temporis ostensura id dicitur, quod post brevem temporis moram osten-

[ἐχθραὶ δὲ πᾶσαι συνταράσσονται πόλεις, 1080
 ὄσων παρὰ γματ' ἢ κύνες καθήγισαν, 1080]

sum iri dicendum erat. Similiter O. C. 609. Ai. 646 sqq. et 714 dictum. Schol.: ἀνδρῶν. γυναικῶν· λείπει ὁ καὶ καὶ γυναικῶν. Erfordtius conferri iubet Kuster. ad Aristoph. Ran. 157.

V. 1061—1064. ἐχθραὶ δὲ — ἐς πόλιν] Recte Erfordtius, cui adsentitur Hermannus, praenuntiari his versibus Epigonorum expeditionem vidit, paternis inimicitiis irritatorum. Patres enim insepulti iacuerant testibus Euripide in Supplicibus et Hygino fab. LXX. Adde Isocrat. Panegyri. § 54. 55 p. 56 ed. Bekk. Panath. § 168 sqq. Platonic. § 53. Neque unquam probari potest ea horum versuum interpretatio, quam nuper proposuit Boeckhiius, qui hoc dici putavit: 'quamque urbem perturbari, in qua mortuus insepultus iaceat', ita ut Thebae ipsae calamitate illa, quam domus regia mox perpessura sit, perdi significentur. Nam ut cetera omittam, quae huic explicationi refragantur, inepte profecto Tiresias, postea quam et facinus impium, quod commiserit Creon, et poenam diram, quam continuo ob id soluturus sit, commemoravit, rursus generali usus sententia quamque urbem everti, in qua mortuus insepultus iaceat, adiecisset. Neque, ut hoc unum addam, isto sensu ἐχθραὶ adiectivum ullo pacto poni potuit. Itaque hoc equidem certum puto, praedicti hic illam, quam dixi, Epigonorum expeditionem. At num Sophocles haec canere Tiresiam fecerit, iure mihi videtur dubitari posse. Vere enim Boeckhiius monuit, esse in hac praedictione quae neque per se apta neque congrua cum reliquis Tiresiae dictis sint. [Recte Wunderus hos versus ut spurios uncis inclusisse videtur. Illud vero dubium quod censet epigonorum praenuntiari expeditionem, cui opinioni ipsum tempus praesens συνταράσσονται haud convenit. Videtur potius auctori horum versuum obversatus esse

motus ille animorum qui Solonis aetate ἄγος Κυλώνειον secutus est. Itaque etiam ei rationi qua Wunderus verba ἐχθραὶ .. πόλεις interpretatur: 'plene in te odio omnes excitantur urbes' i. e. 'odio te persequuntur et ad bellum excitantur omnes civitates' praefrenda videtur Hermanni interpretatio, qui ἐχθραὶ per prolepsin dictum putat et explicat ὡστε γίνεσθαι ἐχθραὶ. Videndum tamen ne primo id quod iam Reiskius coniecit ἐχθρα scriptum fuerit, ut sensus sit: 'inimicitiis autem moventur et tumultuantur universae civitates'.]

V. 1062. Schol.: καθήγισαν· μετὰ ἄγους ἐνόμισαν. Eadem fere explicatio Triclinii est: εἰς δὲ τὸ ὄσων μὴ λάβης ἐξῶθεν ἐπὶ, ἀλλὰ πρὸς τὸ καθήγισαν, οὕτω, καθ' ὄσων ἤγισαν, ἤγουν μεμασμένως ἔφερον. ἄγος γὰρ τὸ μύσος. Vide interpp. ad Aristoph. Plut. 681. At recte Hermannus neque alibi καθάγισαν cum genetivo iunctum inveniri monuit, neque hic ita posse construi, cum nemo, qui haec verba audiat, non coniuncturus ὄσων παρὰ γματὰ sit. Neque tamen nego insolentem dictum esse ὄσων παρὰ γματὰ ita, ut Hermanno monente, cui accessit Boeckhiius, sit: ὄσων ἀνδρῶν παρὰ γματὰ, quod idem erit atque ὄσων ἀνδρῶν σώματα ἐσπάραξαν καὶ etc. Videtur potius ὄσων ita ad πόλεις referendum esse ut genetivus qui dicitur possessivus statuatur. Postremo recte, puto, Boeckhiius: καθάγισαν est, inquit, 'consecrare', et de mortuis dictum 'iusta persolvere'; qua significatione hic quoque positum magna cum acerbitate: 'in quibus laceris membris canes iusta persolvunt'. Ita Gorgias apud Longin. III 2 dixit: γοῦπες ἐμψυχοὶ τάφοι. Similiter de vulture dictum ab Ennio (ap. Priscian. VI p. 683 ed. Putsch.): crudeli condebat membra sepulcro, a Lucretio V 991 vivo sepeliri viscera busto; eodem-

ἢ θῆρες, ἢ τις πτηνὸς οἰωνὸς φέρον
ἀνοσίτην ὄσμην ἐστιονῶν ἐς πόλιν.]
τοιαῦτά σου, λυπεῖς γάρ, ὥστε τοξότης
ἀφῆκα θυμῷ καρδίας τοξεύματα

1065

1085

βέβαια, τῶν σὺ θάλλπος οὐχ ὑπεκδοραμεῖ.
ὦ παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἀπαγε πρὸς δόμους, ἵνα
τὸν θυμὸν οὗτος ἐς νεωτέρους ἀφῆ,
καὶ γνῶ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἠδυσχωτέραν,
τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν, ἢ νῦν φέρει.

XO. ἀνῆρ, ἀναξ, βέβηκε δεινὰ θεσπίσας.

1091

ἐπιστάμεσθα δ', ἐξ ὄτου λευκὴν ἐγὼ
τῆρδ' ἐκ μελαίνης ἀμφιβάλλομαι τρίχα,
μὴ πῶ ποτ' ἀντὸν ψεύδος ἐς πόλιν λακείν.

1075

KP. ἔργωκα καὐτὸς καὶ ταράσσομαι φρένας.

1095

τό τ' εἰκαθεῖν γὰρ δεινόν, ἀντιστάντα δὲ
ἄτη πατάξει θυμὸν ἐν δεινῷ πάρα.

que modo explicandum quod positum a Sophocle El. 1487 sq. πρόδες ταφείσιν, ὧν τὸνδ' εἰκός ἐστι τυγχάνειν.

V. 1064. Schol.: ἐστιονῶν] τὴν ἔχουσαν ἐστὶν καὶ βωμούς. ἐστιονῶν ἐς πόλιν· ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τὴν ἐστὶν τῆς πόλεως. Immo vero attributo ἐστιονῶχος significatur nomen πόλις sensu Atheniensium de quo vide Thuc. I 15 extr. accipiendum arcemque urbis intellegendam esse.

V. 1065 sq. Schol.: τοιαῦτα κατὰ τῆς καρδίας σου τοξεύματα ἀφῆκα μετὰ θυμοῦ. Recte ut videtur. De θυμῷ cfr. Krueg. I § 48, 15, 5. Contra Hermannus et Boeckhii iungunt καρδίας τοξεύματα, ita ut sint 'tela animum Creontis laudentia', dissentientes rursus inter se in explicandis verbis σου θυμῷ, quae Hermannus interpretatur 'propter iram tuam', Boeckhii 'in animum tuum'. Ceterum confer v. 1034.

V. 1067. τῶν σὺ θάλλπος] Sic ἔθαλψεν ἄτης σπασμός Trach. 1082, μανίαι θάλλπουσι Aesch. Prom. 878. De τῶν pro ὧνposito vide ad v. 600.

V. 1068. ὦ παῖ, σὺ δ'] De

postpositis verbis σὺ δὲ vide Matth. § 312, 3.

V. 1071. τὸν νοῦν — φέρει] I. Uld. Faesi in Seebodii Misc. Crit. Vol. II part. IV p. 707 „duplex, inquit, animo poetae observari poterat comparandi ratio, quarum neutram absolvisse putandus est: τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν τῶν νῦν (αὐτῷ οὐδῶν) et τὸν νοῦν τ' ἀμείνω ἢ ὃν νῦν φέρει“. — At hoc si dicere voluisset Sophocles, non est dubium, quin, quae fuit eius elegantia, id quod Brunckius restituit, ὧν νῦν φέρει scripturus fuerit. Ac nescio equidem, an hoc ipsum restituendum sit, cum nulla scripturae vulgatae explicandae ratio mihi quidem satisfaciat.

V. 1073 sq. Schol.: ἐξ ὄτου λευκὴν ἐγὼ· ἀντὶ τοῦ ἀπὸ νεότητος ἀχεῖ γῆρας.

V. 1075. Schol.: λακείν· φθέγγασθαι. De ἐς πόλιν confert Neuius 1247. El. 606. 642. O. R. 93. Pors. Adv. p. 244. 308, de λακείν Trach. 824 interpp. Aristoph. Plut. 39.

V. 1077 sq. Schol.: τὸ μὲν ὑποχωρεῖν δεινόν, τὸ δὲ ἀντιστάντα βλαβῆναι. Recte videtur Hermannus ἀντιστάντα δὲ etc. sic inter-

XO. εὐβουλίας δεῖ, καὶ Μενουκίως, Κρέον.

KP. τί δῆτα χρὴ δρᾶν; φράζε· πείσομαι δ' ἐγώ.

1080

XO. ἐλθὼν κόρην μὲν ἐκ κατώρουχος στέγης
ἄνες, κτίθον δὲ τῷ προκειμένῳ τάφον.

1190

KP. καὶ ταυτ' ἐπαίνεις καὶ δοκεῖς παρεικαθεῖν;

XO. ὕδρον γ', ἀναξ, τάχιστα. συντέμνονσι γὰρ
θεῶν ποδώκεις τοὺς κακόφρονες βλάβαι.

1085

KP. οἴμοι· μόλις μὲν, καρδίας δ' ἐξίσταμαι

1105

τὸ δρᾶν· ἀνάγκη δ' οὐχὶ δυσμαχητέον.

XO. δρᾶ νυν τάδ' ἐλθὼν, μηδ' ἐπ' ἄλλοισιν τρέπε.

KP. ὦδ' ὡς ἔχω στείχομαι ἄν' ἴτ' ἴτ', ὁπάονες,
οἷ τ' ὄντες οἷ τ' ἀπόντες, ἀξίνες χερσὶν

1090

pretari: 'si resistam, ad id, ut hoc grave sit, accedit illud, ut magno malo iram meam percellam'. Fortasse pro ἐν δεινῷ scribendum ἐπὶ δεινῷ. De τὲ — δὲ particulis sibi oppositis vide Matth. § 626. Krueg. I § 69, 16, 6.

V. 1083. καὶ — παρεικαθεῖν] 'Et utile censens obsequi?' Eadem ratione usurpatum invenio censere apud Horat. epist. I 2, 9 *Antenor censet belli praecidere causas*. Verum hic usus verbi δοκεῖν haud facile exemplis comprobetur. Aridet quod Rauchensteinii scribendum esse suspicatus est δοκεῖ (i. e. δοκεῖ σοι). De καὶ in initio interrogationisposito vide ad El. 1481.

V. 1084 sq. Schol.: συντέμνονσι· συντόμως κατακόπτονσι καὶ βλάπτουσι. Immo ut ἀνύειν, ita συντέμνειν omisso nomine τὴν ὁδὸν dicitur, ita ut sit 'corripere viam, celerrime accedere'. Vide ad v. 796. Tum οἱ κακόφρονες non tam sunt qui mala meditantur quam qui non recte faciunt recte sentiunt.

V. 1086 sq. μόλις μὲν, καρδίας δ' etc.] Cfr. Eur. Phoen. 1421 *μόλις μὲν, ἐξέτεινε δ' εἰς ἡπαρ ἔλφος*, Aristoph. Nub. 1363 *μόλις μὲν, ἀλλ' ὅμως ἦνεσχόμην*, Matth. § 622, 3. De locutione ἐξίσταμαι καρδίας τὸ δρᾶν, quod idem est ἀπειθεῖν τὸ δρᾶν (Phil. 1252), eundem § 535c not. 3 et § 543 not. 2. Schol.: μόλις μεθίσταμαι

τῆς προτέρας γνώμης. Similiter Euripid. Iph. A. 479 καὶ τῶν παλαιῶν ἐξαφίσταμαι λόγον. Sententia ἀνάγκη δ' οὐχὶ δυσμαχητέον in memoriam vocat illud dictum Simonidis ἀνάγκη δ' οὐδὲ θεοὶ μάχονται.

V. 1088. μηδ' — τρέπε] Recte Brunckius: 'neve aliis committe'. Si aliis rem committit, hos ablegat, ipse manet. Itaque ἐλθὼν contrarium est τοῦ ἄλλοις ἐπιτρέπειν, ut idem fere significat atque αὐτός.

V. 1090. οἷ τ' ὄντες οἷ τ' ἀπόντες] Non recte Hermannus οἷ ὄντες explicat οἷ ὄντες μοι νῦν ὁπάονες 'qui me nunc sequimini'. Nam fert ita usus linguae, ut ὧν participio cum ἀπὼν coniuncto significetur 'praesens'. Vide ad El. 305 sq. Apposite comparaverunt Plaut. Trin. II 2, 79 *comedit quod fuit quod non fuit*. Tum quod nominativus οἷ ὄντες, non vocativus positus est, non contra, sed secundum usum vulgarem factum est. Cfr. El. 634 *σὺ, ἢ παροῦσά μοι*. Ai. 703 *ὁ Λάλιος*. Huius fab. 1103. Vide supra ad v. 927. Paulo insolentiora videri possunt nec tamen sunt El. 504 *ὦ Πέλοπος ἄ πρόσθεν* etc. Aesch. Pers. 156 *μητέρῃ ἢ Πέλοπον γεραία, χαίρει, Λαρεῖον γυναῖκα*. Ceterum facile apparet secures secum ferre famulos iuberi ad caedenda ligna, quibus comburendum Polynicis corpus erat.

ὄρασθ' ἐλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον, 1110
 ἐγὼ δ', ἐπειδὴ δόξα τῆδ' ἐπεστράφη,
 αὐτὸς τ' ἔδησα καὶ παρὼν ἐκλύσομαι.
 δέδοικα γὰρ, μὴ τοὺς καθεστῶτας νόμους
 ἄριστον ἢ σφύζοντα τὸν βίον τελείν. 1095

(στροφὴ α')

XO. Πολυώνυμε, Καδμείας νύμφας ἄγαλμα 1115
 καὶ Διὸς βαρυβοεμέτα
 γένος, κλυτὰν ὅς ἀμφέπεις Ἰταλίαν, μέθεις δὲ 1100

V. 1091. εἰς ἐπόψιον τόπον] Cfr. v. 1197 πεδίον ἐπ' ἄκρον ἐνθ' ἔκειτο νηλεὲς... σώμα Πολυνείκουσ. Similiter hic locum designandum atque Creontis consilium et Polynicis sepeliendi et Antigoniae e vinculis liberandae aperiendum fuisse ratus Hermannus huic et proximo versui signa lacunae interposuit. At neque negotium, cum Creon ipse eat, haec mandata requirit, neque ei qui spectant de consilio Creontis errare possunt. Itaque commode fecisse videtur poeta et apte ad animos spectantium tenendos, quod cetera narrationi nunquam accuratae reservavit. — Pro τόπον coniecit Rauchensteinius πέδον.

V. 1092 sq. ἐγὼ δ' — ἐκλύσομαι] 'Ego vero, quoniam huc animus meus inclinavit, ipse illuc vobiscum profectus quod impedivi expediam, i. e. quod peccavi corrigam'. Hoc enim sensu metaphorico (cfr. v. 40 cum nota) dicta verba esse αὐτὸς — ἐκλύσομαι, vel ex eo apparet, quod si proprio sensu acceperis, ut cetera incommoda omittam, Creon tantum Antigoniae et specu se dimissurum esse dicit. Atqui Polynici etiam, ut fecit, iusta se facturum esse ostendere hic necessario debebat.

V. 1096 — 1133. Chorus iam in spem adductus turbas bene compositum iri Bacchum Thebarum praesidem ac deum tutelarem implorat ut omnia sanet et expurget civitatem tranquillitatem et serenitatem reddat.

V. 1096. Schol.: πολυώνυμε· ὦ Διόνυσε· οἱ μὲν γὰρ Βακχόν, οἱ δὲ Ἰακχόν, οἱ δὲ Λύαιον, οἱ

δὲ Εὐϊόν, οἱ δὲ Διδύραμβον καλοῦσιν. Cfr. Spanhem. ad Callim. in Apoll. 70. Quoniam autem qui deus plurima nomina habebat, is a plurimis mortalibus coli et invocari solebat, πολυώνυμος idem valet atque 'multum celebratus, cultus, invocatus'.

Ibid. ἄγαλμα] Matris ἀγάλατα, 'deliciae', sollemni poetarum usu dicuntur liberi. Vide Markl. ad Eur. Suppl. 367. Ruhnk. ad Timaeum v. ἀγάλα. ERF. Καδμείας νύμφας, Semeles. Similes in appellationibus pleonasmos collegit Blomf. ad Aesch. Prom. 140. De solutione Καδμείας confer v. 1135 Θηβαίτας, v. 971, 983 Φινειδαίς, Ἐρεχθιδῶν, Aesch. Suppl. 61 Τηρείας, quodque saepius positum Τρώας et Τρωαία. Vide Elmsleium ad Med. 806.

V. 1099. ἀμφέπεις] Confer Nevius El. 651. Pind. Pyth. V 68. IX 71.

V. 1099 sq. κλυτὰν — Ἰταλίαν] Facile apparet Italiam dici inferiorem sive Graeciam magnam eiusque partem potissimum australem, a Graecis colonis cultam, situ, fertilitate, coeli salubritate insignem (κλυτὰν); inter Bacchi autem domicilia refertur, quia vini erat feracissima. Schol.: διὰ τὸ πολυάμπελον τῆς χώρας. Varro I 2. Lucian. Navig. 23. Etymol. M. p. 525, 39. WEX. At summa probabilitate R. Ungerus (Elect. Crit. p. 355 sqq. cfr. Philol. XXXIII p. 343) coniecit Ἰακχίαν. Hunc enim locum quem vel maxime ad cultum Bacchi Atticum pertinuisse constat, a poeta omissum esse haud verisimile videtur.

παγκοίνοις Ἐλευσινίας 1120
 Διονῦς ἐν κόλποις, Βακχεῦ, Βακχῶν
 ὁ ματρόπολιν Θήβαν
 ναιετῶν παρ' ὕγραν
 Ἴσημοι θείδρων ἀγρίου τ' 1105
 ἐπὶ σπορᾷ δράκοντος 1125

(ἀντιστροφή α')

σὲ δ' ὑπὲρ διλόφοιο πέτρας στέρουσ' ὅπως
 λιγνύς, ἐνθα Κωρύνια
 νύμφαι στίχουσι Βακχίδες, Κασταλίας τε
 νῆμα 1110 1130

V. 1101. Schol.: παγκοίνοις· ἐν οἷς πάντες συνάγονται διὰ τὰς πανηγύρεις ἢ διὰ τὸ τῆν θεὸν πάντας τρέφειν ἢ ὅτι κοινὰ τὰ μυστήρια Δήμητρος καὶ Διονύσου. Vera est prima interpretatio. Ceterum notum est Bacchum in Mysteriis Eleusiniis coniunctum cum Cerere cultum fuisse. Cfr. Musgr. ad Eur. Ion. 1093. — De prosodia v. Ἐλευσινίας Boeckh. confert Hom. in Cer. 105, 266. Antimach. fr. 55. Eratosth. fr. Merc. XV 15, Herm. Elem. D. M. p. 44.

V. 1102. Schol.: κόλποις· ἀντὶ τοῦ πεδίου. Cfr. Passov. v. κόλπος 3 b. Ante Βακχεῦ delevit ὦ Hermannus, ὁ ante ματρόπολιν addidit Musgravius, ναιετῶν pro ναιον scripsit Dindorfius. Hae medellae certae non sunt.

V. 1103. Βακχῶν ματρόπολιν] Triclinius: ἐπειδὴ ἐν Θήβαις ὁ Διόνυσος μὲν γέγονεν, οὗτος δὲ τὰς Βακχῶν πεποίηκε, διὰ τοῦτο ματρόπολιν ἀπὸ τῶν Βακχῶν λέγει.

V. 1104 sq. παρ' ὕγραν — θείδρων] De hoc παρὰ praepositionis usu monitum ad v. 951.

V. 1105 sq. Schol.: ἀγρίου — δράκοντος· παρὰ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐσπάρησαν οἱ ὀδόντες τοῦ δράκοντος.

V. 1107 sq. Schol.: σὲ δ' ὑπὲρ· σὲ ὄρα ὁ λαμπρὸς κενός· ἀντὶ τοῦ σοῦ θυσίαι κατὰ Παρνασσὸν γίνονται ἢ παρ' ὅσον αὐτόματον πῦρ ἐκείσε ἀναδίδεται.

διλόφου πέτρας· τοῦ Παρνασσῶ· τοιοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ ὄρος. Elmsleius ad Eurip. Bacch. 306 'Multa apud poetas mentio est flammae in monte Parnasso noctu lucentis, quam qui videbant Bacchum utraque manu facem gestantem cum solito famularum comitatu saltare credebant, Cuius ignis quae fuerit natura, eorum est investigare, qui in physicis versantur. Quod grammatici officium est, tragicorum nonnulla de eo testimonia apponam: Eur. Phoen. 226, ubi conferatur Schol., Ion. 716. 1125. Aristoph. Ran. 1211.' Διλόφοιο ex coniectura Dindorfii scripsi pro διλόφου.

V. 1108. Schol.: Κωρύνια· αἱ Παρνασσίδες· Κωρύνιον γὰρ ἄντρον ἐν Παρνασσῶ. Cfr. interpp. ad Aesch. Eum. 22 et Elmsl. ad Eur. Bacch. 559 et Ulrichs Reisen und Forschungen in Griechenland p. 48.

V. 1110. στίχουσι] Hesychius: στίχουσι· βαδίζουσι, πορεύονται. GUIL. DINDORF. Libri habent στίχουσι. Cum praeterea pro spondeo νύμφαι ratio antistr. iambum requirat et vehementer offendat alterum subiectum Κασταλίας τε νῆμα tam longo intervallo a primo στέρουσ' λιγνύς disiunctum, vel maxime probantur ea quae M. Seyffertus post M. Schmidtium qui Κωρύνια γυνφαί τ' ἔχουσι Βακχίδας Κασταλίας τε νῆμα coniecerat, scripsit: Κωρύνιας γυνφάς τ' ἔχουσι Βακχίδες Καστα-

καὶ σε Νύσσιων ὄρεων
 κισσῆρεις ὄχθαι γλωρὰ τ' ἀκτὰ
 πολυστάφυλος πέμπει (προς ἡμᾶς)
 ἀμβρότων ἐπέων 1115
 εὐαζόντων Θηβαίας 1135
 ἐπισκοποῦντ' ἀρνιάς·
 (στροφὴ β.)
 τὰν ἑκπαγλα τιμᾶς
 ὑπὲρ πασῶν πόλεων
 ματρὶ σὺν κεραιρία· 1120
 καὶ νῦν, ὡς βιαίας 1140
 ἐγεται πάνδαμος πόλις ἐπὶ νόβου,

λιας τε νᾶμα. De voce γυνφαί
 cfr. Hesych. γυνφαί· νάπαι.

V. 1111. Schol.: Κασταλιάς:
 πηγὴ ἐν Παρνασσῷ.

V. 1112 sq. Schol.: Νύσσα Φω-
 κίδος ὄρος· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι
 πολλαὶ Νύσσαι [Euboica, Thracia,
 Arabica, Indica, Aethiopia, aliae].
 γλωρὰ τ' ἀκτὰ· ἢ τὸ ἐν Εὐβοίᾳ
 φησὶν ἄλσος, ἢ τὸ ἐν Παρνασσῷ·
 ἐν ἀμφοτέροις γὰρ τοποῖς
 ἢ ἀμπελοσ, ἢ καθ' ἐκάστην ἡμέ-
 ραν περὶ μὲν τὴν ἑω βότρυνας
 φέροι, περὶ δὲ τὴν μεσημβριαν
 ὄμφακας, ἐτρυνγᾶτο δὲ πεπαν-
 θείσα περὶ τὴν ἑσπέραν. Intel-
 legendam hic Nysam Euboicam esse
 recte monuit Erfurdus adlato vs.
 1125. Cfr. Steph. Byz. v. Νύσαι·
 δεκάτη ἐν Εὐβοίᾳ, ἐνθα διὰ
 μίας ἡμέρας τὴν ἀμπελὸν φασὶν
 ἀνθεῖν καὶ τὸν βότρυν πεπαί-
 νεσθαι. Eustath. ad Dionys. p.
 224, 34 ed. Bernh. Νύσσαι δὲ —
 Εὐβοικῆ, περὶ ἣν λέγεται καὶ
 τὸ τῆς ἀμπέλου τεράστιον, βό-
 τρυν ἐκφερούσης καθημέριον.
 Idem narrat. Schol. ad Eur. Phoen.
 227, fragm. adferens. e Soph.
 Thyeste: ἔστι γὰρ τις ἐναλία Εὐ-
 βοίς αἶα· τῆδε Βάκχιος βότρυν
 ἐπ' ἡμᾶρ ἔρπει.

V. 1115. ἀμβρότων ἐπέων] Sunt
 'voces sanctae, voces in sacris edi-
 tae'. Cfr. Pind. Pyth. IV 11 ἀθα-
 νάτων στόματος.

V. 1116. Schol.: εὐαζόντων·
 ὑμνούστων, μετὰ εὐφημίας εὐοί-
 λεγόντων, ὅς ἐστιν ὕμνος Διο-

νόσου. Insolentis cantus hic di-
 citur εὐάζειν, quod vulgo de Bac-
 chantibus dicitur.

V. 1117. ἐπισκοποῦντ'] Recte
 Wexius 'invisentem plateas', per
 quas pompa ducitur, ut ei praesens.
 Cfr. 1127 sq. νυχίων φθ. ἐπί-
 σκοπε.

V. 1118. τὰν] Referendum ad
 nomen, quod verbis praecedentibus
 continetur, Θῆβην. Vide Matth.
 § 435. Krueg. II § 43, 3, 7.

V. 1118 sq. ἑκπαγλα — ὑπὲρ
 πασῶν Dindorfius scripsit. Libri
 habent ἑκπασῶν — ὑπερτάταν.
 Vocis ὑπερτάταν in La alterum
 α in litura est erasis duabus tri-
 busve litteris quae superscriptae
 fuerunt. Blaydesius coniecit ὑπερ-
 τιμᾶς atque fortasse si scribimus:
 τὰν ἑκπαγλα πασῶν ὑπερτιμᾶς
 πόλεων, magis sequimur vestigia
 librorum. De adverbio ἑκπαγλα
 confer O. C. 716 sqq. ἑκπαγλα —
 θρώσκει; de ὑπὲρ praepositionis
 usu Pind. Nem. IX 129 εὐχομαι
 ὑπὲρ πολλῶν τιμᾶσιν λόγους
 νίκων, quem locum attulit Matth.
 § 582 p. 1156.

V. 1120. Schol.: κεραιρία· κε-
 ραννοβλήτω. Cfr. Eur. Bacch. 6
 ὄρω δὲ μητρὸς μνήμα τῆς κε-
 ραννίας.

V. 1121 sqq. καὶ νῦν etc.] Hoc
 dicit: 'qui semper sacris nostris
 ades, nunc quoque veni, quando
 urbs gravi laborat morbo, salutem
 nobis adferens?'

μολεῖν καθαρσίῳ ποδὶ Παρνασίαν,
 ὑπὲρ κλιτῶν, ἢ στονόεντα πορθύον. 1125 1145
 (ἀντιστροφή β.)

ἰὼ πῦρ πνεόντων
 χορᾶς ἀστρων, νυχίων
 φθιγμάτων ἐπίσκοπε,
 παῖ Διον γένεθλον, = 1195
 προφάνηθ', ὄναξ, σαῖς ἅμα περιπόλοις 1130 1150
 Θηβιασιν, αἷ σε μαινόμεναι πάννυχοι
 χορεύουσι τὸν ταμίαν Ἰακχον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Κάδμον πάροιχοι καὶ δόμων Ἀμφίονος, 1155
 οὐκ ἔσθ' ὅποιον στάντ' ἐν ἀνθρώπου βίον 1135

V. 1123. Schol.: μολεῖν· λείπει
 δέλησον· ἢ ἀπαρέμφατον ἀντὶ
 προστακτικῶν. Cfr. Matth. § 546.
 Krueg. II § 55, 1, 3.

V. 1125. Schol.: ἢ στονόεντα
 πορθύον· τὸν ἠχῶδη διὰ τὰ
 κύματα. πορθύον δὲ τὸν ἀπ'
 Εὐβοίας εἰς Βοιωτίαν.

V. 1126 sq. Schol.: ἰὼ πῦρ
 πνεόντων χορᾶς· τῶν πυρπνόων
 ἀστρων ἐπίσκοπε· καὶ γὰρ αἰθέ-
 ριος τιμᾶται, ὡς καὶ Εὐριπίδης
 ἐν Βάκχαις (1078) φησὶν αὐτὸν
 ἐν αἰθέρι κατοικεῖν. Ἄλλως, χο-
 ραγέ, τὸν χορὸν ἄγων. ἢ τῶν
 ἀστρων χορηγέ· κατὰ γὰρ τινα
 μυστικὸν λόγον τῶν ἀστῆρων
 ἐστὶ χορηγός καὶ νυχίων φθιγ-
 μάτων· τῶν ἐν νυκτὶ εὐφη-
 μιῶν καὶ ὕμνων· ἐν νυκτὶ γὰρ
 αἱ Διονυσιακαὶ χορεῖαι γίνον-
 ται, ὅθεν καὶ νυκτέλιος, καὶ
 Εὐριπίδης (Bacch. 486) 'νυκτωρ
 τὰ πολλὰ· σεμνότητ' ἔχει σκό-
 τος'. Dixit de hoc loco Lobeckius
 Aglaoph. p. 218 sq. Cfr. Aristoph.
 Ran. 342 Ἰακχ', ὦ Ἰακχε, νυκτέ-
 ρον τελετῆς φωσφόρος ἀστήρ.
 Ut ipsum attributum πῦρ πνεόν-
 των ostendit, ἀστρα intelleguntur
 κατὰ μυστικὸν λόγον taedae ar-
 dentes quae in pervigiliis Eleusi-
 niorum sacrorum iactabantur.

V. 1129. παῖ Διον γένεθλον
 restituit M. Seyffertus pro παῖ Διὸς
 γένεθλον. Hoc emendandi genus,
 de quo vide ad v. 1022, plus ha-

bet probabilitatis quam illud quo
 Bothius scripsit καὶ Ζηρός. Iun-
 genda haec in unum Harmannus
 monet, ut idem sint quod ἐκ Διὸς
 γεγῶς παῖς.

V. 1130. Malui egregiam Bergkii
 coniecturam ὄναξ, cuius loco libri
 habent ὦ Ναξίαις, recipere quam
 in v. strophico 1123 post πάνδα-
 μος de Boeckhii sententia ἅμα
 addere.

V. 1131. Schol.: περιπόλοις·
 ταῖς ἱερταῖς, ταῖς σαῖς ἀκολού-
 θοις·

V. 1133. χορεύουσι] Activum
 hic est verbum χορεύειν, signifi-
 ficans 'deum choreis celebrare'.
 Confert Brunckius Pind. Isthm. I 7
 καὶ τὸν ἀπειρεκόμαν χορεύων.
 Adde Eurip. Iph. A. 1057. Ion.
 1085. Vide Krueg. II § 46, 11, 2.

V. 1134. Κάδμον — Ἀμφίονος] Post
 Cadmeam urbem a Cadmo
 conditam Amphion tradunt et Ze-
 thum, filios Antiope et Iovis, de-
 victo avunculo Lyco, tutore Lai,
 Thebanum regnum obtinuisse et
 amplificasse antiquam urbem. CAM.
 Recte Schaeferus δόμων etiam ad
 Κάδμον referendum monuit. De
 locutione πάροιχοι δόμων Κά-
 δμων, qua cives Thebani signifi-
 cantur, vide ad O. R. 1.

V. 1135 sq. Sensus huius enun-
 tiati quod male intellexerunt inter-
 pretes hic est: 'nulla vitae con-
 dicio vel bona vel mala constans

οὐτ' αἰδέσασμαι' ἂν οὔτε μεμψαίμην ποτέ.
 τύχη γὰρ ὀρθοὶ καὶ τύχη καταρρέπει
 τὸν εὐτυχοῦντα τὸν τε δυστυχοῦντ' αἰεὶ
 καὶ μάντις οὐδεὶς τῶν καθεστῶτων βροτοῖς. 1160
 Κρέων γὰρ ἦν ζηλωτὸς, ὡς ἐμοί, ποτέ, 1149
 σώσας μὲν ἐχθρῶν τήνδε Καδμείαν χθόνα
 λαβῶν τε χώρας παντελῆ μοναρχίαν
 ἠΰθνη, θάλλων εὐγενεὶ τέκνων σπορᾶ
 καὶ νῦν ἀφείται πάντα. τὰς γὰρ ἡδονὰς 1165
 ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημι' ἐγὼ 1145
 ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἐμψυχὸν ἡγοῦμαι νεκρὸν.

est. Vis sententiae enim continetur verbo *στάντα*, quod idem ac *στάσιμον γενόμενον*, 'stablem factum'. Cfr. Eur. El. 403 *ἴσως γὰρ ἂν μῦλις προβαίνουσ' ἢ τύχη σταίη καλῶς*. Verbum *αἰδέσασμαι* ad rerum secundarum, *μεμψαίμην* ad rerum adversarum constantiam pertinet. Proximis verbis sempiternae vicissitudines fortunae describuntur et adduntur haec: *μάντις οὐδεὶς τῶν καθεστῶτων βροτοῖς* i. e. 'vates nemo est rerum constantium mortalibus'. Quippe quia nulla rerum constantia est, nulla praedici potest.

V. 1137 sq. *καταρρέπει*] Proprie verbum neutrum est, [sed hic potestatem transitivam habet. Theognis 157: *Ζεὺς τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει*. MUSG. Similiter Latini *ruere* usurpant, de quo vide Ruhnk. ad Terent. Ad. III 2, 21. Quod ad sensum attinet, τὸν εὐτυχοῦντα ad ὀρθοῖ refertur. Similiter Hom. Θ 64 *ἄμ' οἰμωγῆ τε καὶ εὐχολῆ πέλεν ἀνδρῶν ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων*.

V. 1140. Schol.: *ὡς ἐμοί, λείπει ἰδοῦμαι*. Cfr. Math. § 388 a. Krueg. I § 48, 5, 5 et § 69, 63, 6.

V. 1141 sqq. Saepius post *πρῶτα* μὲν pro *δεύτερα* δὲ vel *ἔπειτα*, post *πολλὰ* μὲν pro *πολλὰ* δὲ, quoniam res non opponendae sed adiungendae sunt, τὲ infertur, illud Eur. Med. 125, 233. 1101, Hipp. 996, Heracl. 337, Ion 401, Or. 22, hoc Trach. 1012, Aesch. Sept. 924,

Eur. Med. 429. Hic cum vellet poeta dicere *ὡς ἔσωσε μὲν χθόνα, ἔθαλλε δὲ, ὅτε λαβὼν . . ἠΰθνην, εὐγενεὶ τέκνων σπορᾶ*, ita mutavit incohatam constructionem ut concinno praeferret dilucidum. De *σῶζεσθαι τινας* cfr. Krueg. II § 47, 13, 2; de adi. *παντελῆ* vide ad v. 997. De urbe a Creonte servata dictum ad v. 976.

V. 1144—1146. Quae recepitur, vulgantur ex Athen. VII p. 280 et XII p. 547. In libris *ἀνδρὸς pro ἄνδρες* (apud Eustathium p. 957, 17 *ἄνδρα*) legitur et v. 1146 omisus est. Integra haec iudicari nequeunt. Nam *προδῶσιν* non significat quod schol. significare dicit *ἀπολέσωσιν*. Intellegi possunt quae alius schol. habet *οὐ ρομίζω ζῆν ἐκείνον τὸν ἄνδρα, ὃν ἂν προδῶσιν αἰ ἡδοναί*, verum *τὰς ἡδονὰς προδῶσιν ἄνδρες* non possunt intellegi. Praeterea offendit singularis *τούτον* post plur. *ἄνδρες*. Quae v. 709, 1022 habentur vel quod *ὄστις* saepe ad plur. refertur, ea aliam rationem sequuntur. Quae cum ita sint, lectionem librorum *ἀνδρὸς* ad restituendam poetae manum adhiberi consentaneum est atque suspicatur poetam scripsisse: *καὶ νῦν ἀφείται πάνθ' ὅταν γὰρ ἡδοναί βίον προδῶσιν ἄνδρὸς, οὐ τίθημι' ἐγὼ ζῆν τοῦτον κτλ.* Vim vocis *ἡδοναί* explicat poeta ipse sequentibus verbis *τὸ χάρειν*. De *τίθημι* quod valet 'pono, facio', cfr. Isocr. Paneg. § 145 *τίθημι*

πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα,
 καὶ ζῆ τύραννον σῆμ' ἔχων, ἐὰν δ' ἀπῆ
 τούτων τὸ χάρειν, τᾶλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς 1170
 οὐκ ἂν πρῆαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν. 1150

XO. τί δ' αὖ τόδ' ἄχθος βασιλείων ἦκεις φέρων; 60

ΑΓ. τεθνᾶσιν' οἱ δὲ ζῶντες αἴτιοι θανεῖν.

XO. καὶ τίς φονεύει; τίς δ' ὁ κείμενος; λέγε.

ΑΓ. Αἰμῶν ὄλωλεν' ἀντόχειρ δ' αἰμάσεται. 1175

XO. πότερα πατρώας ἢ πρὸς οἰκείας χερός; 1155

ΑΓ. αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ, πατρὶ μηνίσας φόνου.

XO. ὦ μάντι, τοῦτος ὡς ἄρ' ὀρθὸν ἦνυσας.

ΑΓ. ὡς ὦδ' ἐχόντων, τᾶλλα βουλευεῖν πάρα.

XO. καὶ μὴν ὀρῶ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὁμοῦ 1180

στασιάζειν αὐτούς et Dorvill. ad Char. p. 403 ed. Lips. De sententia cfr. Simonidis frgm. 71 p. 1142 Bgk. tert. ed. *τίς γὰρ ἀδονῶς ἄτερ θνατῶν βίος ποθεινὸς ἢ ποία τυραννίς; τὰς δ' ἄτερ οὐδὲ θεῶν ζαλωτὸς αἰών*.

V. 1147 sq. *πλούτει* etc.] De imperativi notione vide Krueg. I § 54, 4, 2.

V. 1148. Schol.: *ζῆ· ἀντὶ τοῦ ζῆθι, προστακτικῶς*. Alia huius imperativi exempla ex tragicis vide in Bekk. Anecd. p. 97, 29. Verbis *τύραννον σῆμα* 'dignitas regia' significatur. Hermannus consuli Bergler. ad Alciph. I 34 p. 140 iubet.

V. 1149 sq. *καπνοῦ σκιᾶς*] Fumi umbra nihil vilius esse potest. Ex Pindarico dicto hoc adumbratum, *σκιᾶς ὄναρ ἀνθρώπος*. BR. Cfr. Philoet. 946 *κοῦκ οἶδ' ἐναίρων νεκρὸν ἢ καπνοῦ σκιάν, εἶδωλον ἄλλως*, Aesch. frg. 390 N. *τὸ γὰρ βρότειον σπέρι ἐφ' ἡμέραν φρονεῖ καὶ πιστὸν οὐδὲν μᾶλλον ἢ καπνοῦ σκιᾶ*. Locutio autem *πρῶτειον σπέρι*, significans quod nos dicimus, 'jemanden etwas abkaufen', comparanda cum locutione *δέχεσθαι τί τινα*, 'jemanden etwas abnehmen', de qua vide Krueg. II § 48, 4, 1. Denique de verbis *πρὸς τ. ἡδονήν* cfr. Krueg. I § 68, 39, 5.

V. 1151. *φέρων*] 'Nuntians'. Vide ad O. C. 420. Eodem modo

Latini poetae *ferre* usurparunt. De numero plurali *βασιλείων* vide quae ad Trachin. 316 adnotata sunt.

V. 1152. *αἴτιοι θανεῖν*] Cfr. Krueg. I § 50, 6, 7.

V. 1153. *καὶ τίς φονεύει*] Sic O. R. 716.

V. 1154. *ἀντόχειρ δ' αἰμάσεται*] Neuius ad Ai. 841 *τὸς ἀτοσφαγεῖς πρὸς τῶν φιλιستان ἐγγόνων ὀλοῖατο* adnotavit: *ἀτοσφαγεῖς et ἀτόχειρες* non tantum sunt qui sua manu, sed qui nefario facinore cadunt. Ant. 1154. Aesch. Suppl. 65 sqq. *ξεντίθησι δὲ παιδὸς μόρον, ὡς αὐτοφόνος ὄλετο πρὸς χειρὸς ἔθεν δυσμάτορος κότον τυχῶν*. Quod vix videtur probari posse. Rectius, opinor, statueris *ἀντόχειρ* dici non tantum eum, qui sua manu, sed etiam qui suorum manu aliquid faciat.

V. 1155. De collocatione praepositionis vide ad v. 363.

V. 1157. *ὡς ἄρ'*] De particulis his cum praeteritis iunctis confert Neuius Ai. 367. El. 1185. O. R. 1395. Trach. 871. Reisig. Coni. p. 274.

V. 1158. De *ὡς ὦδ' ἐχόντων* (scil. *τῶνδε*) cfr. Krueg. I § 47, 4, 3. Dictioni *τᾶλλα βουλευεῖν πάρα* similis est latina *alía cura*, quam habes velut Plaut. Mil. gl. III 3, 55 et 60.

δαίμαρτα τὴν Κροίοντος· ἐκ δὲ δωματίων 1160
ἦτοι κλύουσα παιδὸς ἢ τύχη πάρα.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ.

Ὡ πάντες ἄστοι, τῶν λόγων ἐπησθόμην 1185
πρὸς ἔξοδον στείχουσα, Παλλάδος θεᾶς
ὅπως ἰκοίμην εὐγμάτων προσήγορος

καὶ τυγχάνω τε κληῖθ' ἀνασπαστοῖ πύλης 1165

χαλῶσα, καὶ με φθόγγος οἰκείου κακοῦ
βάλλει δι' ὄτων· ὑπτία δὲ κλίνομαι

θεύσασα πρὸς δωμαίσι κάποπλήσομαι. 1190

ἀλλ' ὅστις ἦν ὁ μῦθος, αὐθις εἶπατε 1190

κακῶν γὰρ οὐκ ἄπειρος οὐδ' ἀκούσομαι. 1170

ΑΓ. ἐγὼ, φίλη δέσποινα, καὶ παρῶν ἐρῶ,

κούθην παρήσω τῆς ἀληθείας ἔπος.

τί γὰρ σε μαλθάσομαι ἂν ὦν ἐς ὕστερον

ψεύσται φανούμεθ'; ὀρθὸν ἀλήθει' αἶε. 1195

ἐγὼ δὲ σῶ ποδαγὸς ἐσπόμην πόσει 1175

V. 1159 sq. Schol.: *Εὐρυδίην*· Ἡσίοδος *Ἠνιόχην* αὐτὴν καλεῖ (Scut. Herc. 83). ἔκειτο δ' εἰς Κροίοντα καὶ Ἠνιόχην. — ὁμοῦ· ἔγγυς. Vide ad Philoct. 1217.

V. 1161. *κλύουσα παιδὸς*] Vide ad O. C. 307. — De locutione ἐκ δωματίων πάρα vide Doederl. Spec. ed. Soph. p. 35. Brunckius probabiliter scripsit *περᾶ* cl. v. 386. Offendit enim πάρα tam brevi intervallo repetitum.

V. 1162. *ὦ πάντες ἄστοι* sollemnem compellationem contionis esse cognoscitur ex Aristoph. Eccles. 834, Lysistr. 638, Eur. Iph. T. 1422. — *Τῶν λόγων* i. e. *ἐκείνων τῶν δεινῶν λόγων*.

V. 1163 sq. *Παλλάδος* — *προσῆγορος*] 'Ut ad Palladem deam preces facerem'. Cfr. Matth. § 344 et Krueg. II § 47, 26, 7. Statuendum autem statuam Palladis ante regiam positam fuisse. Vide quae ad O. R. 16 adnotavi. Eodem modo Iocasta preces Apollini factura narratur O. R. 911—923, quem locum cum hoc ipso compara. Adde quae ad El. 1374 sqq. adnotavimus. De locutione *Παλλάδος θεᾶς* confert Musgravius

Eur. Troad. 541 *Παλλάδος θεᾶς*, et ibid. 976 θεᾶ Ἥρα.

V. 1165. *ἀνασπαστοῦ πύλης*] Significatur pessuli retractio. De καὶ — τε — καὶ particulis confer Xen. Anab. IV 6, 2 καὶ ἤδη τε ἦν ἐν τῷ τρίτῳ σταθμῷ, καὶ ὁ Χειρίσοφος αὐτῷ ἐχαλεπᾶνθη, ὅτι οὐκ εἰς κόμας ἦγεν· ὁ δὲ ἔλεγεν, ὅτι οὐκ εἶεν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Cyrop. I 4, 28 καὶ ὁδὸν τε οὐπω πολλὴν διηνόσθαι αὐτοῖς, καὶ τὸν Μῆδον ἦκειν πάλιν ἰδρῶντι τῷ ἔπῳ. Anab. I 8, 1 καὶ ἤδη τε ἦν ἀμφὶ ἀγορᾶν πλήθουσας, καὶ πλησίον ἦν ὁ σταθμός, ἐνθα ἐμελλε καταλύσειν, ἠνίκα Παταγίας προφαίνεται.

V. 1171. *παρῶν*] Boeckhius: 'als Augenzeuge'. Hermannus adscripsit Aesch. Pers. 266 καὶ μὴν παρῶν γε κού λόγους ἄλλων κλύων, Πέρσαι, φράσαιμ' ἂν, οἱ' ἐπορσύνθη κακᾶ. Adde Demosthen. Olynth. III p. 29, 11 πέπεισμαι γὰρ ἐξ ὧν παρῶν καὶ ἀκούων σύννοδα. Idem Lept. 473, 22.

V. 1175. *ἐγὼ δὲ* etc.] Explicat Wexius δὲ particulam ita, ut hoc

πεδῖον ἐπ' ἄκρον, ἐνθ' ἔκειτο νηλεῖς — *καὶ β*

κνροσπάρρακτον σῶμα Πολυνείκους ἐτι·

καὶ τὸν μὲν, αἰτήσαντες ἐνοδίαν θεὸν *αὐτ' (Xebale)*

Πλούτωνα τ' ὀργὰς εἰμενεῖς κατασχεθεῖν, 1200

λούσαντες ἄγρον λουτρον ἐν νεοσπάσιν 1180

θαλλοῖς δ' ὀρὴν λείλιπτο συγκατήθουεν,

καὶ τύμβον ὀρθόκρανον οἰκείας χθονὸς *αὐτῶν*

χρῶσαντες αὐθις πρὸς λιθοστρωτον κόρης

ννμφεῖον Ἄιδου κοῖλον εἰσεβαίνομεν. 1205

φωνῆς δ' ἄποθεν ὀρθίων κωκυμάτων *αὐτῶν* 1185

κλύει τις ἀντίριστον ἀμφὶ παστάδα *αὐτῶν*

καὶ δεσπότη Κροίοντι σημαίνει μολῶν·

τῷ δ' ἀθλίας ἄσημα περιπολεῖ βοῆς *αὐτῶν*

ἔρποντι μᾶλλον ἄσσον, οἰμώξας δ' ἔπος 1210

ἴησι δυσθρήνητον· ὦ τάλας ἐγὼ, 1190

ἄρ' εἰμὶ μάντις; ἄρα δυστυχεστάτην *αὐτῶν*

voluisse poetam dicere monea ἦν δὲ τὸ πρᾶγμα τοιοῦτο· ἐγὼ ἐσπόμην.

V. 1176. Schol.: *νηλεῖς*· ἐλέους μὴ τυχόν. Cfr. O. R. 180 *νηλεῖα δὲ γένεθλα πρὸς πέδῳ θανατηφόρα κείται ἀνοίκτως*.

V. 1178 sqq. καὶ τὸν μὲν — λούσαντες ἄγ. λουτρον] Vide Matth. § 421 not. 3. Krueg. I § 46, 11. Verbis autem τὸν μὲν etc. opposita sunt illa αὐθις πρὸς etc. Schol.: *ἐνοδίαν θεὸν· τὴν Ἐνάτην ἢ τὴν Περσεφόνην*. Triviam intellege.

V. 1179. *ὀργὰς* — *κατασχεθεῖν*] 'Ut iram benevoli cohiberent', i. e. ut ne irati, sed benevoli nobis essent. Cfr. El. 1011 *κατάσχεσθε ὀργήν*. Musgravius interpretatur 'animum mitem habere', coll. Eur. Troad. 53 *ἐπήνεσ' ὀργὰς ἠπίους*.

V. 1181. *θαλλοῖς*] Ramos oleaginos intellegendos esse Boeckhius monet, in exsequiis usurpari solitos, coll. Demosth. c. Macart. p. 1074, 22.

V. 1182. *οἰκείας χθονὸς*] 'Domesticae terrae', i. e. patriae, natalis.

V. 1183 sq. *πρὸς* — *εἰσεβαίνομεν*] Est hoc sic intellegendum:

πρὸς τὴν κόρην εἰς τὸ λιθοστρωτον αὐτῆς ννμφεῖον — ἐβαίνομεν. Specus autem ille saxeus, in quem inclusa Antigona fuit, dicitur ννμφεῖον Ἄιδου propter ea, quae 654 et 815 sq. dicta sunt.

V. 1186. Schol.: *ἀντίριστον· τὸν κακοκτέριστον τῆς Ἀντιγόνης τόπον· ἢ τὸν μὴ δεξιόμενον ἐντάφια*. Hermannus: *παστάδα* dixit, *ννμφεῖον Ἄιδου* respiciens, qui thalamus quoniam sepulcri instar est, ἀντίριστον vocat.

V. 1188. *ἀθλίας ἄσημα* — *βοῆς*] Sic 1265 ἐμῶν ἀνολβα βουλεμμάτων. Vide Krueg. II § 47, 10, 2. — *Περιπολεῖ* ex mea coniectura scripsi. Libri *περιβαίνει*. Quod cur scriptum a Sophocle fuisse existimari non possit, plenum feci in Comment. de Schol. in Soph. tragg. auctoritate p. 18. De verbo *περιπολεῖ* cfr. O. R. 1254 *ἀλλ' εἰς ἐκείνον περιπολοῦντ' ἐλεύσομεν*. Eur. Iph. T. 1455 *ὄς ἐξεμόχθεις περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα*. Rhés. 773 *λέυσσα δὲ φῶτε περιπολοῦνθ' ἡμῶν στρατὸν πικνῆς δι' ὀρφνης*.

V. 1189. *μᾶλλον ἄσσον*] Plura huius usus exempla attulit Krueg. II § 49, 6, 3.

V. 1191 sq. *δυστυχεστάτην* —

κέλευθον ἔρω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν;
 παιδός με σάινει φθόγγος. ἀλλά, πρόσπολοι,
 ἴτ' ἄσβον ὠκείς, καὶ παραστάντες τάφῳ 1215
 ἀθρήσασθ', ἄρμον χρώματος λιθοσπαδῆ 1195
 δύντες πρὸς αὐτὴν στόμιον, εἰ τὸν Αἴμονος
 φθόγγον συνήμ', ἢ θεοῖσι κλέπτουμαι.
 τάδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότην κελεύμασιν 1220
 ἠθροῦμεν· ἐν δὲ λοισθίῳ τυμβεύματι 1220
 τὴν μὲν κορμαστὴν ἀχένης κατείδομεν, 1200
 βρόχῳ μίτωδι συνδόνος καθημμένην,
 τὸν δ' ἄμφι μέσῃ περιπετῆ προσκείμενον,

ὁδῶν] Vide Krueg. I § 47, 28, 10. Ceterum confer O. C. 1397 οὔτε ταῖς παρελθούσαις ὁδοῖς ξυνήδομαί σοι, νῦν τ' ἴθ' ὡς τάχος πάλιν, et Ai. 994 ὁδός θ' ὁδῶν πασῶν ἀνιάσασα δὴ μάλιστα τοῦμόν σπλάγγχον, ἣν δὴ νῦν ἔβην.

V. 1193. σάινει] 'Adulat', ut Cic. Tusc. II 10 in v. 15 Aeschyleum προσσαίνει interpretatur. Sensus, qui collocatione nominis παιδός adinuat, hic est: 'cara vox tangit me, quae mihi ut filii notescat'. Cfr. Aesch. Prom. 835 τῶνδε προσσαίνει σέ τι, quod schol. interpretatur ὑπομνησκει σε, Eum. 254 ὁσμῆ βροτείων αἰμάτων με προσσελά, Eur. Hipp. 862 καὶ μὴν τύποι γε σφενδάνης χρυσηλάτου τῆς οὐκείτ' οὔσης τῆσδε προσσαίνονοί με. Versu sequenti de locutione ἴτε ὠκείς vide ad Philoct. 1080.

V. 1195 sq. ἄρμον — δύντες] 'Ubi per commissuram tumuli saxo detracto solutam ad ipsum ostium penetraritis'. Iubentur famuli saxum quo introitus extra obstructus est detrahere et per solutam compagem ad ipsum ostium penetrare i. e. ad eum locum unde omnia quae sunt in tumulto conspiciuntur. — Probabiliter M. Seyffertus χρώματος mutat in χόσματος cl. Hesych. χόσμα· στόμα ἢ σχίσμα γῆς. — Ceterum ne quis reiciendam hanc interpretationem propterea putet, quod compages illa sepulcri soluta esse debuerit Haemone

ingresso, monendum est Creontem id nondum scivisse atque hoc unum praecepisse, ut famuli, cuius ipsius rei causa illuc se contulerat, lapides evellerent, quibus introitus obstructus erat, et Haemon num forte inesset, viderent. Is qui ingressus esset, ea de re cogitare non erat Creontis, summum dolore obstupefacti.

V. 1197. Schol.: ἢ θεοῖσι κλέπτουμαι ἢ ἀπατώμαι ὑπὸ θεῶν. Vide v. 681 et cfr. Aesch. Ag. 476 πόλιν διήκει θεῶν βάζεις· εἰ δ' ἐτήτυμος, τίς οἶδεν, ἢ τοι θεῶν ἐστι μὴ ψῦθος.

V. 1198 sq. τάδ' — ἠθροῦμεν] I. e. 'haec, ut iusserat herus examinatus, explorabamus'. Eo enim sensu iam ante verba ἀθρήσατε, εἰ τὸν Αἴμονος etc. posita erant, 'videte i. e. explore, num Haemonis vox sit, quam audio'. Scrupulum movent verba ἐξ ἀθύμου δεσπότην κελεύμασιν, quae interpretantur ἐξ ἀθύμου δεσπότην κελυσθέντες cl. eis quae ad v. 193 collecta sunt; quae cum nitido dicendi generi Sophocleo parum conveniant, videtur ex Burtoni conjectura ἐξ ἀθ. δεσπότην κελυμάτων scribendum esse.

V. 1200. κορμαστὴν ἀχένης] Cfr. Krueg. II 47, 12, 4.

V. 1201. Schol.: καθημμένην· τὸν τράχηλον δεδεμένην.

V. 1202. ἄμφι μέσῃ] Vide quae ad Trachin. 635 adnotavimus.

εὐνῆς ἀποιμῶζοντα τῆς κάτω φθορᾶν
 καὶ πατρός ἔργα καὶ τὸ δύστηνον λέχος. 1225
 ὃ δ' ὡς ὀρᾷ σφε, στυγνὸν οἰμῶξας ἔσω 1205
 χωρεῖ πρὸς αὐτὸν κἀνακωκῦσας καλεῖ·
 'ὦ τλήμων, οἶον ἔργον εἰργασαι; τίνα
 νοτῶν ἔσχε; ἐν τῷ ξυμφορᾶς διεφθάρης;
 ἐξελθε, τέκνον· ἱεσιός σε λίσσομαι.' 1230
 τὸν δ' ἀγροῖσι ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖς, 1210
 πτύσας προσώπῳ κούδεν ἀντειπὼν, ξίφος
 ἔλκει διπλοῦς κνώδοντας, ἐκ δ' ὀρμωμένου
 πατρός φρυγᾶσιν ἤμπλακ'· εἰθ' ὁ δύσμορος
 αὐτῷ χολωθεῖς, ὥσπερ εἶχ', ἐπενταθεῖς 1235

V. 1203. εὐνῆς — τῆς κάτω] Bene Brunckius: 'sponsae Orco demissae'. Simillime dixit 890 μετριοῦσας τῆς ἄνω. Haemon commiseratur se ipsum, patrem, sponsam.

V. 1207 sq. εἰργασαι — ἔσχε] De coniunctis temporibus perfecto et aoristo confer quae ad Philoct. 928 diximus.

V. 1208. ἐν τῷ ξυμφορᾶς] I. e. ἐν τίνι ξυμφορᾶ; Cfr. Matth. § 442, 3. Krueg. I § 47, 10, 3.

V. 1211. Schol.: πτύσας προσώπῳ· οἶον ἀποστραφεῖς καὶ συνθροπάσας, καὶ ἐκ τοῦ προσώπου καταμεμψάμενος. οὐ κνρίως προσπτύσας τῷ πατρὶ, ὡς καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ συνηθείᾳ φαιμέν, κατέπτυσεν αὐτοῦ, ὃ ἐστι κατεφρόνησε τῶν λόγων αὐτοῦ. Vide v. 653. Additur προσώπῳ ut quod opponitur οὐδὲν ἀντειπὼν magis exprimitur: 'vultu solum, inquit, fastidium prodidit, verbis nihil respondit'. Cf. Eur. Phoen. 1440 φωνὴν μὲν οὐκ ἀφῆκεν, ὀμμάτων δ' ἀποπροσεῖπε δακρυοῖς.

V. 1211 sqq. ξίφος — ἤμπλακ'] In summo quo erat Haemon dolore ac paene furore exsanguem amplexus sponsam, quam propter praeclarum facinus indignissime a patre punitam crederet, quid magis facere eum consentaneum fuit, quam ut patrem, totius mali auctorem, cum e complexu sponsae suae, ad quam moriturus cum ea in specum saxeam descenderat (cfr.

v. 751), eripere eum vellet, gladio peteret, ne divelleretur a sponsa sua prohibitorum? [Rectius opinor Hermannus dicit: 'Non ut occidat patrem ulciscaturque iniuriam sibi factam, stringit ense, sed ut terreat qui se avellere a mortua velit'. Quippe Haemon animi sui impositum sibi conscius quidem est patrem esse quem petat et tum demum agnoscere incipit cum persecutus expulit e specu. Is qui scholium scripsit: οὐκ εἴληεν δὲ τὸ ξίφος κατὰ τοῦ πατρός ὥσπερ ἄετο· εἶπεν γὰρ ἄνω (v. 751). 'ἢ δ' . . . ὀλεῖ τινά'. Ὁ ἄγγελος δὲ οὕτω νομίζων ἀπαγγέλλει, obloqui videtur eis quae Aristoteles Poet. 1454 b extr. de hoc loco disserit.]

V. 1211. La habet ἀντειπὼν λως superscripto a m. pr. ὃ ξίφος. Dindorfius suspicatur id fuisse ἀντειπὼν ὄλωσ, quod ipse librarius primo temere scripserit, dein animadverso errore in ξίφος mutaverit. Videntur potius haec indicare, in archetypo nomini ξίφος explicandi causa κολεῶν superscriptum fuisse.

V. 1212. Schol.: διπλοῦς κνώδοντας· ἀντὶ τοῦ διπλῆς ἀκμᾶς· ἀμφηκῆς γὰρ τὸ ξίφος. Sunt potius κνώδοντες remora gladii. Cfr. Lobeck, ad Ai. 814. De locutione ἐξορμᾶσθαι φρυγᾶσιν vide Krueg. I § 48, 15, 16.

V. 1214. ἐπενταθεῖς] Recte Erfardius: 'in ense protentus'.

ἤρρισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, ἐς δ' ὕγρον 1215
 ἀγκῶν' ἐτ' ἔμφρων παρθένω προσπύσσεται
 καὶ φρυδιῶν ὀξεῖαν ἐκβάλλει πνοήν
 λευκῇ παρειᾷ φοινίον σταλάγματος.
 κείται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῶ, τὰ νυμφικὰ 1240
 τέλη λαχὼν δειλαῖος ἐν γ' Ἄιδου δόμοις, 1220
 δειξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀβουλίαν
 ὅσῳ μέριστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν.
 ΧΟ. τί τοῦτ' ἂν εἰκάσειας; ἢ γυνὴ πάλιν
 φρούδη, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακὸν λόγον. 1245
 ΑΓ. καὐτὸς τεθάμβηκ', ἐλπῖσιν δὲ βόσκομαι, 1225
 ἄχῃ τέκνον κλύουσαν ἐς πόλιν γόους
 οὐκ ἀξιόσειν, ἀλλ' ὑπὸ στέγης ἔσω

V. 1215. Schol.: τὸ ἔγχος οἱ τραγικοὶ καὶ ἐπὶ ξίφους λαμβάνουσι. Vide Ai. 95. 287. 658. 907, coll. cum v. 30. 828. 1034. O. R. 1255. Trach. 1034. Dictum autem μέσσον ἔγχος hoc sensu: 'ut medius esset inter costas'.

V. 1215 sq. ἐς δ' ὕγρον — προσπύσσεται] Insolentius quidem, sed recte tamen ita poeta locutus est, hoc dicens: 'et languescentibus lacertis mentis etiam tum compos virginem complectitur'. Nam qui complectitur aliquid, eum in brachia sua veluti includit vel recipit; quo sensu cum poeta verba παρθένω προσπύσσεται accipi vellet, recte addidit ἐς ὕγρον ἀγκῶνα. De adiectivi autem ὕγρος notionē, 'debilem' sive 'languescentem' significantis, apte contulit Brunckius Eur. Phoen. 1439, ubi de morituro Eteocle dicitur: ἤμουσε μητρὸς κἀπιθεῖς ὕγρον χεῖρα. Latine vero ὕγρον ἀγκῶνα 'deficientem manum' dixeris, coll. Tibull. I 1, 60 *te teneam moriens deficiente manu*. Postremo προσπύσσεται coniunctum cum dativo, pro quo vulgo accusativus poni solet, etiam Trach. 767 προσπύσσεται πλευραῖσιν. De toto loco confer Propert. II 8, 21 *Quid? non Antigoneae tumulo Boeotius Haemon corrui ipse suo saucius ense latus? Et sua cum miseræ commiscuit ossa puellae,*

qua sine Thebanam noluit ire domum?

V. 1218. Schol.: φοινίον σταλάγματος τὴν πνοήν τοῦ φοινίον σταλάγματος ἐκβάλλει τὴν λευκῇ αὐτῆς παρειᾷ, ὃ ἐστὶν αἷμα ἐξέπνευσεν.

V. 1219. νεκρὸς περὶ νεκρῶ] Erfurdcius conferri iubet Eurip. Phoen. 881 πολλοὶ δὲ νεκροὶ περὶ νεκροῖς πεπτωκότες, ibique Valcken.

V. 1220. Schol.: τὰ νυμφικὰ τέλη τούτῳ γὰρ γαμοῦντας τελείους ἐκάλουν. Vide ad v. 997. Ibid. ἐν γ' ex Heathii coniectura scripsi. Libri plerique ἐν, pauci εἰν. Quamquam autem hoc loco particula sensui convenit, tamen incerta est correctio. De forma εἰν cfr. Krueg. II § 68, 12, 1. Nauckius coniecit ἐν γαλαῖς μυχοῖς.

V. 1221 sq. τὴν ἀβουλίαν — κακόν] Simillime O. C. 1197 sq. γνώσει κακοῦ θυμοῦ τελευταῖον ὡς κακὴ προσγίγνεται. De verbo πρόσκειται vide ad El. 240.

V. 1223 sq. τί τοῦτ' — λόγον] De sententia vide quae ad O. R. 1073 sq. adnotata sunt.

V. 1225 sq. Schol.: ἐλπῖσιν δὲ βόσκομαι ἐλπίζω αὐτὸν μὴ βούλεσθαι δημοσίᾳ θρηνηεῖν, ἀλλ' ἐν τῷ οἴκηματι μετὰ τῶν θραπαινίδων.

V. 1227 sq. οὐκ ἀξιόσειν etc.] Ad ἀξιόσειν e sequentibus intel-

δμοαῖς προθήσειν πένθος οἰκτεῖον στένειν.
 γνώμης γὰρ οὐκ ἄπειρος, ὥσθ' ἄμαρτάνειν. 1250
 ΧΟ. οὐκ οἶδ'· ἐμοὶ δ' οὖν ἢ τ' ἄγαν σιγῇ βαρῶν 1230
 δοκεῖ προσεῖναι χῆ μάτην πολλή βοή.
 ΑΓ. ἀλλ' εἰσόμμεθα, μὴ τι καὶ κατάσχετον 1240
 κρυφῇ καλύπτει καρδίᾳ θυμονομένη,
 δόμοις παραστέιχοντες. εὐ γὰρ οὖν λέγεις. 1255
 καὶ τῆς ἄγαν γὰρ ἐστὶ πον σιγῆς βάρος. 1255
 ΧΟ. καὶ μὴν ὅδ' ἀναξ αὐτὸς ἐφήκει
 μνημ' ἐπίσημον διὰ χειρὸς ἔχων,
 εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐκ ἄλλοτριαν
 ἄτην, ἀλλ' αὐτὸς ἄμαρτῶν. 1260

(στροφὴ α')

ΚΡΕΩΝ.

ἰὼ

φρενῶν δυσφρόνων ἄμαρτήματα

1240

lege στένειν. Nam uti Ai. 580 dictum γόους δακρῶσειν, ita recte γόους εἰς πόλιν στένειν dici apparet. Tum δμοαῖς προθήσειν στένειν eodem sensu dictum est, quo supra v. 216 νεωτέρῳ τῷ βαστάζειν πρόθεσ. Denique οἰκτεῖον causam adfert sententiae ὑπὸ στέγης στένειν. Luctus quia domesticus est domo contineatur. Cfr. O. R. 1430 τοῖς ἐν γένει γὰρ τὰ γέννη μάλισθ' ὄραν μόνοις τ' ἀκονεῖν εὐσεβῶς ἔχει κακά.

V. 1229. Schol.: οὐκ ἀνόητος, φησὶν, ὑπάρχει, ὥστε δημοσίᾳ ὀδύρεσθαι. ἄμαρτάνειν δὲ λέγει νῦν τὸ ἐμφανῶς θρηνηεῖν. Non intellexit scholiasta ἄμαρτάνειν quod per euphemismum dicitur pro καταχρησάσθαι ἐαυτήν. De locutione γνώμης ἄπειρος cfr. ἐλπῖσιν ἀπιστος Phil. 867, Krueg. II § 47, 26, 9 et 10. Rauchensteinus coniecit γνώμη γὰρ οὐκ ἄπειρος.

V. 1230 sq. βαρῶν — προσεῖναι] De significatione adi. βαρῶν vide ad 761, de verbo προσεῖναι ad El. 240. Subaudi τοῖς αἰγῶσι, τοῖς βῶσι.

V. 1232 sq. μὴ — καλύπτει] Vide quae ad El. 580 adnotata sunt. Verbum κατάσχετον recte Erfurdcius interpretatur 'repressum',

nobis 'verhalten'. De verbis καρδίᾳ θυμονομένη confert Neuius Hom. Ω 114. 135 φρεσὶ μαυρομένησιν. 584 ἀχνημένη καρδίᾳ. Schol.: ἀλλ' ἔσω ἀπελθόντες μαθησόμεθα, μὴ τι καὶ μαυρώδες κρυφα βουλεύεται, ἀνελεῖν ἐαυτὴν περὶωμένη.

V. 1237. Schol.: μνημα τὸν νεκρὸν. Locutionem διὰ χειρὸς explicat ipse poeta dicens v. 1279 πρὸ χειρῶν et 1297 ἐν χεῖρεσσιν.

V. 1238. εἰ θέμις εἰπεῖν] De sententia vide 801 sq. Tum appositionis loco sunt verba οὐκ ἄλλοτριαν, ad μνημα referenda. Vide Math. § 432. Schol.: οὐκ ἄλλοτριαν ἄτην· οὐ δι' ἄλλον ἀποθανόντα, οὐκ ἐξ ἄλλου νεκρωθέντα. Sensus idem ac si dicatur: ἄτην οὐκ ἀπὸ τῆς ἄλλοι τινὸς αἰτίας, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἰδίας ἄμαρτίας γενομένην. Cfr. 1317 sq.

V. 1239. αὐτὸς ἄμαρτῶν] Neuius adscripsit Eur. Or. 649 οὐκ ἔξαμαρτῶν αὐτὸς, ἀλλ' ἄμαρτῶν τῆς σῆς γυναικὸς ἀδικίαν τ' ἰώμενος.

V. 1241. φρενῶν δυσφρόνων] Vide ad v. 500 sq. Adiectivum στερεά, quod hic obstinationem animi significat (cfr. στερεόφρων

στερεά θανατόεντ',
ὡ κτανόντας τε καὶ
θανόντας βλέποντες ἐμφυλίου,
ὡμοι ἐμῶν ἀνολβα βουλευμάτων. 1245 1265
ἰὼ παί, νέος νέω ξὺν μόρῳ,
αἰαί, αἰαί,
ἔθανες, ἀπελύθης,
ἐμαῖς οὐδὲ σαῖσι δυσβουλίας.

XO. οἴμ', ὡς ἔοικας ὀψὲ τὴν δίκην ἰδεῖν. 1250 1270

KP. οἴμοι,

ἔχω μαθὼν δαίλαιος ἐν δ' ἐμῷ κάρῳ
θεὸς τότ' ἄρα τότε μέγα βάρος μ' ἔχων
ἐπαῖσεν, ἐν δ' ἔσειδεν ἀγροῖαις ὁδοῖς,
οἴμοι, λακπάτητον ἀντρέπων χαράν. 1255 1275
φεῖ φεῖ, ὦ πόνοι βροτῶν δύσπονοι.

Ai. 928), non ad solum substantivum ἀμαρτήματα referendum, sed ad verba φρ. δυσφ. ἀμαρτ., quae in unam fere notionem coalescunt. Vide ad v. 786 sq. Schol.: θανατόεντα θανάτου ἄξια ἢ θανάτου αἴτια. Vera posterior explicatio est (θανάτων αἴτια).

V. 1243 sq. ὦ κτανόντας — ἐμφυλίου] Chorum his verbis appellat: 'o cernentes!' pro 'eheu! cernitis'.

V. 1246. νέω ξὺν μόρῳ] 'Immaturo fato.' De σύν praepositione cfr. v. 172.

V. 1248. ἀπελύθης] Vide quae ad v. 1292 adnotata sunt.

V. 1250. οἴμ', ὡς ἔοικας etc.] Eodem modo hic quo v. 320 οἴμ', ὡς dictum esse, Hermanni causa moneo.

V. 1252 sq. ἐν δ' ἐμῷ κάρῳ — ἐπαῖσεν] Ordo verborum est: ἐν δ' ἐμῷ κάρῳ θεὸς ἄρα τότε με ἐπαῖσε μέγα βάρος ἔχων. Locutione autem παῖσεν τινὰ ἐν κάρῳ hoc significatur, 'mentem concutere' sive 'auferre alicui'. Denique de βάρος ἔχων, quod idem valet atque βαρύνων, vide ad Ai. 540. Praeterea confer O. C. 1142 βάρος γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ἐν τούτων ἔχει. Non male videtur

Erfurdinus scribi voluisse: τότ' ἄρα τότε θεὸς μέγα βάρος μ' ἔχων vel ut amussitata sit aequalitas antistrophica Engerus: τότε θεὸς τότ' ἄρα μέγα βάρος ἔχων.

V. 1253. τότε — τότε] I. e. cum id decernebam, quo filius impulsus est, ut necem sibi inferret.

V. 1254. ἐν δ' ὁδοῖς] Recte Musgravius: 'Instigavit ad saeva consilia' vel 'saevas actiones', conferens Herodot. VII 163 τανύτην τὴν ὁδὸν ἠμέλησε. Pindar. Olymp. VII 85 πραγμάτων ὁρῶν ὁδόν. Libanium vol. I p. 167 ποίαν ὁδὸν ἔλθω πραγμάτων; Idem p. 388 ἄγων δέ με ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁδόν. Idem p. 805 ὁρᾶς τῆμῆμῃν ὁδόν. Schol.: ἀγροῖαις ὁδοῖς ἀγροῖαις ὁμαῖς.

V. 1255. λακπάτητον] Eustathius ad II, § p. 625, 21 (479, 4) ἄρα δὲ, ὅτι λαξ ἐμβῆσαι λέγει τοῖς στηθεσι τὸ ποδὶ πατήσασιν εἰς τὸ στηθος, ἐξ οὗ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ λαξπάτητον ἀντρέπων χαράν, ὅ τινες λακπάτητον διὰ τοῦ κ γράφουσιν. Idem ad II, κ p. 796, 5 (712, 25) τὸ λαξ κινήσας παρήγαγεν ἐν τῇ τραγωδίᾳ τὸ λαξπάτητον, ὡς τούτων ὅν εἰπεῖν λαξ κινήσασιν καὶ λαξ πατήσασιν. Vide de duplici

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἦ δέσποθ', ὡς ἔχων τε καὶ κεκτημένος,
τὰ μὲν πρὸ χειρῶν τάδε φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις

ἔοικας ἦκειν καὶ τάχ' ὄψεσθαι κακά. 1280

KP. τί δ' ἔστιν αὖ κίκιον ἢ κακῶν ἔτι; 1260

EΞ. γυνὴ τέθνηκε, τοῦδε παμμήτωρ νεκροῖ,
δύστηρος, ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν.
(ἀντιτροφή α'.)

KP. ἰὼ

ἰὼ δύσκαθάτος Ἰλιδου λιμῆν, 1285

τί μ' ἄρα, τί μ' ὀλέκεις; 1265

ὦ κακαγγέλτά μοι

illa scriptura Lobeck. ad Phryn. p. 414. Schol.: λακπάτητον τὴν μεθ' ὄβρουσ ἀπαθουμένην ἢ τὴν μεγάλως καταπατουμένην. Εἰς τὸ αὐτὸ τὴν χαράν λαξ πατήσας.

V. 1257. ἔχων τε καὶ κεκτημένος] Recte Boeckhiius: 'als der wahre Inhaber und Besitzer des Unglücks'. Adsumendum enim quod tertio abhinc versa positum nomen κακά. Verbi κεκτησθαι usum illum nonnullis exemplis illustravit Wexius.

V. 1258 sq. τὰ μὲν — κακά] Non recte in his verbis quidam editores haeserunt. Nemo haesisset, si scriptum esset: τὰ μὲν — φέρων, τὰ δ' ἐν δόμοις ἔοικας ἦκειν τάχ' ὄψεσθαι κακά. Participium enim φέρων e verbis ἔοικας ἦκειν vel potius e simplici notione ἦκειν aptum esse sponte apparet. Optimo autem iure pro τάχ' ὄψεσθαι praegressis verbis ἔοικας ἦκειν scribi a poeta potuit καὶ τάχ' ὄψεσθαι. Deinde nihil in eo offensionis est, quod quae arctissime cohaerent verba τὰ δ' ἐν δόμοις et τάχ' ὄψεσθαι κακά se juncta sunt a se verbis ἔοικας ἦκειν. Vide quae ad v. 535 adnotavi. Similiter Terent. Adelph. V 7, 19 tu illas abi et traduce. De addito ἦκειν ad Philoct. 972 monui. Schol.: τὰ μὲν πρὸ χειρῶν ὡς τοῦ Κρέοντος τὸν παῖδα βαστάζοντος. De lo-

cutione πρὸ χειρῶν vide Matth. § 575.

V. 1260. τί δ' ἔστιν — ἔτι] Boeckhiius ἢ particulam disiunctivam esse putat et κακῶν explicat ut v. 6 'aut quid malorum reliquum est?' Reiskius sic scripsit: τί δ' ἔστιν αὖ; κίκιον ἢ κακῶν ἔτι; De hac collocatione particulae ἢ cfr. Eur. El. 967 τί δὴτα δρωμεν; μητέρ' ἢ φονεύσομεν; De verbis κίκιον κακῶν O. R. 1364 εἰ δέ τι πρεσβύτερον ἔτι κακοῦ κακόν, Eur. Hec. 233 κακῶν κίκ' ἄλλα μέλζονα. Alii scribunt vel cum Pflugkio τί δ' ἔστιν; ἢ κίκιον αὖ κακῶν ἔτι vel cum Emperio τί δ' ἔστιν; ἢ κίκιον αὖ κακῶν ἔτι; Totum v. seclisit Heilandius, ut quinque v. 1257—1259. 1261 sq. responderent totidem versibus 1280—1284. Non minore probabilitate ab aliis ille locus 1280—1284 lacunosus putatur, ut certi nihil statui queat.

V. 1261. Schol.: παμμήτωρ ἢ κατὰ πάντα μήτηρ ἐμφατικῶς δὲ εἶπεν, ὅτι καὶ μέγιστον θανάτου μήτηρ ἐδέχθη, μὴ ἐλομένη ζῆν μετὰ τὸν τοῦ παιδὸς θάνατον.

V. 1264. ἰὼ — λιμῆν] Inexpiablem dicit Orcum, quia caedes caedi succedat neque usquam finis occidendi inveniat. De λιμῆν vide ad 981; de καθάριζεν, 'expiare' vel 'placare' significante, O. C. 466.

προπέμψας ἄγη, τίνα θροεῖς λόγον;
αἰαί, ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεξειργάσω.

τί φῆς, ὦ παῖ, τίνα λέγεις μοι νέον,
αἰαί, αἰαί,

1270 1290

σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ
γυναικίον ἀμφικεῖσθαι μόρον;

ΧΟ. ὄρᾶν πάρεσθιν' οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἐτι.

ΚΡ. οἴμοι,

κακὸν τόδ' ἄλλο δευτέρον βλέπω τάλας. 1275 1295

τίς ἄρα, τίς με πότμος ἐτι περιμένει;

ἔχω μὲν ἐν χεῖρεσβιν ἀρτίως τέκνον,

V. 1267. προπέμψας] De hoc verbi προπέμπειν usu vide ad O. C. 665.

V. 1268. Schol.: ἐπεξειργάσω· ἐπέσφασας. Confer 1030 μηδ' ὀλωλότα κέντει. τίς ἄλλη τὸν θανόντ' ἐπιταναεῖν;

V. 1269 sqq. Retinui librorum scripturam, nisi quod extremo versu quod post νέον additur λόγον ex coniectura Seidleri omisi probata Boeckhio aliisque. Totum versum Hermannus constituit sic:

τί φῆς; τίνα λέγεις νέον μοι νέον, Engerus hunc in modum: τί φῆς; ὦ τίν' αὖ λέγεις μοι μέον. Maxime probatur quod R. Klotzium (de Sophocl. Ant. exodo quaest. metr. 1874) λέγεις ex interpretatione verbi ἀπύεις repetens coniecit: τί φῆς, παῖ; τίν' ἀπύεις μοι νέον.

V. 1270. Interpolata oratio est, id quod saepe fit, interiectionibus αἰαί αἰαί. Cohaerent enim verba τίνα λέγεις μοι νέον σφάγιον γυναικίον μόρον ἐπ' ὀλέθρῳ ἀμφικεῖσθαι; hoc sensu: 'quam tu novam mihi nuntias caedem mulieris ad caedem accedere?' id est: quam tu post filii interitum novam mihi nuntias caedem? uxorem meam occidisse? Recte scholiasta: ἐπ' ὀλέθρῳ τοῦ Αἴμονος. Tum σφάγιος μόρος est 'mors caeda allata' sive 'nex'. Dixit enim nuntius γυνή τέθνηκε νεοτόμοισι πλήγμασι. De locutione ἐπ' ὀλέθρῳ ἀμφικ. μόρον compara O. C. 1620 τοιαῦτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν

ἀμφικείμενοι λόγῳ ἐκλειον πάντες. Ibi ut ἐπ' ἄλλ. ἀμφικ. significat 'mutuo amplexu teneri', ita hic μόρον ἐπ' ὀλέθρῳ ἀμφικ. denotat 'caedem cum caede coniunctam esse'. Denique de adiectivo γυναικίον, pro quo genitivum substantivi exspectaveris, vide ad Ai. 134.

V. 1273. Schol.: οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἐτι· ἐγκέλεισται ἡ γυνή. Valvis aedium apertis conspicitur corpus Eurydicæ. Vide ad Ai. 346.

V. 1276. τίς ἄρα — περιμένει] Similiter O. C. 1715 sq. τίς ἄρα με πότμος ἐπαμμένει σέ τ', ὦ φίλα;

V. 1277 sq. ἔχω μὲν — νεκρόν] Reliquisse videri poeta potest incohatam structuram. Debat enim posterius membrum, ut videtur, sic conformari: προσβλέπω δὲ ἐναντα τὴν μητέρα αὐτοῦ. Nilominus recte se habet quod posuit poeta, propterea quod membro priori hic simul sensus suberat: τὸν μὲν νεκρόν, τὸ τέκνον, ἐν χερσίν ἔχω. Atque huic quidem sensui aptavit membrum posterius, τὸν δ' — νεκρόν, id est τὸν δὲ νεκρόν, τὴν μητέρα αὐτοῦ ἐναντα προσβλέπω. Vide ad O. R. 435. [Corrupta videtur memoria librorum. Nam haud facile potest poeta non scripsisse: ἔχω μὲν ἐν χεῖρεσβιν ἀρτίως νεκρόν, τὸν δ' ἐναντα πρ. νεκρόν.] Ceterum vehementer falluntur qui haec verba, ἐν χερσίν ἔχω, ita accipiunt, ut manu tenuisse cor-

τάλας, τὸν δ' ἐναντα προσβλέπω νεκρόν.

φεῦ φεῦ μάτερ ἀθλία, φεῦ τέκνον. 1300

ΕΞ. ἦ δ' ὀξύθηκτος ἦδε βωμία περίξ 1280

λύει κελαινὰ βλέφαρα, κωνύσασα μὲν

τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως κλεινὸν λάχος,

αὐθις δὲ τοῦδε, λοίσθιον δὲ σοὶ κακὰς

πράξεις ἐφνυμήσασα τῷ παιδοκτόνῳ. 1305

(στροφὴ β')

ΚΡ. αἰαί, αἰαί, 1285

ἀνέπταν φόβῳ. τί μ' οὐκ ἀνταίαν

ἐπαισέν τις ἀμφιθήκτῳ ξίφει;

δειλαιοσ ἐγὼ, φεῦ φεῦ, 1310

δειλαιὰ δὲ συγκέκραμαι δῦα.

pus Haemonis Creontem putent. Immo ut alibi saepe ita hic ἐν χερσίν ἔχον significat 'praesto habere, vor sich haben'. Sic Dinarch. Orat. I § 107.

V. 1280. Corruptum locum — nam neque ὀξύθηκτος esse potest quod vult scholiasta ὀξείαν λαβούσα πληγὴν neque βωμία περίξ valet περιβώμιος — egregie Arndtius in hunc ordinem redegit: ἦ δ' ὀξύθηκτῳ βωμία περίξ (ξίφει), quibuscum comparare licet Hom. λ 424 ἀποθνήσκων περί φασγάνῳ, Soph. Ai. 828 πεπτῶτα περί νεοοράντῳ ξίφει. Cum ὀξύθηκτῳ ξίφει cfr. ἀμφιθήκτῳ ξίφει v. 1309.

V. 1281. Schol.: λύει κελαινὰ· ἀπόλλυται. Cfr. Passov. Lex. Gr. v. λύω II 1 a. — Κελαινὰ cur dicta sint βλέφαρα, apparebit ex iis, quae ad O. C. 1633 sq. monita sunt.

V. 1282. τοῦ πρὶν — λάχος] Interitus intellegendus est Megarei, quem Euripides Menoecum vocavit, filii Creontis, qui se pro patria devovit. Vide Eur. Phoen. 911 sqq. Apollod. III 6, Muncker. ad Hygin. fab. 67. Pausan. IX 25 haec habet: Θηβαίους δὲ τῶν πυλῶν ἔστιν ἐγγύτατα τῶν Νηϊτέων Μεινοϊκῆος μητῆρα τοῦ Κρέοντος. ἀπέκτεινε δὲ ἐκονοσίας αὐτὸν κατὰ τὸ μάντευμα τὸ ἐκ Δελφῶν, ἦν ἡ Πυλωνείκης καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς ἀφίκοντο ἐξ

Ἄργους. — Cum Sophocle consentit Aeschylus, qui eundem hunc filium Creontis Megareum dixit Spt. adv. Th. 474. Λάχος pro λέχος scripsit Bothius. Attributo κλεινόν confert Eurydice sortem Megarei cum sorte Haemonis ac dicit, Megareum periisse quidem, at cum laude et gloria, non foede periisse.

V. 1283 sq. κακὰς πράξεις] Non significant haec ut interpretantur 'res adversas', sed quod cognoscitur ex additis verbis τῷ παιδοκτόνῳ, 'mala facinora'. Ipsa enim verba 'ὁ παιδοκτόνος', quae impium facinus indicant, execratur in Creontem uxor.

V. 1284. Schol.: ἐφνυμήσασα· καταρασαμένη σοὶ ὡς παιδοκτόνῳ. Vide ad O. R. 1275.

V. 1286. Schol.: ἀνέπταν· ἐσεισθην, ἐταράχθην. Adscripsit Wexius O. R. 487 πέτομαι δ' ἐλπίσιν. Ai. 693 περιχαρῆς δ' ἀνεπτάμαν. Eur. Suppl. 88 ὡς φόβος μ' ἀναπτεροί. Seidler. ad Eur. El. 177. Aoristus ἀνέπταν eadem ratione positus est qua ἐγέλασα, ἐδάκρυσα dicitur. Cfr. Krueg. I § 53, 6, 3.

V. 1286 sq. τί μ' οὐκ ἐπαισέν τις] Imperandi sensu dictum. De aoristo vide ad O. R. 1003 et Krueg. I § 53, 6, 2; de locutione ἀνταίαν παλεῖν eundem § 43, 3, 3 et supra ad v. 975.

V. 1289. συγκέκραμαι δῦα] Confer Musgravius Ai. 895 οἴκτῳ

- ΕΞ. ὡς αἰτίαν γε τῶνδε κάκεινων ἔχων 1290
 πρὸς τῆς θανούσης τῆσδ' ἐπεσκήπτου μόρων.
 ΚΡ. ποίω δὲ κάπελυσαι ἐν φοναῖς τρόπω;
 ΕΞ. παίσασ' ὑφ' ἥπερ αὐτόχειρ αὐτήν, ὅπως 1315
 παιδὸς τόδ' ἦσθαι ὄξυκώκυτον πάθος.
 ΚΡ. ὦμοι μοι, τὰδ' οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν 1295
 ἐμᾶς ἀροῦσιν ποτ' ἐξ αἰτίας.
 ἐγὼ γὰρ σ' ἐγὼ σ' ἔκανον, ὦ μέλεος
 ἐγὼ. φάμ' ἔτυμον. ἰὼ πρόσπολοι, 1320
 ἄγέτε μ' ὅ τι τάχιστ', ἄγέτε μ' ἐκποδῶν,
 τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον ἢ μηδένα. 1300 1325
 ΧΟ. κέρδη παραινεῖς, εἰ τι κέρδος ἐν κακοῖς
 βράχιστα γὰρ κράτιστα τῶν ποσὶν κακῶ.

συνγεγραμμένην. Pindar. Ol. IX 108 ὦρα τε κεκραμένον. Aristoph. Plut. 854 πολυφόρῳ συνεκρομαι δαίμονι. Addo quod non dissimile est Soph. El. 1485 τί γὰρ βροτῶν ἂν σὺν κακοῖς μιμνημένων θνήσκων ὁ μέλλων τοῦ χρόνον κέρδος φέροι;

V. 1290 sq. Schol.: ἐπεσκήπτου· κακῶς ἔλεγον τελετωσῆς αὐτῆς, ἐρομίζον, ἐπεγράφων. Hoc dicit: 'accusabaris a mortua haec huius et illius mortis culpam habere?'. Activum autem ἐπισκήπτειν quod hoc sensu cum dativo iungitur, in eo nihil offensionis est. Vide Matth. § 490. Krueg. I § 52, 4.

V. 1292. Schol.: τίνι τρόπω, φησὶν, ἔλυετο καὶ ἐφέρετο εἰς φοναῖς; ἀπὸ τοῦ ποίω τρόπω εἰς φόνον ἐπεσεν; Immo ἐν φοναῖς ἀπελύσατο eodem modo dictum puta atque supra 1229 ἐν τῷ ἐνυφορῶς διεφθάρης; coll. quae ad Philoct. 60 monita sunt. De verbo ἀπολύειν Eustathius p. 548, 42 (416, 26) ἴστίον δὲ, ὅτι ἐξ Ὀμήρου λαβόντες οἱ ὕστερον καὶ αὐτὸ δὴ μόνον τὸ λυθῆναι ἀπὸ τοῦ θανατεῖν ἔφρασαν ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ ἔθανες, ἀπελύθης? [1268], καὶ ἐν τῷ ποίω ἀπελύσατο τρόπω. Confert Musgravius praeter alia fragment. Plutarch. Wyttenb. p. 135 ἀπολύεσθαι γὰρ τὸν ἀποθνήσκοντα καὶ τὸν θάνατον ἀπό-

λυσιν καλοῦσαι, Athenaeum p. 507 E ἡ ψυχὴ — κατὰ τὴν ἀπόλυσιν χωριζομένη τοῦ σώματος. De locutione ποῖος δὲ καὶ vide ad 766.

V. 1295 sq. τὰδ' — ἐξ αἰτίας] Insolentius locutus est hoc dicens: 'non in alium mortalium haec quae ex me profecta est culpa unquam conveniet' sive 'transferetur'. Debebat enim dicere: αὐτῆ ἢ αἰτία ἢ ἐξ ἐμοῦ γενομένη, sive ταῦτα, ὡν ἐγὼ αἴτιος, οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν ἀροῦσιν ποτέ. Verbum ἀροῦσιν intransitive hic dictum, ut El. 1293. O. R. 902. Trach. 731.

V. 1297, 1299. ἐγὼ σ' Hermannus scripsit pro ἐγὼ. Seidlerus defendit hiatus cl. Aesch. Ag. 1257 ὅτοτοῖ Ἀνκί' Ἀπολλον, οὐ ἐγὼ ἐγὼ. Mox τάχιστ' ex conjectura Erfurdii scripsi. Libri exhibent τάχος violato metro. Cfr. O. R. 1340 ἀπάγεται ἐκτόπιον ὅ τι τάχιστα με.

V. 1300. τὸν οὐκ — μηδένα] Perditissimum sive miserimum se omnium mortalium esse significat, cum se perisse (τὸν οὐκ ὄντα) ait magis quam eum, qui nihil sit i. e. qui perierit. Ergo non similem se miserimo, ἴσον τῷ μηδενί ut O. C. 918, sed miserrimam se dicit.

V. 1301. κέρδη παραινεῖς] 'Utilia suades.' Vide ad 1013. Utile autem chorus dicit, quod in domum se abduci Creon iubet, ut

(ἀντιστροφή β')

- ΚΡ. ἴτω, ἴτω, φανήτω μόρων ὁ κάλλιστ' ἐμῶν 1330
 ἐμοὶ τερμῖαν ἄγων ἀμέραν 1305
 ὑπατος· ἴτω, ἴτω,
 ὅπως μηκέτ' ἄμαρ ἄλλ' εἰσίδω.
 ΧΟ. μέλλοντα ταῦτα. τῶν προκειμένων τι χορὴ 1335
 πράσσειν. μέλει γὰρ τῶνδ' ὅτοισι χορὴ μέλειν.
 ΧΡ. ἀλλ' ὦν ἐγὼ μὲν, ταῦτα συγκατηξάμην. 1310
 ΧΟ. μὴ νυν προσεύχου μηδέν' ὡς πεπωμένης
 οὐκ ἔστι θνητοῖς συμφορᾶς ἀπαλλαγῆ.
 ΚΡ. ἄροιτ' ἂν μάταιον ἄνδρ' ἐκποδῶν,
 ὅς, ὦ παῖ, σέ τ' οἴχ' ἐκὼν ἔκτανον, 1340
 σέ τ' αὖ τάνδ', ἰὼ μέλεος, οὐδ' ἔχω, 1315
 ὅσα πρὸς πότερον ἴδω, πᾶ καὶ θῶ πάντα γὰρ

malorum aspectum fugiat, quorum ipse auctor fuit.

V. 1302. βράχιστα — κακῶ] Quinque huius versus interpretationes scholiasta affert. Sensus planus: τὰ ἐν ποσὶ κακῶ βράχιστα κράτιστά ἐστι. Praesentia mala optimum est si quam brevissima sunt, i. e. optimum est, praesens malum quam primum missum facere. HERM. Cfr. Matth. § 462. Krueg. I § 61, 5, 8.

V. 1304 sqq. φανήτω etc.] Coniungere solent interpretes: φανήτω μόρων ἐμῶν ὑπατος, ὁ κάλλιστα ἄγων ἐμοὶ τερμῖαν ἡμέραν, quae Hermannus hunc in modum explicat: 'veniat caedium per me facturum supremam, exoptatissime mihi ultimum diem adducens'. At collocatione verborum ostendi videtur genitivum μόρων ἐμῶν ab adverbio κάλλιστα aptum esse. Atque μόρων ἐμῶν rectius ad Creontem referetur eo sensu quo supra v. 1288 dixit ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεξεργάσω. Dicit igitur Creon: 'veniat interfectionem quas perpessus sum exoptatissime quae suprema supremum diem adducit'.

V. 1309. Schol.: ὅτοισι χορὴ μέλειν τοῖς θεοῖς. De omisso ante ὅτοις pronomine τούτοις, quod ad μέλει supplendum, vide ad

Philoct. 137 sqq. Τῶνδε i. e. τῶν μελλόντων.

V. 1310. Schol.: ὡν βούλομαι τυχεῖν, ταῦτα ηὔξάμην. Diem extremum obire se velle dixerat. De particula μὲν vide ad v. 11. In συγκατηξάμην praepositio idem valet atque in συγκατήθρομεν v. 1202. Dicit Creon: 'omnia quae exopto hac una prece complexus sum', τούτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω.

V. 1311. μὴ νυν προσεύχου μηδέν] Confert Brunckius Verg. Aen. VI 376 Desine fata deum flecti sperare precando.

V. 1314. ἔκτανον pro κατέκτανον Musgravius scripsit. Hermannus κάκτανον, Dindorfius κατέκτανον.

V. 1315. σέ τ' αὖ τάνδ'] Sic v. 724 sq. σέ τ' εἰκός, εἴ τι καίριον λέγει, μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδε. De τάνδε vide v. 1295 κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω. Tum verba ἰὼ μέλεος interiecta sunt, ut supra v. 1319 ὦ μέλεος. Nam οὐδ' ἔχω referendum est ad ὅς pronomem, in antecedente versu positum.

V. 1316. Locus corruptus. Omnium quot inventae sunt emendationum una maxime probatur Musgravi qui vidit καὶ θῶ (ΚΑΙΘΩ) nihil aliud esse quam κλιθῶ. Praeterea ut duos dochmios efficeret Kayse-

